

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

Balade populare românești

LITERA

CHIȘINĂU 1998

2 _____ BALADE POPULARE ROM-NE+TI
CZU 859.0+398.2
B 19

NOT{ ASUPRA EDI | IEI

Culegerile din care au fost reproduse textele în acest volum sunt menționate pe parcurs. S-a păstrat ortografia surselor indicate.

Coperta: *Isai C`rmu*

ISBN 973-9355-15-3
ISBN 9975-74-039-1

© Traducere, DAVID, 1997
© Prezentare grafică, LITERA, 1997

FANTASTICE

Soarele și luna

Foai de cicoare,
 }n prundu\ de mare
 Iat[c[-mi r[sare
 Puternicul soare.
 Dar el nu-mi r[sare,
 Ci va s[se-nsoare;
 C[mi-a tot umblat
 Lumea-n lung =i-n lat,
 | ara Rom`neasc[
 +i Moldoveneasc[
 Lungi=,
 Curmezi=,
 M[re, nou[ai,
 Tot pe nou[cai;
 Patru-a ciump[vit,
 Cinci a omor`t
 +i tot n-a g[sit
 Potriv[s[-i fie
 Vro dalb[so\ie;
 F[r' de mi-a g[sit
 +i mi-a nemerit,
 La nou[argele,
 Nou[feciorele,
 }n prundu\ de mare,
 Pe unde r[sare.

A mai mitic[,
 Ca o floritic[,
 }n mijloc =edeia,
 La lucru lucra,
 Pe toate-ntrecea;
 C[ea tot \esea.
 | esea,-nchindisea,
 +i ea se numea
 Ileana
 Simzeana,
 Doamna florilor
 +-a garoafelor,
 Sora Soarelui,
 Spuma laptelui.
 Soare r[s[rea,
 +i Soare-mi venea
 La gur[d-arcea.
 Cu d`nsa vorbea,
 Frumos c-o-ntreba,
 Din gur[-i zicea:
 — Ilean[, Ilean[,
 Ilean[Simzean[,
 Doamna florilor
 +-a garoafelor,
 Sora Soarelui,

Spuma laptelui,
 | e=i =i-nchindise=ti,
 Fir verde-mplete=ti
 +i mi te zore=ti
 C[m[=i s[-mi g[te=ti,
 +i mi te gr[be=ti
 S[te logode=ti;
 C[io mi-am umblat
 Lumea-n lung =i-n lat,
 | ara Rom`neasc[
 +i Moldoveneasc[
 Lungi=,
 Curmezi=,
 M[re, nou[ai,
 Tot pe nou[cai;
 Patru-am ciump[vit,
 Cinci am omor`t
 +i nu mi-am g[sit
 Potriv[prin lume
 Afar[de tine.
 Ileana
 Simzeana,
 Doamna florilor
 +-a garoafelor,
 Sora Soarelui,
 Spuma laptelui,
 Ea, dac-auzea,
 Din gur[-i gr[ia:
 — Puternice soare,
 E=ti puternic mare,
 Dar ia spune-mi: Oare

Und-s-a mai v[zut
 +i s-a cunoscut,
 Und' s-a auzit
 +i s-a pomenit
 S[ia sor' pe frate
 +i frate pe sor'?
 De mi-ei ar[ta,
 Atunci te-oi lua,
 Atunci, nici atunci!
 Unde-o auzea,
 Soarele-mi ofta
 +i iar o-ntreba,
 +i iar o ruga,
 +i iar o-mbiia,
 P`n' ce Ileana
 Din gur[-i gr[ia:
 — Io c[te-oi lua,
 Cum zici dumneata,
 Viteaz dac[-i fi
 +i te-i bizui
 De mi-ei ispr[vi:
 Pod pe Marea Neagr[,
 De fier
 +i o`el,
 Iar la cap de pod,
 Cam d-o m`n[stite,
 Chip de pomenire,
 Chip de cununie,
 S[-mi plac[=i mie,
 C-o scar[de fier
 P`n' la naltul cer!

Puternicul Soare,
 Ca puternic mare,
 Unde-o auzea,
 Bine c[-i p[rea.
 }n palme-mi b[tea
 +i pod se f[cea;
 La cap — m`n[stire,
 Chip de pomenire;
 +i iar mai b[tea,
 Scar[se-ntindea,
 O scar[
 U=oar[,
 De fier
 +i o`el,
 P`n` la naltul cer.
 Dar el ce-mi f[cea?
 Pe pod c[-mi trecea,
 Pe scar[suia,
 Pe scar[
 U=oar[,
 Pe scar[de fier,
 }n cuie d-o`el,
 P`n` la naltul cer.
 +i, de-mi ajungea,
 Unde se ducea?
 Tot la mo= Adam
 +i la maica Iova.
 Ei, de mi-l vedeau,
 Nainte-i ie=eau;
 Din gur[-i gr[jiau;
 — O, preasfinte Soare,

Puternice mare,
 Ce-mi c[[tore=ti,
 De ne ispite=ti?
 La ce te g`nde=ti
 +i la ce poft=ti?
 +i el r[spundea,
 Din gur[zicea:
 — Iaca, mo= Adam,
 +i cu maic[Iovo,
 Mie mi-a venit
 Vremea de-nso`it,
 +i eu c-am umblat
 Lumea-n lung =i-n lat,
 | ara Rom`neasc[
 +i Moldoveneasc[
 Lungi=,
 Curmezi=,
 +i tot n-am g[sit
 Potriv[s[-mi fie
 Vro dalb[so`ie;
 F[r' de mi-am g[sit
 La gur[d-arcea
 Numai pe sor-mea,
 Sor-mea Ileana,
 Ileana Simzeana,
 Doamna florilor
 +-a garoafelor!
 Atunci mo= Adam
 +i cu moa=a Iova,
 Unde-l auzea,
 R[u c[le p[rea,

Soarelui zicea:
— Preasfin\ite Soare,
Puternice mare,
Unde-ai auzit
+ai mai pomenit,
Unde-ai cunoscut,
Unde-ai mai v[zut
S[ia sor' pe frate
+i frate pe sor',
C[cin' n-o lua
Raiul c-o d-avea,
Iar cine-o lua
}n iad c-o intra.
Soar'le se uita,
Din ochi c[uta,
Nimic nu gr[ia;
Iar mo=ul Adam
+i cu moa=a Iova
De m`n[-l luau,
La rai mi-l duceau,
Rai c[-i ar[tau,
+i de ce vedea,
Bine c[-i p[rea:
Numai mese-ntinse,
Cu f[clii aprinse,
Cu pahare pline,
}n c`ntece line;
Jur-prejur de mese
Stau }n cete dese
Sfin\i =i mucenici,
Mai mari =i mai mici,

O sut[=i cinci;
Iar mai jos de ei,
Sfin\i mai m[run\ei,
O sut[=i trei.
+i tot mai eria,
+i tot mai vedea:
Femei cuvioase,
M[icu\le duioase,
Fecioare curate,
Uci=i }n dreptate,
O=ti de biruin\
+i so\i cu credin\
Dar tot mai eria
+i tot mai vedea,
Pu\in de mergea;
Printre r[murele,
Dalbe p[s[rele
C`nta-n versurile,
+i nu prea c`nta,
Ci se gong[nea,
Din gur[-mi zicea:
„Ferice, ferice,
Ferice de noi,
De p[rin\ii no=tri
Care ne-au f[cut,
Care ne-au n[scut
+i ne-au botezat
+i ne-au cre=tinat,
C[dac-or tr[i,
S[raci n-or mai fi!“
De tot ce vedea

Bine c[-i p[rea
 +i se mul\umea.
 Afar' de-mi ie=ea,
 Iar [=i mo= Adam
 +i cu moa=a Iova
 Chieile lua,
 La iad]l ducea,
 Iadul descuia,
 }n iad]l b[ga
 +i de ce-mi vedea
 P[r i se zb`rlea:
 C[-n focuri ardea,
 Greu se v[ieta
 Ho\i =i c[lc[tori,
 R[i c`rmuitori,
 +i nurori pizma=e,
 +i soacre trufa=e,
 Fii necuvincio=i,
 Preo\i mincino=i.
 Afar' c`nd ie=ea,
 Soar'le ce-mi vedea?
 Un pom ofilit,
 Un pom c[tr[nit;
 Printre r[murele,
 Ni=te p[s[rele
 C`nta-n versurele,
 Dar nu prea c`nta,
 Ci se v[ieta,
 Din gur[gr[ia:
 „Vai =i vai de noi,
 De p[rin\ii no=tri

Care ne-au f[cut,
 Care ne-au n[scut,
 C[ei ne-au l[sat,
 Nu ne-au botezat,
 Nu ne-au cre=tinat,
 +i d-or mai tr[i,
 Tot s[raci c-or fi,
 Greu s-or pedepsi!“
 De tot se vedea
 Mult r[u c[-i p[rea,
 Nu se mul\mea.
 Foaie, foicea,
 Soar' le ce-mi f[cea?
 De c`te vedea
 Nu se-ndupleca,
 Ci, m[re,-mi pleca,
 Ci, m[re,-mi zbură
 La gur[d-arcea,
 Tot la sor[-sea,
 +i iar o-ntreba,
 +i iar o ruga,
 +i iar o-mbiia
 Pe d`nsa s-o ia.
 Ileana
 Simzeana,
 Doamna florilor
 +-a garoafelor,
 Sora Soarelui,
 Spuma laptelui,
 Daca-l auzea
 +i daca-mi vedea

C[tot nu sc[pa,
Ea tot mai cerca,
Din gur[-i zicea:
— Frate, fr[\ioare,
Puternice Soare,
Spune mie: Oare
Cine-a cunoscut,
Cine-a mai v[zut,
Cine-a auzit,
Cine-a pomenit
S[ia sor' pe frate
+i frate pe sor'?
Dar io te-oi lua
Viteaz dac[-i fi
+i te-i bizui
P`n[-n zori de zi
Mie s[-mi croie=ti
+i s[-mi ispr[ve=ti
Peste Marea Neagr[
Un pod de aram[,
S[nu-l bagi]n seam[,
Iar la cap de pod,
Cam d-o m`n[stire,
Chip de pomenire,
Chip de cununie,
S[-mi plac[=i mie.
Puternicul Soare,
Ca puternic mare,
Unde-o auzea,
Bine c[-i p[rea
'N palme c[-mi b[tea,

Podul se-ntindea,
Un pod de aram[,
De nu-l bagi]n seam[,
+i d-o m`n[stire,
Chip de pomenire.
C`nd le ispr[vea,
La ea se ducea,
De m`n-o lua,
La pod c-o ducea,
La pod c-ajungea,
La pod de aram[,
De nu-l bagi]n seam[,
+i, pod c`nd trecea,
Pod c[zorn[ja,
Pod se cletina,
C[n-a mai v[zut,
Nici n-a cunoscut,
C[n-a auzit,
Nici n-a pomenit
S[ia sor' pe frate
+i frate pe sor'.
Floare, =-o lalea,
Podul c`nd trecea,
Pe pod c`nd mergea
C[tre m`n[stire
Pentru pomenire
+i la cununie
S[-i fie so\ie,
Ileana
Simzeana,
Doamna florilor

+a garoafelor,
 Sora Soarelui,
 Spuma laptelui,
 Din gur[-i zicea
 +-astfel gr[ia:
 — Frate, fr[\ioare,
 Puternice Soare,
 Ia mai spune-mi: Oare
 Und' s-a mai v[zut
 +i s-a cunoscut,
 Und' s-a auzit
 +i s-a pomenit
 Mirele d-a dreapta,
 Mireasa-nainte?
 Ci mi-a fost =o fi
 +i s-o pomeni
 Mirele-nainte,
 Mireasa d-a st`nga!
 Puternicul Soare,
 Puternic =i mare,
 De m`n-o l[sa,
 Nainte-i trecea,
 Iar ea, vai de ea,
 A=ea de-mi vedea,
 Cruce c[-=i f[cea,
 }n mare s[rea
 +i mi se-neca.
 Domnul se-ndura,
 Mrean[c-o f[cea.
 Soarele-mi vedea
 +i]m[rmurea,

+i se v[ieta,
 N[vodari chema,
 N[vod aducea
 +i-n mare-l b[ga;
 Mul'i galbeni c[da
 S[-i scoa\[dalba.
 Lupt[ce-mi lupta
 }n de=ert erea,
 C[ei n-o g[sea
 +i n-o mai prindea;
 F[r' de... ce-mi scotea
 +i-n n[vod tr[gea?
 O mrean[de mare
 Cu solzii de zare.
 Pe mal d-o scotea,
 Pe mal d-o zv`rlea,
 Sfin'i din cer vedea,
 Jos se scobora,
 'N palme c-o lua
 +i mi-o cur[\a,
 +i mi-o tot freca,
 Solzii de-i c[dea,
 +i-n cer mi-o zv`rlea.
 Colo, mo= Adam
 +i cu maica Iova,
 Unde mi-o vedea,
 Ei, m[re, c[-mi sta
 De mi-o sclivisea,
 Nume c[-i dedea,
 Lun[mi-o chema.
 Iar ea, vai de ea,

M[re,-ngenunchea,
Lacr[mi c[v[rsa,
Pe Domnul ruga.
Domn c-o auzea,
Domn c-o asculta,
Din gur[-mi gr[ia
+i mi-i os`ndea:
„Lumea c`t o fi
+i s-o pomeni,
Nu v[-i]nt`lni
Nici noapte, nici zi;
Soare c`nd o sta
C[tre r[s[rit,
Luna s-o vedea
Tot c[tre sf`r-it;

Luna d-o luci
C[tre r[s[rit,
Soarele mi-o fi
Tot c[tre sfin`it!“
+i d-atunci se trase,
+i d-atunci r[mase,
Lumea c`t o fi
+i s-o pomeni,
C[ei se gonesc
+i nu se-nt`lnesc:
Lun[c`nd luce=te,
Soarele sfin`e=te;
Soare c`nd r[sare,
Luna intr[-n mare.

(G. Dem. Teodorescu, Lacul-S[rat, jude\u00e2ul Br[ila)

C`ntecul lui Marco=Pa=a
(*Bruiaman Pa=a*)

Departe, vere, departe,
+i nu prea foarte departe,
Sub seninul cerului,
La f`nt`na gerului,
Nimerit-a, poposit-a
Bruiaman, pa=[b[tr`n,
S-a`ine cu oastea-n drum,
Vrea la lupt[s[se ia.
V`ntul Criv[\ ce-mi f[cea?

De trei ori se zbuciuma,
La f`nt`n[se l[sa,
Cu Bruiaman c[-mi vorbea
+i din gur[-a=a-i zicea:
— Bruiaman, pa=[b[tr`n,
Ce te-a`ii cu oastea-n drum!
Bruiaman ce mi-i zicea?
— Alei v`nte Crive`e,
Ia vezi ist caftan pe mine?

C`te flori]s pe caftan
 Cu-at`tea o=ti m-am b[tut,
 M-am b[tut, le-am biruit,
 M-am culcat, m-am hodinit.
 +i cu tine-am s[m[bat,
 S[m[bat, s[m[r[sbat,
 C[vreau s[te biruiesc
 +-apoi s[m[hodinesc.
 V`ntul Criv[\ ce-i zicea?
 — Nu =tiu, frate de-i putea!
 La r[zboi s[fi ie=it
 }n postul S`n-Petrului,
 Vreamea seceratului,
 Eram slab =i od`rlit,
 Poate m-ai fi dovedit,
 Dar acuma nu-i putea
 }n luna lui C[rindari
 C`nd sunt gerurile tari,
 Zile de-a lui F[urar...
 Da' Bruiaman ce-i zicea?
 — Ba eu, frate, c-oi putea,
 C[e oastea-mi]mbr[cat[
 Tot cu nou[c[me=]le
 Peste nou[c[me=]le
 Mai sunt nou[fermenele,
 Peste nou[fermenele
 Mai sunt nou[cojocete
 Nu r[zbe=ti, v`nte, prin ele!
 De-nc[lat[e-nc[lat[
 Cu cizme de capr[stearp[,
 Care sufer[la ap[.

V`ntul Criv[\ mi-auzea,
 De trei ori se zbuciuma,
 La slav[-n cer se suia,
 La Dumnezeu c[-mi mergea,
 Dumnezeu mi-l]ntreba:
 — Alei v`nte Criv[\e,
 F`nt`na \i-ai p[r[sit,
 La mine la ce-ai venit?
 V`ntul Criv[\ c[-mi gr[ia:
 — Alei Doamne, sfinte
 Doamne,
 }n asar[pe-nserat,
 Nimerit-a, poposit-a,
 Bruiaman, pa=[b[tr`n,
 S-a vine cu oastea-n drum.
 Iar Dumnezeu ce-mi zicea?
 — Dac[ ]i vorba pe-a=a
 Du-te cu puterea mea,
 Numai ce-i vrea]i l[sa!
 V`ntul Criv[\ mi-auzea,
 De trei ori se zbuciuma,
 La f`nt`n[se l[sa.
 De cu sar[-mi picura.
 Pe-o nar[de ger sufla,
 Toat[oastea se-ntrista
 La Bruiaman, c[mergea
 +i din gur[-a=a-i zicea:
 — Bruiaman, pa=[b[tr`n,
 }nva\[-ne s[tr[im,
 P`n-la ziu[to\i pierim!
 — Alei, voi, osta=ii mei,

Ia lep[da\i fiarele
 +i rupe\i suli\ele,
 +i-mi porni\i focurile!
 Suli\ele le rupea,
 Focurile le pornea.
 V`ntul Criv[\ ce-mi f[cea?
 Pe-o nar[de ger sufla,
 Focurile le strica.
 Iar osta=ii ce-mi f[cea?
 La Bruiaman c[-mi mergea.
 — Bruiaman, pa=[b[tr`n,
 }nva\[-ne s[tr[im,
 P`n-la ziu[to\i pierim!
 Bruiaman, c[le gr[ia:
 — Alei, voi, osta=ii mei,
 Ia-mi t[ie\i voi belghirii.
 Ma\ele afar[le da\i,
 Prin co=uri v[azdruca\i,
 P`n-la ziu[s[-mi sc[pa\i.
 Belghirii c[mi-i t[ia,
 Ma\ele afar[le da,

Prin co=uri se azdruca.
 V`ntul Criv[\ ce-mi f[cea?
 Pe-o nar[de ger sufla,
 Prin co=uri c[-i]nghe\,a,
 Toat[oastea-nm[rmurea!
 Numai pa=a-mi r[m`nea,
 Cu barba de chiciur[
 +i cu chica de om[t,
 Cu toiag de ghea\[-n m`n[.
 Diminea\,a se scula,
 La v`ntul Criv[\ mergea
 +i din gur[-a=a zicea:
 — Alei v`nte Criv[\e,
 Ast[noapte m-ai b[tut,
 Nimenea nu m-a v[zut!
 V`ntul Criv[\ ce-mi f[cea?
 Asupr[-i c[mi-i sufla,
 Sloi de ghea\[-l pref[cea,
 De, frate, se pomenea,
 +i, frate, s-a pomeni
 C`t soare pe cer a fi!

(Petru Caraman, Mun\ii Vrancei, satul Reghiu)

N[feat[n`ic[sumulaie

(*O fetic[oche=ic[*)

O fetic[oche=ic[,
 Turcului cu drag]i pic[:
 „Fat[, fat[, eu te-oi lua,

Fat[, nu te voi l[sa“.
 +i fata]i zise,
 O, s[rmana fat[!

„}ntr-o oaie m-oi preface,
Intru-n turm[, s[-mi dea pace,
+i pe turc eu tot nu-l iau,
De-ar fi sufletul s[-mi dau!“

+i turcul }i zise,
O, s[rmanul Husa!
„}n p[stor m[r`nduiesc,
Pe valah[o g[sesc.
Fat[, fat[, te voi lua,
Fat[, nu te voi l[sa!

+i fata }i zise,
O, s[rmana fat[,
„Pot`rniche m-oi preface,
Pe colini s[alerg }n pace
+i pe Husa tot nu-l iau,
De-ar fi sufletul s[-mi dau!“

+i turcul }i zise,
O, s[rmanul turc!
„}ntr-un uli m[r`nduiesc,
Pe valah[o g[sesc,
Fat[, fat[, te voi lua,
Fat[, nu te voi l[sa!

+i fata }i zise,
O, s[rmana fat[!
„M[prefac cerboaic[-ndat[
+i-n p[dure sunt sc[pat[.

+i pe turc eu tot nu-l iau,
De-ar fi sufletul s[-mi dau!“

+i turcul }i zise,
O, s[rmanul turc!
„}n copoi m[r`nduiesc,
Pe valah[o g[sesc.
Fat[, fat[, te voi lua,
Fat[, nu te voi l[sa!“

+i fata }i zise,
O, s[rmana fat[!
„Pe=te eu m[r`nduiesc,
}ntr-un r`u }n mun}i s[cresc,
+i pe Husa tot nu-l iau,
De-ar fi sufletul s[-mi dau!“

+i turcul }i zise,
O, s[rmanul turc!
„}n pescar m[r`nduiesc,
Mreana vlah[-o pescuiesc!
Fat[, fat[, te voi lua,
Fat[, nu te voi l[sa!“

+i fata }i zise,
O, s[rmana fat[!
„Strugure m[r`nduiesc,
}ntr-o vie ca s[cresc,
+i pe turc tot n-o s[-l iau,
De-ar fi sufletul s[-mi dau!“

+i turcul]i zise,
O s[rmanul turc!
„}n viér m[r`nduiesc,
+i, valaho, te g[sesc!
Fat[, fat[, te voi lua,
Fat[, nu te voi l[sa!“

+i fata]i zise,
O, s[rmana fat[!
„Floare eu m[r`nduiesc,

+i]n munte sus, s[cresc,
+i pe turc eu tot nu-l iau,
De-ar fi sufletul s[-mi dau.“

+i turcul]i zise,
O, s[rmanul Husa!
„Viespe eu m[r`nduiesc,
+i, valaho, te g[sesc,
Fat[, fat[, te voi lua,
Fat[, nu te voi l[sa!“¹

(*Antologie de poezie popular[arom`n[*, edi\ie]ngrijit[, prefa\[-i transpunere de Chirata Iorgoveanu-Dumitru)

¹ }n leg[tur[cu această poezie din B[easa, Epir, B.P. Hasdeu scria: „}n studiul meu *Balada „Cucul =i turturica“ la rom`ni, la moravi, la proven\ali, la reto-romani, la per-i, la turcomani etc.*, publicat ]n 1880 ]n *Cuvente den b[tr`ni (t. II)*, =i]n care — pentru prima oar[ ]n sfera filologiei comparative — eu m[ ]ncercai a aplica metoda =tiin\elor pozitive c[tre analiza literaturii poporane, figureaz[cinci varianturi rom`ne=ti ale acestui c`ntec de metamorfoz[=i anume:

variantul moldovenesc din colec\iunea lui Alecsandri;

variantul bucovinean din colec\iunea lui S. F. Marian;

variantul ardelenesc cules de Pompiliu, =i]n fine, dou[varianturi moravo-rom`ne.

Din al[turarea celor cinci varianturi, rezult[c[prototipul lor comun cuprindea]n sine dou[metamorfoze: schimbarea fetei]n pe=te =i]n pas[re, iar a b[rbatului]n pescar =i v`n[tor.

Nu cuno=team atunci nici un variant macedo-rom`n, =i tocmai acum am dat peste urm[torul foarte remarcabil, pe care mi-l comunic[dl Papahagi (Vurdun[]), elev al +coalei Normale superioare din Bucure=ti. O tr[s]tur[de tot caracteristic[a acestui variant este bilingvitatea sa, asupra c[reia atragem aten\iunea folclori=tilor]n genere: femeia vorbe=te rom`ne=te, iar b[rbatul grece=te.“

Iovan Iorgovan

Plecat-au, plecat,
 Din cutare sat,
 Des-de-dimineea\[,
 Prin rou[=i cea\[,
 Vro trei surorele,
 M`ndre, frumu=ele.
 Sora cea mai mare,
 Dulce-n s[rutare,
 M`ndra Garafin[,
 Floare din gr[din[;
 Sora mijlocie,
 Leli\A M[rie,
 Plin[-i de trufie
 Cu a sale gene,
 Ochi=ori, spr`ncene,
 C[de-i cau\i]n ochi,
 Mori ca de diochi;
 Sora cea mai mic[;
 Ca =o porumbic[,
 Ana Ghiord[nel,
 Nume frumu=el,
 Le-ntrecea pe toate;
 Ea e stea de noapte,
 Luceaf[r din zori,
 Floarea florilor.
 Ele c[-mi plecau
 +i pe c`mp umblau,
 A rupe-ncepur[
 Ieder[=i mur[,

+i flori culegeau,
 Cununi]mpleteau
 +i jucau c`nt`nd,
 Codrul r[sun`nd.
 Mult c[mai umblau,
 P`n-se osteneau,
 Apoi odihneau,
 Ceva]mbucau
 +i mi se culcau.
 Ana Ghiord[nel,
 Nume frumu=el,
 Ea c[-mi d-adurmea,
 Ca moart[era.
 Cele dou[mari,
 Ce-s surori primari,
 C`nd fu de cu sear[,
 Prin codri plecar[,
 Pe Ana o l[sar[,
 +i ea tot durmea
 +i r[u c[-mi visa.
 ]n zori s[scula,
 Pe surori striga,
 Dar nu le-auzea.
 Numai un cuc mic,
 Tinerel, voinic,
 Prin p[duri zbură,
 Dorul =i-l c`nta,
 C[singur era.
 Cum Ana-l vedea,

Ea c[mi-i zicea:
— Cucule voinice,
Scoate-m[d-aice,
Scoate-m[la \ar[,
La drumul de car[,
S[dau de surori iar[,
C[\oi fi eu var[!
— Nu =tiu, puica mea,
S[te scot, ori ba,
C-am eu vere multe,
C`te flori pe munte!
— Cucule voinice,
Scoate-m[d-aice,
Scoate-m[la \ar[,
La drumul de car[,
S[dau de surori iar[,
| -oi fi surioar[!
Cucul]i gr[ia:
— Nu =tiu, puica mea,
Scoate-te-oi, ori ba,
C[am eu surori
C`te vara flori!
— Cucule voinice,
Scoate-m[d-aice,
Scoate-m[la \ar[,
La drumul de car[,
S[dau de surori iar[,
C[\oi fi so\ie
P`n[voi fi vie!
— Nu =tiu, puica mea,
Scoate-te-oi ori ba,

C[eu nu-s fecior
S[pot s[m[-nsor,
Ci-s o p[s[ric[,
Nu =tiu de ibovnic[!
Atunci de p-o piatr[
O hal[s-arat[,
O hal[cumplit[,
Jos]nc]rlogit[,
Fata, cum vedea,
Ea]l cuno=tea
C[=erpe era;
Spaima o prindea,
Tare c[-mi fugea
+i tare \ipa.
+erpele curea,
Fata t[b]ra
+i mi-o ajungea,
+i mi-o apuca,
Coadancol[cea,
La br]u o str]ngea;
Fata s[-ngrozea,
Mai tare \ipa,
Codrul rasuna!
Sus, pe Cerna-n sus,
Mul\i voinici s-or dus
+i to\i s-au r[pus.
Dar au mai r[mas
Un rom`n viteaz;
Iovan Iorgovan,
Bra\ de buzdugan,
Cu un c[lu=el

Ca =un vulturel,
 Doi c`ini mititei,
 Foarte sprintenei.
 +i s[preumbla,
 +i s[prepurta,
 +i s[f[lo=ea
 La vadul Dun[rei,
 La podul Ru=avei
 +i spre Cerna-n sus,
 Cam pre sub ascuns,
 Calul s[u juca,
 S[ge\i arunca,
 C`inii sumu\ a.
 +i el auzea
 Codrul cum suna,
 Dar nu pricepea,
 Oric`t mai ciulea;
 Nu putea alege,
 Nu putea-n\elege
 De-i glas femeiesc
 Ori glas voinicesc,
 C[Cerna mugea,
 Codrul r[suna.
 El mi s[-ntorcea
 +i Cernei zicea:
 — }nceat[, Cerno,-nceat[,
 Apa mea l[udat[,
 C[eu te-oi cinsti
 +i te-oi d[rui
 Cu-o furc[argintit[,
 Cu fuior]nv[lit[,

Singur[va toarce,
 Singur[-o destoarce!
 Cerna-l auzea,
 Dar nu vrea s[stea.
 Atunci Iorgovan,
 Bra\ de buzdugan,
 Iar s[ ]ntorcea
 +i Cernei gr[ia:
 — }nceat[,]nceat[,
 Cerna mea l[udat[,
 C[eu te-oi cinsti
 +i te-oi d[rui
 C-o =tiuc[de aur,
 Cu ochi de balaur!
 Cerna-l asculta
 +i pe loc]mi sta,
 De nici nu urla
 +i nici nu mugea.
 Iovan Iorgovan,
 Bra\ de buzdugan,
 Glasul pricepea
 +i]l cuno=tea
 C[nu-i voinicesc,
 Ci e femeiesc.
 Deloc nu mai sta,
 Calu-nc[leca,
 Mun\ii c[trecea.
 +erpele-l vedea,
 De spaim[fugea;
 Dar el]l gonea,
 Cerna mi-o trecea

+i]l ajungea.
 +erpele stetea
 +i a=a-i zicea:
 — Iovan Iorgovan,
 Bra\ de buzdugan,
 Cu ce fel de bine
 Vini tu azi la mine?
 Au doar [g`nde=ti
 S[m[pr[p[de=ti?
 Te rog, viu m[las[
 +i te du acas[.
 De mi-i omor],
 Mort mai r[u oi fi:
 C[p[\`na mea
 S[va despica
 +i s[va-mpu\i,
 Viermii s-or spori,
 Mu=te-or slobozi,
 Care-n veac vor fi.¹
 Boii de la jug,
 Caii de la plug
 S[vor otr[vi,
 De musc[-or muri.
 Ba =i calul t[u,
 Care-i ca =-un zmeu,
 S[va otr[vi,
 De musc[-o muri!
 — +erpe-afurisite,

¹ Musca-columbac[.

}nc[ai cuvinte?...
 | ara-oi]nv[\a
 Eu, cu mintea mea,
 +i ea m-asculta,
 Fumuri ca s[fac[
 +i de musc[scap[;
 Calu-mi n-a pieri,
 Dar tu mort vei fi,
 C[ci am auzit
 Cum ai pr[d[dit
 O frumoas[fat[
 Cu gura-\i spurcat[!
 — Iovane, Iovane,
 Bra\ de buzdugane,
 C`nd am v[zut bine
 C[tu vini la mine,
 Fata am l[sat-o
 +i n-am v[t[mat-o;
 Te rog, viu m[las[
 +i te du acas[;
 Jur pe capul meu,
 Mort voi fi mai r[u!
 Iovan Iorgovan,
 Bra\ de buzdugan,
 Sabia scotea,
 }n v`nt o-nv`rtea,
 Pe +erpe-l lovea,
 Trupu-i zdrumica,
 D[rabe-l f[cea.
 Capul tot fugea,

Cerna s`ngera,
 }n Dun[re=-i da,
 Dun[rea-l primea
 +i]l ascundea
 }n pe=tera rea.
 Aci s[-mpu\ea,
 Vermii s[-nmul\ea,
 Mu=te slobozea
 +i-n veci nu piera.
 Musca tot ie=ea,
 Mare r[u f[cea,
 C[ci caii mu=ca,
 Boii otr[vea,
 Plugurile-oprea!
 Iovan Iorgovan,
 Bra\ de buzdugan,
 Sabia=-i sp[la,
 }n teac[-o b[ga,
 Pe fat[striga,
 Fata-l auzea
 +i s[r[spundea,
 Apoi s-ar[ta
 +i din grai gr[ia:
 — Iovan Iorgovan,
 Bra\ de buzdugan,
 Scoate-m[la \ar[,
 La drumul de car[,
 S[dau de surori iar[,
 C[\-oi fi so\ie
 P`n[voi fi vie!
 El, c`nd o vedea,

Minuni]l prindea
 De-a ei frumuse\e,
 De-a ei tinere\e.
 — Alei, feti=oar[
 C[=-o z`ni=oar[,
 Vreau s[-mi fii so\ie
 P`n[vei fi vie,
 C[ci a ta frumse\e
 Nu are p[reche!
 El mi-o-mbr[\i=a
 +i mi-o s[ruta.
 Fata atunci gr[ia
 +i-napoi s[da:
 — Nu gr[bi cu mine,
 C[ci poate nu-i bine,
 Poate-a fi p[cat
 C[m-ai s[rutat,
 C[noi ne lovim
 +i ne potrivim,
 Ca =i frunza-n fagi,
 Ca =i dou[fragi,
 Ro=ii rumenioare,
 Neatinse de soare,
 Coapte la p[m`nt,
 Neatinse de v`nt.
 Hai, mai bin'plec[m
 +i s[ne-ntreb[m
 Din ce vi\[-om fi,
 Poate ne-om g[si;
 Eu-s fat[de-mp[rat
 De la sc[p[ta!

Iovan s[-ntrista
 C`nd o auzea,
 Apoi]i gr[ia:
 — Am mare p[cat
 C[te-am s[rutat;
 +i eu-s fiu de-mp[rat
 De la sc[p[tat,
 +i ne-au bl[st[mat
 Ai no=tri p[rin\i,
 Cu lacrimi fierbin\i,
 Tu s[fii la r[s[rit
 Ca cerb pribegit,

Eu s[fiu la sc[p[tat
 Ca leu v[t[mat!
 Apoi s[-nchinau,
 Rug[la ceri dau
 Pentru c[s-aflau;
 Pre Domnul m[reau,
 Fiindc[se g[seau;
 +i se-mbr[\i=au
 +i s[s[rutau
 Ca =i ni=te fra\i,
 Fra\i adev[ra\i.

(*Gheorghe C[ta[n]*, Banat)

Iovan Iorgovan

Verde di-un spanac,
 Plecat, mi-a plecat,
 Sus, pe Cerna-n sus,
 Iovan Iorgovan,
 C[lare pe cal,
 Ca un c[pitan.
 Ogarii-n pl[vaz,
 De mi-i de miraz:
 Da' Vidra-nainte,
 C[mai \ine minte.
 Cerna, zo,-mi urla,
 Da'Iovan zicea:
 — }nceat[, Cern[-nceat[,
 Trec din piatr[-n piatr[;

Stai, nu mai urla,
 Brazii nu leg[na.
 C[eu \ie-\i dau
 La zi un cap de om,
 S[te-apuce somn,
 Naic[, s[te-ngra=i,
 Pe mine m[la=i!
 Cerna d-auza,
 Talazi]nceta,
 Sta, nu mai urla,
 Ape domolea.
 Ogarii-mi c[ta.
 Jalnic fluiera
 F`nt`na de piatr[,

De =arpe-ncuiat[.
 Iovan de vedea,
 Dup[ogar se lua,
 F`nt`na-mi g[sa;
 Da'la cea f`nt`n[
 Cu ap[pu`in[,
 Pl`ngea fata Lin[;
 C[=arpe-i de vin[.
 Zo, mi-e premenit[,
 De moarte-i g[tit[.
 Iovan]i zicea,
 Din gur[-i gr[ia:
 — Fat[dumneata,
 Stai, nu mai pl`ngea,
 D[-te mai]ncoa,
 S[-mi ca\i c`t[va.
 Fata de-auza,
 De-aci se scula,
 La Iovan mergea,
 }n cap]i c[ta;
 Soare r[s[rea,
 La pr`nz ajungea,
 Da' Iovan durmea
 Cu capul pe flori,
 F[r[de fiori.
 Iac[, de la vale,
 Balauru-n cale,
 Vine, se gr[be=te,
 La fat[-o iu\=te.
 Fata de-mi vedea,
 L[crimi podidea
 +i-mi pl`ngea cu foc

C[n-a avut noroc.
 Lacr[mile curgeau,
 Pe Iovan ardeau
 De mi-l de=teptau.
 Fata r[u pl`ngea,
 Lui Iovan gr[ia:
 — Iovane, Iovane,
 M[re, Iorgovane,
 +arpe mi-a ie=it,
 La mine-a venit,
 C[sunt de pierit!
 Iovan de vedea,
 Calu-nc[leca,
 Pe dincolo da,
 +i, zo,-mi alerga,
 Cu nori se-ntrecea:
 Sabia-mi tr[gea,
 El se preg[tea.
 +arpili-mi ie=ea,
 Trei capete=avea.
 Iovan s=av`nta,
 Dou[le t[ia,
 Cu unu uidea,
 Foc =i scrum v[rsa:
 P[m`ntu ardea,
 Codrii s=aprindea.
 +arpe c[-mi sc[pa,
 Cu un cap fugea,
 R[u se-nt[r`ta,
 Da' fata-mi gr[bea,
 La Iovan striga:
 — Iovane, Iovane,

M[re, Iorgovane,
 Vino tu la mine
 S[te]nv[\ bine.
 La groapa ad`nc[
 Stau oas[li br`nc[,
 La valea cu tei,
 Flori, iorgovenei,
 }mi este un stei
 Cu puii de zmei:
 Acolo de vrei,
 Cel cap tu s[-i iei.
 Iovan de-auza,
 Cu fata-mi pleca,
 Drumu i-l t[ia,
 La steiul]nalt,
 De ceri alinat,
 De v`rf aplecat.
 Balaur vedea,
 P[m`nt dud[ia,
 Oga=e-mi gemea;
 V[iuri r[suna,
 Codrii tremura.
 Da' Iovan gr[bea,
 Neam nu se temeaa,
 Ca v`ntu-mi zburaa,
 Pin nori s-ascundea,
 O dat[-l loveaa,
 Capu i-l t[ia!
 Da' =arpe-i gr[ia
 +-a=a-l bl[st[ma:
 — Iovane, Iovane,

C`ine Iorgovane;
 Zo, m[omor`=i,
 P[m`nt ]mpu`i=i.
 C-am s[m[r[zbun!
 Pe calul t[u bun
 Eu voi slobozi,
 +i n-oi]mbl`nzi,
 Musca de-a m[runt[.
 Pestrì[\ pe burt[,
 Mijloc otr[vit[,
 Ba= bun[de vit[.
 Da' Iovan gr[ia,
 Voinic nu temeaa:
 — M[i c`ine de =arpe,
 De-acu nu ai parte,
 M[n`nci fete mari,
 De-o mie de ani.
 Musca de-o vedea.
 Pin sate oi pleca,
 Lumea-oi]nv[\a,
 Vite or ungeaa,
 Fumuri mari vor face,
 De vite n-au parte.
 A=a c[-mi f[cea,
 Dun[rea treceaa,
 +erpe r[m`nea,
 Verde de-o l[m`ie,
 }n parteaa ia Nem`ie.
 De s-o pomeni,
 C`t lumea o fi.

(Cristea Sandu-Timoc, Valea Timocului)

+arpele

Voinicel c`nd se n[=tea,
 Trei zile c[nu sugea,
 Tot pe \ip[t se punea.
 Dar maic[-sa ce-mi f[cea:
 Din picior mi-l leg[na
 Din gur[mi-l blestema:
 — Suge, maic[, \`a mea,
 Suge-\i-s-ar via\ a;
 Suge, maic[, laptele,
 Suge-mi-te-ar =arpele.
 A=a voinic d-auzea,
 Din \ip[t mi se oprea,
 |`a m[-sii o sugea.
 Verde frunz[d-o lalea,
 +arpele mi-o auzea,
 El c`t noji\ a era,
 Supt un m`rt[cel =edea.
 Acum locu =i-l schimba,
 Supt talpa casii intra
 +i vizuin[-=i f[cea.
 Cre=tea voinic]ntr-o lun[,
 El cre=tea-ntr-o s[pt[m`n].
 Zece ani c[-mi a=tepta,
 La zece ani c[-mi ie=a,
 Ca butia c[-mi era,
 Capu pe prag mi-l punea,
 Ochii ca soare-i lic[rea.
 Pe voinic c[mi-l vedea,
 El de v`rst[nu era.

+arpele c[se ducea
 }n p[dure la Ita,
 +i pe unde c[mergea,
 D`r[ pe p[m`nt f[cea,
 Ca un bu=tean se t`ra.
 La Dun[re c-ajungea,
 }n Dun[re s-arunca.
 Vai, s[raca Dun[rea,
 Mult greu mai \ine pe ea!
 Din Dun[re c[-mi ie=a,
 Mai mergea c`t mai mergea,
 +arpele c[-mi ostenea,
 La trei f`nt`ni c[-mi tr[gea
 C`tetrele le golea;
 La una-n ap[r`m`nea,
 Trup=orelu=-i r[corea.
 Domnia c[mi-l sim\ea,
 Din scaun c[mi=-i fugea.
 Dar voinicu ce-mi f[cea:
 Supt umbr[mi se culca,
 Supt umbr[de chiparos,
 Chiparos miros frumos;
 Sus frunza deas[,
 Jos umbra groas[,
 +i-mi plou[de vars[,
 Voinicului c[nu-i pas[
 }ngeru c[mi=-i venea,
 }n ureche c[-i sufla:
 — Scoal', voinice, nu dormi,

C[anii s-au]mplinit
 +i blestemul te-a sosit.
 C[m[-ta c`nd te-a f[cut,
 Din picior te-a leg[nat,
 Din gur[te-a blestemat
 +i =arpelui mi te-a dat.
 Verde frunz[de trei brazi,
 Cu =arpele s[te ba`i.
 Voinic dac[mi-auzea,
 Drept]n sus mi se scula,
 L[cr[mile-l podidea,
 La maic[-sa se ducea:
 — Maic[, m[iculi`a mea,
 S[-mi g[te=ti merinzile
 S[-mi apuc drumurile.
 Maic[, c`nd tu m-ai f[cut,
 Din picior m-ai leg[nat,
 Din gur[m-ai blestemat
 +i =arpelui c[m-ai dat.
 M[-sa c[mi-l]nforma
 Cu pistoale-ncruci=ate,
 Buzdugane ferecate,
 +i cu custuri simcelate.
 Voinicelu c[-mi pleca,
 M[-sa din gur[-mi gr[ia:
 — Du-te voinicule, du-te,
 De te-o bate, de l-ai bate,
 Blestemu s[nu te treac[.
 Voinic pe d`r[mergea,
 Un foc mare gr[m[dea,
 La pistoale slobozea,

+arpele c[-l auzea:
 — Mi-a sosit d[ruiala.
 La voinic c[mi-=i mergea,
 Voinicu dac[-l vedea
 Pe fug[mi se punea.
 Dar =arpele ce-mi f[cea:
 }n coad[se opintea,
 Numai de trei ori s[rea,
 Cu coada c[mi-l pleznea,
 Jum[tate-l]ngh[ea;
 Jum[tate nu mi-l poate,
 De pistoale-ncruci=ate,
 Buzdugane ferecate
 +i de custuri simcelate.
 Trei zile mi-l c[znea,
 Nimenea nu-l auzea.
 Un voinicel c[-mi trecea,
 Un voinicel Dobri=an,
 P-un cal galben iortoman.
 — Dac[n-ai f[cut vrun bine,
 F[-`i poman[=i cu mine,
 | i-oi fi fr[`ior pe lume,
 C[m[suge p[g`nu
 +i-mi seac[sufle`elu.
 +arpele dac-auzea,
 Din gur[c[mi-=i gr[ia:
 — M[i voinice Dobri=an,
 Pe cal galben iortoman,
 | ine-`i drumu, bate-`i murgu
 +i nu-`i mai pierde timpu,
 C[ ]sta mi-e d[ruit,

De c`nd era copil mic.
 Tu la mine d-[i veni
 +i cu palo=u d-[i da,
 Numai trei solzi mi-ei t[ia.
 Pe [sta c[l-oi l[sa,
 Dup[tine m-oi lua,
 Ce-i vedea te-i sp[im`nta.
 Dar voinicu ce-mi f[cea?
 Cu calu mi se vorbea:
 — Murgule, c[lu\u meu,
 Al meu =i-al lui Dumnezeu,
 Eu te-am luat de l[udat,
 De la t`rg din [ligrad,
 Din caii lui Popa Brat,
 De cine-oi fugi s[scap,
 Pe cine-oi goni s[prinz;
 La =arpe c[n[zuia
 +i cu palo=u c`nd da,
 Jum[tate mi-l t[ia,
 De nici nu mi-l r[spundea;
 Pe voinic mi-l lep[da
 +i dup[cest[lalt se lua.
 Fugea calu c`t putea,
 +arpele c[nu-i sl[bea.
 Vedea ochii =arpelui,
 Ca rotila plugului,
 Pe obl`ncu calului.
 Verde frunz[d-o lalea,
 Voinicelu ce-mi zicea;
 — Murgule, c[lu\u meu,
 Al meu =i-al lui Dumnezeu,

Eu, frate, de c`nd te-am luat.
 Nici un g`rbaci nu \i-am dat.
 D-un g`rbaci c[mi=i scotea,
 Pe murgu mi-l atingea,
 +arpele c[-mi r[m`nea,
 C`t dai cu zbur[tura.
 Dar voinicul ce-mi f[cea:
 M`na ]n poz`nar b[ga,
 Cremene =i amnar scotea,
 +i iasca mi-o aprindea,
 Pe p[m`nt o arunca.
 +arpele sufl`nd venea
 +i focu mi se-aprindea,
 Tot c`mpu foc c[-mi lua.
 Dar =arpele ce-mi f[cea:
 Prin foc =i fum mi-l gonea,
 Pe sunetu fr`ului,
 Pe mersura murgului.
 Dar voinicu ce-mi f[cea?
 Cu murgu c[mi-= vorbea:
 — Iu\`e=te-\i picioarele,
 Num[r[r[zoarele
 +i-mi f[v`nt
 Pe subt obl`nc
 +i n[gar[
 Pe supt scar[
 +i m-arunc[-ntr-alt[\ar[.
 V`nt pe supt obl`nc f[cea,
 +i n[gar[pe supt scar[
 +i l-arunca-ntr-alt[\ar[.
 C`nd voinicu hodinea,

+arpele al[turea!
 Voinicu c[mi=-i gr[ia:
 — Ho, =arpe, nu m[m`nca,
 C[de mine e p[cat:
 Pe nimeni n-am botezat,
 Pe nimeni n-am cununat.
 — +i de mine e p[cat,
 C[tu de ce m-ai t[iat,
 N-am fost nimic vinovat.
 Voinicelu ce-mi f[cea:
 Zece m[t[nii f[cea,
 La Dumnezeu se ruga,
 +arpele c[-mi amor\ea.
 Dar[voinic ce-mi f[cea:
 Palo= pe mischii tr[gea,
 +i pe =arpe mi-l t[ia,
 Trei c[pi\i c[mi-l f[cea,
 Numai capu r[m`nea.

Capu c`nd se de=tepta,
 A=a din gur[-mi gr[ia:
 — O, voinice, te-a= m`nca,
 Dar n-am unde te b[ga.
 Ia palo=u]n dreapta
 +i sparge-mi c[p[\`na,
 C[sunt pietri nestimate
 De-mi pl[tesc c`t lumea toat[
 +i-a ta osteneal[-ntreag[.
 C[p[\`na i-o sp[rgea,
 Patru pietri c[-mi g[sea,
 De s`nge mi le sp[la,
 }n disagi mi le b[ga,
 Ca soarele lumina,
 }nd[r[t mi se=ntorcea,
 La voinicel c[-mi mergea,
 De otrav[mi-l sp[la,
 Fra\i de cruce se prindeau.

(T. B[l/=el, Dr[g[=ani, jude\ul V`lcea)

C`ntecul balaorului

Foaie verde simnicar[,
 La umbr[de s[lcioar[
 | ip[-un voinicel s[moar[,
 C[l-a luat =arpele]n ghear[.
 +i el, m[re, c[-mi \ipa,
 Niminea nu-l auzea,
 F[r[-un mic de moldovean,
 P-un cal negru dobrogean,

+i cu =eua numai turnuri,
 Cu c[p[stru numai fluturi.
 Iar voinicu a=a-mi gr[ia:
 — Moldovene, dumneata,
 Ia vino la mine-ncoa',
 De-mi taie curelile,
 S[m[-nghi\[-arpele,
 C[am p[cate]mpresurate,

Nu pot da seama cu toate.
 Pe mine maica c`nd m-a fapt¹,
 Din picior m-a leg[nat,
 Din gur[m-a blestemat
 „Lulu-mi-te, lulu-mi-te!
 Pui de =arpe]nghit[-mi-te!“
 +i procletul c-a =ezut
 P`n[mare s-a f[cut,
 +i acuma m-a nghit,
 Jum[tate n-a putut —
 Tot d-o flint[ghintuit[,
 +ade]n gur[-i]mpro\]pit[.
 Ia taie-mi curelile,
 S[m[-nghit[=arpele!
 Iar procletul auzea
 +i din gur[c[-i gr[ia:
 — Moldovene, dumneata,
 Bate-\i capul, \ine-\i drumul,
 C[eu de m-oi m`nia,
 Eu pe [sta l-oi l[sa,
 Dup[tine m-oi lua
 +i-ei vedea ce \i-oi lucra,
 C-asta mi l-a d[rui mie,
 Din mica copil[rie.
 Moldoveanu a=a auzea,
 C`t coala c[se ducea,
 El]n g`nduri se g`ndea:
 „De c`nd maica m-a cl[dit

¹ M-a f[cut (form[veche de limb).

Nici un bine n-am f[cut.“
 La desagi c[c[uta,
 O plosc[de spirt scotea
 +i la gur[c-o pune
 +i]n fund c[-i r[sufla.
 Iatan din teac[tr[gea,
 Pe mischiu c[-l ascu\ea,
 Iar]n teac[c[-l b[ga
 +i]nd[r[t c[se-ntorcea,
 Tot]n raza soarelui
 }n vederea =arpelui.
 De proclet s-apropia,
 Iatan din teac[tr[gea
 +i]n =arpe c[mi-l tr`ntea,
 Mai nimic nu mi-l zdrelea,
 Nici pielea nu i-o cresta
 C[ci de solzi nu se lipea.
 Prindea fuga =i mi-=i da,
 C[lare cum se afla.
 Iar procletul ce-mi f[cea?
 C`nd d-odat[se umfla,
 Pe voinic c[-l lep[da,
 C`t colo c[ mi-l zv`rlea.
 Cu coada c`nd]mi trosnea,
 Trei copaci c[d[r`ma
 +i un cerc c[se f[cea,
 Dup[moldovean se lua.
 Calul fuge de plesne=te,
 Moldoveanu pl`nge, r[cne=te,
 C[ci procletul mi-l sose=te.

+i fugea c` t mi-='fugea,
 Iar moldoveanu ce-mi f[cea?
 Tot]nd[r[t se uita,
 Vedea ochiul =arpelui,
 La chi=i\va calului;
 Vedea v`rful limbilor,
 Pe dedesubtul sc[rilor.
 Iar moldoveanul ce-mi f[cea?
 M`na sub obl`nc b[ga,
 Mic de g`rb[cel scotea,
 +i pe coad[s`rmuit
 +i pe la v`rf plumbuit,
 Cu cinci ramuri de argint.
 C`nd deodat[c-aducea,
 Peste sulaci]l ajungea.
 Iar Negru ce-mi f[cea?
 Punea buza pe p[m`nt,
 Tr[gea v`nt de sub obl`nc,
 Scotea brazd[ca de plug
 +i din n[ri v[p[i l[s`nd,
 Da drumul picioarelor,
 +i mi-=' cotea iepure=te
 +i se a=eza el lupe=te.
 Iar]nd[r[t se uita,
 De proclétul nu sc[pa.
 Vedea ochiul =arpelui
 Iar pe coada calului;
 La chi=i\va calului,
 Vedea falca =arpelui;
 Vedea v`rful limbilor
 Dedesubtul sc[rilor,

Ba =i muma frigurilor!...
 Moldoveanu ce-mi gr[ia?
 — Calule, c[lu\ul meu,
 Eu pe tine c`nd te-am luat
 De cal bun =i l[udat,
 De cine-oi fugi s[scap!
 C`nd erai m`nzule\ mic,
 | i-era carnea ca roua,
 Dar acum ai]mb[tr`nit,
 | i-este carnea ca v`nju,
 M[duva ca o\elul.
 Calul a=a c[-mi gr[ia:
 — M[i st[p`ne, drag st[p`ne,
 Am fugit c`t am fugit,
 Dar acum mi s-a scurtat,
 Proclétu s-a apropiat,
 Jum[tate m-a-mbucát,
 Cu coada m-a]mpiedicat!
 Bag[m`na]n buzunar,
 Scoate-amnar =i-o cremeioar[,
 Trage-ntr-un fitil mai tare
 +i d[focul la negar[!
 Moldoveanu-a=a auzea,
 M`na]n buzunar b[ga,
 Iasc[, cremene scotea,
 Cu amnarul c[-mi tr[gea,
 Iasca foc c[-mi--lua
 +i jos iasca o-azv`rlea,
 Criv[\ul c[-mi adia,
 C`mpul foc c[mi-='lua,
 Mare v`lvoare f[cea.

Prin v`lvoare c`nd trecea,
 Ochii =arpelui plesnea;
 Tocmai atunci se r[snea,
 De proclletul c[sc[pa.
 +i el, m[re, se ducea
 La trestioara din balt[,
 Unde-a mai sc[pat odat[.
 La un pu\ c[se ducea,
 +apte, opt g[le\i scotea
 +i pe cal c[le turna,
 Mai frumos c[-l r[corea.
 +eeda jos, se odihnea,
 Cruce la piept c[-i f[cea,
 Lui Dumnezeu se ruga
 C[l-a sc[pat de asta.
 Iar moldoveanu ce-mi f[cea?
 Tot]nd[r[t se]ntorcea
 La voinic care-l sc[pa
 +i acolo c[-l g[sea,
 El muced cum se afla,
 Numai cu suflet era.
 Pe cal c[mi-l punea
 +i la o t`rl[c[-l ducea,
 La t`rila lui Harbuzan
 Avea un f`rt[\el cioban.
 — Bun[ziua , m[i ciobane!
 — Mul\umescu-\i iortomane!
 Descalec[pu\intel.

Foarte eu s[te cinstesc,
 Foarte s[te ospetesc!
 — Ciob[nel de oaie laie,
 M[m[lig[din p`rnaie,
 F[cut[cu ap[din ploaie.
 N-am venit s[m[cinste=ti,
 Foarte s[m[ospete=ti,
 +i-am venit ca s[te rog
 O\ele s[le mulgi.
 Iar ciobanul auzea,
 Cinci sute de oi mulgea,
 Laptele c[mi-l lua
 +i]ntr-o cad[c[-l b[ga,
 Pe voinic c[mi-l lua,
 }n lapte dulce c[-l sc[lida
 C`nd deodat[c[-l b[ga,
 Laptele c[se]nchega;
 Al doilea mi-l b[ga,
 Lapte verde se f[cea;
 Al treilea c[-l b[ga,
 De venin]l cur[\a
 +i]n bra\c[se lua
 +i]n fa\ c[se pupa,
 Fr[\iori c[se prindea,
 Fr[\iori]n direptate
 +i de mum[=i de tat[,
 C-altfel nu se mai poate
 C-aceast[bun[tate!

(N. Densu=ianu, Glimbocata, jude\ul D`mbovi\a)

Trei fra\i =i nou\ zmei

Lele verde-o mic=onea,
 Asculta\i, boieri,]ncoa,
 S[v[cuv`nt[m ceva,
 C[dac[n-a\i asculta
 Vom]n=ira
                   ce-om putea,
 Ne-om cur[\i de belea!
 Lele verde aluni=,
 }n sulii=
                   =i-n aluni=,
 Ce r[zboi
                   ]n sat la noi?
 Sunt b[t[i
                   de nou[zmei
 Cu-[i trei feciora=i de domn
 Pentr-o sor-care-o au ei,
 C[zmeii vor ca s-o ia,
 Feciora=i nu vor s-o dea.
 Se lovir[,
                   se ciocnir[,
 Foarte r[u se m`ntuir[,
 Puser[sorocul joi
 S[s-apuce de r[zboi.
 Iat[ziua c[-mi venea
 +i zmeii c[mi=i sosea
 +i din gur[c[striga:
 — Da\i-ne pe soru-va
 C-a=a ne-a fost prinsoarea!
 Gr[i cucona=u-[l mare,
 Aferim, nici minte n-are,

C-are haine ca =i-un domn
 +i n-are minte de om...
 — Hai s[d[m pe soru-mea
 S[duc[zmeii cu ea,
 C[zmeii sunt nou[zmei
 C[lare pe nou[lei,
 Vars[din gur[v[p[i
 +i din copite sc`ntei,
 +i noi suntem numai trei
 +i-om pieri ca vai de noi!
 Gr[i cocona=u-[l mare,
 Aferim, c[minte are:
 — }n via\la mea
 Pe soru-mea nu mi-oi da
 S[duc[zmeii cu ea,
 De mi-oi pierdea via\la!
 +i la grajd c[se ducea
 +i pe Negru de-l scotea.
 +eaua pe el c[-mi punea
 +i pe Negru-nc[leca
 +i el, vere, de-mi pleca
 La c`mpie, la c`mp, vere,
 Unde fir de iarb[nu e,
 Numai dalba-i coelie
 Coapt[din S`nt[-M[rie...
 Zmeii dup[el se-n=ira,
 Bat[-i Maica Precesta,
 Cocona=ul ce-mi f[cea?
 La r[s[rit se-ntorcea,
 Cruce cu dreapta=i f[cea,

La Dumnezeu se ruga,
 Dumnezeu c[-i ajuta.
 Deodat[c[se-nv`rtea.
 Cu palo=ul flu=tiura,
 Se-nv`rtea cum se-nv`rtea,
 T[ia trei, r[m`nea =as[,
 Ce t[iere cu pedeaps[!
 T[ia trei, r[m`nea trei,
 C-acu-i vremea de r[zboi,
 Se sucea
     cum se-nv`rtea,
 Mai t[ia trei, r[m`nea doi,
 T[ia trei, r[m`nea unu,
 R[m`nea zmeul cel mai mic
 +i cu cocona=u-[l mic,
 Am`ndoi c[se lupta
 Zi de var[
     p`n[-n sar[,
 Nici unul nu se r[zbea,
 Schintei din ei c[-mi ie=ea,
 Bat[-l Maica Precesta!
 Dac[vedea =i vedea,
 V`rf de munte se suia,
 +i-acolo se tronc[nea,
 Schintei din ei c[-mi ie=ea,
 Iar zmeul ce mi=-i f[cea?
 Ochii roat[=i-i f[cea,
 El pe sus c[se uita,
 Trei vulturi, vere, vedea.
 El din gur[c[striga:
 — Vulturilor
     surilor,

Voi mai sus s[v[sui\i
 +i mai jos s[v[l[sa\i
 La cea mic[puntioar[
 C-acolo-i ap[amar[,
 S[lua\i ap[-n gu=icioar[,
 Savai tin[-n unghi=oar[,
 Pe cocona= s[-l stropi\i,
 Prau-p[ragin[s[-l =ti\i,
 C[eu, vere, eu \i-oi da,
 | i-oi da trei st`rvuri de om,
 +i s[vezi, cu trei de lei,
 Care se fac numai =as[,
 Ce t[iere cu pedeaps[!
 Cocona=ul de-auzea,
 El din gur[c[striga:
 — Vulturilor
     fra\ilor,
 Voi mai sus s[v[sui\i
 +i mai jos s[v[l[sa\i
 Copitele ciutelor
 }n venitul apelor,
 S[lua\i ap[-n gu=icioar[.
 Savai tin[-n unghi=oar[
 +i pe zmeu s[mi-l stropi\i,
 Prau-p[ragin[-l face\i,
 C[eu, vere, eu v-oi da
 Eu v-oi da,
     nu v-oi]n=[la,
 V-oi da nou[st`rvuri de zmei,
 +i s[vezi, nou[de lei
 Care fac optsprezece,
 V-oi da muma zmeului,

+ade-n v`rful pu\ului,
 Lele, da-o-a= dracului!...
 Iar vulturii de-auzea
 Se g`ndea
     c[le-ajungea,
 Ei mai sus c[se suia
 +i mai jos c[se l[sa,
 }n venitul apelor,
 Copitele ciutelor
 +i lua ap[-n gu=icioar[
 Savai \in[-n unghi=or[
 +i la zmeu c[mi=i venea
 +i pe zmeu c[mi-l stropea,
 Prau-p[ragin[-l f[cea,
 Bat[-l Maica Precesta!
 Cocona=ul ce-mi f[cea?
 Le da
     ce f[g[dua,
 Le da nou[st`rvuri de zmei,
 +i s[vezi, nou[de lei
 Care fac opsprezece,
 Le da muma zmeilor,
 Le da muma zmeului,
 +ade-n v`rful pu\ului,
 Lele, da-o-a= dracului!
 Ziua bun[c[=i-o lua,
 La fra\ii lui c[-mi pleca
 Iar soru-sa de-l vedea
 De departe-ngenunchea
 I-era fric[c-o t[ia...
 Iar frate-s[u de-o vedea

El din guri\[-i zicea:
 — Dale, dale soru-mea,
 Eu m-am b[tut pentru tine.
 Dar s[te tai, vai de mine?!
 De m`n[c-o-mbr[\i=a,
 La fra\ii lui c[-mi pleca,
 Mas[mare c[-mi punea,
 Trei zile, trei nop\i s[bea,
 Frumos, frate, petrecea,
 La trei zile ce-mi f[cea?
 La un c`mp mare-mi ie=ea,
 'Ntr-o c[ma=[se-mbr[ca,
 Cu sul[i]n sus c[da.
 +i da cocona=u-[l mare
 De-l spinteca de spinare;
 Iar da cocona=ul [l mijlociu
 De-l spinteca p`n[-n br`u;
 C`nd da cocona=u-[l mic
 C[dea sul[la la spate
 De =apte pa=i de departe
 C[s-a b[tut]n dreptate!
 Numai el c[-mi r[m`nea,
 Numai el =i soru-sa,
 M[re, de se pomenea
 +i, m[re, s-o pomeni
 C`t soare pe cer va fi...
 Mai zice\i cu to\i amin
 C[ne fu c`ntec deplin,
 C[fac =-altul, mai b[tr`n.
 Mai ceva din tinerea\[,
 Mai uita\i de-a b[tr`nea\{!

(Al. I. Amzulescu =i Ovidiu B`rlea, comuna B`rca, jude\ul Dolj)

C`ntecul cu zmeii

Frunzuli\ [=i-o cicoare

Dr[guli\!

— Las[-m[, m[icu\[-n

=ez[toare,

P`n-coco=ii =i-or c`nta,

+apte fuse \i-oi umplea.

— Nu te las, feti\`a mea,

Dr[guli\!

C[e=ti tare frumu=ea,

+i zmeii mi te-o fura.

Se ruga =i-a doua oar[:

— Las[-m[, m[icu\[-n

=ez[toare,

P`n-coco=ii =i-or c`nta,

+apte fuse \i-oi umplea.

— Nu te las, feti\`a mea,

C[e=ti tare frumu=ea,

+i zmeii mi te-o fura.

Se ruga =i-a treia oar[:

— Las[-m[, m[icu\[-n

=ez[toare,

P`n-coco=ii =i-or c`nta,

+apte fuse \i-oi umplea.

Maic[-sa se sup[ra

+i din gur[-o blestema:

— Du-te vii s[nu mai vii!

Atunci feti\`a pleca,

}n =ez[toare se ducea,

Bun[seara c[-i d[dea.

Toat[lumea-i mul\umea.

Dup[mas[s-a=eza

+i torcea, torcea, torcea,

+i torcea, torcea, torcea.

Trei junei, }n cas-intra,

Trei junei feciori de zmei.

Ochii roat[=i-i f[cea,

L`ng[fat[s-a=eza,

Fetei fus mereu }i da.

+i din gur[-a=a-i zicea:

— Toarce, fat[, =i te-ntoarce

+i-\i arunc[ochii-ncoace.

— De junei sunte\i junei,

Da\vi se v[d coadele,

Coadele, copitele,

Sub spicele bicelor,

Copitele cailor.

— C[noi suntem chirigii,

Lu[m marf[de la Sibii,

+i-o ducem la T`rgu-Jii,

}n fa\`a Sfintei M[rii.

Hora mare se f[cea,

Fata la joc c[mi-o lua.

Hora-n cas[nu-nc[pea

+i afar[c[-mi ie=ea

De dou[ori hora-nv`rtea

Cu fata la cer zbură

+i-ntr-un brad mi-o a=eza.

Acolo }i f[cu pat,

}i f[cu furca de rou[, +i caierul de urzic[, +i fusul de m[r[cine. Iar[fata-a=a-mi zicea: — F[, Doamne, di-un r`u ripede	R`u ripede p[ lespede Pe la m[icu\`a s[treac[, Ca s[vad[=i s[cread[C`t am fost de blestemat[+i de zmei, maic[, furat[.
---	--

(C. Mohanu, Boi=oara, |ara Lovi=tei)

Antofi\ al lui Vioar[

Foaie verde s[lcioar[, }n ora= }n Sl[tioar[, La casele lui Vioar[, Lui Vioar[v[taf mare, Frumoas[mas[mi-e-ntins[, De mari boieri mi-e cuprins[, Dar la mas[cine-mi =eade? Cei cincizeci de n[vodari, Patruzeci de lop[tari, Tot feciori de boieri mari. Dar la mas[ce-mi m`nca? Numai ceg[ =i postrung[ +i galben[ caracud[, C-am auzit p`n b[tr`ni C-ala-i pe=tele mai bun; +i cos[cel din saramur[, Face-un chef de b[utur[... To\i mi-=` bea, se-nveselea, De nimenea nu g`ndea. Cu pahar cin' le lumea? Antofi\ al lui Vioar[, El nici nu bea, nici nu m`nca,	Numai cu ochii se uita; +i el, frate, c[-mi =eedea Cu coate dalbe pe mas[, Cu palmele pe obraze. Cine seama c[-i lua? Numai Vioar[cel b[tr`n, Cu b[rbu\`a p`n' la br`u, Barba-i bate bra\ele, Genele, spr`ncenele, +i chica, c[lc`iele. El }n picere-mi s[rea, Ochii-n roat[c[-i f[cea, Peste mas[-i arunca, Pe Antofi\ c[-l vedea +i din gur[c[-i zicea: — Antofi\[, fiul taichii, Ce stai tu trist =i m`hnit? Nici nu bei, nici nu m[n`nci, Numai cu ochii te uii? Ori din chelciug ai sf`r=it, Ori st[p`n te-a oropsit, Ori murgu \i-a-mb[tr`nit,
---	--

Ori vremea c[\i-a venit,
 Vremea de c[s[torit,
 +i de-nsur[toare,
 +i de c[s[toreal[?
 Antofi\ [ce-mi zicea?
 — Bine, taic[dumneata,
 De st[tu=i de m[-ntreba=i,
 Cu cuvinte spune-\i-a=
 S[-mi pui m`inele]n piept,
 S[-\i dau cuv`ntul cel drept:
 Nici de chelciug n-am sf`r=it,
 Nici haine n-am ponosit,
 Nici murgu n-a-mb[tr`nit;
 Mie vremea mi-a venit,
 Frate, de c[s[torit,
 +i de-nsur[toare,
 +i de c[s[toreal[.
 Nu asear[, alalteri sear[
 Logodna c[mi-ai b[ut-o
 Cu fata lui domn +tirbei.
 Fata, taic[, a auzit
 C[sunt fecior de boier mare,
 Tot v[taf de n[vodari.
 +i ea, taic[, mi-a trimes
 Carte alb[, slov[neagr[,
 Ca s[-i aduc
 +tiucile
 Ca vacile,
 Morunii
 Ca biolii,
 S[-i aduc ca oile.

Cu carnea nunta s-o nuntesc,
 Cu oase casa s-o zidesc,
 Cu coastele s-o-nl[n\uiesc,
 Cu solzii s-o =indrilesc,
 Cu s`nge s-o zugr[vesc,
 Taic[, s[te pomenesc!
 Tat[-s[u c`nd auzea,
 Lui din gur[c[-i striga:
 — Antofi\[, fiul taicii,
 Eu, taic[, am]mb[tr`nit,
 Toate apele-am v`nat
 +i le-am turburat,
 A=a pe=te n-am aflat.
 Dec`t, taic[, -am auzit,
 Dar de v[zut n-am v[zut,
 }n Vidros, ap[spurcat[.
 +i de pe=te l[udat[,
 Cine intr[nu mai scap[.
 Vidrosu e ap[-ad`nc[,
 Pe cine-l prinde-l m[n`nc[.
 C[Vidrosu e de-ad`nc,
 C`t ]n cer p`n[-n p[m`nt!
 Antofi\[, dac[auzea,
 Drept]n picere s[rea,
 El mai viteaz se f[cea,
 M`na pe pahar pune,
 Toate paharele umplea,
 La to\i n[vodarii da;
 R`nd paharu tat-s[u]l lua,
 Cu vin c[-l jum[t\`ea,
 Cu spirt c[-l]mplinea,

Da lui taic[-s[u de bea.
 Cum mi=-i bea, cum se-mb[ta.
 Covor verde a=ternea,
 Cu b[sm[lu\ a-l]nv[lea.
 La n[vodari se ducea,
 C`te un p[har de vin le da
 +i din gur[le striga:
 — Ce sta\i, m[re, de privi\i?
 Descurca\i n[voadele,
 A=eza\i mati\ele
 +i-ngreui\i plutile!
 Antofi\[ce-mi f[cea?
 Pe n[vodari c[-i lua,
 Toate apele-mi v`na:
 G`rlele cu g`=tele,
 B[l\ile cu ra\ele.
 Ce fel de pe=te-mi prindea?
 S[vezi, pe=te de-l m[runt,
 Nisipul de pe p[m`nt,
 De care boierii nu m`nc,
 Dar Antofi\[ce-mi f[cea?
 Dac[pe=te nu-mi prindea
 Cum]i cerea inima,
 N[vodarii c[-i lua,
 La c`rcium[c[-i aducea;
 Vin cu vadra le scotea,
 N[vodarii de-i]mb[ta.
 +i pe to\i c[mi-i lua,
 La Vidrosu se ducea,
 La Vidrosu c-ajungea.
 D-un stej[r mare-mi b[tea,

N[voadele-mi a=eza,
 N[voadele, vasele
 +i toate mati\ele.
 Trase-o toan[, trase dou[,
 Trase, boieri, p`n[-n nou[.
 Ce fel de pe=te-mi prindea?
 El nimica nu-mi prindea
 Dec`t puiul Vidrii,
 ]n fundul mati\ii.
 Afar', frate, c[-l scotea,
 Un focule\ c[-mi cl[dea,
 Pe puiu Vidrii]l lega,
 Cu ochii la foc]l pripea,
 Mi-l b[tea, mi-l canunea,
 ]ncepea d-a chiria.
 Vidra b[tr`n[auzea,
 Fa\ a pii flu=tura,
 ]n toate p[r\ile se uita,
 Pe nimenea nu vedea;
 P-Antofi\[c[-l vedea,
 Cu puiu-n m`n[mi-era,
 Din guri\[c[striga:
 — Antofi\[, dumneata,
 Ce-mi ba\i puiu =i-l c[zne=ti,
 Tot de pe=te-l suduie=ti?
 D[-mi tu drumu puiului,
 Puiului, puicului,
 C[mi-e puiu mititel,
 Mititel =i crudicel,
 Nu =tie seama pe=telui,
 Morunceala morunilor,

T[v]litura =tiucilor,
 C[eu, frate, \i-oi aduce
 +tiucile
 Ca vacile,
 Morunii
 Ca biolii,
 S[-i aduc ca oile.
 S-aduc pe=te c`t oi vrea,
 | i-oi]ndestula inima,
 | i-oi face toat[treaba!
 Antofi\[c-auzea,
 Prost de minte c[-mi erea,
 Drumul puiului c[-i da;
 C[dac[drumul puiului nu-i da,
 Vidra tot pe=tele lui c[-i scotea.
 Ea dac[puiu]l vedea,
 }n fundu apei]l ducea,
 Atunci Vidra ce-mi f[cea?
 La moruni fuga c[da
 Tot de coad[c[-i mu=ca,
 La n[voade c[-i ducea.
 Pe la =tiuci c[se v`ra,
 De spinare le mu=ca
 +i-n n[voade le-arunca.
 Ea, frate, se mai g`ndea,
 Aminte d-un morun =i-aducea
 +i la el c[se ducea.
 Jumate spinarea-i m`nca,
 El nu se mai de=tepta...
 Dac[vedea =i vedea,
 De gu=[c[-l apuca,

Iar morunu c[pleca,
 }nspre n[vod]l]ndrepta.
 }n n[vod el c[intra,
 N[vodul la p[m`nt b[ga.
 Dar[Vidra ce-mi f[cea?
 }n fa\ a apei c[ie=ea,
 P-Antofi\[c[-l vestea.
 Antofi\[ce-mi f[cea?
 La n[vodari se r[stea,
 C`te-o palm[le tr[gea,
 N[vodarii se n[c]jea,
 La c`rme se a=eza.
 Tr[geau o toan[, tr[geau dou[,
 Tr[geau, boieri, p`n[-n nou[,
 Nici de p[m`nt nu-l urnea,
 A=a de greu ce era!
 Iar Vidra se nec]jea,
 P`n n[voade c[intra,
 Pe=tele c[-l r[scolea,
 Pe=tii din coad[b[tea,
 Mare talaz c[-mi scotea:
 Venea Vidrosu]ng[ib[rat;
 Cu nisip amestecat,
 To\i n[vodarii i-a-necat,
 Numai Antofi\[-a sc[pat.
 Dar cum ho\ u c[sc[pa?
 Ra\[-de-balt[-mi era,
 +tia' o\ u d-a-nota.
 El]not c[se l[sa,
 Ochii pe Vidros arunca,
 D-o salcie c[n[z]rea,

O salcie cu must[*v* pe ap[,
 Pe Vidros mi-e coco=at[.
 C`nd de salcie s-apropia,
 Vidra-nainte-i ie=ea,
 Coada bici c[=i-o f[cea,
 Peste ochi c[mi-l izbea,
 Ochii din cap c[-i s[rea;
 De salcie s-apuca
 +i-n salcie se suia.
 | ip[ziua rum`ne=te,
 S[vezi, noaptea, tot turce=te,
 Despre ziu[, letine=te...
 Nimenea nu-l auzea.
 S[vezi, mic de purc[ra=,
 Porcii, frate,]ntorc`nd,
 Din fluiera=, doina doinind,
 Gl[sule\u-l]n`legea,
 Purcaru lui tat[-sau erea
 +i la el c[se ducea.
 C`nd purcarul c[-l vedea,
 Din guri\ c[-i striga:
 — St[p`ne dumneata,
 Ce-ai c[utat p-aicea?
 Unde Antofi\ auzea,
 Inima-n el c[cre=tea,
 Din guri\ c[striga:
 — M[i purc[ra= dumneata,
 Ia-m[tu d-aicea
 +i m[du la casa mea,

C[mare pomana[-i avea!
 Purcaru c[mi-l lua,
 Be\i=or c[-i]ntindea
 +i la tat[-s[u] ducea.
 Unde Vioar[-l vedea,
 Din guri\ c[-i striga:
 — Antofi\, fiul taichii
 Nu mi-ai ascultat vorba,
 Las[, -*v* fie r[u, nu a=a!
 Taic[, nu mi-e pentru tine,
 Mi-e pentru cinzeci n[vodari,
 Tot feciori de boieri mari!
 Coccoanele le-ai v[duvit,
 Copila=ii i-ai s[r[rit.
 Dar-ar Dumnezeu s[dea
 +i M[iculi\ Precista,
 Tat[, s[te=nsori
 De nou[ori,
 S[faci nou[feciori!
 C`nd o fi l-al zecelea,
 S[-*v* faci =i d-o coconi\[,
 S[-*v* dea ap[la temni\!
 Atunci, taic[, nici atunci
 S[-mi mai v`nezi tu Vidrosu!
 At`tat[-s[u] blestema,
 Otrav[-n ciubuc punea,
 Ochii peste cap c[da;
 F[cea moarte peste moarte,
 Care-n lume nu se poate!

(Gr. G. Tocilescu, Ro=iorii-de-Vede,
 jude\ul Teleorman)

C`ntecul na=ului

Foi\ic[flori domne=ti,	+i cu nunt[c`nd pleca?
Din ora=, din Bucure=ti,	Ei pleca pe la S`n-Petru,
L-ale case mari, domne=ti,	+i de-abia ajungea la
De s[v[d din Stoiene=ti,	S`n Metru.
}n curte, vere, }n curte, nene,	Conacul unde con[cea?
Frunzuli\ lobod[,	La lacul Cocorului,
}n curte la +tefan Vod[	La pu\ul Porumbului,
Multe car`te-au sosit,	La f`nt`na fierului,
Multe sunt, m[runte sunt.	La p[rul cadiului,
Sunt car`te jugr[vite,	Acolo c[con[cea.
Pe din[untru poleite,	Dem`ncare ce le da?
Pe deasupra =indrilita,	O junice le g[tea,
Cu postav verde-nvelite.	O junice le frigea,
+i cocoane-mpodobite,	+i-un berbec de frigare,
Tot de nunt[sunt g[tite.	La to\i le d[dem`ncare,
C[s[-nsoar[Iancu Vod[,	Dar le d[de s[turate.
+i-l cunun[Mihnea Vod[.	Bea vinul =i s[cinstea,
Dar fata de unde-o ia?	Voia bun[c[f[cea,
Din ora=, din Dobrogea,	L[utarii le c`nta
De la Letinul bogat,	+i fl[c(ii c[juca,
S[vai, c`inele spurcat	+i boierii c[privea,
+i de lege lep[dat,	Vin cu plo=tile c[da,
}n cruce necre=tinat	C-a=a li-i datoria
+i de toate-ndestulat,	De la Maica Precista,
+i de miere, =i de unt,	Din str[mo=i =i din str[buni,
+i de aur, =i de-argint,	De c`nd e neamul de rom`ni.
Bun[t\i de pe p[m`nt	Iar cu nunta c[-mi pleca,
La el mi s-a-ngr[m[dit!	M`na ziua =i noaptea,
Foaie verde =-o lalea,	M`na de nu s[vedea,

De Letin s-apropia.
 Dar Letinul ce-mi f[cea?
 Bine ziua o =tia
 C`nd nunta o s[ ]l ia,
 Por\ile le-nz[vorea.
 Dar cu ce le-nz[vorea?
 Tot cu fierul plugului,
 Cu fierul p[m`ntului.
 Vin cu butia aducea,
 +apte bu\i al[turea,
 Cum era una =i-alta.
 S[curea-n m`n[lua,
 La porti\ o punea.
 Dar Letinul ce-mi f[cea?
 Sus]n pridor s[suia,
 Ochean]n m`n[lua,
 }n toate p[r\i s[uita,
 Nunta c[mi-o n[z]rea
 +i bine c[mi-l sosea,
 Iac[nunta c[-mi venea.
 Dar Letinul c[striga,
 O dat[pe letine=te,
 Altdat[iortom[ne=te,
 Al treilea rom`ne=te,
 S[vai, ca Doamne fere=te!
 }mi striga ce mi=-i striga
 +i din gur-a=a zicea:
 — Cine este mirele,
 Mirele, ginerile,
 S[s-aleag[din nunta=i,
 Din nunta=i, din sichiora=i

+i din dalbii cocona=i,
 +i din negri \ig[na=i,
 Care sunt l[ut[ra=i,
 C[sunt =i ei dr[g]la=i:
 Foicic[foi de plop,
 Potolesc =i ei c`te-un foc...
 S[s-aleag[mirele,
 Mirele, ginerile,
 }nal\e cu umerele,
 Ca =oimii cu-aripele,
 Ca s[sar[por\ile,
 Por\ile =i bu\ile.
 Ginerile, d-auzea,
 De cap s[ ]nsp[im`nta
 +i la na=u-s[u]pleca
 +i lui na=u-s[u]spunea.
 Dar na=u-s[u]sta, zicea:
 — Taci, fine, nu te speria,
 Te roag[la Dumnezeu
 S[tr[iasc[na=ul t[u],
 +i la Maica Precista,
 S[tr[iasc[na=[-ta,
 Ca s[-\i lu[m]pe fina,
 Ca s[faci cas[cu ea,
 S[vai, ca toat[lumea.
 Dar[na=ul cel mai mare,
 Tinerel ca =i o floare,
 Ca o garoaf[mirositoare,
 Cu toat[grija-n spinare,
 }n picioare s[scula,
 Ochii roat[c[-i f[cea,

Peste to\i caii c[uta,
 Nici un cal c[nu-i pl[cea,
 Cam la =apte s[uita.
 Foi\ic[matostat,
 Un nepo\el de-mp[rat!
 Foi\ic[m[r s[lciu,
 C[lare p-un bididiu,
 Cu saiaua-nfip[-n br`u,
 Nepotul lui Ciubucciu.
 Dar na=ul, dac[-l vedea,
 Jos din car`t[s[da,
 Trei mere de aur lua,
 La [l b[iat s[ducea,
 Cu mere]l]n=ela
 +i]n bra\e]l lua,
 }n car`t[c[-l punea,
 Al[turi cu n[=ica.
 Apoi calul]i lua,
 Bine-n chingi c[ ]l str`ngea,
 Cruce cu dreapta= i f[cea,
 Picior]n scar[punea
 +i pe cal]nc[leca.
 Pu\inel c[-l]nfierb`nta,
 Numai spum[c[-l f[cea,
 Un zg`rb[cel c[-mi avea,
 Zg`rb[cel de bumb[cel
 +i la cap cam plumbuit,
 Pe la coad[al[mit,
 Cu cinci litre de argint.
 +i pe cal c[l-a lovit,
 O dat[c[-i sumu\ea,

Cu c[lc`ile-i mai da.
 O dat[-l mai atingea,
 Ale trei por\i c[s[rea,
 +apte bu\i al[turea.
 Jos de pe cal c[s[da,
 Drumul]n curte c[-l da.
 Por\ile le deschidea,
 Car`tele de intra,
 Toat[nunta, asemenea.
 Postavurile-a=ternea,
 Jos cocoane mi s[da.
 Dar d`nsul ce mai f[cea?
 Vedri\va c[o lua,
 De-o vadr[=i cinci oca,
 Lua vadra la st`nga
 +i burghiul la dreapta
 +i pe la bu\ii pleca,
 Pe toate le g[urea,
 Tot vinul c[-l]ncerca.
 Care vinul c[-l pl[cea,
 }n v[dr[c[lua,
 Pe la boieri c[mi-l da.
 Care vini=or mai dulce,
 Pe la cocoane mi-l duce.
 Care vinul nu-i pl[cea,
 S[curea-n m`n[lua
 +i pe bu\i c[se urca,
 Toate bu\ile sp[rgea,
 Cercurile le t[ia,
 Vinurile le v[rsa,
 Ulivile le umplea,

Nunta=i caii=i ad[pa,
 Ra\ele de se sc[lda...
 Letinul sta, s[uita
 +i nimica nu zicea.
 Dar Letinul ce-mi f[cea?
 Iar al doilea striga:
 O dat[pe letine=te,
 Altdat[iortom[ne=te,
 S[vai, ca Doamne fere=te,
 +-al treilea rom`ne=te:
 — Care este mirele,
 Mirele, ginerile?
 S[s-aleag[din nunta=i,
 Din nunta=i, din sichiora=i
 +i din albii cocona=i,
 +i din negrii \ig[na=i,
 Care sunt l[ut[ra=i,
 C[sunt =i ei dr[g[la=i;
 Fo\ic[foi de plop,
 Potole=te c`te-un foc...
 S[-mi cunoasc[bastonul,
 Fo\ic[m[r mustos,
 Cu care cap a crescut]n jos?
 Ginerile, d-auzea,
 De cap s[-nsp[im`nta,
 Tot la na=ul s[u pleca
 +i din gur[ ]i gr[ia:
 — Fo\ic[murele,
 Ce-i mai facem, na=ule?
 R[u ne-a secat zilele!...
 Dar[na=ul]l mai mare,

Ca acest na= din ast[-sear[,
 Care e cu grija-n spinare,
 ]ine-l, Doamne, ca p-o floare,
 Ca p-o floare mirositoare,
 El din gur[ ]mi gr[ia
 +i lui finu-s[u zicea:
 — Taci, fine, nu te speria,
 Fii tu na=]n locul meu,
 +i eu fin]n locul t[u.
 C[ne-o ierta Dumnezeu,
 Fo\ic[=-o lalea,
 C[te-om sc[pa de belea
 +i pe fina om lua,
 Ca s[faci cas[cu ea,
 Dup[cum e datina.
 Dar[na=ul]l mai mare,
 Ca omul cu grija-n spinare,
 A=a priceput era!
 O albie c[lua
 +i cu ap[o umplea.
 Bastona=ul i-l lua,
 Plut[pe ap[-l punea,
 R[d[cina-n jos tr[gea,
 V`rful ]n sus r[m`nea.
 Dar Letinul ce-mi f[cea?
 Nici p-aia c[nu-i l[sa,
 Prosoape de m[taș[lua
 +i pe sfoar[le-ntindea,
 }n sl[vi c[le ridica,
 Iar din gur[c[-mi striga,
 O dat[pe letine=te,

Altdat[iortom[ne=te,
 S[vai, ca Doamne fere=te,
 Apoi striga rom`ne=te:
 — Care este mirele,
 Mirele, ginerile?
 S[s-aleag[din nunta=i,
 Din nunta=i, din sichiora=i
 +i din albi cocona=i,
 +i din negrii`ig[na=i,
 Care sunt l[ut[ra=i,
 C[ci sunt =i ei dr[g[la=i,
 Sunt =i ei buni la ceva=i,
 Fo`ic[foi de plop,
 Potolesc =i ei c`te-un foc...
 Ca s[taie sforile,
 S[cad[=ervetele.
 Ginerile, d-auzea,
 Tot de cap s[-nsp[im`nta,
 Iar la na=ul s[u mergea,
 +i na=ul s[u]i spunea:
 — Taci, fine, nu te speria,
 Roag[-te la Dumnezeu
 S[tr[iasc[na=ul t[u,
 +i la Maica Precista,
 S[tr[iasc[na=[-ta,
 C-o s[lu[m pe fina
 +-ai s[faci cas[cu ea,
 C-a=a`i-a fost ursita.
 Dar[na=ul cel mai mare,
 Ca [st na= din ast[-sear[,
 Care-i cu grija-n spinare,

ine-l, Doamne, ca p-o floare,
 Ca p-o floare mirositoare,
 }ntr-o zi de s[rb[toare,
 El la b[iat s[ducea
 +i iar calul i-l lua,
 Pu`inel c[mi-l plimba
 P`n[ ]l ]nfiarb`nta.
 Deodat[de-i sumu`ea
 +i cu zg`rbaciul de-i da,
 Unde-n slav[c[s[rea
 +i cu palo=ul c[da,
 Sforile c[le t[ia,
 +ervetele c[c[dea.
 El dup[cal c[s[rea,
 Cu palo=ul le croia
 +i pe la cai le pune;
 De era cu calul murg,
 }i da =ervet de C`mplung;
 De era cu calul breaz,
 }i da =ervet de atlas.
 Pe la to`i caii at`rna,
 La unul nu ajungea.
 Dar[na=ul ce-mi f[cea?
 Sus]n pridor s[suia,
 Unde Letinul c[sta,
 +i la el s[repezea,
 +i din giubea c[-i t[ia
 +i la cal c-o at`rna...
 Dar Letinul ce-mi f[cea?
 Nici atuncea nu-i ierta,
 Trei fete c[aducea

+i la prag c[le puneã,
 Cum ne este datoria,
 +i din gur[lar striga:
 — Care este mirele,
 Mirele, ginerele?
 S[s-aleag[din nunta=i,
 Din nunta=i, din sichiorea=i
 +i din albii cocona=i,
 +i din negri \ig[na=i,
 Care sunt l[ut[ra=i,
 C[-s buni =i ei la ceva=i,
 Fo\ic[foi de plop,
 Potolesc =i ei c`te-un foc...
 S[-=i cunoasc[mireasa,
 Cunune-se cu d`nsa.
 Ginerile, d-auzea,
 Greu de cap s[-nsp[im`nta
 +i la na=ul s[u venea
 +i din gur[ ]i spunea:
 — Fo\ic[murele,
 Ce-i mai facem, na=ule?
 Mi s-a am[r`t zilele
 Cu toate-ncerc[rile!
 Na=ul s[u, dac-auzea,
 A=a din gur[-i zicea:
 — Taci, fine, nu te speria,
 C[nu merge treaba-a=a!
 Roag[-te la Dumnezeu
 S[tr[iasc[na=ul t[u,
 +i la Maica Precista,
 S[tr[iasc[na=[-ta.

Ce oi putea oi f[cea
 +i te-oi sc[pa de belea,
 +i i-om lua noi fata,
 +i te-oi cununa cu ea,
 Precum ne scrie legea.
 S[vai, na=ul ce-mi f[cea?
 Prin curte c[se plimba,
 O coast[de cal g[sea,
 Pe finul s[u c[-l lua,
 }n cas[cu el intra.
 C`nd la prag c[s[ducea,
 Na=ul mai mare curaj f[cea.
 Cu coasta c[fluciurea
 +i din gur[s[r[stea:
 — Care este mireasa?
 C[ast[spat[lat[
 E g[tit[pentru cap de fat[.
 Mireasa singur[-ndat[
 Dac[nu s-o alegea,
 Asta capul]i va t[ia!
 Dar[na=ul ce-mi f[cea?
 El, frate, s[-mpiedeca
 +i m[rg[ritare azv`rlea;
 Fetele nu culegea,
 Numai mireasa s-apleca
 +i m[rg[ritare str`ngea;
 Atunci ei o cuno=tea.
 C[ele tot un covor avea,
 La fel]mbr[c[mintea;
 Tot un stat =i tot un fapt,
 Tot o gean[=-o spr`ncean[.

C`nd s-apleca mireasa
 +i ea, frate,]ncepea
 M[rg[ritar d-aduna,
 M`na pe d`nsa punea.
 Letinul, dac[vedea,
 El din gur[c[striga:
 — |ine-o, \ine-o, n-o l[sa,
 C-aia este mireasa,
 Cunun[-te cu d`nsa!
 Salb[de g`t]i punea,
 Mamudele-asemenea,
 C-a=a le-i datoria.
 +i de m`n[o lua,
 }n odaie c[intra,
 Cu pahar vin]nchina,
 C-a=a este datina,
 Datina, datoria.
 Boierii cafea c[bea,
 Cu to\ii afar' ie=ea,
 }n c[ru\se se suia
 +i acas[c[-mi pleca.
 Ei pleca pe la S`n-Petru,
 Abia ajungea la S`n-Metru.

C`nd acas[ajungea,
 La biseric[tr[gea,
 Mireasa de cununa.
 Dar Letinul ce-mi f[cea?
 +i el pochinzeri c[da,
 Nunta de o petrecea.
 Dar[na=ul ce-mi f[cea?
 Pe mireas-o cununa,
 Acas[cu to\i venea,
 O hor[mare prindea,
 L[utarii tot c`nta,
 Aluneasca o juca.
 +i a fost o nunt[mare,
 De la munte p`n-la mare!
 +i a fost nunt[domneasc[,
 De veci s[se pomeneasc[,
 Cu mari boieri =i cocoane,
 Ca la ast[nunt[mare.
 La boieri ca dumneavoastr[
 Noi facem c`ntarea noastr[.
 Tutora ca s[fie
 Cu bine =i cu bucurie!

(N. P[sculescu, Celei, jude\ul Olt)

Joi d[diminea\]

Joi d[diminea\[,
 P[rou[, p[cea\[,
 Vreme turburat[

Piste lumea toat[,
 Plimb[-mi-s[poart[
 D-o bab[b[tr`n[,

Cu doi din\i]n gur[,
 Cu iia d[s`rm[,
 Cu br`u d[ l`n[,
 D[p[r d[c[mil[...
 D`n c`rji c`rj`ind,
 D`n ochi ea pl`ng`nd,
 D`n gur[-ntreb`nd
 P[cine-nt`lnind:
 — Cine mi-a v[zut,
 P[drum ori p[c`mp,
 D-un voinic trec`nd?
 Fe\i=oara lui,
 Spuma laptelui;
 Ochi=orii lui
 Dou[mure negre
 Coapte-ntr-un rug verde,
 Coapte la p[m`nt,
 Neajunse d[v`nt,
 Coapte la r[coare,
 Neajunse d[soare;
 Spr`ncenili lui,
 Pana corbului;
 Must[cioara lui,
 Spicu gr`ului;
 C[lu=[lu lui,
 Puiu zmeului;
 +[uli\a lui,
 | easta zmeului;
 Chinguli\ a lui,
 Dou[n[p`rci negre,
 Din guri]ncle=tate,

Din coade-nnodate,
 La el chingi sunt date;
 Fr`ule\ u lui,
 Doi balauri galbeni,
 D`n guri]ncle=ta\i,
 D`n coade-nnodat\i,
 La el fr`u sunt da\i;
 Pofila=u lui,
 Dou[n[p`rci negre,
 D`n guri]ncle=tate,
 D`n coade-nnodate,
 La el pofil date!
 Mereu c`rj`ind,
 P[drum, peste c`mp,
 Mereu]ntreb`nd,
 Nimini r[spunz`nd.
 +i tot c`rj`ia,
 P`n[mi-ajungea,
 D[Dun[re da,
 Din gur[gr[ia:
 — Dun[re, Dun[re,
 Drum f[r[pulbere
 +i f[r[v[gaj.
 Drum d[la ora=!
 Nu cumva-i v[zut
 P[unde-ai trecut,
 P[drum, piste c`mp,
 D-un voinic trec`nd?
 Dun[rea-i gr[ia:
 — Tu, bab[b[tr`n[,
 Cu doi din\i]n gur[,

Cu iia d[s`rm[,
 Cu br`u d[ l`n[,
 D[p[r d[c[mil[!
 Eu l-oi fi v[zut,
 Nu l-am cunoscut!
 — Gaica s[\i-l spuie:
 D-un voinicel nalt,
 Nalt =i spr`ncenat;
 Spr`ncenili lui,
 Pana corbului;
 Fe\i=oara lui,
 Spuma laptelui;
 Ochi=orii lui,
 Dou[mure negre
 Coapte-ntr-un rug verde,
 Coapte la r[coare,
 Neajunse d[soare,
 Coapte la p[m`nt,
 Neajunse d[v`nt;
 Must[cioara lui,
 Spicul gr`ului;
 C[lu=[lu lui,
 Puiu zmeului;
 +[uli\ a lui,
 | easta zmeului;
 Chinguli\ a lui,
 Dou[n[p`rci negre,
 D`n guri]ncle=tate,
 D`n coade-nnodate,
 La el chingi sunt date;
 Fr`ule\ u lui,

Doi balauri galbeni,
 D`n guri]ncle=ta\i,
 D`n coade-nnoda\i,
 La el fr`u sunt da\i;
 Pofila=u lui,
 Dou[n[p`rci negre,
 D`n guri]ncle=tate,
 D`n coade-nnodate,
 La el pofil date!
 Dun[rea asculta,
 Din gur[zicea:
 — Tu, bab[b[tr`n[,
 Cu doi din\i]n gur[,
 Cu iia d[s`rm[,
 Cu br`u d[ l`n[,
 D[p[r d[c[mil[!
 Eu c[n-am v[zut
 P[unde-am trecut,
 P[drum, peste c`mp,
 Astfel d[voinic!
 Dar tu s[te duci
 La sor[-mea Lun[,
 C[ea lumineaz[
 Ziua p[uli\i,
 Noaptea p[costi\i.
 Ea l-o fi v[zut
 Undeva trec`nd,
 P[drum or' p[c`mp!
 Baba c[-mi pleca,
 P[drum c[-mi mergea:
 D`n c`rji c`rj`ind,

Nimini r[spunz`nd!
 La Lun[ajung`nd,
 +i cum ajungea,
 Din gur[zicea:
 — Luni\[, Luni\[,
 Cum e=ti luminoas[,
 S[-mi fii =i voioas!
 Cum lumin[toare,
 S[-mi fii vorbitoare!
 Nu cumva-i v[zut
 P[unde-ai trecut,
 P[drum, piste c`mp,
 Vrun voinic trec`nd?
 Luna-i r[spundea:
 — Tu, bab[b[tr`n[,
 Cu doi din\i]n gur[,
 Cu iia d[s`rm[,
 Cu br`u d[ l`n[,
 D[p[r d[c[mil!
 Eu l-oi fi v[zut,
 Nu l-am cunoscut!
 Baba c[zicea:
 — Gaica s[-\i-l spuie:
 D-un voinicel nalt,
 Nalt =i spr`ncenat;
 Spr`ncenile lui,
 Pana corbului;
 Fe\ioara lui,
 Fa\la laptelui;
 Ochi=orii lui,
 Dou[mure negre

Coapte-ntr-un rug verde,
 Coapte la p[m`nt,
 Neajunse de v`nt,
 Coapte la r[coare,
 Neajunse d[soare!
 Must[cioara lui,
 Spicul gr`ului;
 C[lu=[lu lui,
 Puiu zmeului;
 +[uli\la lui,
 | easta zmeului;
 Chinguli\la lui,
 Dou[n[p`rci negre,
 D`n guri]ncle=tate,
 D`n coade-nnodate,
 La el chingi sunt date;
 Fr`ule\u lui,
 Doi balauri galbeni,
 D`n guri]ncle=ta\i,
 D`n coade-nnoda\i,
 La el fr`u sunt da\i;
 Pofila=u lui,
 Dou[n[p`rci negre,
 D`n guri]ncle=tate,
 D`n coade-nnodate,
 Pofil i sunt date!
 Luna asculta,
 D`n gur[zicea:
 — Tu, bab[b[tr`n[,
 Cu doi din\i]n gur[,
 Cu iia d[s`rm[,

D[p[r d[c[mil!
 Eu c[n-am v[zut
 Astfel de voinic,
 P[drum, piste c`mp,
 Undeva trec`nd.
 Dar tu s[te duci
 La sor[-mea Cea\[,
 Cea\[negurea\[,
 C[ea mi s[las[
 +i mi s[r[vars[
 Printre pomi m[run\i,
 Prin v`lcele-ad`nci
 +i p[mun\i c[run\i,
 Ea l-o fi v[zut
 Undeva trec`nd,
 P[drum, piste c`mp.
 Baba iar pleca
 +i mi s[ducea,
 D`n c`rji c`rj`ind,
 Din gur[strig`nd,
 Nimini r[spunz`nd.
 +i c[s[ducea,
 La Cea\[-ajungea,
 D`n gur[zicea:
 — Cea\[, Ce\i=oar[,
 S[-mi fii vorbitoare
 Cum mi-e=ti curg[toare!
 Eu te-oi]ntreba,
 Tu mi-oi r[spundea:
 Nu cumva-i v[zut
 P[unde-ai trecut,

P[drum, piste c`mp,
 Vrun voinic trec`nd?
 Cea\ a c[-i zicea:
 — Tu, bab[b[tr`n[,
 Cu doi din\i]n gur[,
 Eu l-oi fi v[zut,
 Nu l-am cunoscut!
 Baba c[-i zicea:
 — Gaica s[\i-l spuie:
 D-un voinicel nalt,
 Nalt =i spr`ncenat:
 Spr`ncenele lui,
 Pana corbului;
 Fe\i=oara lui,
 Spuma laptelui;
 Ochi=orii lui,
 Dou[mure negre,
 Coapte-ntr-un rug verde,
 Coapte la p[m`nt,
 Neajunse d[v`nt,
 Coapte la r[coare,
 Neajunse d[soare;
 Must[cioara lui,
 Spicul gr`ului;
 C[lu=[lu lui,
 Puiu zmeului;
 +[uli\ a lui,
 | easta zmeului;
 Chinguli\ a lui,
 Dou[n[p`rci negre,
 D`n guri]ncle=tate,

D`n coade-nnode,
 La el chingi sunt date;
 Fr`ule\`u lui,
 Doi balauri galbeni,
 D`n guri ]ncle=ta\`i,
 D`n coade-nnode\`i,
 La el fr`u sunt da\`i;
 Pofila=u lui,
 Dou[n[p`rci negre,
 D`n guri]ncle=tate,
 D`n coade-nnode,
 La el pofil date!
 Cea\`a c-asculta,
 D`n gur[gr[jia:
 — Tu, bab[b[tr`n[,
 Cu doi din\`i]n gur[,
 Cu iia d[s`rm[,
 Cu br`u d[ l`n[,
 D[p[r d[c[mil[!
 Eu c[am v[zut
 Astfel de voinic.
 Iar tu s[te duci
 La cei braji]nal\`i,
 Na\`i =i d[f[ima\`i,
 D[frunz[ ]nc[rca\`i.
 Acolo-i c[zut,
 D`n lupt[r[nit;
 Frunz[-a a=ternut,
 Cu frunz[-nv[lit!
 Baba, d-auzea,
 }ndat[pleca,

D`n c`rji c`rj`ind,
 D`n ochi l[cr[m`nd,
 D`n gur[ strig`nd,
 Nimini r[spunz`nd.
 +i ea s[ducea
 +i voinic g[sea
 La cei brazi]nal\`i,
 Na\`i =i d[f[ima\`i,
 D[frunza-nc[rca\`i,
 Acolo z[c`nd,
 D`n lupt[r[nit;
 Frunz[-a a=ternut,
 Cu frunz[ ]nv[lit.
 M[-sa d[-l vedea,
 Ea c[ ]ncepea,
 }ncepea a pl`ngea.
 Voinic]i zicea:
 — Tu m[icu\`a mea,
 Taci, s[nu mai pl`ngi,
 +i tu s[te duci
 P[v`lcele-ad`nci,
 +i tu s[aduci
 Ierburi d-ale dulci,
 S[pui la r[ni mici;
 Apoi tu s[cari
 D`n v`lcele mari
 Ierburi d-ale tari,
 S[pui la r[ni mari!
 M[-sa s[ducea
 P[v`lcele mici,

Scotea burieni dulci,
 Punea la r[ni mici;
 P[v`lcele mari,
 Scotea burieni tari,
 Punea la r[ni mari
 +i ea-l c[uta
 +i mi-l vindeca,
 Apoi]l ruga
 Acas[-a pleca,
 Iar voinicu c[nu vrea,
 El p[cal]nc[lica,

Dup[oaste s[lua,
 P[m[-sa aci l[sa,
 M[-sa r[m`nea,
 Din ochi ea pl`ng`nd,
 Din gur[zic`nd:
 — Voinicu-i voinic,
 Mult mi-e r`nduit,
 Moar[canunit!
 +i-acas' s[-ntorcea,
 D`n ochi ea pl`ng`nd,
 D`n c`rji c`rj`ind...

(Gr. G. Toalesa, Bragadiru, Teleorman)

Voica

Mugurel de mare,
 Mie mi s[pare
 Pe-a gur[de vale
 De-o c[scioar[mare:
 Cu noau[celare,
 Cu noau[umbrare,
 Cu fere=ti]n soare.
 }n cas[cine =ade?
 Cea maic[b[tr`n[,
 Cu br`ul de l`n[,
 Cu iia d[s`rm[,
 Cu p[r de c[mil[,
 Cu doi din`i]n gur[.
 +i ea c[-mi avea:
 Noau[feciorei,

Pui=ori de zmei,
 Cu Voichi\`a zece,
 Care mi-i]ntrece.
 Mai mari care este?
 Sfetil Constantin,
 Leg[ior dint`i,
 Cel cu barba neagr[
 +i cu mintea-ntreag[,
 +-[om de isprav[!
 Bine petrecea,
 Bine fericea,
 Mult c[nu trecea,
 La Voica venea
 Greci negu\[tori,
 Dalbi]mpe\itori,

Din nou [lea \ri,
 Despre Nadolii,
 Cele trei pustii!
 Pe Voica-o cerea,
 Mum [-sa n-o da.
 Din gur [gr]ia
 Sfetil Constantin,
 Om f[cut din plin:
 — Maic[, maica mea,
 D[-\i pe Voichi\va,
 Fecioreaua ta,
 Surioara mea.
 Vremea i-a venit
 De c[s[torit,
 C[eu \-oi aduce-o
 Iarna de trei ori,
 Vara de cinci ori,
 C[sunt s[rb[tori.
 Ea]l asculta,
 Pe Voica mi-o da,
 Ciuma c[venea,
 Casa le lovea.
 To\i c[r[posa.
 Maica r[m`nea,
 +i ea ce f[cea?
 }n sf`nta joia.
 Ciobu-n m`n[lua,
 Ciob =i t[m`ia,
 +i ea c[pleca,
 Tot din st`lp ]n st`lp,

Din morm`nt, morm`nt.
 Pe to\i t[m`ia,
 Pe to\i c[-ngrijea,
 }ntr-un loc c[-mi sta,
 Din gur [zicea:
 — Maic[Constandine,
 Nici nu te t[m`i,
 Nici nu te com`nd
 Ca pe to\i de-a r`nd.
 +tii: feheru,¹ o\lu,
 El s[putrezeasc[
 +i s[mucezeasc[,
 Dar trup=orul t[u
 S[nu putrezeasc[
 P`n' tu mi-ai aduce
 Tot pe Voichi\va,
 Mi-a rupt inima!
 Bl[st[m l-ajungea,
 Dumnezeu c[vrea,
 P[m`ntu cr[pa
 Unde se-ntrupa
 +i el s[f[cea:
 Tronule\ul lui,
 Negru c[lu=el;
 P`nzi=oara lui,
 Eb`nci calului;
 M[sureaua lui,
 Chinga calului;

¹ Pronun\ie regional[pentru: fieru.

Piedeceaua lui,
 Fr`ul calului.
 +i el se-ntrupa,
 S[lta =i zbură,
 La noau[ani =i jum[tate.
 +i el s[ducea
 Prin negre-ntuneric,
 Prin sfinte biserici...
 La Voica mergea,
 Pe Voica-o g[sea
 }n hor[juc`nd,
 Pe=chire-mp[r`ind,
 L[utari c`nt`nd.
 L`ng[Voica s[prindea,
 }n hor[de juca.
 Voica ce-i zicea?
 — Voinice, voinice,
 Ce minte te-ajunge
 L`ng[min' a te prinde?
 Da' =tii, au nu =tii,
 C[eu c[mi=i am
 Noau[cumn[\ei,
 Sunt ca ni=te zmei,
 Cu el face zece,
 Pe to\i mi-i]ntrece!
 — +i noi suntem noau[
 +i cu tine zece.
 Taci, Voichi\o, taci,
 C[eu sunt neica,
 Cel cu barba neagr[
 +i cu mintea-ntreag[.

Voica ce zicea?
 — Dac[-mi e=ti neica,
 Unde \i-e barba?
 — Barba mi-am l[sat-o
 Odor la morm`nt,
 Sub negru p[m`nt!
 M`na-n colan c[-i puneă,
 Dup[el mi-o arunca,
 S[lta =i zbură...
 +i el s[-ntorcea
 Prin negre]ntuneric,
 Prin sfinte biserici.
 Sus, pe r[murele
 C`ntau p[s[rele:
 „Unde s-a v[zut
 +i s-a pomenit
 Duc[-=i mort pe viu?!“
 Voica c-auzea,
 Din gur[zicea:
 — I-auzi, neic[, auzi:
 Unde s-a v[zut
 +i s-a pomenit
 Duc[-=i mort pe viu?!...
 Din gur[-i zicea:
 — Voica, soru-mea,
 Alea-s p[s[rele,
 Stau pe r[murele,
 C`nt[viersurele,
 P[catele mele!
 Acas-ajungea,
 La u=e striga:

— Maic[, maica mea,
 Deschide u=a
 +i na-\i pe Voica,
 Fecioreaua ta,
 Surioara mea,
 | i-a rupt inima!
 M[-sa de-auzea,
 Din gur[zicea:
 — Fugi, ciumo, de-acia,
 S`lo-Samodivo!
 Nu m[ispiti,
 C[m-ai ispitit,
 P`n` m-ai ispr[vit,
 +i de azi, de m`ine,
 S[m[iei pe mine,
 Foc, stoinul de mine!
 Din gur[-i zicea:
 — Voic[, soru-mea,
 Strig[, Voico,-acia,

C[\i se deschide,
 C[eu c[m[duc
 Cal s[priponesc,
 Trup s[putrezesc,
 Vac s[v[ciuesc!
 Voica ce f[cea?
 Striga ce striga.
 Dac[vedea =i vedea,
 Inel din de=te tr[gea,
 Pe fereastr[-l arunca,
 Inelul =i-l cuno=tea,
 U=a-i descuia,
 }n prag c[se-nt`lnea
 +i s[-mbr[\i=a
 +i se s[ruta,
 Stei c[se f[cea,
 De se pomenea
 +i s-o pomeni
 C`t soare pe cer va fi!

(C. Ciobanu-Pleni'a, Cetate, Dolj)

*Voichi*a

A fost o mam[odat[,
 O mam[l[udat[,
 Cu cas[de piatr[,
 Cu por\i de fier,
 Cu br[vi pe o\l;
 Nou[fii ea mi=-avea,
 Cu Voichi\

Cu Gin unsprezece,
 Cu Gin Costangin,
 Copil mijlocin.
 Dumnezeu mi=-i r`nduia,
 Ciuma c[-mi venea,
 Pe nou[-i m`nca,
 Numai r[m`nea

Fata Voichi\va
 Cu Gin Costangin,
 Copil mijlocin.
 Voichi\va mare cre=tea,
 Pe\itori la ea venea,
 Venea pe\itori din sat,
 Maica ei c[nu o-au dat,
 C[zicea c[nu-i de dat.
 Mai pe urm[s-ar[tar[
 Pe\itori din alt[\ar[,
 Peste m[ri, peste hotar[,
 Maic[-sa lor le zicea:
 — Pe Voica n-oi da,
 C[nu mi-i de dat,
 Nici de m[ritat!
 Costangin din grai gr[ia:
 — Auzi, maic[dumneata,
 Hai s[d[m noi pe Voica!
 Maic[-sa]i r[spundea:
 — Dar cum, Gine, s[o d[m,
 +i a=a s-o-nstr[in[m,
 C[-i tare cale departe,
 Maica nu poate str[bate,
 +i-i calea lung[=i grea,
 Eu nu pot merge la ea!
 Dar[Gin iar[zicea:
 — Auzi, maic[dumneata,
 Hai s[d[m pe Voica,
 C[de \-o fi dor de ea,
 Murgul oi]nc[leca,
 +i acas[aduce-o-voi,

Dorul potoli\i-l-voi,
 +-oi aduce-o,
 +-o voi duce-o
 Tot iarna de nou[ori.
 C[-s mai multe s[rb[tori,
 +i-s zilele friguroase
 +i tu, maic[, mai duioas[;
 Iar vara numai de patru,
 C[-s zilele de lucrat,
 +i-s zilele c[lduroas[,
 Nu e=ti, maic[-a=a duioas[!
 Maic[-sa a=a-i zicea:
 — De n-o fi, Gine, a=a,
 S[=tii, c[te-oi blestema
 Cu blestemul cel mai greu,
 Ce l-a l[sat Dumnezeu!
 Apoi mi se socotea,
 Pe Voichi\va o d[dea,
 Frumoas[nunt[f[cea,
 Tot satul mi se gostea,
 Iar[maica r[m`nea
 Numai cu Gin Costangin,
 Copil mijlocin.
 Mult[vreme nu trecea,
 De c`nd Voichi\va pleca,
 Ciuma-n sat iar[intra,
 Mult[lume pr[p]dea,
 Costangin se betejea,
 +i grea boal[c[-mi bolea,
 Pe urm[=i el murea;
 Iar mam[-sa r[m`nea

Ca =i cucul singurea,
 Apoi r[u se]ntrista,
 Din inim[suspina,
 Din ochi lacr[mi c[-mi v[rsa,
 +i din gur[blestema:
 — Costangine, Costangine!
 Copil mijlocine,
 Dumnezeu s[nu te ierte,
 P[m`nt s[nu te rabde,
 P[m`ntul nu te primeasc[,
 Lutu-afar[te izbeasc[,
 C[pe mine m-ai l[sat
 Numai cu u=a-ncuiat[
 +i cu m`i=oru-n vatr[.
 Vai! de multul pl`ns
 Blestemul s-a prins;
 Domnul nu-l ierta
 P[m`nt nu-l r[bda,
 Lutu-afar[ ]l izbea,
 Dumnezeu mi=i r`nduia
 De Gin]nvia,
 Din p[m`nt ie=ea,
 +i ce se f[cea?
 Din sicriul lui
 C[lu=elul lui
 Din cruci`a lui
 +eaua calului,
 Praporile lui
 Fr`ul calului,
 P`nza de pe obraz
 Poclad calului,

Din perina de la cap
 F[cea strai\[-i colac.
 Apoi el]nc[leca
 +-apoi mi=i pleca
 La sorurica lui,
 Floarea c`mpului.
 +i el c[-i mergea,
 Pe drum nu mai sta,
 +i el mi=i trecea
 Prin p[duri negre
 Tot cu pas[ri negre
 St`nd pe r[murele,
 C`nt`nd viersurele:
 „ |ur\urliu uliu,
 Mergemort la viu!“
 +i el mi=i trecea,
 Ca v`ntul mergea,
 Prin p[duri ro=ii
 Cu pas[ri ro=ii
 St`nd pe r[murele,
 C`nt`nd viersurele:
 „ |ur\urliu uliu,
 Mergemort la viu!“
 +i iar mai mergea,
 +-apoi mi=i trecea
 Prin p[duri albe
 Tot cu p[s[ri albe,
 St`nd pe r[murele;
 C`nt`nd viersurele:
 „ |ur\urliu uliu,
 Mergemort la viu!“

+i merg`nd a=a
 El mi=-i ajungea,
 El]ntr-alt[\ar[,
 Peste nou[hotar[,
 La sorurica lui,
 Floarea c`mpului.
 +i el mi-o afla:
 }n mijloc
 De joc
 S[lt`nd,
 +i juc`nd.
 Ea c`nd mi-l vedea,
 De joc se l[sa
 +i la el mergea,
 N[rama=-i scotea,
 Pe fa\[-l =tergea,
 +i mi-l s[ruta,
 +i mi-l]ntreba:
 — Gine Costangine,
 Ce doru-i de tine,
 De tu mi-ai venit,
 +-aici m-ai g[sit?
 El mi=-i r[spundea!
 — Eu d-aia am venit,
 C[m-am f[g[duit
 C[tr[maica mea,
 S[te duc la ea!
 Voichi\`a-mi gr[ia:
 — Stai, frate, o `r[
 F[r[z[bovire,
 S[-ntreb pe b[rbat

+i s[-i spun curat,
 C[te-ai apucat,
 La m[icu\`a s[m[duci,
 +i-napoi iar s[m[aduci
 B[rbatu-i zicea
 Dac[-l]ntreba:
 — Du-te, m`ndra mea,
 Tu la maic[-ta:
 Eu nu te opresc,
 C[=i eu g`ndesc
 C[nu-i z[bovi
 +i iar vei veni!
 Ea atunci pleca,
 La drum mi=-i pornea
 Cu Gin Costangin,
 Copil mijlocin.
 Dup[mult[umblare
 Iat[ajung]n cale
 Prin p[duri tot albe
 Tot cu pas[ri albe
 St`nd prin r[murele,
 C`nt`nd viersurele:
 „ |ur\`urliu uliu,
 Duce mort pe viu!“
 +i iar mai mergea,
 +-apoi ei trecea,
 Prin p[duri ro=ii,
 Cu pas[ri ro=ii.
 St`nd pe r[murele,
 C`nt`nd viersurele:
 „ |ur\`urliu uliu,

Duce mort pe viu!“
 +i iar mai mergea,
 +i iar mai trecea
 Prin p[duri tot negre,
 Tot cu p[s[ri negre
 St`nd pe r[murele,
 C`nt`nd viersurele:
 „|ur`urliu uliu,
 Duce mort pe viu!“
 +i merg`nd a=a,
 Din codrii ie=ea.
 Voica-l]ntreba
 De aste p[s[rele
 Ce c`nt[cu jele.
 Gin]i r[spundea:
 — Drag[sora mea,
 Aste p[s[rele
 Nu sunt p[s[rele,
 Ci sunt sufle`ele.
 P[s[rile albe-s:
 Care or murit bine.
 Lumina`i,
 Cumineca`i,
 Cu pop[=i cu lumin[,
 +i cu slujba cea cre=tin[.
 P[s[rile ro=ii-s:
 Cari mi-or murit
 T[ia`i
 Ori pu=ca`i!
 P[s[rile negre-s:
 Cari or murit r[u,

F[r[lum`nare,
 F[r' cuminecare,
 F[r[pop[, f[r[lumin[,
 F[r[slujba cea cre=tin[!
 — Bine, frate drag[!
 — Voica iar]ntreab[—
 Dar c`ntecul lor,
 Cu jale =i cu dor
 „|ur`urliu uliu
 Duce mort pe viu!“
 Ce]nseamn[oare,
 Scumpe fr[ioare?
 — Sora dulcea mea,
 Gin c[mi-i zicea,
 Nu-`i face inim[rea,
 Nici la ele n-asculta,
 C[lor li-i glasul a=a
 Toamna =i prim[vara,
 C`nd schimb[-n pomi frunza.
 +-apoi ei mergea
 P`n[ajungea
 La mormin`i de sus,
 Unde nu-i de dus.
 Gin pe loc mi-i sta
 +i ei]i zicea:
 — Du-te tu acas[,
 La m[icu`a noastr[.
 +i spune-i a=a,
 Dac[te-a-ntreba:
 C-ai venit cu mine,
 C[eu am fost la tine;

+i de te-a-ntreba,
 Unde-am r[mas eu?
 Tu s[-i spui a=a,
 C[eu mi-am r[mas
 Pe c`mp]n izlaz,
 Calul s[mi-l pasc!
 Voica mi=-i pleca,
 Iar Gin ce f[cea?
 }n groap[intra,
 Groapa s-astupa
 Voica ajungea
 La m[icu\`a sa,
 La u=[striga:
 — Maic[, dulcea mea,
 Deschide-\i u=i\`a,
 C-o venit Voichi\`a!
 Maic[-sa-i zicea:
 — Du-te, cium[rea,
 De la casa mea,
 C[tu nu e=ti Voica mea,
 Ci e=ti moartea cr`ncena;
 C[, c`\i copii am avut,
 To\i de tine or murit,
 Numa cu-at`t-am ugit;
 Numai cu u=a-ncuiat[
 +i cu m`\i=oru-n vatr[!
 Voichi\`a iar[-i zicea:
 — Maic[, maic[, dulcea mea.
 Eu nu-s ciurma cr`ncena
 Ci sunt Voica, fata ta;
 Dac[nu m[crezi,

Ie=i afar[de m[vezi!
 Dar ea nu-mi ie=ea,
 Numai mi-o-ntreba:
 — Dac[e=ti Voica,
 Cine te-a adus
 +i calea \-a spus?
 Cu cine-ai venit
 De n-ai r[t[cit?
 Iar ea r[spundea:
 — Dulce maica mea,
 Am venit cu Gin,
 Copil mijlocin,
 Dar el o r[mas
 Din sus de izlaz,
 Calul s[=i-l pasc[
 +i s[-l odihneasc[!
 Atunci maic[-sa
 A=a]i zicea:
 — Vai! m`ncat[mi-s de rele,
 Nu cred cuvintelor tele,
 C[acuma v[d eu bine
 Ce vrei tu s[faci cu mine.
 Du-te, du-te, cium[rea,
 Du-te de la casa mea!
 C[tu nu e=i Voichi\`a,
 C[de-ai fi n-ai zice-a=a!
 Voica iar[-i se ruga:
 — Maic[, maic[, dulcea mea,
 Crede-m[, c[nu-s ciurma,
 Ci sunt Voica, fiica ta!
 Scoate capul pe fereastr[,
 De vezi conciful de nevast[,

Ori crap[u=a o `r],
 C` t s[ bag numai o m`n],
 +tii, la deget mititel
 Am avut inel pe el.
 A=a, maic[, m[dore=ti
 De-n cas[nu m[prime=ti?
 Atunci maica s[-ndura,
 U=a o `r[cr[pa,
 C` t m`na mi s-o b[ga,
 +i la deget o c[uta

+i inelul cuno=tea,
 +i vedea c[mi-i a=a.
 Apoi u=a deschidea,
 Pe Voichi`a mi-o vedea,
 Mi-o vedea, mi-o cuno=tea,
 C[era feti`a sa;
 Apoi mi se repezea,
 }n bra`e o tot str`ngea,
 +i cu drag mi-o s[ruta
 P`n` pe loc de dor murea.

(Gh. C[ta[n], Oravi`a, Banat).

Din Constandin

Voichi`ii-i venea
 Tot logoditori,
 De la-al treilea \[ri;
 De peste negre m[ri.
 To`i fra`ii-i zicea:
 — D[-o, maic[, d[-o.
 Dar Din Constandin,
 Leg[nel dint`i:
 — N-o da, maic[, nu,
 P`n` nu i-o veni
 Tot logoditori,
 De la nou[\[ri,
 De peste negre m[ri.
 Voichi`ii-i venea,
 Tot logoditori
 De peste =ase \[ri.

De peste negre m[ri.
 To`i fra`ii zicea:
 — D[-o, maic[, d[-o.
 Dar Din Costandin,
 Leg[nel d`nt`i:
 — N-o da, maic[, nu.
 +i ei c[-i venea
 Tot logoditori,
 De la nou[\[ri,
 De peste negre m[ri.
 To`i fra`ii zicea:
 — N-o da, maic[, nu.
 Dar Din Costandin,
 Leg[nel dint`i,
 — D[-o, maic[, d[-o.
 +i m[-sa c-o da

Tot la nou[\[ri,
 Peste negre m[ri,
 Voichi\la ce-mi f[cea?
 Pe frai-so-l blestema:
 — Nene Costandine,
 Tu, c`nd ji muri,
 |ie s[se fac[
 Tot sicriul cal,
 +i orarul fr`u,
 +i p`nza ib`nci,
 S[vii s[m-aduci.
 +i vremea trecea,
 +i vremea venea,
 +i Din c[murea.
 M[-sa-l blestema:
 — Dine Costandine,
 Leg[nel dint`i,
 |ie s[se fac[,
 Tot sicriul cal,
 +i oraru fr`u,
 +i p`nza ib`nci.
 +i tu s[te duci,
 Tu s[mi-o aduci.
 Dumnezeu o auza,
 Lui i s[f[cea,
 Tot sicriul cal,
 +i orarul fr`u,
 +i p`nza ib`nci.

+i el s[ducea
 +i o aducea.
 +i venind cu ea,
 P[s[rile c`nta:
 C[nici n-a v[zut,
 Nici n-a pomenit,
 Tot viii cu mor`ii,
 +i mor`ii cu viii.
 Voichi\la pricepea
 +i se-nsp[im`nta,
 +i ea c[-mi zicea:
 — I-auzi nene Dine,
 N-oi fi eu cu tine.
 P[s[rile c`nt[:
 C[n-au mai v[zut
 Tot viii cu mor`ii,
 +i mor`ii cu viii.
 +i el c[zicea:
 — Surioara mea,
 Nu te-nsp[im`nta,
 Elea-s p[s[rele,
 A=a c`nt[ele.
 +i-acas-o aducea,
 M[-sa mi-o vedea,
 M[-sa mi-o s[ruta.
 Iar Din Costandin,
 El diu nou murea.

(C. Mohanu, G[ujani, |ara Lovi=tei)

Mortul bl/stimat

Zice-se, voinici feciori
 Nou[-avuse maica lor,
 Nou[to\i =i doar o fat[,
 Vasilichea l[udat[.
 De h[t m[re i-au venit
 Voinici m`ndri la pe\it.
 Nou[fra\i =i maic[-sa,
 N-aveau g`nd nicicum s-o dea.
 }ntr-o zi, n-ar fi sosit,
 Un voinic m`ndru-a venit
 +i-o ceru atunci pe fat[
 Mult vestit[de *mu-at*[.
 Fra\ii to\i =i maic[-sa,
 N-aveau g`nd deloc s-o dea,
 Numai fratele mezin,
 Numai micul Constantin,
 Vru s-o dea departe-n lume
 +i-o d[ur[-acelui june.
 — Mam[, jur[m`nt m[leag[,
 S-o aduc pe sora drag[,
 C`t de des doru-\i va fi,
 +i oric`nd tu vei dori.

Prin str[ini au dat-o, foarte,
 La trei luni, trei ani departe,
 C[de-ai sta s[chibzuie=ti,
 Nici cu mintea nu g`nde=ti.
 Nu trecu vreme prea mult[
 C[veni o boal[crunt[,

De fra\i nou[n-a r[mas
 Nici din rude vreun glas!
 Numai muma mai tr[ia
 Pustnicind]n casa sa.
 +i z[cea =i suspina
 +i zicea: ce soart[grea!
 Blestema =i-afurisea,
 S[tot pl`ngi de mila sa!
 Constantin de nu era,
 Fata-acas[ar =edeal
 Ci de mult ce blestema
 Nici p[m`ntul nu-l r[bda,
 +i afar[-l arunca.
 Se scula neodihnitul,
 }ngropatul =i muritul,
 De-a c[lare el zburat,
 C[tre surioara sa.
 — Ziu[bun[, surioar[,
 Gat[-te, plec[m disear[,
 Mama ni-i]n a=teptare.
 — Frate, spune-mi tu, fr[\ine,
 De e r[u sau de e bine:
 De-o fi r[u,
 S[m[cernesc,
 De-o fi bine,
 Albe-a-mi pune!
 — Vino cum e=ti surioar[,
 Mama te cunoa=te, doar[!

+i pornir[, cale lung[,
 Cale lung[s[le-ajung[,
 Cum mergeau =i tot mergeau
 P[s[rile ciripeau:
 „Cip, cip, cip =i \iu, \iu, \iu,
 Cin-v[zu un mort c-un viu!“
 Vasilichea auzea,
 P[s[rile ce gr[iau,
 Tremura, se-nfrico=a,
 +i lui Constantin spunea;
 — Auzi, frate, ce zic puii,
 C-ar umbla mor\ii cu viii!
 Las' s[ciripeasc[, ce-i,
 Alta n-au ce face ei!
 Mai departe ei plecau,
 Alte p[s[ri]nt`lneau:
 „Cip, cip, cip =i \iu, \iu, \iu,
 Cin' v[zu un mort c-un viu!“
 — Auzi, frate, ce zic puii,
 C-ar umbla mor\ii cu viii!
 — Las' s[ciripeasc[, ce-i,
 Alta n-au ce face ei!
 Calul alerga zbur`nd,
 Se-auzeau al\i pui c`nt`nd:
 „Cip, cip, cip, =i \iu, \iu, \iu,
 Cin' v[zu un mort c-un viu!“
 — A p[m`nt miro=i, curat,

Fric[mi-e s[merg]n sat!
 — Soro, mergi, vin =i eu, doar,
 Odihneasc[-mi al meu cal,
 C[e obosit,
 +i e istovit,
 De umblat prea mult!
 Sora-acas[de-ajungea,
 El]n groapa lui intra,
 +i g[sea odihna mare,
 De blestemul mamei sale.
 — Mama mea =i buna mea,
 Hai, hai deschide u=a ta,
 Fiica ta acum vine,
 N-ai v[zut-o ani =i bine!
 F[cea mama ce f[cea,
 U=a de i-o deschidea:
 — Tu e-ti, fata mea, sau cine,
 Au nu v[d ochii mei bine?
 — Mam[, eu-s, de bun[seam[,
 Eu sunt, mult dorit[mam[!
 +i-ncepu, de drum]i spuse,
 Cum veni =i cine-o-aduse.
 La biseric[mergea,
 Atunci mama la-nchinare,
 Pentru-al fiului ei suflet
 +i-a lui Constantin iertare!

(*Antologie de poezie popular[arom`n[*, edi\ie]ngrijit[, prefa\[,
 =i transpunere de Chirata Iorgoveanu-Dumitru)

VITEJE+TI

1. CICLUL COTROPITORILOR

(Turci-t[tari])

Gruia lui Novac

La mun\ii Catrinului,
 La p[durea Pinului,
 La cerdacu
 Lui Novacu,
 La mas[de solzi de pe=te
 Beau voinicii boiere=te,
 Beau, glumesc, se veselesc
 +i la Dumnezeu g`ndesc.
 Dar Gruì\]
 Nov[ci\],
 Nici nu bea, nici nu m`nca,
 Nici voie bun[n-avea,
 Ci sta gata de-a pleca.
 Iar Novac, cum]l vedea,
 Din gur[a=a-i gr[ia:
 — M[i Gruì\o, fiul meu,
 S[-\i ajute Dumnezeu!
 De ce =ezi tu sup[rat,
 Neb[ut =i nem`ncat?
 O' banii \i i-ai g[tat,
 O' \i-i g`ndul la-nsurat,
 O' \i-i dor de |arigrad?
 Gruì\ a din grai gr[ia:
 — Nici banii nu i-am g[tat,
 Nici mi-i g`ndul la-nsurat,

Ci mi-i dor de |arigrad!
 Novac din cap cl[tina
 +i c[tr[Gruia zicea:
 — Gruio, Gruio, fiul meu,
 Ascult[de tat[l t[u,
 C[el nu-\i voie=te r[u:
 De vei merge-n |arigrad,
 S[r[m`i tu l`ng[gard.
 }n ora= s[nu te bagi
 +i la vin s[nu te tragi,
 C[vinu-i cu viclenie,
 El te trage la be\ie,
 Be\ia trage la somn,
 Lesne pierde-un cap de om!
 Gruì\ a, copil zburdat,
 De mic la rele-nv[\at,
 El]n seam[nu b[ga
 Ce tat[l s[u]i spunea.
 Ci-=i]ncingea armele
 +i-=i g[tea podoabele;
 Apoi murgul =i-l scotea,
 Slugile i-l \es[la,
 Cu =eaua mi-l]n=ela,
 Cu fr`ne mi-l ]nfr`na.
 Gruia pe el se suia,

R[mas bun c[mi=-i lua
 +-apoi ca v`ntul pleca
 +i nici c[se mai oprea
 P`n-|n | arigrad]ntra,
 +i aici ce mi=-i f[cea?
 Lua t`rgul tot de-a lungul
 +i birturile de-a r`ndul
 P`n' pe urm[nimerea
 +i]n birt c[se b[ga,
 }n birtu-mp[ratului,
 Din marginea satului,
 La Ani\,a,
 Birt[=-i\,a,
 L`ng[mas[se punea
 +i Ani\,ei poruncea:
 — Tu, Ani\[,
 Birt[=-i\[,
 Ad[-mi vin c`t pot eu bea,
 C[-\i dau bani cu m[sura,
 Toat[cupa — talerul,
 Toat[vadra — galbenul!
 Ani\,a, dac-auzea,
 Vadra-n m`n[o prindea
 +i-n podrum mi se b[ga,
 +i vin ro=u-mi aducea,
 +i pe mas[mi-l punea.
 Gruia vadra o prindea
 +i dintr-un sorbit o bea,
 Cu fundu-n sus o punea
 +i noroc el c[-mi zicea,
 Dup[alta poruncea,

Dar nici un ban nu pl[tea.
 +i]n birt el c`t a stat
 Tot vinul c[l-a g[tat,
 C[-n trei zile =i-n trei nop\i
 A b[ut sute de zlo\i,
 A b[ut trei bu\i de vin,
 Tot vin b[tr`n cu pelin,
 +-a m`ncat trei vaci belite
 +i trei cuptoare de pite;
 Nu bea vinul cum se bea,
 Cu s[licu =i hoalba,
 Ci mi-l bea el cu vadra,
 Se mira toat[lumea!
 +i Ani\,a,
 Birt[=-i\,a,
 Dac[vinul c[-mi g[ta
 +i bani nu mi=-i c[p[ta,
 Tare r[u se sup[ra
 +i la oaspe\i le zicea:
 — Dragii mei,
 Oaspe\ii mei,
 Face\i bine =i ierta\i,
 C[luminele-am g[tat
 +i n-am bani de cump[rat
 P`n' m-oi duce-n c[p[ta.
 +i Ani\,a,
 Birt[=-i\,a,
 Poale albe sufulca,
 Cizme negre]nc[l\,a,
 +i din birt ea c[-mi ie=ea,
 +i unde mi se ducea?

Deasupra ora=ului,
 La curtea-mp[ratului:
 — }n[\ate }mp[rate,
 S[tr[ie=ti cu s[n[tate!
 Nimerit-au, nimerit,
 La mine-n birt o venit
 Un voinicel tinerel,
 De to\i se mir[de el;
 C[-n trei zile =i-n trei nop\i
 A b[ut sute de zlo\i,
 A b[ut trei bu\i de vin,
 Vin b[tr`n =i cu pelin,
 +-a m`ncat trei vaci belite
 +i trei cuptoare de pite.
 Nu bea vinul cum se bea,
 Cu s[licu =i hoalba,
 Ci mi=i bea el cu vadra,
 Se mir[toat[lumea!
 Cum pune vadra la gur[,
 Vars[-n gur[ca-ntr-o =ur[,
 Vadra cum este de mare,
 El o bea dintr-o gustare,
 +i pita c`t e de lat[,
 El o-mbuc[totodat[;
 Tot vinul c`t am avut,
 Tot d`nsul mi l-a b[ut,
 +i c`nd zic c[s[pl[teasc[,
 El vrea ca s[m[loveasc[.
 Tot m`nca =i tot sorbi,
 Dar nimica nu-mi pl[ti.
 Acum, c`nd vinu-am g[tat

Spune-mi doamne, ce s[fac?
 — Tu, Ani\[,
 Birt[=i\[,
 Spune-mi tu f[ptura lui,
 C-[sta-i omul dracului!
 — }n[\ate }mp[rate,
 S[tr[ie=ti cu s[n[tate,
 Eu }i spun cu direptate:
 De trei palme-i lat }n frunte
 +i nu prea vorbe=te multe;
 Apoi c[ut[tura lui
 Seam[n[cu-a lupului;
 C`nd se uit[pe sub gene,
 +i m[ria-ta te-ai teme...
 Must[\ile-i ca la rac,
 +i le-nnoad[dup[cap;
 Face nodul c`t pumnul
 +i r`nje=te ca ursul,
 De bubuie tot locul
 +i }i-e groaz[de d`nsul;
 Lat e-n spate, gros }n os,
 Dar la fa\[mi-i frumos,
 C-are fa\[de h`rtie,
 De-ai putea pe ea a scrie,
 +-apoi, ochi=orii lui,
 Ca murile c`mpului!
 }mp[ratul auzind
 Pe Ani\`a-a=a vorbind,
 Puterile }i pierea,
 M[ciuc[p[ru-i suia,
 Fa\`a i se-ng[lbinea,

}ncepu a tremura
 +i Ani\ei]i zicea:
 — Tu, Ani\[,
 Birt[=i\[,
 Rogu-te pe Dumnezeu
 +i te jur pe capul t[u
 S[nu-i spui unde =ed eu,
 C-[la m`nc[capul meu!
 { sta-i Gruia lui Novac,
 Care \ara ne-a pr[dat,
 A pr[dat-o-n lung =i-n lat,
 De trei ori turcii-a t[iat
 +i acum iar o venit
 Cu g`nd r[u de pr[p[dit.
 Bat[-mi-l-ar Dumnezeu
 Pe el =i pe tat[l s[u,
 C[ei ne-au f[cut mult r[u,
 C[ne-au \inut drumurile
 +i ne-au t[iat capetele!
 Dar, Ani\[,
 Birt[=i\[,
 Ia du-mi-te tu acas[
 +i mi-l pune dup[mas[,
 +i d[-i vin cu rozolie,
 Ca s[-l trag[la be\ie;
 D[-i vin c`t el poate bea,
 De plat[nu]ntreba,
 +i d[i vin c`t va pofti,
 De plat[nu pomeni.
 +i c`nd vinul vei g[ta,
 Vin' la mine, c[\-oi da,

Numai s[-l po\i tu-mb[ta,
 C[bun pre\ ]i c[p[ta!
 Ani\,a, dac-auzea,
 Ani\,a ce mi-=i f[cea?
 Acas[ea alerga
 +i pe Gruia]l afla
 Cum prin birt se preumbla,
 C[nu mai avea ce bea.
 El atuncea ce f[cea?
 M`na-n pozonar b[ga,
 Cu galbeni plin[-o scotea,
 Galbeni pe jos resfira
 +i din gur[c[-mi zicea:
 — Tu, Ani\[,
 Birt[=i\[,
 Ad[-mi vin c`t pot eu bea,
 C[-\i dau galbeni c`\i vei vrea;
 +i c`nd galbeni oi g[ta,
 Pe uli\[, voi pleca,
 De blag[m-oi]nc[rca!
 Iar Ani\,a,
 Birt[=i\,a,
 Dac[ea mi-=i auzea,
 Bine, Doamne,]i p[rea,
 Galbeni de pe jos str`ngea
 +i vin ro=u aducea,
 Vin b[tr`n cu rozolie,
 Ca s[-l trag[la be\ie.
 +i Gruia ce mi-=i f[cea?
 Multe bu\i de vin golea,
 Dar pe urm[ame\ea,

Capul pe mas[-l] punea
 +i cur`nd c[adormea.
 Iar Ani\va,
 Birt[=i\va,
 Dac[ea astea vedea,
 Ferestrele deschidea;
 La turci semn c[le f[cea.
 Turcii-ncet s-apropiau
 +i]n birt c[se b[ga,
 +i cum pe Gruia-l vedea,
 La el mi se repezea,
 Dar[v`ntul cam b[tea,
 P[rul lui Gruia-l l[vea,
 Iar turcii, dac[vedea,
 Vai, Doamne, cum mi=-i
 fugea!
 Dar-napoi iar se-ntorcea
 +i pe Gruia mi-l lega
 Cu trei funii de m[ta[,
 Ca m`na Gruii de groas[,
 +i cu trei de ibri=in,
 Groase ca parii de f`n;
 Cu coatele]nd[r]pt,
 Cu m`nile-ntoarse-n piept.
 +-apoi ei pe el]l lua
 +i-n temni\[ ]l ducea,
 }ntr-o temni\[de piatr[,
 Chiar pe seama lui g[tat].
 +i aici c`t]l \inea?
 +apte ani =i jum[tate,
 P`n` se rupse =uba-n spate;

+apte ani =i dou[luni,
 Mai pe-at`tea s[pt[m`ni,
 Gruia-n temni\[=edea
 P`n` de zile-i se ura.
 +i Novac tot a=tepta
 Ca s[-i vin[Gruia:
 Dar]n zadar a=tepta,
 C[Gruia nu mai venea.
 Atunci el ce mi=-i f[cea?
 La un corb el poruncea
 +i a=a c[mi-i zicea:
 — Corbule, puiu\ul meu,
 ] in[-mi-te Dumnezeu!
 Tu nu e=ti bun de lucrat,
 Dar[e=ti bun de zburat,
 Du-te,-ncungiur[\ara
 +i]mi caut[pe Gruia,
 Doar[li-i putea afla,
 C[eu bine te-oi \inea,
 Carne de turc]i m`nca
 +i s`nge de turc]i bea!
 Atunci Corbul ce-mi f[cea?
 Aripile]ntindea,
 Cu ciocul mi=-i clonc[nea,
 Toat[\ara-ncungiura
 P`n` pe Gruia mi-l afla,
 La fereastr[-i s-a=eza
 +i c[uta =i clonc[nea,
 Gruia Corbul vedea
 +i bine mi-l cuno=tea,
 +i din grai a=a gr[ia:

— Du-te tu la tat[l] meu
 +i spune-i c[am zis eu
 S[lase hodina toat[,
 Vin[aici s[m[scoat[!
 +i spune-i t[tucului
 Care-i g`ndul turcului,
 C[pe vineri diminea\ a
 Se g[tesc s[-mi ia via\ a
 C[funarii]mpletesc
 +i b[rda=ii tot cioplesc,
 Furcile]mi preg[tesc.
 +i vineri la pr`nzul mare,
 M[vor scoate la pierzare!
 Corbul, dac[auzea,
 Aripile]ntindea,
 }n v[zduh se ridica
 +i la Novac se-ntorcea
 +i a=a c[ ]i zicea:
 — Las[cina la Domnul
 +i cu\itul la focul,
 C[-\i potopesc feciorul!
 C[vineri de diminea\ ]
 Vrea s[-i ia a lui via\];
 C[funarii]mpletesc
 +i b[rda=ii tot cioplesc,
 Furcile]i preg[tesc.
 +i vineri, la pr`nzul mare,
 } vor scoate la pierzare!
 Novac, dac[auzea,
 Ochii-n lacrimi]=i sc[l]da
 +i din grai a=a gr[ia;

— Te mai scot o dat[eu,
 Chiar s[-mi pierd =i capul
 meu!

Apoi iute c`t g`nde=ti,
 | ipa hainele domne=ti
 +i-mbr[ca c[lug[re=ti.
 Mo= c[lug[r se f[cea,
 Armele =i le-ascundea,
 Murgul]l]nc[leca
 +i]ndat[el pleca,
 +i la turci c[se ducea,
 +i a=a c[el zicea;
 — Bun[ziua, turcilor,
 Turcilor, voinicilor!
 Auzit-am, auzit,
 Lucru mie potrivit,
 C-ave\i un rob de pierzare;
 Nu l-a\i face de v`nzare?
 C[de cumva mi l-a\i da,
 Bucuros l-a= cump[ra,
 +i de cumva vi-i de dat,
 Mie mi-i de cump[rat.
 +i de-a fi cam tinerel,
 V-a= da mul\i galbeni pe el,
 C[s[mi-l fac diecel;
 C[la vreme de sl[bie
 N-are nime s[m[\ie
 +i mi-a fi spre-ajutorie,
 Ba, de n-ar avea cap greu,
 L-a=]nv[\a tot mereu,
 S[r[m`n[-n locul meu!

Turcii, cum]l auzea,
 To\i din grai a=a gr[ia:
 — P[rinte, sfin\ia-ta,
 Noi robul nu \i l-om da,
 C[nu-i neam de diecel,
 Ci e neam de Nov[cel!
 +i nou[nu ni-i de dat,
 C[pe el l-am judecat
 Ca s[fie sp`nzurat,
 C[-i un mare blestemat.
 Seam[n[cu tat[l s[u,
 Bate-mi-l-ar Dumnezeu!
 C[de c`nd s-a pomenit,
 Tot a=a ne-au pr[p[dit;
 C[ne \inea drumurile
 +i ne t[ia capetele!
 Novac, dac[auzea,
 Turcilor c[le zicea:
 — Dac[nu mi-l slobozi\i,
 V[rog s[nu-l potopi\i
 P`n[nu l-oi spovedi
 +i de moarte l-oi g[ti!
 Dar turcii se m`nia
 C[prea mult]i n[c]jea.
 Atunci Novac ce-mi f[cea?
 Pozonarele=-i v[rsa,
 Galbeni pe jos r[sfira.
 Turcii-a str`nge se-ntrecea,
 Iar Novac se]ntorcea
 +i sabia =-o scotea
 +i pe to\i turcii t[ia,

Nici unul nu r[m`nea.
 Apoi afar[ie=ea,
 La temni\ se ducea,
 Unde era-nchis Gruia,
 L[catele le rupea
 +i pe Gruia]l scotea
 +i din grai a=a-i gr[ia:
 — Gruio, copilul meu,
 Tu faci tot de capul t[u
 +i n-ascu\i cuv`ntul meu,
 R[u te b[itu Dumnezeu!
 Gruia noduri]nghi\ea,
 Dar nimica nu zicea,
 C[el vina =i-o vedea,
 Apoi am`ndoi se lua
 +i prin turci se]ntorcea
 +i pe to\i c[mi-i t[ia.
 Pe unde Novac mergea,
 Numai cu cotul cotea,
 Uli\i printre turci f[cea.
 Gruia mi-i ab[tea,
 Iar[Novac]i t[ia,
 +i turcii a=a pica
 Cum pic[vara iarba
 C`nd o ajungi cu coasa.
 Iar un turc cam b[tr`nel,
 Vai de el, amar de el,
 Se-nv`rtea =i se codea
 +i de Gruia se ruga:
 — Las[-m] nev[t[mat,
 S[duc veste la-mp[rat,
 C-ai sc[pat din |arigrad!

Iar Gruia c[mi-i zicea:
 — C`ine b[tr`n =i spurcat,
 Te-a= l[sa nev[t[mat,
 Dar]i spune la-mp[rat
 C[de viteaz ai sc[pat!
 Apoi sabia tr[gea,
 Urechile]i t[ia,
 Nasul o `r[-i c`rnea
 +-apoi sc[pat]l f[cea.
 Iar[Gruia cu Novac
 Se lua de dup[cap
 +i se s[ruta cu drag,
 +i l[uda pe Dumnezeu

C[i-a sc[pat de la r[u.
 +-apoi ei c[se lua,
 Pe uli\ c[-mi pleca,
 Mult[blag[-=i aduna,
 Multe car[ ]nc[rca
 +i dincoace ei venea,
 C[tr[ ]ara Rom`neasc[,
 Fapta sa =o povesteasc[
 La boieri ca dumneavoastr[,
 Dumnezeu s[v[tr[iasc[!
 +i Novacii, c`t tr[ia,
 Tot mereu se veselea
 +i la turci nu mai g`ndea!

(Gh. C[ta[n], Banat)

Novac

}nsur[toarea lui Iovi\]

Mun\ii Steri-Dealului,
 Tocmai la muntele-nalt,
 Unde pazvan\ii se bat;
 Tocmai la muntele sec,
 Unde vitejii se-ntrec...
 La cerdacul lui Novac,
 Lui Novac,
 Baba-Novac,
 Car' tr[ie=te-acum de-un veac,
 Mare mas[mi-este-ntins[,
 De mul\i boieri mi-e cuprins[.
 Dar la mas[cine-mi =ade?

+ade b[tr`nul Novac,
 Cu frate-s[u Balaban,
 Cu nepotu-s[u Iovi\[,
 Iovi\[,
 Din Craiovi\[,
 Feciora= de talani\[,
 'Br[cat]ntr-o dul[mi\].
 To\i boieri' beau
 +i m`ncau,
 Pe galbena=i se sfeteau,
 Numai Iovi\[nici nu bea,
 Nici nu m`nca,

Numai cu ochii privea.
 C[=edea de zid r[mat,
 F[r' de igeal`c]n cap...
 Dar[b[tr`nul Novac ce mi=-i
 f[cea?
 De la mas[se scula,
 Din guri\[-a=a-i zicea:
 — B[i nepoate, tu, Iovi\[,
 Ce nu bei, ce nu m[n`nci,
 Numai cu ochii te ui\i?
 Ori bucatele nu-\i plac,
 M[rog, =i-altele s[-\i fac?
 Ori g[lbena=i mi-ai sf`r-it,
 Sau mai mul\i c-ai dob`ndit?
 Sau, frate, \i s-a f[cut,
 Neic[, de c[s[torit?!...
 — M[i unchiule, dumneata,
 De st[tu=i
 De m[-ntreba=i,
 Adev[rul spune-\i-a=:
 C[eu, frate, m-am plimbat
 }n oierit,
 }n dijm[rit,
 Pe la Mun\ii Pindului,
 La Mun\ii Cadiului,
 +i eu, nene, mi-am v[zut
 Pe fata Cadiului,
 Nepoata-mp[ratului,
 +i din ceas' car' mi-am v[zut-o
 La inim[mi-a c[zut
 Ca un nastur de argint

C`nd cade la ap[-afund,
 Se lipe=te de nisip,
 +i n-am cal de pristinit!...
 — M[i nepoate, tu, Iovi\[,
 Dac[este vorba-a=a,
 Intr[-n grajd de mi-\i alege,
 C[am freo cincizeci la hran[,
 Pu=i de la Vinerea-Mare!
 Cheieru-n m`n[c[-i da:
 S[vezi, cheia c`t lopata,
 Lac[tul c`t bani\va,
 Mititel
 C`t un purcel,
 S[faci cinci c[lld[ri din el...
 La grajd, frate, se ducea,
 }ncerca albi
 +i codalbi,
 }ncerca negri =i pegi,
 }ncerca surii =i murgi;
 Nici un cal c[nu-i pl[cea,
 Tot cu palma-i m[sura...
 }n u=a grajdului c[sta,
 O \igare c[fuma,
 Ochii-n cap se lumina.
 C`nd ochi negri =i-arunca,
 Tocma-n fundul grajdului
 Z[ri ochii Albului,
 Albului
 Codalbului,
 +tii, ca para focului,
 Luceaf[rul cerului,

D-]n=elat
 +i d-]nfr`nat.
 Cum e bun de-nc]lecat;
 Taftorul
 +i pohilul
 Car' pl]tea | arigradul...
 De c]p]stru c] mi-l lua,
 Afar' din grajd c] mi-l da
 +i Novac c] mi-l vedea:
 — M]i nepoate, tu, Iovi\],
 De lua=i pe-Albul,
 Pe Codalbul,
 Mai bin' s[-mi fi t]iat capul,
 C] na=ul car' m-a cununat
 Cu el c] m-a-nzestrat,
 Pe el n-am]nc]lecat.
 S[-l p]ze=ti,
 S] nu-l sminte=ti,
 C], zic z]u, te pr]p]desc!
 Dar Iovi\] ce-i zicea?
 — M]i unchiule, dumneata,
 De-mi dete=i pe-Albul,
 Pe Codalbul,
 Asta o s[-mi scape capul,
 Mi-e cale de nou] zile,
 Poate s] vin p`n] m`ine!
 Picioru-n scar] punea,
 Prin curte c] mi-l plimba,
 Spum] alb] mi-l f]cea
 +i silea
 De mi-ajungea.

C`nd mi-e soare-n
 cruci-n]miezi,
 C`nd stau turcii la mecet,
 +i pe Stanca c-o vedea,
 Prin bagcea c] se plimba,
 Cu cinzeci de roabe scumpe
 dup] ea.
 Dar Iovi\] ce-i zicea?
 — Stanco, veri=oara mea,
 Rupe-mi tu d-o floricea
 +i d[-mi-o cu m`na ta!
 O floricea
 C[-i rupea
 +i pe-o roab[-o trimetea,
 Dar Iovi\] n-o primea,
 La p]m`nt c] mi-o-arunca.
 C`nd fuse d-al doilea,
 Mai cu mil] se ruga:
 — Stanco, verisoara mea,
 Rupe-mi tu d-o floricea
 +i d[-mi-o cu m`na ta!
 C`nd fuse d-al treilea,
 Mai cu mil] se ruga
 +i din gur[-a=a-i zicea:
 — Stanco, veri=oara mea,
 C] tu mi-e=ti var[-veri=oar],
 Rupt] de la inimioar]!...
 Atunci Stanca ce f]cea?
 O floricea
 C-o rupea,
 C-un fir ro=u-o-nf]=ura,

Peste bagcea
 Se-ntindea,
 Floarea lui Iovi\[-o da,
 Dar Iovi\[- ce-mi f[cea?
 Cu st`nga floarea-i lua,
 Cu dreapta m`na i-arunca,
 }i puse m`na-n paftale,
 O puse pe cal c[lare...
 Dar[Stanca ce-i zicea?
 — M[i Iovi\[, dumneata,
 Dac[f[cu=i, drag[, a=a,
 Poate Albul t[u ceva?
 C[de ne-o afla taica
 +i-o-nc[leca pe Cat`rca,
 Pe Cat`rca
 Nebuna,
 Care fugе cu luna
 +i r[sufl[cu ziua,
 Ne-o r[pune via\а,
 S[vezi, p-a ta
 +i p-a mea!
 Dar Iovi\[- ce zicea?
 — M[i Albule, dumneata,
 Mai po\i tu la b[tr`ne\е
 C`t puteai la tinere\е?
 — Mai mult pot la b[tr`ne\е
 C`t puteam la tinere\е.
 C`t eram eu tinerel,
 Mi-era carnea
 Ca roua,
 Dar acum, la b[tr`ne\е,

Mi-este carnea ca fierul,
 M[duva, ca o\elul!...
 Iovi\[, c`nd auzea,
 Drumul Albului c[da,
 Dar o roab[ce-mi f[cea?
 Vestе Cadiei ducea:
 — Scoal', Cadio, nu =eeda,
 C-a furat pe fii-ta
 +i s-a dus un ho\ cu ea!
 — Pune masa s[m[n`nc,
 C`nd oi pleca, tot l-ajung!
 Punea masa
 +i m`nca
 +i bine c[osp[ta,
 La grajd de piatr[-mi intra,
 La Cat`rca se ducea,
 Cam cu =ea, cam f[r' de fr`u,
 Numai cu piedica-n gur[,
 Obiceiul cel s`rbesc
 +i cu-al nostru, rom`nesc...
 Drumul Cat`rcii c[da
 Pe spojarul c`mpului.
 Fugea, nene, nebuna...
 Dar b[tr`nul Novac,
 Ca un puternic ce-mi era,
 Sus]n cerdac se urca,
 Cu occeanul se uita
 Unde-l c[znea
 Cadia.
 Jos din cerdac c[se da,
 La grajd, frate, c[-mi venea.

Dar pe cine-nc[leca?
 Pe... +argul de la saca,
 Ala-ndem`n[era...
 Fugea =i-ala, bednicul,
 De duduia p[m`ntul!
 Naintea lui c[ie=ea,
 Din guri\[-a=a-i zicea:
 — Dur, dur, dur, cuscre

Cadio,

Nu glumi
 Cu copiii,
 Glume=te cu b[tr`nii.
 Copiii c[-ng`lcevesc,
 B[tr`nii c[-mp[ciuiesc.
 Copiii fac vr[jbur'le,
 Iar b[tr`nii, p[ciur'le!
 Iar Cadia ce-i zicea?
 — Dur, dur, dur, cuscre

Novace,

Savai, drace,
 Cat`rca s-a-nfierb`ntat,
 Palo=]n s`nge s-a spurcat
 +i mi-e fric[de p[cat,
 S[nu te las f[r' de cap!...
 Atunci Novac ce-mi f[cea?
 ]n urm[, nene, r[m`nea.
 C`nd zise Cadia: „Aman!“,

Mi-l pov`rni de pe cal.
 Trupul lui cel h[r]nit
 +ade]n drum gr[m[dit!
 De la el ce mi=-i lua?
 Luleaua
 +i celmeaua,
 |igaret de piparos
 Care-n lume n-a mai fost...

Pe Cat`rca-nc[leca,
 Pe +argu-al[turi lua
 +i-acas[c[mi=-i venea,
 Lui Iovi\ c[-i zicea:
 — Socre-t[u te-a-nziestrat
 Pe tine cu Cat`rca,
 Pe mine cu luleaua!...
 +i St[ncu\ a c-auzea,
 Din ochi negri l[crima,
 De la inim[ofta
 +i din gur[-a=a zicea:
 — Ale, taic[, socru-meu,
 Tu t[ia=i pe tat[l mieu!...
 Mare nunt[c[-mi f[ceau,
 Vin prin pahare puneau...
 +i-am f[cut c`ntec deplin,
 Mai zice\i, boieri, amin!
 +i mai da\i cu ud[tura,
 S[-mi ude Mitic[gura!...

(Al. I. Amzulescu =i Gh. Ciobanu, *Vechi c`ntece de viteji*,
 Mureni-de-Sus, Teleorman)

Novac și corbul

I

M`ndru-i c`mpul, sf`ntul
soare
Str[lu-ci-ar s[rb[toare!
Colo-n umbra unui fag,
+ade Gruia =i Novac.
— Gruia, Gruia, f[tul meu!

Turcii vin cu un g`nd r[u.
Au s[rit =i l-au legat
+i]n z`mnic mi l-au dat.
Novac tare-nfuriat
La feciorul cel legat
Un corb negru a trimis,
Cu pan[neagr[, pe sus;
Dar veste nu i-a adus.
Atunci pe jos l-a trimis.
Pe jos corbul a plecat,
L`ng[ z`mnic a-nnoptat.
Dup[ce s-a hodinit
Gruia astfel i-a vorbit:
— Corbu=or, cu pan[neagr[,
Ori z`mnicul s[-l r`sche=ti?
Ori s[m[ar[\uie=ti?
— Nici z`mnicul s[-l r`schesc,
Am venit pe un drum lung,
Chinurile s[le spui,
S[duc cuv`nt tat[lui.

— Zboar[, zboar[, peste mare;
]n p[dure, pe c[rare
Brustur nalt tu vei g[si.
Frunz[lat[s[-mi aduci
De pe drum de la r[scruci.
Eu pe frunz[am s[scriu
Dorul meu =i chinul meu.
Corbul negru a plecat,
Peste mare a zburat,
Frunz[lat[i-a adus,
Gruia dorul lui l-a scris.
Frunza verde el i-a pus-o
Sub aripa lui cea dreapt[,
Sub aripa lui cea neagr[.
Corbul iute a zburat,
Pe fereastr[a]ntrat,
Lui Novac frunza i-a dat-o.
]ncruntat Novac =ede-a,
Frunza verde o cetea.
Fuga-n grajd a alergat,
Pe un roib s-a aburcat.
Gonea iute ca lunile,
Ca =i s[pt[m`nile.
+i nici trud[nu sim`ea,
+i nici fl[m`nd nu era.
Peste v[i parc[zbura
La m`n[stirea C[lug[ra.
'N poart[mare a b[tut,

Un c[lug[r i-a deschis.
 — Bun[ziuă, p[rinte!
 — Mul\umesc, Novace!
 Ce cau\i pe aici?
 Ori m`n[stirea s-o ar[\uie=ti?
 Ori pe noi s[ne pr[p[de=ti?
 — Nici m`n[stirea s-o
   ar[\uiesc
 Nici pe voi s[v[pr[p[desc.
 Eu s[lep[d am venit
 Straie groase armene=ti
 +i s[iau c[lug[re=ti.
 Dup[cum e lumea proastă[,
 Vreau s[nu m[mai cunoasc[.
 Straiele =i le-a schimbat,
 Mai departe a plecat,
 }n | arigrad, la }mp[rat.
 Poart[de aur s-a deschis
 La-mp[rat el a intrat
 +i-naînte i s-a-nf[\i=at:
 — Bun[ziuă, }mp[rate!
 — Ce ca\i pe aici, p[rinte?
 — Eu prin lume-am auzit
 C-ave\i un fiu pr[p[dit
 +i moare nespovidit.
 }mp[ratul i-a vorbit...

Novac iute a plecat,
 Calul cu picioru-a dat,
 U=ile a f[r`mat.
 Dou[sprezece u=i de schij[,
 La z`mnic a d[r`mat.

II

Pe Gruia c`nd l-a v[zut
 Novac astfel i-a strigat:
 — Gruia, Gruia, dragul tatei,
 Na-\i această[sabie lat[,
 Sabie lat[,
 Ca o spat[.
 Las[-te }ntr-un picior
 D[}n turci ca }n bujori,
 Las[-te }ntr-am`ndou[,
 S[tai, c`te-o mie, dou[.
 Nu-\i cru\ă carnea pe tine.
 — Lupt[-te =i tu ca mine.
 }ntr-un ceas =i jum[tate
 N-au avut pe cine bate.
 Pe cai au }nc[lecat
 La mo=ie s-au-nturnat.
 C`nd acas[au venit
 Gruia astfel a vorbit:
 — Eu m[duc s[logodesc
 Cu fata craiului turcesc.
 — Ia, un cal din grajdul meu
 Du-te, Gruia, f[tul meu!
 La cai Gruia a ie=it
 +i-a luat un cal sucit,
 +i }n coam[cam zburlit.
 Pe cal negru s-a suit
 +i la crai el a pornit
 Fata se plimba-ntre flori,
 }n obraji cu doi bujori.
 Gruia-n poart[s-a oprit

+i-n gr[din[a privit.
 Vine-o slug[-i d[o floare,
 Alta vine-i d[o floare.
 Iar[Gruia]ncruntat
 Florile nu le-a luat.
 Iar c`nd fata a venit,
 A luat-o =i-a fugit.
 Pe ochean Novac privea,
 Pe fugari el]i vedea,
 Calul negru cum gonea.
 Peste-o zi =i jum[tate
 Gruia-n poarta casei bate.
 Novac iese]nainte,
 Nurorii sale]n cale,
 — Bun[cale, nor[!
 — Nu-!i voi fi lung nor[,
 Tata vine-n urm[.

III

— Du-te nor[=i te-apuc[
 S[lucrezi-n gospod[rie,
 Cuscrul c`nd se va ivi,
 Eu]n cale-i voi ie=i.
 Cuscrul iat[c-a venit,
 ]n cale Novac i-a ie=it.
 — Bun[cale, cuscrule!
 — Mul\umesc, voinic Novace!
 Cuscru eu nu \i-oi mai fi
 P`n[fata nu mi-oi vidé.
 — Cum vrei s[ne]nt`lnim,

Scar[-n scar[
 Ori cu vorbe bune?
 Craiul spune: — Scar[-n scar[.
 Capul craiului i-a zburat
 Coroana lui Gruia i-a dat.
 — Gruia tatei, crai vei fi
 Peste \ri tu vei domni.
 +-ajuns f[r-a g`ndi,
 Peste \ar[ ]mp[rat
 Gruia, crai]n |arigrad.
 C`te-o lun[nu dormea,
 Zi =i noapte tot muncea.
 Iar[c`nd el se culca,
 S[pt[m`ni]ntregi dormea.
 Pe piept sabia-=i punea;
 C`nd, prin somn]n sus sufla,
 Sabia se ridica
 Iar[c`nd]n jos tr[gea
 Sabia alb[se l[sa.
 +i c`nd Gruia a adormit
 Turcii to\i s-au hot[r`t
 Ca s[-l prind[
 +i s[-l lege
 +i]n ap[s[-l]nece.
 Un b[iat care-l p[zea:
 — Ce mi-!i da ca s[vi-l leg?
 Cu m[tas[neagr[,
 De-o piatr[de moar[?
 Atunci turcii au vorbit:
 — Cetveric de galbeni d[m
 Numai s[ni-l po\i lega.

Dup[ce ei l-au legat
 }n mare ad`nc[l-au-necat.
 El cu piatra]nota
 M`na nu =i-o dezlega.
 La jum[tate de mare
 I-a venit un frate mai mare,
 El m[tasa a t[iat,
 Piatra-n mare a picat.

C`nd]n =eic[a s[rit,
 Fratele lui i-a vorbit:
 — D[v`slele la mine,
 C[eu nu-s trudit ca tine.
 +i =eica s-a tot dus,
 Drumul m[rii, spre apus.
 Pe la mijlocul m[rii,
 P`n[la marginea lumii.

(*Tatiana G/lu-c/*, Basarabia,
 comuna Izvoare, jude\uul Soroca)

Donc[

}ntru o vreme trecut[
 +i de-abia pomenit[,
 Nimerit-au la un]mp[rat
 Un deliu din |arigrad.
 Multu-i mare =i ciudat,
 Groaznic =i]nfrico=at;
 Este-n stat de =apte co\ui,
 Socote=te dac[po\ui,
 +i de =apte palme-n spate
 De te-apuc[grozi de moarte,
 Cu capul c`t stambolul,
 Cu ochii c`t p[harul,
 Cu cialmaua c`t o roat[
 De se-ngrozea firea toat[.
 Dac[-mp[ratul l-au v[zut,
 Lui tain c[i-au g[tit,
 De toat[casa vac[gras[
 +i o cas[prea frumoas[,

De gustare gonitoare
 +i de noapte fat[mare.
 Cinzeci de oca de vin,
 Cinsprezece de rachiu,
 De rachiu cam mermeziu,
 Ce este bun =i dulciu.
 +i cu aceast[urmare,
 Ce-i vrednic[de mirare,
 Tot t`rgul c[ s[v`r=ir[
 +i cheful c[-=i f[ur[,
 C[nici o fat[frumoas[
 Nu au r[mas s[n[toas[.
 }mp[ratul cu dreptate,
 Pe r`nd i le da pe toate,
 Ca s[scape de urgie
 +i de a lui groz[vie.
 De la to\ui au]mplinit,
 +i r`ndul c[au venit

La Doncil[bolnavul,
 Vrednicul =i viteazul.
 Iar a sa sor' prea iubit[,
 }ntru toate iscusit[,
 Ea de veste c[prindea
 +i afar[c[ie=ea,
 Fa\ a-n cap c[-i zg`ria.
 P[rul galben c[-i rumpea,
 Cu amar tare pl`ngea
 +i din gur-a=a zicea:
 — Mare p[cat =i mai greu
 Ce-au c[zut pe capul meu.
 Frate-s[u o auzea
 +i din gur-a=a-i zicea:
 — Surioar[, surioar[,
 Sc`rba mea te }mpresoara?
 Au c[tu te-ai sup[rat
 De at`ta alergat,
 Mut`ndu-mi perinu\ a
 Care m[culc pe d`nsa.
 Ni la cap, ni la picioare,
 Ni la umbr[, ni la soare,
 De nou[ai =i jum[tate
 }ntr-aceast[r[utate
 +i nou[zile de var[,
 +i nou[de prim[rav[?
 Sor[-sa atunci pl`ngea
 +i toate-i istorisea,
 De ce are }ntristare
 +i pl`nge a=a cu jale.
 Frate-s[u c[-i r[spundea:

— Soro, surioara mea,
 Tu dac[mi-i asculta,
 Nici }n seam[nu-i b[ga.
 Tu singur[ia cheirul
 +i-mi deschide ceirul
 +i-mi g[te=te pe negrul
 Care=-i va scoate capul,
 }l cesal[=i-l }n=al[
 +i mi-l scoate ici la scar[;
 Pe trei u=i de l-ai b[ga
 +i }n cas[c[-i intra,
 De perini m-oi rezima,
 Doar s[pot }nc[leca.
 Ea toate c[asculta
 +i grajdul c[descuia
 +i pe negrul c[-l g[tise
 +i la d`nsul c[-l aduse.
 Iar Doncil[bolnavul,
 Vrednicul =i viteazul,
 De perini se rezima
 +i pe negru-nc[leca
 +i afar[c[ie=ea,
 M`na-n stre=in[punea
 +i suli\ a c-o scotea,
 De rugin[c-o =tergea,
 C[ea tare ruginise,
 De c`nd el se boln[visе.
 Buzduganul c[-i luase
 +i de-acolo purcesese,
 Negrul lui tot buiestr`nd
 +i Doncil[tot gem`nd

+i din buzdugan zv`rlind,
 Tot din palm[sprijinind.
 Pe uli\ c[mergea
 +i la poart[ajungea,
 La poarta]mp[r]teasc[,
 Cu g`nd ca s[-i izb`ndeasc[.
 La deliul se ducea
 +i la mas[c[-l g[sea,
 Cu o ialovi\ gras[
 +i c-o copil[frumoas[.
 Deliul dac[-l vedea,
 El la mas[c[-l poftea.
 El deliul suduia
 +i din gur-a=a-i zicea:
 — Ah, deliule spurcate,
 +i cu totul bl[stemate,
 N-am venit s[m[-nvoiesc,
 Ci-am venit s[m[lovesc,
 Inima s[-mi r[coresc
 De ahtul ce p[timesc.
 Deliul dac[-l auzea,
 Tare c[se m`nia,
 M`na pe buzdugan punea
 +i]ntr-]nsul repezea.
 Iar Doncil[bolnavul,
 Vrednicul =i viteazul,
 Cu m`na se a`inea
 +i]n palm[c[-l prindea,
 De genunchi c[mi-l tr`ntea,
 Patru buc[i c[-l f[cea
 +i palo=ul c[scotea

+i din gur-a=a gr[ia:
 — A\in-te a te sprijini,
 +i odat[se-nv`rti
 +i-n deliul repezea
 +i foarte tare-l lovea.
 Nu-=` cum focul se lovira,
 Ochii am`ndoi s[rir[
 +i capul c[i-l t[i[,
 }n suliv[il lu[
 +i]n p[m`nt]l]nfipse.
 Iar]mp[ratul privea
 +i pe sc[ri se cobora,
 La Doncil[c[mergea
 +i pe spate c[-l b[tea,
 Cu m`ng`iere-i gr[ia
 +i pe d`nsul veselea:
 — Ah, Doncil[bolnave,
 Vrednice =i viteze.
 De c`nd tu te-ai boln[vit
 Deliii s-au]nmulvit.
 A=terne-\i mantaua ta,
 Ca s[-\i pl[tesc leafa ta;
 M[nt[lu\ a=-i a=ternea,
 El de galbeni i-o umplea.
 Galbenii c[=i-i lua
 +i pre cal]nc[leca
 +i pe poart[c[ie=ea,
 +i pe uli\ mergea,
 Negrul lui tot buiestr`nd
 +i Doncil[tot gem`nd
 +i din buzdugan zv`rlind,
 Tot]n palm[sprijinind.

C`nd pe uli\ [mergea,
 Tot ora=ul se str`ngea,
 De bine c[-l cuv`nta
 +i pre d`nsu-l s[ruta
 Pe cre=tetul capului
 Cum ji r`ndul turcului.

+i acas [c [mergea,
 C [tre sora sa zicea:
 — Nici]n seam [nu b[ga,
 Te-am m`ntuit de-aceasta,
 A fost =i s-a pomeni
 C`t soarele-n cer va fi.

(M. Eminescu, Literatur [popular)

Doicin bolnavul

Foaie verde m[r[cine,
 Asculta\i, boieri, la mine,
 S [v [c`nt de-o istorie
 Din mica copil[rie!
 Mai u=urel cu vorba,
 Asculta\i la noi]ncoa',
 Unde noi vom cuv`nta.
 Foaie verde viorea,
 Pe Doicin c [voi c`nta;
 C`nd oi zice viorea,
 Diminea\ a l-oi \inea,
 Ori oi bea,
 Ori nu \i-oi bea!...
 Foaie verde ca lipanul
 Este tot Doicin bolnavul:
 C]nd oi zice trei spanace,
 De nou [ani de c]nd zace,
 +i nimica nu =tia,
 Numai sor'sa Ilinca
 Pe bra\ e c [mi-l purta,

De la umbr [p]n' la soare,
 Pe-[le dalbe br[\i=oare.
 Pe perini c [mi-l pune
 +i pe el c [mi-l muta
 +i din gur [se ruga:
 — Nene Doicin, dumneata...
 Din ochi negri l[cr[ma
 +i din suflet suspina,
 Frate, ea nu-i cuteza
 Ca s[-i spun [altceva.
 Dar Doicin c [mi-o-ntreba:
 — Ilincu\o, soru-mea,
 De c]nd maica te-a f[cut
 Trist[-a=a nu te-am v[zut.
 Ori \ie \i s-a ur[t
 Pernioara mea mut]nd
 De la umbr [p]n' la soare
 Pe-[le dalbe br[\i=oare;
 Ori \ie, neic [, \i-a venit
 Vremea de c[s[torit?

Ilincu\`a-i r[spundea:
 — N-auzi, neic[, dumneata,
 Cum st[tu=i de m[-ntreba=i,
 Adev[rul spune-\i-a=:
 N-auzi, nene, dumneata,
 }n \ar[c[mi-a sosit,
 Neic[, un arap,
 Mare sangeap,
 Cu solzi galbeni dup[cap,
 Neic[, p[i' c[mi-e de crap;
 Ochii-n cap ca sitele,
 M[sele,
 R`=ni\ele!...
 }nainte-mp[r[\iei,
 Fa\ [arigradului,
 }n u-a-mp[ratului.
 Dem`ncare
 Ce mi-=`are?
 Nou[bivoli dem`ncare,
 Nou[cuptoare de p`ine!
 B[utur[ce mi-=`bea?
 C`te-o bute el c-avea!
 N-auzi, nene, dumneata,
 Cu-mp[ratul c[vorba,
 C`te-o fat[el c[-i da.
 Cu care c[se culca,
 M`ine-n ziu[mi-o-ngropa!
 C`nd oi zice m[rg[rit,
 R`ndul la mine-a venit,
 C`nd oi zice viorea,

M`ine seara oi pleca,
 R`m`i, neicu\,-acia!...
 Dar Doicin, c`nd auzea:
 — Ilincu\o, soru-mea,
 N-auzi tu, m`ndru\`a mea?
 Pe Ro=ul c[l-oi scotea
 Nead[pat,
 Ne\eselat,
 Cum e bun de-nc[lecat.
 N-auzi, surioara mea?
 Ascult[la mine-ncoa':
 +i tu, neic[, m-ji]ncinge
 Cu nou[fr`ne
 De br`ne;
 Pe min' m-ai]nf[=ura,
 C[neicu\`a te-o sc[pa!
 Dar Ilinca, de-auzea,
 La grajd, nene, se ducea
 +i pe Ro=ul c[-l scotea,
 Care fugе cu anul
 +i r[sufl[cu ceasul.
 Br`nele, neic[, le lua,
 Pe el c[mi-l' f[=ura,
 Oasele de nu-i c[dea.
 Cu Ro=ul el c[vorba:
 — M[i Ro=ule, dumneata,
 Mai po\i tu la b[tr`nea\
 C`t puteai la tinerea\
 Dar Ro=ul c[mi-i spunea:
 — M[i Doicine, dumneata,

C`nd eram la tinerea\
 Mi-era carnea
 Ca fraga,
 Osciorul,
 Ca m[duva;
 Dar acum, la b[tr`nea\
 Mi-este carnea ca fierul,
 Osciorul,
 Ca o\elul!
 Pe cal, neic[,-nc[leca,
 O dat[c[-l s[ruta,
 +alele nu-l mai \inea...
 C`nd oi zice viorea:
 — Ilincu\o, soru-mea,
 Sai de-mi \ine =alele,
 S[nu-mi pice oasele!...
 Altceva el c[uita:
 P[lo=elul c[-l uita,
 De-o sut[cincizeci de-oca...
 Din guri\
 c[spunea:
 — Ilincu\o, dumneata,
 P[lo=el mi-oi aducea;
 N-ai putea l-aridica?
 De-a p[str[gala l-ai da,
 P`n-la min' l-oi aducea!
 Ilincu\o ce f[cea?
 Nu putea l-aridica,
 De-o sut[cincizeci de-oca...
 De-a p[str[gala c[-l da,
 De Doicin l-apropia.

A=a, bolnav cum era,
 }ntr-o scar[se l[sa,
 Cu de=tiu-[l mic l-aridica,
 }n palm[c[-l flu=tura,
 O dat[c[-l s[ruta,
 Cu el }n sus c[mi-=` da,
 Cu norii l-amesteca,
 Ca laptele se f[cea,
 }n palm[c[-l prijunea,
 La ciochin[l-at`rna...
 Cu soru-sa se s[ruta,
 Drumul, nene, c[=i-l lua.
 Pe Ro=u c[mi-l smu\o:
 }i da drumul
 Lui Ro=ul,
 Care fuge cu anul
 +i r[suff[cu ceasul.
 La-mp[r[\ie intra,
 De bun[ziua c[da.
 'Mp[ratul, de mi-l vedea,
 'M[rmurit c[r[m`nea,
 Iar Doicin c[mi-=` spunea:
 — 'Mp[rate, e=ti }mp[rat,
 | i-ai ardicat fesul din cap
 Naintea unui arap!
 Cin' te-a pus pe tine domn
 N-a mai fost el nici un om!...
 Foaie verde viorea,
 Dar Arapul, de-l vedea,
 Din guri\
 c[-i spunea:

— M[i Doicine, dumneata,
 Ce vrei, neic[, dumneata:
 }n s[bii s[ne t[iem,
 La lupt[s[ne lupt[m?
 Iar Doicin c[mi-=' spunea.
 — M[i Arape, dumneata,
 La lupt[, c[e mai dreapt[,
 C[-i mai dreapt[
 +i-n\eleapt[
 +i de Dumnezeu l[sat[!
 La lupt[, neic[, se lua;
 }mp[ratul, de-l vedea,
 Tare mult c[se mira.
 Dar Arapul ce f[cea?
 Cu solzi galbeni dup[cap,
 Neic[, pai'c[este-un crap;
 Cu must[ile de rac,
 Neic[, pai'c[este-un drac;
 Ia vezi, \eastă capului,
 C`t rotila plugului;
 Ochii-n cap ca sitele,
 M[sele,
 R`=ni\ele!...
 La lupt[c[se lupta,
 Pe Doicin c[-l aducea,
 Cu el]n p[m`nt c[da,
 P`n[-n glezne c[intra!
 Iar Doicin ce mai f[cea?
 A=a, bolnav cum era,
 Pe Arap c[-l aducea,
 Cu el]n p[m`nt c[da,

P`n[-n subsuori]l b[ga.
 P[lo=elul c[scotea,
 Iute capul c[-i t[ia.
 La]mp[ratul se ducea,
 |ara de el c-o sc[pa,
 Num-at`ta c[-i spunea:
 — Mai]mp[rate, e-ti]mp[rat,
 |i-ai ardicat fesul din cap
 Naintea unui arap!
 Cin' te-a pus pe tine domn
 N-a mai fost el nici un om!
 Acas[, neic[, venea,
 Cu Ilinca c[-mi vorbea:
 — Ilincu\o, soru-mea,
 C`nd oi zice matostat,
 Eu pe tine te-am sc[pat
 De-[l arap,
 Mare sangeap!
 N-auzi, surioara mea?
 Tu, Ilinco, s[-mi aduci
 Patruzeci de popi b[tr`ni,
 Patruzeci de c[rturari,
 +i mie ca s[-mi citeasc[,
 P[catele-mi isp[=easc[.
 Tu, Ro=ule, te-oi ducea
 Unde Dumnezeu \i-o da!
 Punea capul =i-adormea,
 Somnul mor\ii c[mi-l lua...
 Ilincu'a ce f[cea?
 Patruzeci de popi c[lua;
 Patruzeci de popi b[tr`ni,

Patruzeci de c[rturari.
 Mare slujb[c[-i f[cea,
 Frate, de se pomenea,
 Iar[Ro=u r[m`nea,
 }n din\i, nene, c[mi-l lua,
 Cu el, frate, c[pleca,
 Cu piciorul c[-mi b[tea,
 Mare taini\ f[cea
 La tulpina cu cincii ulmi,
 Cu cincii ulmi dintr-o tulpin[,
 Pai'c[sunt fra\i dintr-o mum[.
 +i el, m[re, se ducea
 Unde Dumnezeu c[-i da...

+i, frate, s-o pomeni
 C`t soare pe cer va fi.
 Frate, s[se pomeneasc[,
 Boieri, pe la dumneavoastr[
 +i, frate, s-o pomeni
 C`t soare pe cer va fi!
 Neic[, s[se povesteasc[,
 Boieri, pe la dumneavoastr[.
 De-o poveste haiduceasc[!
 }nchei c-un pahar de vin,
 S[v[fac altul mai bun,
 +i mai bun, =i dr[g[stos,
 S[v[fie de folos...

(Al. I. Amzulescu =i Gh. Ciobanu,
Vechi c`ntece de viteji, Izvoarele, Dolj)

V`lcan

}n sf`nta zi a vinerii,
 Pe luciul Dun[rii,
 De departe se z[re=te
 +i-mi tot vine, =i-mi sose=te,
 +i la mal mi se opre=te
 Un caic]nz[vonit,
 Dinafar[zugr[vit,
 Prin n[untru podobit,
 Cu covoare]nv[lit
 +i cu s`rm[ ]ngr[dit,
 Cum e bine de tr[it,
 Pe ap[de haiducit.
 Dar]ntr-]nsul cine-mi =ade

C`nd p-o r`n[, c`nd pe coate,
 Pe covoare verzi culca\i
 +i de arme]nc[rca\i?
 Vro cincizeci de ieniceri,
 Gro=i la cap, c[run\i la peri.
 Cu hangere
 Ascu\ite,
 Cu pistoale
 Ruginite.
 Bine, m[re, nu-mi sosea,
 +i caic de mal lega.
 }l lega ori nu-l lega,
 C[gr[mad[se pornea:

Unii laturi
 Ispitea,
 Al\ii-n drumuri
 Alerga
 +i pe to\i]i]ntreba
 D-au v[zut pe [I V`lcan,
 Pui=or de ortoman,
 Copt la minte, copt la os,
 Om de treab[=i chipos,
 Ortoman, voinic de frunte,
 Nalt ca bradul de la munte,
 Cu musta\`a-n barbaric,
 Cum st[bine la voinic,
 Cu chic[
 'Mpletit[-n coad[,
 Cu barb[
 Ce-n br`u o-nnoad[.
 Foaie verde =-o lalea,
 Diminea\`a c`t \`inea
 }ntreba, tot]ntreba,
 P`n[iat[c-ajungea
 Colo-n vale la ci=mea,
 Unde fetele
 Sp[la,
 P`nzele
 De=-i]n[lbea,
 Pe r[zoare
 Le-ntindea
 +i la soare
 Le usca,

Ieniceri s-apropia,
 Bun[ziua c[le da
 +i cu bine le-ntreba,
 +i din gur[le zicea:
 — Bun[ziua, fetelor,
 Fetelor frumoaselor,
 Care-n[lbi\i
 P`nzele,
 De-mp[r\i\i
 Livezile.
 N-a\i v[zut pe [I V`lcan,
 Pui=or de ortoman,
 Om de treab[=i chipos,
 Copt la minte =i la os,
 Cu musta\`a-n barbaric,
 Cum st[bine la voinic,
 Cu chic[
 'Mpletit[-n coad[,
 Cu barb[
 Ce-n br`u o-nnoad[?
 El cunoa=te
 Dun[rea
 P`n[-n vale,
 La Slina¹,
 +i malurile
 Turce=ti,
 +i schelele
 Bogd[ne=ti.

¹ Sulina

El]noat[ca un pe=te
 +i ca plutele plute=te:
 St[omul de mi-l prive=te,
 St[omul de se cruce=te.
 De ne-]i spune cu dreptate,
 S[v[vedem m[ritate
 }ntr-o lun[jum[tate,
 Cu p`nzele
 }nalbite,
 Ca florile
 Podobite,
 S[se duc[pomina
 Dincolo de Padina,
 Dincolo de Silistra;
 De-]i spune cu nedreptate,
 De b[rba]i s[n-ave]i parte
 Zece ani =i jum[tate,
 P`nza vi se-ng[lbineasc[,
 Florile vi se-nnegreasc[,
 P[ru-n cap vi se albeasc[!
 Fetele, dac[-i vedea,
 Fetele, de-i auzea,
 Reci fiori le coprindea,
 Cam cu fric[r[spundea
 +i din gur[le zicea:
 — Turcilor,
 Agalelor,
 N-am dat ochii cu V`lcan
 De-i mai bine de un an;
 Nu =tim, dusu-s-a-n pustie,
 Ori e dus]n haiducie!

Dar i-am v[zut slugile
 C[r`ndu-i averile,
 I-am v[zut ibovnica
 Tot m[sur`nd Dun[rea,
 I-am v[zut pe maic[-sa
 Colo-n vale la ci=mea,
 Una din furc[
 Torc`nd,
 Alta din drug[
 `Ndrug`nd,
 Dar mai bine de un an
 N-am dat ochii cu V`lcan!
 Cei cincizeci de ieniceri,
 Gro=i la trup, c[run]i la peri,
 Cu hangere
 Ascu]ite,
 Cu pistoale
 Ruginite,
 Dac-a=a c[-mi auzea,
 }nainte c-apuca
 +i mergea, m[re, mergea.
 P`n[iat[c-ajungea
 Jos]n vale la ci=mea,
 Und' s-aude Dun[rea.
 La ci=meaua
 Lui Bolan
 +eada muma
 Lui V`lcan,
 Din drug[
 Tot]ndrug`nd
 +i din gur[

Tot c`nt`nd
 B[taia
 Voinicilor
 }mpotriva
 Fr`ncilor,
 Isprava
 Haiducilor
 }mpotriva
 Turcilor.
 +i cum sta
 +i cum c`nta,
 Cu turcii se pomenea,
 Cu cincizeci de ieniceri,
 Gro=i la trup, c[run\i la peri.
 Ienicerii, de-mi sosea,
 Bun[ziua c[-i dedea
 +i frumos se temenea.
 Ei la ei
 Cu „bun g[sit“,
 Ea la ei
 Cu „bun venit“.
 Iar ius-ba=a
 Ce-mi f[cea?
 Drept la d`nsa
 Se ducea
 +i din gur[
 Mi-i zicea:
 — Ascult[-ne, babo, fa,
 Lung[fie via\ta
 De ne-i spune tu ceva.
 Am avut de c[pitan

Pe viteazul de V`lcan,
 Pui=or de ortoman,
 Om de treab[=i chipos,
 Copt la minte, copt la os,
 Cu musta\ta-n barbaric,
 Cum st[bine la voinic,
 Cu chica
 'Mpletit[-n coad[,
 Cu barb[
 Ce-n br`u o-nnoad[;
 El cunoa=te
 Dun[rea
 P`n[-n vale,
 La Slina
 +i malurile
 Turce=ti
 +i schelele
 Bogd[ne=ti
 El]noat[ca un pe=te
 +i ca plutele plute=te,
 De st[omul =i-l prive=te,
 +ade-n loc =i se cruce=te;
 El nu =tie
 Ce e frica,
 Habar n-are
 De nimica,
 C[-i voinic, viteaz de frunte,
 Nalt ca bradul de la munte;
 C`nd de pleanuri se apuc[,
 V`lc[na= e o n[luc[,
 De nu-l =tie

Dun[rea,
 De nu-l prinde
 Nimenea.
 Noi cu el am haiducit,
 Noi cu el am chiaburit;
 Dar de c`nd s-a hainit
 +i de c`nd ne-a oropsit,
 Mai de tot am calicit;
 Iat[haine
 Jerpelite
 +i pistoale
 Ruginite,
 Pl[sele
 Nepoleite,
 Hangere
 Neascu\ite!
 Partea lui de nou[ani,
 Parte-n vite, parte-n bani,
 Am m`ncat-o,
 De s[raci,
 Am pl[tit-o,
 De haraci.
 Acum, babo, am g[sit
 Plean bogat de plenuit:
 Colo-n schel[, la Gala\i,
 Lipovenii
 Sunt boga\i,
 Cazacliii —
 }ngr[=a\i,
 Negustorii —
 }nc[rca\i

De postavuri unguere=ti,
 De arme persiene=ti
 +i de bl[ni lipovene=ti;
 Dar n-aveam un c[pitan,
 Pui-or de ortoman,
 Cum ne-a fost nou[V`lcan.
 Tu e=ti m[iculi\ a lui,
 Tu =tii, babo, s[ne spui
 Cum s[d[m de urma lui.
 D-am lua
 Averile,
 Ne-om]ntrema
 St[rile,
 Ne-am]mbuna
 Zilele
 +i i-om da
 Dob`nzile!
 Baba, dac[-i auzea,
 Babei bine c[-i p[rea,
 C[femeia, tot femeie:
 Poale lungi =i minte scurt[,
 La nimic nepriceput[.
 Ea nu sta,
 Nu se g`ndea,
 Ci guri\ a=-i deschidea
 +i din gur[le zucea:
 — Turcilor,
 Agalelor,
 De-mi c[ta\i voi pe V`lcan,
 F[tul mamei ortoman,
 Ca s[-l pune\i c[pitan,

Cerul
 V[blagosloveasc[,
 G`ndul
 S[vi se-mplineasc[!
 Apuca`i
 Pe drum la vale,
 Merge`i
 De trei zile cale
 Tot pe malul
 Dun[rrii:
 Din schela Corabiei,
 La cotul
 Scripetului,
 La F`nt`na Banului,
 La vadul
 Pristolului,
 Din dreptul
 Izvorului,
 La vadul Sc[p[ului,
 C-o s[g[si`i pe V`lcan,
 F[tul mamei ortoman,
 Cu caicul desc[rcat,
 Printre s[lcii acioat.
 Turcii, unde-o auzea,
 Bine, m[re, le p[rea:
 Temenele
 C[-i f[cea
 +i paftale-i
 D[ruia,
 +i d-aci, m[re, pornea
 Tot pe malul

Dun[rrii:
 Din schela Corabiei,
 La cotul
 Scripetului,
 La F`nt`na Banului,
 La vadul
 Pristolului,
 Din dreptul
 Izvorului,
 La vadul
 Sc[p[ului,
 S[g[seasc[pe V`lcan,
 Pui=or de ortoman,
 Cu caicul desc[rcat,
 Printre s[lcii acioat.
 Acolo dac-ajungea,
 Mai c[ta c`t mai c[ta
 +i iat[c[se-nt`mpla
 Peste d`nsul c[dedea:
 Pe V`lcan c[mi-l g[sea
 Cu caicul desc[rcat,
 Printre s[lcii acioat
 +i d-o salcie legat.
 V`lc[na= =edea]ntins
 +i cu greu de somn coprins,
 Cu b[ltacul
 La c[lc`i,
 Cu hangerul
 C[p[t`i,
 Cu musta`a
 R[sfirat[

+i cu barba
 Destr[mat[.
 Ieniceri s-apropia,
 L`ng[ d`nsul c[venea:
 Pe V`lcan unde-l vedea,
 Inima le]nghe\,a,
 C[nici singur nu-l g[sea,
 Ci cu sluga lui, Nedea.
 Dac[vedea =i vedea,
 Turcii nici c[s-ar[ta,
 Ci la sfaturi se punea,
 Tain[mare c[-ntocmea.
 Unii p-al\ii se ntreba:
 S[dea focuri
 S[-i omoare,
 Ori topuzuri
 S[-i doboare?
 Unii ziceau
 Ca s[-i prinz[,
 Al\ii ziceau
 S[-i aprinz[!
 Dar ius-ba=a, om cu minte,
 Lu[vorba mai-nainte
 +i le zise: — Cum vre\i voi
 S[d[m piept cu am`ndoi?
 Nedea-i grec =i om viclean,
 +oim vestit este V`lcan,
 Suflet dres =i trup vr[jit,
 Nici de palo=e
 R[nit,
 Nici de gloan\

Ciuruit,
 Nici de cloan\

C[tr[nit!
 Turcii, unde-l auzea,
 Planul, m[re, c[-=i schimba:
 A=team[t s-apropia,
 Semn lui Nedea c[-i f[cea,
 Pungi de bani]i ar[ta.
 +i Nedea se-ndupleca,
 C[a=a e sluga rea:
 D-ai hr[nit-o
 Cu credin\[,
 Ea te vinde
 F[r' c[in\];
 D-ai cinstit-o
 Ca pe frate,
 Ea te-njur[
 +i te bate!
 Nedea, m[re, ce-mi f[cea?
 Pe V`lcan]l p[r]sea
 +i-n orta c[se b[ga,
 Iar ius-ba=[mi-i zicea:
 — D-alei, Nedeo, dumneata,
 ]i-ai p[r]sit nevasta,
 Nevasta =i c[su\,a,
 +i pe bie\ii copila=i
 I-ai l[sat golani, druma=i,
 Ca s[stai]n haiducie,
 Ca =i robul la robie,
 Slug[proast[la V`lcan,
 Pui=or de ho\oman!

Na cinci pungi de irmilici,
 S[ni-l dai legat aici;
 Na cinci pungi de g[lbena=i,
 Numa-n m`n[s[ni-l la=i;
 Mai na =alte, de iusluci,
 S[ni-l dai =i s[te duci,
 C[din toat[haiducia
 Nu \i-e mai mare simbria!
 Nedea, grec f[r[credin\],
 Puse banii-n socotin\
 +i-i c[ra]n pungi gr[mad[
 P`n' la stana a de piatr[.
 La caic apoi se-ntoarse
 +i din fundul l[zii scoase
 +apte funii de m[tase,
 }mpletit[vi\ a-n =ase.
 F[r' de cap =i f[r' de mil[
 Se munci, munci]n sil[
 +i-nnod[ca un arcan
 Pentru g`tul lui V`lcan,
 Pui=or de ortoman,
 Ce dormea ca un bu=tean.
 Frunz[verde lemn uscat,
 Iat[Nedea c-a legat,
 F[r[team[de p[cat,
 P-un st[p`n nevinovat.
 L-a legat, nu l-a legat,
 C[de m`ini l-a]ncordat,
 De picior l-a-mpiedicat,
 Unde bine mi-l lega,
 }ntr-o fug[se ducea

+i pe turci]i asmu\ea,
 Iar el drumul apuca:
 Lua drumul
 Cu fuga,
 +i codrul
 Cu poteca.
 Turcii, m[re, c`nd vedea,
 Palo=ele c[-=i scotea:
 Unii-n paz[
 R[m`nea,
 Al\ii-n preajm[
 R[t[cea
 +i-n cale n[val[da.
 Ce s[-i fac[nu =tia,
 C[e dres =i fermecat,
 Nici de palo=e t[iat,
 Nici de pu=c[ ]mpu=cat,
 De muieri nu e stricat.
 De l-or da afund]n ape,
 O s[-noate =-o s[scape;
 De i-or da foc, se aprinde
 Funia care-l coprinde!
 Foaie verde de cicoare,
 Subt un deal, l`ng[Izvoare,
 Piatr[mare
 Sta tr`ntit[,
 De ciocane
 Ispitit[,
 De veacuri
 P[r[ginit[
 +i cu slove

R`c`it[.
 Deli-ba=a se-ncerca,
 Dar s-o mi=te nu putea.
 Ienicerii
 C[-i chema,
 +i cu to`ii
 Se-nh[ma
 +i d-abia c[mi-o mi=ca,
 +i d-abia mi-o r[sturna:
 P`n[ce-o rostogolea,
 N[du=elile-i trecea.
 +i striga,
 Se opintea,
 V`lc[na= nici nu visa,
 V`lc[na= ad`nc dormea.
 Dac[, m[re, ispr[vea
 +i de piatr[mi-l lega,
 Frumu=el]l ridica,
 Sus pe mal]l a=eza,
 Br`nci]n Dun[re c[-i da,
 +i unde c[dea
 V`lcanul,
 T`ra
 Cu el bolovanul,
 Urla apa,
 Urla malul;
 Iar c`nd Dun[rea-l sim`ea,
 Apa-n dou[-i despica,
 Pe haiduc c[mi-l primea
 +i frumos]l a=eza
 Tocma-n fundul

Fundului,
 Pe stratul
 Morunului,
 Unde-i dulce somnului.
 S[s-a=eze n-apuca,
 +i iat[c[se-nt`mpla
 C[V`lcan un vis visa:
 Ploaie
 Rece =i turbat[,
 }n caic
 Marf[
 Udat[,
 +i pe m`ndra
 L[cr[m`nd,
 +i pe m[-sa
 Suspin`nd,
 V`lc[na= se de=tepta
 +i, c`nd colo, ce vedea?
 Dun[rea se v[ieta
 C[nu-l =tie osp[ta,
 Speriat, se opintea,
 Piatra-n spate ridica
 +i dasupra se s[ta,
 +i ca pe=tele-nota
 Din vadul
 Sc[p[ului,
 La cotul
 Crucerului.
 Foaie verde de s`nger,
 Pe la cotul lui Crucer,
 Cine c`nt[, cine pl`nge

Tot cu lacr[me de s`nge,
 La caice num[r`nd,
 Dun[rea tot blestem`nd?
 Iac[-i m`ndra lui V`lcan,
 C[nu l-a v[zut d-un an.
 +i cum sta
 De tot ofta,
 Iat[, m[re, se-nt`mpla
 Pe V`lcan c[mi-l z[rea
 Ca un pe=te]not`nd
 +i cu greu abia sufl`nd.
 Iar m`ndru\`a ce-mi f[cea?
 Vreme mult[
 Nu pierdea,
 Din br`u furc[
 Arunca,
 Fuga-acas[
 Mi-alerga
 +i lui frate-su-i zicea:
 — Neic[, neiculi\`al meu,
 Noroci-te-ar Dumnezeu,
 Ai mil[de sor[-ta
 +i-mi ascult[ruga mea!
 Ni=te negustori de boi,
 Ce trag]n gazd[la noi,
 A v`ndut cirezile,
 Dar =i-a-necat pungile,
 +i mi le-a g[sit V`lcan,
 Pui=or de ortoman,
 +i V`lcan din fund le scoate.
 Dar el singur nu le poate

S[le dea la mal pe toate!
 Sandul, m[re, d-auzea,
 Drept la Dun[re pornea,
 }n luntri\` s-arunca
 +i, m`na ori nu m`na,
 C[sor-sa parc-o t`ra,
 La V`lcan c[-mi ajungea.
 Abia m`na-i]ntindea,
 Dar s[-l scoat[nu putea:
 Bolovanu-n jos tr[gea.
 Atunci Sandul ce-i zicea?
 — Las-o, vere, la naiba,
 C[te-neac[Dun[rea!
 — Nu pot, Dun[rea s-o bat[,
 C[de mine e legat[!
 Ado-ncoace palo=ul,
 S[-i retez, vere, =treangul!
 Sandul, m[re, se pleca,
 Palo=ul c[-i]ntindea,
 Dar luntri\`a se cl[tea,
 Valurile o-mpingea,
 S[-l ajung[nu putea:
 Pu\`inel, =i se-neca!
 Atunci, m`ndra, de vedea,
 Frumu=el se repezea,
 Palo=ul]n m`n[lua,
 }n Dun[re s-arunca,
 Voinice=te c[-nota,
 Funiele c[-i t[ia
 +i cu via\`a-l d[ruia.
 V`lc[na=, dac[-mi ie=ea,

Tot m`ndru\i-i mul\umea
 +i cu d`nsa se vorbea.
 La Sandul acas' mergea,
 Ras[=i potcap punea,
 }ntr-o luntre se suia,
 Ziua bun[c[-=i lua,
 Dup[turci c[se lua.
 +i m`na, m[re, m`na
 Din vadul
 Crucerului
 P`n[-ntr-al
 Pistolului
 +i-ntr-al
 Negotinului.
 Foaie verde de pe lac,
 La c`rciuma cu ceardac,
 Unde beau
 Agalele
 P`n[-=i dau
 Pistoalele,
 S-opre=te
 C[lug[rul
 Ca s[guste
 Rachiul,
 Pelina=ul
 +i vinul.
 Gust-o dat[=i de dou[,
 Gust[, m[re, p`n' la nou[;
 Iar c`nd fu d-a zecea oar[,
 Cheam-afar' din c`rciumioar[
 P-a dalb[c`rcium[ri\[,

Rumeioar[
 La guri\[,
 Negrioar[
 La cosi\[,
 +i din gur[ce-i zicea?
 — Ia fii bun[dumneata
 De nu-mi da
 Cu ocaua;
 Car[vinul
 Cu vadra,
 Pelinul —
 Cu doni\va,
 C-am sfin\it d-o leturghie
 Cu p[rintele Ilie
 +-am rugat pe Dumnezeu
 Ca s[-mi dea pe g`ndul meu!
 C`rcium[reasa scotea,
 Vin cu vadra c[-i dedea
 +i la d`nsul se uita.
 El la gur[d-o ducea,
 Tocma-n fund,]i r[sufla,
 +i c`nd fundul]i vedea,
 C`t colo c-o arunca
 Cercurile
 De-i plesnea,
 Doagele
 I se dogea.
 C`rcium[reasa ie=ea:
 Vadra doage de=ie vedea,
 De foc mare s-aprindea,
 +i din gur[-l blestema,

+i cu vorba-i tot zicea:
 — Mo= c[lug[r, de e=ti beat,
 Du-te de te culc[-n sat,
 Ori te du la m`n[stire
 De-`i cite=te pe *Saltire*,
 C-am p-aci ni=te b[ie`i,
 Ieniceri, turlaci =i be`i,
 +i dac[-i vei de=tepta,
 O s[dai din rasa ta
 +i mai mult c`t vadra mea!
 Mo= c[lug[r, d-auzea,
 +i mai mult se-nveselea:
 Rasa-n br`u]=i ridica,
 M`nicile-=i sumetea
 +i-ncepea
 De chiuia
 +i pe turci mi-i de=tepta.
 Ienicerii, d-auzea,
 Pe m`nic[o b[ga,
 S[cread[nu le venea,
 C`nd ius-ba=a le zicea:
 — A]nviat ghiaurul!
 El este, balaurul!
 Bine vorba nu sf`r=ea,
 +i V`lcan ce mai f[cea?
 Palo= mare c[scotea,
 Dup[ei se repezea:
 C`nd pe unii-i reteza,
 C`nd pe alii-i spinteca,
 +i din cincizeci, c`i erea,
 Nici unul nu r[m`nea.

Foaie verde =-o lalea,
 V`lc[na= mi se-ntorcea,
 }n luntri`[c[intra,
 Dun[rea-n dou[t[ia,
 Pe malul st`ng c[trecea
 +i poteca-mi apuca
 }nspre casa lui Nedea,
 Prin =esul motrenilor,
 Sub mun`ii oltenilor,
 +i umbla
 Din vale-n vale,
 Cu d[saga
 La spinare,
 +i umbla
 Din st`n[-n st`n[,
 Cu m[ciuca
 Dup[m`n[.
 Colo, m[re-ntr-o v`lcea,
 Chiar cu Nedea se-nt`lnea
 Grecu-ndat[
 Ce-l vedea,
 Ca o stan[
 `Ncremenea.
 V`lc[na=, dac[-l oprea,
 Din guri`[-l judeca:
 — D-alei, Nedeo, fiar[rea,
 Asta-`i fuse credin`a?
 De c`i ani tu m-ai slujit
 Simbrioara `i-am pl[tit
 +i cu cinste te-am cinstit,
 Iar tu, Nedeo, om spurcat,

M-ai v`ndut =i m-ai legat.	C[cincizeci fusese turcii,
La p[g`n dormind m-ai dat,	Tot cincizeci s[fie corbii,
F[r[team[de p[cat.	V`lc[na= mi se-ntorcea,
Nu =tiai tu, f[tul meu,	La m`ndru\ a se ducea,
C[din cer un Dumnezeu	Tot lu Sandu-i mul\umea
Vede fapta =i-o p`nde=te	+i pe sor-sa i-o pe\ea
+apoi d[=i r[spl[te=te?	Apoi nunt[
Bine vorba nu sf`r=ea:	C[f[cea,
Palo=ul	Cu pop[
C`nd aducea,	Se cununa,
Capul	Iar chiulhanul
Lui Nedeia s[rea,	C`t \inea?
Trupu-n s`nge se b[tea.	C`te zile-s]ntr-un an,
Dar p-at`t nu se l[sa:	C[nu-i altul
Buc\ele mi-l t[ia,	Ca V`lcan,
Cincizeci de p[r\i c[-l f[cea,	Pui=or de ortoman!

(G. Dem. Teodorescu, Teleorman)

T[tarii =i robii

Foaie verde, foaie de alun,	+i un voinicel,
Pe vadul b[tr`n,	M`ndru, tinerel.
Pe pod de m[lin,	Foaie =-o lalea,
Vin t[tarii, vin,	Fl[c[u zicea:
Foaie de usuc,	— Foaie de pelin,
+i la robi aduc,	M[i t[tar hain,
Tot o fat[mare,	C[am =i o mum[,
Ca o floare-n floare,	+i-am l[sat-o-n urm[
+i o nev[stic[,	Tot sp[l`nd la l`n[,
Alb[, frumu=ic[,	+i-un tat[b[tr`n,

Tot str`ng`nd la f`n!
 Foaie r[murea,
 T[taru zicea:
 — M`n[, bre,-nainte,
 Nu lua aminte,
 Ca m[-ta-o sp[la
 F[r-a te vedea,
 +i tat-to-o str`ngea
 F[r-a te vedea,
 N-ai ajutora!
 M[re, mai mergea,
 Nevasta-i zicea:
 — Foaie de alun,
 Tu t[tar b[tr`n,
 Las[-m[de m`n[,
 S[m[-ntorc]n urm[,
 C[eu mi-am l[sat
 Prunc=or nesc[ldat,
 Tot ne]nf[=at,
 F[r[\`\ dat!
 Foaie r[murea,
 T[tarul zicea:
 — M`n[, bre,-nainte,
 Nu lua aminte,
 Ploaia d-o pica,
 Pruncu l-o sc[lda,
 Z[pada d-o ninge,
 Pruncu \i l-o unge,
 V`ntu d-o b[tea,
 | i l-o leg[na,
 | \[c[i-o da

+i l-o]nf[=a
 Maica Precista!
 Mergea ce mergea
 +i fata gr[ia:
 — Foaie de usuc,
 M[i t[tar n[uc,
 Las[-m[de m`n[,
 S[m[-ntorc]n urm[,
 C[, m[re,-am l[sat
 Cus[tura-n pat,
 Fusu mi s-o pierde
 Cu m[ta s[verde,
 +a da roua-n cas[,
 M[tasa s[-mi ias[!
 — Foaie bob de linte,
 M`n[, bre,-nainte,
 Nu lua aminte,
 C[m[icu\ a ta
 Bine a vedea,
 M[ta s[\i-o lua!
 — Foaie colilie,
 Blestemat s[fie,
 Capul s[nu-\i \ie,
 Umbr[s[r[m`i!
 Foaie pe r[zor,
 +al meu pruncu=or
 Mi s-o face mare
 +i te-o prinde-n gheare.
 | i-o face veleatul,
 +i mie, sc[patul!

(C. Br[iloiu, Zl[t[rei, Arge=)

Kira

}n Vadul Br[i]lii,
 'N scursul Dun[rii],
 Printre caicele,
 Mai]n jos de schele,
 'Carc[-mi-se,-ncarc[,
 Dou[-trei sandale,
 Nou[galioane.
 Dar ce mai se-ncarc[?
 Fir =i ibri=in
 Cu postav d-[l bun.
 +i cine le-ncarc[?
 Un arap buzat,
 Negru =i ciudat,
 Cu solzi dup[cap,
 Parc[sunt de crap,
 Cu solzi mai pe burt[,
 Parc[sunt de =tiuc[,
 +i c`nd]mi str[nut[,
 C`inii c[-nt[r`t[,
 P`n[le-nc[rca,
 P`n[le umplea,
 Vin de unde bea?
 Tot din Br[ila,
 +i de la Kira,
 Kira Kiralin[,
 Floare din gr[din[,
 Rumen[c[lin[,
 Fata Chi\ului
 Din Kara-ghiusele,

Nume frumu=e.
 Dup[ce-mi tot bea
 P`n[se-nc[lzea,
 Arap ce-mi f[cea?
 Pe Kira-mi privea
 +i mi-o-ndr[gostea,
 Din gur[-i zicea:
 — Kir[Kiralin[,
 Floare de gr[din[,
 Rumen[c[lin[,
 Ia-m[tu pe mine
 Ca s[tr[ie=ti bine,
 C[mi te-oi purta
 Oricum \i-o pl[cea,
 Bine \i-o =edea!
 Dar Kira-mi r`dea
 +i nici n-asculta,
 De vin]=i vedea.
 Arapul buzat,
 Negru =i ciudat,
 Iar vin mai cerea,
 Vin ca s[mai bea,
 Vin =i pe Kira
 +i iar o ruga,
 +i iar]i zicea:
 — Kir[Kiralin[,
 Floare din gr[din[,
 Rumen[c[lin[,
 Ia-m[tu pe mine

De vrei s[fii bine,
 C[io mi \i-oi face
 Br`ie
 +i marama,
 Roche
 +i n[frame,
 Paftale
 De aur,
 Cu zolzi
 De balaur,
 +i haine
 De aur,
 Cu pene
 De graur,
 +i te-oi dezmierda
 Ziua
 +i noaptea!
 Dar Kira-mi r`dea
 +i nu-l asculta,
 De cas[-i vedea.
 Arapul buzat,
 Negru =i spurcat,
 Iar vin mai cerea,
 Vin ca s[mai bea,
 Vin =i pe Kira;
 +i iar o privea,
 +i iar o ruga,
 +i iar]i zicea:
 — Kir[Kir[lin[,
 Floare din gr[din[,
 Rumen[c[lina,

Haide-mi tu cu mine
 De vrei s[fii bine,
 C[io mi te-oi duce
 'N \ara ar[peasc[,
 S[se pomeneasc[,
 +i io \i-oi a=terne
 Trei r`nduri de perne:
 A=ternutul t[u,
 Parale m[runte,
 Pe s`rm[\esute,
 Coperi-ul t[u,
 Galbeni venetici,
 Care sunt mai mici,
 D-o sut[=i cinci,
 D-o sut[cincisprezece,
 St[inimii rece!
 Kira tot r`dea,
 Nici c[-l asculta,
 De treab[-i vedea.
 A=a de-mi vedea,
 Arapul buzat,
 Negru =i ciudat,
 Cu solzi dup[cap,
 Parc[sunt de crap,
 El se repezea,
 M[re, la Kira,
 +i mi-o-mbr[\i=a
 'N bra\e cu sila;
 'N caic o ducea
 +i mi-o arunca
 Sus, peste sandale

+i pe bolozale,
 Pe vraf de nafele
 +i pe malotele.
 Apoi mi-o lega
 Cu plete din cap
 De v`rf de catarg,
 +i cu ea-mi pleca,
 Iute se ducea
 T[ind Dun[rea.
 Iar dac[-mi pornea,
 Iar dac[-mi mergea
 P`n` se dep[rta,
 Ciubuc aprindea,
 L`ng[ea venea
 +i iar o privea,
 +i iar ji vorbea,
 +i iar o ruga,
 +i mi-o s[ruta
 P`n[-i adormea
 }n poal[la ea.
 Foaie =o lalea,
 Mult c[nu trecea,
 Soare sc[p[ta,
 C`nd iat[sosea
 +i fra\ii
 Kirii,
 Ho\ii
 Br[ilii,
 +erpii
 Dun[rrii.
 Ei, dac[sosea,

La poart[b[tea;
 +i unul din trei,
 Pui=ori de zmei,
 Pe Kira striga,
 Din gur[zicea:
 — Kir[Kirioar[,
 Kir[surioar[,
 Kir[Kiralin[,
 Floare din gr[din[.
 Rumen[c[lin[,
 A neichii copil[,
 Descuie
 Poarta,
 C-aduc
 Averea,
 Deschide
 U=ea,
 S[bag
 Haznaua!
 Kira nu r[spunde,
 C[n-are de unde,
 F[r' de r[spunde
 Numai maic[-sa:
 — Dine,
 Costandine,
 Kira nu r[spunse,
 C[n-are de unde.
 Arapul buzat,
 Negru =i spurcat,
 Cu solzi dup[cap,
 Pe Kir-a luat,

Pe Kir-a furat,
 +i-n sandal a pus-o
 +i cu el a dus-o!
 Unde-mi auzea,
 Din
 +i Costandin
 M[-sii ce-i zicea
 +i cum o ruga?
 — Maic[, maica mea,
 Ie=i tu p`n-afar[
 De spune cu gura
 +-arat[cu m`na,
 'Cotro a luat Kira?
 M[-sa r[spundea,
 Din gur[zicea:
 — Pe Dun[re-n jos
 S-a dus de folos!
 Trei fra\i
 Ai Kirii,
 Ho\ii
 Br[ilii,
 +erpii
 Dun[rii,
 Unde mi-auzea,
 Ei se nec[jea,
 Vreme nu pierdea.
 }n ap[s[rea,
 Afund c[se da,
 Din coate-nota,
 Dun[rea t[ia,
 Iute se ducea,

Mult c[nu mergea,
 +i se-mpiedica,
 +i mi-=i]nt`lnea
 Un cin de alam[,
 De nu-l bagi de seam[,
 Cu v`sle d-argint
 Cum n-am mai v[zut,
 Boieri, de c`nd sunt;
 C-un arap buzat,
 Negru =i ciudat,
 Cu solzi dup[cap,
 Parc[sunt de crap,
 Cu solzi mai pe burt[,
 Parc[sunt de =tiuc[,
 +i c`nd]mi str[nut[,
 C`inii c[-nt[r`t[,
 Iar fra\ii
 Kirii,
 Ho\ii
 Br[ilii,
 +erpii
 Dun[rii,
 Unde l-ajungea
 +i sora-=i vedea,
 Din
 +i Costandin
 Mi-o tot]ntreba,
 Din gur[-i zicea:
 — Kir[Kiralin[,
 Floare din gr[din[,
 Rumene[c[lin[,

A neichii copil[,
 Cum de mi-ai plecat
 Cu-arapul buzat?
 Kir[, sora mea,
 E cu voia ta
 Ori e cu sila?
 +i ea, vai de ea,
 Din gur[-i zucea:
 — Nene Costandine,
 Crede-m[pe mine:
 De-mi erea voia,
 Nu m[mai lega
 Cu plete din cap
 De v`rf de catarg,
 Cu sfori de m[tase,
 }mpletite-n =ase,
 Cu sfori de bumbac,
 Str`nse de catarg!
 Din =i Costandin,
 Unde-o auzea,
 Iar]i r[spundea
 +i iar]i zicea:
 Dac[e a=a,
 D[-ne dovada:
 Ia tu
 Hangerul,
 S[tai
 Arapul,
 S[-i iei
 Ierchezul,
 S[-i retezi

Capul!
 Ea, c`nd auzea,
 Ce le r[spundea,
 S[rmana de ea?
 — Dine,
 Costandine,
 Nu pot, vai de mine,
 S-apuc
 Hangerul,
 S[-i tai
 Ierchezul,
 S[-i retez
 Capul,
 C-arapul e beat,
 }n poal[-mi culcat,
 +i el mi-a legat
 Pletele din cap
 De v`rf de catarg
 Voi v-apropia\i
 De m[dezlega\i,
 C-acum arapul,
 C-acum buzatul
 }mi doarme prea bine
 Aci, l`ng[mine!
 Trei fra\i
 Ai Kirii,
 Ho\ii
 Br[ilii,
 +erpii
 Dun[rii,
 Unde-o auzea,

Iar se arunca,
 Din coate-nota,
 Din gur[-mi striga,
 P-arap de=tepta.
 Arapul buzat.
 Negru =i ciudat,
 Cu solzi dup[cap,
 Mi se de=tepta,
 Palo= c-apuca,
 Pistoale tr[gea;
 Dar geaba tr[gea,
 C[nu nimerea.
 Iar dac[vedea
 C[-l apropia,
 Caicul l[sa,
 }n ap[s[rea,
 Din coate-nota,
 Ca v`ntul fugea.
 Trei fra\ii
 Kirii,
 Ho\ii
 Br[ilii,
 +erpii
 Dun[rrii,
 Apa cuno=tea,
 +i c`nd s-arunca
 Iute-l ajungea,
 De p[r l-apuca,
 La mal c[-l tr[gea.
 La mal d-ajungea,
 Ei mi-l judeca,

Ei mi-l os`ndea;
 Palo=e scotea,
 Buc[\i]l f[cea,
 La c`ini]l dedea;
 Dar c`ini nu-l m`nca
 De negru ce-erea,
 +i-n foc l-arunca,
 Focul de-l topea.
 Trei fra\ii
 Kirii,
 Ho\ii
 Br[ilii,
 +erpii,
 Dun[rrii,
 Lua
 Pe Kira,
 Lua
 Pe sor' sa,
 +-acas' o ducea,
 Tot la maic[-sa.
 M[-sa, d-o vedea,
 Bine c[-i p[rea.
 Nu mai z[b[vea,
 Vreme nu pierdea:
 Nunta-i preg[tea,
 L[utari tocmea,
 Lume c-aduna,
 Fl[c[i c[chema,
 Hori de-mi]ntindea,
 Hori de-mi]nv`rtea.
 Atunci maic[-sa
 Pe Kira scotea,

Din gur[-i zicea:
 — Kir[, fata mea,
 Seama la to\i ia
 La c`i or juca,
 +i cin`i-o pl[cea,
 B[rbat \i l-oi da!
 Kira, d-auzea,
 Kira ce-mi f[cea?
 Ochii=-i arunca,
 Seama c[lua
 La toti c`i juca,
 +i din c`i vedea,
 Unul c[-i pl[cea,

Unul c-alegea,
 Un voinicel nalt,
 Nalt =i spr`ncenat,
 Av`nd semni=or,
 Numit Neni=or.
 A=a de-mi vedea,
 Fra\ii =i m[-sa
 De m`n[-i lua
 +i mi-i cununa
 'N gr[dina cr[iasc[,
 S[se pomeneasc[
 La cruci de voinici,
 La boieri, p-aici.

(G. Dem. Teodorescu, Lacul-S[rat, jude\ul Br[ila)

Kira, Kira Lina

Verde d-o m[slin[,
 Din vad, din Br[il[,
 Mai din jos de =chil[,
 Vezi, la malul mare
 Este d-o v`ltoare.
 Colo se descarc[,
 Dincolo se-ncarc[
 +apte balozale
 +apte galioane
 +apte, opt sandale
 Mult sunt frumu=ele.
 Dar ce se descarc[
 +i cu ce se-ncarc[?

Descarc[mereu,
 Descarc[din greu:
 Tot fir ibri=in,
 Bl[nuri de samur,
 Bogasiu de-l bun,
 Tutun inigea,
 De-l de bea pa=a,
 Bat[-mi-l legea,
 Bat[-mi-l crucea!
 Bl[nuri de samur,
 Postav de cel bun,
 Sculuri de m[ta=[,
 Marf[femeiasc[,

C[e mai b[noas[.
 Dar cum se descarc[,
 Iute c[se-ncarc[.
 Dar cu ce se-ncarc[?
 Gr`u =i cu secar[,
 Adunat din \ar[!
 Porumburi alese
 Dup[c`mp culese.
 Dar cine le-ncarc[?
 +i cin' le descarc[?
 Iat[, m[ri, iat[,
 Colo se arat[
 D-un Arap Sangiap,
 Negru =i buzat,
 Cu solzi mari pe cap,
 Cu solzii de crap,
 Da\i pe dup[cap.
 Cu buzele late,
 Ro=ii =i umflate.
 Cu ochii refeca\i,
 Mari =i bolbo=a\i.
 C-un p[r]mb`c=it
 +i]nc`rlion\it.
 Cu must[\i de rac,
 Parc-ar fi un drac.
 C`nd te ui\i la d`nsul,
 Nu po\i s[\ii r`sul.
 Iar el unde-mi sta?
 Unde-mi osp[ta?
 Vin de unde bea?
 Tot de la Kira.

La c`rciuma mic[.
 Mic[si pitic[
 Cu c`rcium[reas[
 M`ndr[=i frumoas[,
 Mult mi-e dr[g]stoas[.
 Iar colo sub mal,
 Sub verde umbrar,
 Iat[mi se ivea
 Kira cea frumoas[,
 Fat[dr[g]stoas[,
 Care-mi]ntrecea
 }n frumuse\ea sa
 Soarele =i luna,
 Raza de lumin[.
 Arapul ciudat,
 Negru =i buzat,
 Cum el o vedea,
 Inima-i s[rea,
 +-astfel cuv`nta;
 — Kira, Kira Lin[
 Frumu=ic[z`n[,
 Fraged[copil[,
 T`n[r[zambil[,
 Floare din gr[din[,
 S[m[iei pe mine,
 C[mult \i-o fi bine.
 Verde trei masline,
 S[mergi tu cu mine
 }n \ara turceasc[,
 |ara ar[peasc[,
 C[eu \i-oi f[cea

Tot ce \i-o pl[cea:
 Cort de catifea
 +i salamangea,
 Cu ciucuri lega\i,
 Numai fir lucra\i;
 Pat de abanos
 +i de chiparos.
 A=ternutul t[u,
 D-o vrea Dumnezeu,
 C[p[t`iul t[u,
 O s[-i fie, z[u,
 Numai burdu=ele
 Cu aur]n ele,
 Galbeni venetici,
 Mai mari dec`t cinci.
 Kira l-auzea
 +i ea nu r`dea
 Ochii=-i]ncrunta
 +-a-a r[spundea:
 — Arape Sangeape,
 Arape ciudat
 Negru =i buzat,
 Cu solzi mari pe cap,
 Cu buzele late,
 Ro=ii =i umflate,
 Cu ochi bolbo=a\i,
 Ro=ii refeca\i,
 Cu p[r]mb`c=it
 +i]nc`rlion\it,
 Cu must[\i de rac,
 Parc-ai fi un drac!

Cum s[te iau pe tine?
 }n \ara ar[pesc[,
 Cre=tin[rom`neasc[
 Cum o s[tr[iasc[?!
 Cumnatele mele?!
 Surioarele tele,
 Ar[poaicele
 Ca =erpoaicele,
 Cum m[vor vedea,
 De ciud[-or cr[pa.
 Ele s-or mira
 +i m-or deochia,
 Geaba m-oi lua!
 Ori se vor gr[bi,
 }nainte-a-mi ie=i
 C-o g[in[fript[,
 Fript[, otr[vit[,
 Ca s[m[slu\easc[,
 S[m[otr[veasc[!
 Ce folos va fi
 Dac[voi pieri?
 Sau d-or pieri ele,
 Cumnatele mele,
 N-o s[fie bine,
 De mine, de tine,
 Verde usturoi,
 De noi am`ndoi!
 Arapul ciudat,
 Negru =i buzat,
 Cum o auzea,
 Inima-i s[rea

+i-astfel cuv`nta:
 — Kira, Kira Lin[,
 Frumu=ic[z`n[,
 Fraged[copil[,
 T`n[r[zambil[,
 Floare din gr[din[,
 Raz[de lumin[,
 Ascult[pe mine,
 S[m[iei pe mine,
 C[\i-o fi mult bine!
 A=ternutul t[u,
 Parale m[runte,
 La arap sunt multe!
 C[p[t`iul t[u,
 Tot de lei b[tu\i,
 La arap sunt mul\i!
 Kira l-asculta
 +-astfel r[spundea:
 — Arape Sangeape,
 Eu nu oi mergea,
 +i n-oi fi a ta
 O dat[cu via\!a!
 Arap o-n=ela,
 Din gur[zicea:
 — Finc[-i pricina a=a,
 S[mergi s[ne socotim,
 |ie s[-\i pl[tim.
 Eu la tine-am stat
 +i m-am osp[tat
 Trei zile-ncheiate
 Cu arapi vro =eapte.

Vinul \i-am b[ut
 +i nu \i-am pl[tit.
 Pe Kira-n=ela,
 Dar-arap pleca,
 +i ea se suia
 }ntr-un bolozal,
 Sus }ntr-un sandal,
 Ca s[-i dea parale,
 Salbe =i pafale,
 Ca s[se pl[teasc[
 S[se fituiasc[.
 Arap ce-mi f[cea?
 Cum el o vedea,
 }ndat[-ncepea
 De-mi desf[=ura
 Cutii cu m[rgele,
 Cu galbeni =i inele
 +i cu mahmudele.
 Apoi bucuros
 Le-arunca pe jos,
 Kira le vedea,
 Pe jos s-apleca,
 }n poal[-aduna
 P`n' poala umplea.
 Kira ce-mi f[cea?
 Ea mintea=-i pierdea
 +i ea nici g`ndea
 La cas[, la mas[,
 La mam[duioas[.
 Arapul buzat,
 Negru =i ciudat,

C`nd a=a vedea
 Nu se speria,
 Afar' c[ie=ea,
 Corabia pornea,
 Kira drumu-i da!
 C`nd Kira vedea
 Cum se dep[rta,
 Poala c-o v[rsa,
 }ncepea a pl`ngea
 +i grozav r[cnea.
 Arap ce-mi f[cea?
 El se repezea,
 }n bra\e-o lua,
 La catarg o tr[gea,
 Fr`nghia aducea,
 De catarg o lega.
 P`nzele-ntindea,
 Corabia pornea.
 Mergea, vere,-n jos,
 Mergea cu folos.
 Arap s-a=eza,
 Cu c[putul c`nta,
 Cu c[putul de os,
 De c`nta frumos,
 Pe Dun[re-n jos!
 C[putul de tuf[,
 De c`nta cu truf[!
 Kira c[-mi pl`ngea,
 Marea r[suna.
 Iat[-n miez de noapte,
 C`nd dorm toate ape,

Fra\ii Kirei]mi sosea,
 La fereastr[striga,
 La u=[-mi b[tea.
 Vezi, fra\ii Kirei,
 Ho\ii Br[ilei,
 +erpii Dun[rei,
 Tot mereu o striga,
 La u=[-mi b[tea,
 Din gur[-mi zicea:
 — Kira, Kira Lin[,
 Sora noastr[-a bun[
 Deschide u=a,
 S[torn[m haznaua
 Am spart Br[ila.
 Ne prinde ziua,
 D[m de mascara,
 De r`de lumea!
 Kira nu r[spunde,
 C[n-are de unde.
 M[-sa auzea
 +i le r[spunde,
 Din gur[zicea;
 — Nu-i aici Kira.
 Arap a-n=elat-o,
 Pe Kira a luat-o!
 Ei c`nd auzea,
 Mult se]ncrunta,
 La m[-sa striga:
 — Maic[, m[iculi\[,
 S[ie=i p`n-afar[,
 M[car]n pielea goal[.

Ea c[se scula,
 O ii=oar[pe ea lua,
 Afar[c[ie=ea.
 Ei c[ ]ntreba:
 — Maic[, m[iculi\[,
 Arat[-ne calea
 Ce-a apucat Kira.
 M[-sa tot pl`ngea,
 Din gur[-mi zicea:
 — Pe Dun[re-n jos,
 Drum f[r-de folos!
 Ei c`nd auzea,
 C[se repezea,
 Haznaua v[rsa,
 Op[nci c[lua,
 La Dun[re-alerga,
 O luntre g[sea,
 }n ea s-arunca,
 Fra\ii Kirei,
 Ho\ii Br[ilei,
 +erpii Dun[rei,
 +i ei c[striga,
 Din gur[-mi zicea:
 — Isa, isa la lopat[,
 S[ajungem de-]ndat[!
 Ei se opintea,
 Valuri c[f[cea,
 Dun[rea t[ia.
 C`nd zori se rev[rsa,
 Ei c[ajungea,
 Corabia-mi vedea,

L`ng[ea venea.
 Un halat apuca,
 Sus c[se urca,
 Kira c[-i vedea
 +i ea le vorbea:
 — Fra\ii mei cei buni,
 Ce-a\i c[tat la mine?
 A\i r[mas f[r[zile!
 Arapu-i culcat,
 R[sturnat]n pat,
 Tot arme-narmat!
 Fra\ii ei s[rea,
 La Arap intra,
 Trei pumni]i tr[gea,
 Ochii turbura,
 S`ngele-i pornea,
 +i mi-l judeca:
 — C`nd te-ai]nsurat,
 Pe cine-ai]ntrebat?
 Arapul t[cea,
 Nici nu mai gr[ia,
 Apoi mi-l l[sa,
 Pe Kira-mi judeca:
 — C`nd te-ai logodit,
 De ce n-ai pleznit?
 C`nd tu ai plecat,
 Pe cine-ai]ntrebat?
 Kira tot pl`ngea
 +i a=a-mi zicea:
 — Fra\ii mei cei buni,
 Eu nu-s vinovat[,

Eu sunt]n=elat[,
De Arap luat[!
Vin ce mi-a b[ut
A fost nesocotit,
A fost nepl[tit.
Arap m-a-n=elat,
}n corabie m-a b[gat,
Bani c[a v[rsat,
Cu poala am adunat.
Corabia dezlega
+-apoi el pleca.
Eu v[z`nd a=a,
Pl`ngeam =i r[cneam

Pe Dun[re-n jos,
F[r[nici un folos!
Fra\ii Kirei atuncea
Corabia oprea,
La mal o tr[gea
+i mi-o ancora.
Pe Arap lua,
Ciosv`r\i mi-l f[cea,
Pe mare c[-l da.
Fratele mare zicea:
— Acum ne-am luat socoteala.
Cu corabia =i marfa
O s[-nzestr[m pe Kira.

(N. P[sculescu, Orlea, Romana\i)

Marcu

C[rpini=, p[dure deas[,
M[rcule\ s-a dus de-acas[
+i turcu a d-oblicit
+i la el d-a drept a vint
+i r[u l-a batjocorit;
Cetatea pr[datu-i-a,
M[icu\ a c[lcatu-i-a
Cu copita calului
Tocma-n capu pieptului.
Foaie verde lemn sucit,
+i p[g`nul ]nc`nit
Cu-at`t nu s-a-ndestulit,
Mai r[u l-a batjocorit:

Nevasta robitu-i-a,
Departa pornitu-o-a.
Marcu biet o auzit
De potopul cel cumplit
Ce casa i-a pustiit,
El acas' s-a repezit
+-acas[cum a sosit,
|`pat-a hain[m[rceasc[
+-a luat c[lug[reasc[,
Nime s[nu mi-l cunoasc[
+i pe murg a-nc[lecat
+i]n grab[c-a plecat
Chiar colo la |[rigrad,

+i s-a pus M[rcu\ ]n sil[
 S[cear[mereu la mil[,
 Precum cer c[lug[rii
 Pe seama m[n[stirii.
 Ast[zi ici, m`ne colea,
 Vreme bun[, vreme rea,
 La |arigrad ajungea
 +i la turc c[se ducea,
 Sub fereastr[se punea
 +i din gur[cuv`nta:
 — Hai de d[, turcule, d[,
 Hai de d[=i mil[-\i f[
 De sufletul Marcului,
 Marcului bogatului;
 Hai de d[, turcule, d[,
 Hai de d[=i mil[-\i f[,
 Nu din avere turceasc[,
 Ci din avere m[rceasc[.
 D[, turcule, s[rindare,
 S[-i facem slujba cea mare,
 C[murgu mi s-a venit,
 Pentru c[l-am prohodit!
 Turcu-n u=[c[ie=ea
 +i din grai a=a gr[ia:
 — Alelei, m[i p[rin\ele,
 D-auzi cuvintele mele:
 Murgule\u tare-mi place,
 Spune-mi mie, c`i bani face?
 Marcu bine-mi auzea,
 Dar surdu\ mi se f[cea
 +i iar turcului zicea:

— Hai de d[, turcule, d[,
 Hai de d[=i mil[-\i f[
 De sufletul Marcului,
 Marcului bogatului;
 Hai de d[, turcule, d[,
 Hai de d[=i mil[-\i f[,
 Nu din avere turceasc[,
 Ci din avere m[rceasc[!
 Turcu mi s-apropia
 +i Marcului c[gr[ia:
 — P[rin\ele, p[rin\ele,
 D-auzi cuvintele mele,
 C[nu gr[iesc vorbe rele;
 Mor\i cu mor\i =i vii cu vii,
 Noi murgu\u vom tocmi
 +i p`n[ne-om]nvoi,
 Am`ndoi c[vom cinsti,
 Vini=or vom gust[ri,
 Vini=or
 D-[l ro=ior,
 Vini=or de nou[ai
 Cum e mai bun pentru trai,
 Nou[ai =i nou[luni
 Cum e bun pentru b[tr`ni!
 Turcu-afar[c[ie=ea
 +i-n pivin\ se ducea,
 Iar M[rcule\ r[m`nea
 +i prin cas[se primbla
 +i jur-]mprejur c[ta
 +i c[ta =i prea c[ta,
 C[ci deodat[ce vedea?...

Vedea m`ndr[ so`ioar[
 Cu jelit[fe\i=oar[;
 S`ni=oru-i suspina,
 Ochi=orii-i l[crima.
 Marcu biet se-nduio=a,
 Inima i se sf`r=ea,
 Dar]ndat-se st[p`nea
 +i durerii nu se da,
 Ci din grai a=a gr[ia:
 — Alelei, tu, nevestic[,
 Nevestic[m`ndrulic[,
 Cum cre=tinii ai ur`t
 +i p[g`n ai]ndr[git?
 — Eu cre=tinii n-am ur`t
 +i p[g`n n-am]ndr[git,
 C[-s nevasta Marcului,
 Marcului viteazului;
 Eu cre=tinii n-am ur`t
 +i p[g`n n-am]ndr[git,
 Dar[turcii m-au robit!
 Marcu iar se-nduio=a,
 Dar de nou se st[p`nea...
 Turcu-n cas[c[tuna
 +i vin ro=u aducea,
 O ploschi\[,
 De-o vedri\[,
 Plosca pe mas[punea,
 Pe divan se a=eza
 +i murgule\ul tocmea.
 Turcu bea =i se-mb[ta,
 Marcu bea =i nu prea bea

C[ci amar grija-l rodea;
 Turcu bea =i se-mb[ta
 +i din gur[cuv`nta;
 — P[rin\ele, p[rin\ele,
 D-auzi cuvintele mele,
 C[nu gr[iesc vorbe rele;
 Ian arunc[-te la joc,
 Dar la joc colea cu foc,
 S-o aduci tot la soroc,
 C[de c`nd pe lume sunt
 N-am v[z`t c[lug[r juc`nd!
 M[rcule\ se ridica
 +i din grai a=a gr[ia:
 — Alelei, m[turcule,
 Turcule hainule,
 Eu joc \ie \i-oi juca,
 Dar mi-e c[te-i sup[ra,
 C[jocu nostru-i ciudat
 +i cu dracu mestecat!...
 +i-ncepu Marcu-a juca
 +i c`te-o hain[\ipa,
 P`n` se z[ri sabia.
 Turcu r[u]ncremenea
 +-in fire dac[-=i venea,
 El de Marcu se ruga;
 — Alelei, m[i Marcule,
 Marcule vicleanule,
 Ian arunc[ochii t[i
 Tot de-a lungul celei v[i
 +i prive=te-a mea cetate,
 C[-i plin[de bog[tate.

|ie toat[\i-o voi da.
 Zilele de-mi vei l[sa!
 M[rcule\ nu mai glumea,
 Ci turcului c[-i gr[ia:
 — Cetatea-i pe m`na mea,
 |ie \i-oi face ce-oi vrea,

Ce f[cut-ai maic[-mea!
 +i vorba nu mai lungea,
 Ci la turc se repezea
 +i capul ji reteza.
 Apoi nevasta=-i lua
 +i-napoi cu ea pleca.

(Jan Urban Jarnik, Andrei B`rseanu, Ardeal)

Ilinca Sandului

Frunzuli\va bobului,
 Sus pe malul Oltului,
 La casele Sandului,
 Sandului bogatului
 De pe malul Oltului,
 Nemerit-a,
 Poposit-a
 Lume mult[
 +i m[runt[,
 Pe picioare
 +i c[lare.
 Dar ce e, ce s-a-nt`mplat
 Lumea de s-a adunat?
 Foaie verde salb[moale,
 Are Sandul fat[mare,
 Frumoas[cum nu e-n lume,
 +-o cheam[, m[re, pe nume,
 O cheam[tot Ilinca:
 Seac[la turci inima!
 De frumoas[ce-mi erea,

Se ducea vestea de ea,
 +i vestea =i pomina,
 De la Olt la Orava,
 Din Orava-n |arigrad,
 La feciorul de-mp[rat.
 Frunzuli\[lemn uscat,
 Feciora=ul de-mp[rat
 Toat[lumea a-ntrebat,
 Toat[lumea a c[tat,
 A c[tat =-a ispitit,
 Dar ca d`nsa n-a g[sit
 Mai chipoas[,
 Mai frumoas[,
 Mai cu chip de puic-aleas[,
 Ca fata de S[nduleas[.
 El la Dun[re pornea,
 El la Dun[re-mi sosea,
 Pe Ilinca c-o vedea,
 +i unde mi-o]nt`lnea,
 Chipul ei]l s[geta,

Dragostea îl coprindea.
 La țărigrad se-ntorcea,
 Tot lui tat-su cî-i spunea,
 Iar țărigrad se-ntorcea,
 Porunca lui be=leaga
 +i lui caimacam-aga,
 De colo din Orava,
 S-aduc pe Ilinca.
 Foicic izmî-crea\[,
 }ntr-o joi de diminea\[,
 Tuturor le-i cu dulcea\[,
 Dar Ilinchii cade grea\[,
 +i grea
 De diminea\
 E scurtare de via\
 Diminea\ a s-a sculat,
 Curîile c-a mîturat,
 Pe ochi negri s-a spîlat,
 Cîsi
 +i-a pieptînat,
 Cobîi
 +i-a luat,
 Cobîi
 Ca creîi,
 Cofele,
 Garoafele.
 Cobîi de=i lua,
 La Dunîre
 Se ducea,
 Apî-n cofe
 Cî lua,

Pe ochi negri se spîla,
 Cruce dalbî cî=i fîcea,
 La Dumnezeu se ruga.
 Ochi negri de=i arunca,
 De departe ce-mi vedea?
 Pe luciul Dunîrii,
 }n scursurile apei,
 Tare-mi vine d-un caic,
 Cu postav verde-nvîlit,
 Prin nîuntru zugrîvit,
 Prin afarî =inuit,
 Cu covoare-}mpodobit,
 }n caic cine mi=i sunt
 Du-i pe apî, du-i de vînt?
 Vreo cincizeci de brîileni,
 +aizeci de turci gîiîeni,
 Cu optzeci țărigrîdeni,
 +i cu o sutî giurgiiveni,
 Adunî de be=leaga,
 Be=leaga din Orava.
 Foaie verde foi de treste,
 Dar mai mare cine-mi este?
 Turcule\ul
 Mîrun\el,
 Feciorul
 Lui Ciupîgel,
 Se teme Giurgiul
 De el.
 Ei pe Dunîre-mi sosea,
 +i la mal
 Dac-ajungea

Caicul
 De mal lega,
 La f`nt`n[
 Se ducea,
 Pe Ilinca
 C-o vedea;
 De frumoas[
 Ce erea,
 Inima
 Le s[geta.
 +i ei, m[re, ce-mi f[cea?
 Dup[d`nsa se lua,
 P`n-acas[c[mergea,
 P`n-acas[c-ajungea,
 La casele Sandului,
 De pe malul Oltului.
 Foicic[
 +i-o lalea,
 C`nd Ilinca
 Ajungea,
 Turci a=team[t se vedea.
 S[nduleasa,
 De-i sim\ea,
 Nici o clip[
 Nu pierdea;
 Pe Ilinca
 Ascundea
 +i-nainte le ie=ea.
 Unde turcii mi-ajungea,
 Bun[ziua nu-i dedea,
 Ci din gur[se r[stea:

— S[ne dai pe Ilinca,
 Pe Ilinca, fiic[-ta,
 C[a secat inima
 Feciorului de-mp[rat,
 De-mp[rat din |arigrad.
 S[ne dai pe Ilinca
 C-o pofte=te be=leaga,
 Be=leaga din Orava,
 C-a=a este porunca!
 S[nduleasa, d-auzea,
 Tot din gur[le gr[ia:
 — Turcilor,
 Agalelor,
 Pe Ilinca nu v-a= da
 O dat[cu via\ a mea;
 Dar nu mai e Ilinca;
 C[ci Ilinca
 Ne-a murit,
 Inimioara
 Ne-a p`rlit.
 Dac[nu-mi crede\i
 Cuv`ntul,
 Haide de-i vede\i
 Morm`ntul!
 Turcii,
 Dac-o auzea,
 Unii
 L-al\ii se uita.
 S[nduleasa ce-mi f[cea?
 Vreme mult[nu pierdea:
 }nainte

C-apuca,
 La morminte
 C[-i ducea
 +un morm`nt le ar[ta.
 R[u la turci
 C[le p[rea:
 Crez[m`ntul
 To\i]i da;
 Numai unul
 Nu credea:
 Turcule\ul
 M[run\el,
 Feciorul
 Lui Ciup[gel,
 S[teme Giurgiul
 De el.
 Turcule\ul se g`ndea
 +i de sta p`n[mai sta,
 Sabia-n m`n[lua,
 }n morm`nt c[ ]n\epa,
 Din morm`nt c[dezgropa,
 Oase =i pietre g[sea,
 S[ndulesei c[-i striga:
 — Nu-i aicea fiica ta!
 S[ne dai pe Ilinca
 O dat[cu via\ta!
 S[nduleasa ce f[cea?
 S[nduleasa cea frumoas[,
 Cu statul de jup`neas[,
 Cu ochi mari de puic-aleas[?
 La morm`nt c[-ngenunchea,
 Pe Ilinca de-mi pl`ngea,

Dar[turcul n-o credea,
 Pe ea m`na c[punea,
 Cot la cot c[mi-o lega,
 Palo=, m[re, c[scotea,
 |`ele c[-i despica,
 +i cu sare le s[ra,
 Iar din gur[ce-i zicea?
 — S[ne dai pe Ilinca,
 O dat[cu via\ta,
 C[a secat inima
 Feciorului de-]mp[rat,
 De]mp[rat din [arigrad!
 S[nduleasa
 Suspina,
 Pe Ilinca
 Nu spunea,
 Ci le ar[ta
 Morm`ntul,
 Doar i-or asculta
 Cuv`ntul.
 Turcii, dac-a=a vedea,
 Iar acas[se-ntorcea,
 La casele Sandului,
 De pe malul Oltului,
 Pretutindeni c[uta,
 Dar nimica nu g[sea.
 De c[tar[
 C`t c[tar[,
 Zi de var[
 P`n[-n sear[,
 Drumul turcii c[-i luar[,
 Dar [l turc cam m[run\el,

Feciorul
 Lui Ciupagel,
 Se teme Giurgiul
 De el,
 Nici p-at` t nu se l[sa,
 Ci cu m`na mi-i oprea,
 D-o sc[ri\ c[uta,
 D-o sc[ri\ c[g[sea,
 Tocma-n pod c[se suia,
 C[uta
 Ce c[uta,
 Pe Ilinca
 N-o g[sea;
 Fierea-ntr-]nsul se umfla!
 Foicic[=o lalea,
 Iat[ce se]nt`mpla:
 Turcul, jos c`nd se d[dea,
 Mai colo se-mpiedica
 D-o l[di\
 'Ncuietoare,
 }nvelit[
 Cu fuioare.
 El l[di\ a c`t vedea,
 'N bra\ degrab[c-o lua,
 Jos pe scar[o dedea,
 +i-n p[m`nt c`nd o tr`ntea,
 Iat[, m[re, se sp[rgea,
 +i dintr-]nsa ce-mi ie=ea?
 Frumoasa
 De Ilinca.
 Unde turcii mi-o vedea,
 Inimioara le venea,

La obraz se-nveselea
 +i din gur[suduia:
 — Anas`ni Ilinca,
 Mult ne-ai secat inima!
 El]n bra\ c-o lua,
 Cu t`rs`n[mi-o lega,
 Spre Dun[re c-o ducea;
 }n caice c-o suia
 +i pe Dun[re pornea,
 C-a=a erea porunca
 Be=legii din Orava.
 Dun[rea se despica,
 Drum caicului l[sa
 +i pe ap[ ]l ducea,
 C`nd Ilinca ce f[cea?
 Cu guri\ a se ruga,
 +i mereu le tot zicea:
 — Turcilor,
 Agalelor,
 Soarele m-a dogorit,
 Fa\ a
 Alb[
 Mi-a p`rlit,
 P[rul mi s-a despletit,
 Dezlega\ i-mi m`inile,
 S[-mi dreg cosicioarele,
 S[-mi potrivesc florile.
 Turcii, unde-o auzea,
 Mil[c[li se f[cea,
 M`inile c[-i dezlega,
 S[-i fac[
 Cosi\ele,

+i s[-i dreag[florile.
 Ilincu\va ce f[cea?
 Cosicioare
 +-]mpletea,
 Floricele
 Potrivea,
 +i la Domnul se ruga.
 Dumnezeu o asculta,
 Duh din cer]i trimetea
 +i ea-n minte se g`ndea:
 „Dec`t roab[
 Turcilor
 +i slug[
 Cad`nelor,
 D-o mas[
 Morunilor,
 Cin[
 Bun[
 Pe=tilor
 +i m`ncare
 Racilor!“
 Cum =edeia
 +i se g`ndea,
 Jos]n ap[
 C[s[rea:
 Dun[rea
 Se despica,
 Dun[rea
 C-o]nghivea.
 Turcii-n ap[
 C[s[rea,

Turcii-n prip[
 C[-nota,
 Dar s-o prinz[
 Nu putea:
 Numai moart[
 C-o g[sea.
 Apoi, m[re, de-mi vedea,
 Frumos capul c[-i t[ia
 +i]n sul[ ]-l puneia,
 La-mp[ratul de-l ducea,
 C-a=a erea porunca
 Be=legii din Orava.
 Dar feciorul de-mp[rat,
 De-mp[rat din]arigrad,
 Numai capul de-i vedea,
 Pe hanger m`n[
 Punea
 +i din teac[
 Mi-l scotea,
 Singur seam[
 C[-i f[cea,
 Numai pentru Ilinca,
 Frumu=ica Sandului,
 De pe malul Oltului,
 Foicic[=-o lalea,
 Capul unde-i]ngropa?
 ]n gr[din[la Baccea,
 ]n gr[dina-mp[r[teasc[,
 Tot de ea s[pomeneasc[.
 Pe la cruce de voinici,
 La boierii de pe-aci!

(G. Dem. Teodorescu)

Ilincu

C`nd fu joi de diminea\,
 Ilincu\ a s[scula,
 P[ochi negri se sp[lase,
 Vasele c[le sp[lase,
 Casele le m[turase.
 Lacrimile-o ajungea,
 Vedri\ a-n cap c[=i-o lua,
 La Dun[re se ducea.
 P`n[vadra s[umplea
 Ea-nd[r[t c[se uita,
 Pe Dun[re-n sus =i-n jos,
 S[vad[macii-nflori\i.
 Nu vedea macii-nflori\i
 +i vedea turci n[l[vi\i
 Vedri\ a-n cap c[=i-o lua,
 Tare-acas' c[alerga,
 +i la m[-sa c[striga:
 — Deschide, m[icu\[, poarta
 +i-ascunde-m[undeva,
 C[vin turcii de m[ia.
 M[-sa c[mi-o =i ducea
 }n gr[dini\ a cu flori.
 — Pitul[-m[, m[iculi\ a,
 La tufa de busuioc,
 C-o fi, maic[, cu noroc;
 La tuf[de leu=tean,
 C-o fi, maic[, mai hiclean,
 La tuf[de vine\ele,
 C-o fi, maic[, mai hiclene.

+i m[-sa c-o]ngropa
 La tuf[de trupinos,
 Trupinos, miros frumos.
 Bine n-o acoperea,
 Iac[turcii c[sosea
 +i la poart[c[striga:
 — Vrei, vrei, vrebiena,
 Unde e Ilincu\ a?
 Maic[-sa c[le spunea
 — Ilincu\ a a murit.
 Dar[turcul cel mai mic
 Cu picioru-n poart[da,
 Poarta-n dou[se f[cea,
 +i-n gr[dini\ s[rea.
 S[ducea la busuioc,
 Lua floare =i mirosa:
 — Nu e-aici Ilincu\ a.
 Se ducea la vine\ele,
 Lua floare =i mirosa:
 — Nu e-aici Ilincu\ a.
 Se ducea la trupinos,
 Trupinos, miros frumos,
 Lua floare =i mirosa,
 — Aici e Ilinci\ a.
 +i-ndat[o dezgropa,
 Turcii cu ei o lua.
 Ea c[tr[m[-sa zicea:
 — Nu-\i fie, maic[, cu foc,
 C-azi m[duc, m`ine m[-ntorc,

La trei zile sunt la loc.
 +i]n beci o arunca,
 +i pe Dun[re pleca,
 M`inile i le lega.
 +i ea, m[re, se ruga:
 — Turcilor, boierilor,
 Dezlega-i mi m`inile
 S[-mi r[coresc `\\ele
 +i s[-mi dreg cosi`ele.
 Nici]n sam[n-o b[ga.
 Mai mergea ce mai mergea
 +i ea, m[re, se ruga:
 — Turcilor, boierilor,
 Dezlega-i mi m`inile,

Ca s[-mi dreg cosi`ele,
 S[-mi r[coresc `\\ele.
 Lor mil[li se f[cea,
 M`inile le dezlega.
 +i ea, m[re, c[zicea:
 — Dec`t roab[turcilor,
 Slujnic[cad`nelor,
 Mai bine mas[pe=tilor
 +i rugin[pietrilor.
 +i-n Dun[re c[s[rea,
 +i ea-]notul c[=tia.
 Turcii s[rea dup[ea
 +i ei to`i c[se]neca.
 +i ea acas[-mi venea.

(C. Mohanu, G[ujani, | ara Lovi=tei)

Voichi`a (Ilincu`a)¹

Diminea`a m[sculai ²
 Poale albe r`dicaiu,
 Cofele c-apucaiu
 Dup[ap[alergai,
 M[uitai spre r[s[ritu
 +i v[zui cea`[venindu,
 Da' nu-i cea`, nici noru

¹ De fapt, subiectul Ilincu`a. Denumirea poate ar[ta c[ subiectul se confund[ par`ial cu balada Voichi`a (not[culeg).

² Ac`iunea e la persoana ]nt`ia — semn al liriciz[rrii (not[culeg).

Da-s fete =i feciori ³
 Cofele le apucaiu
 +i spre cas[alergai
 Numai e di a=ea gr[ié:
 — Ascunde-m[, mam[, bdine
 C[vin turcii dup[mnine!
 — Undi, mami, te-a= b[ga,
 Undi mami, te-a= b[gau, —
 }n fundu`[, ]n gr[dini`[,

³ Versul contrazice sensului: ar fi fost de a=teptat s[vad[pe turci (not[culeg).

}ntr-un corci cu sc`nteu\].
 M[-sa acolo =-o b[gatu
 Turcii la poart] o strigatu:
 — Deschide, soacr[poarta
 +i ad[p[Voichi`a.
 Mama ei din grai gr[ié,
 C[Voichi`a =-o murit
 De c`nd lume =i p[m`nt,
 De c`nd lume =i p[m`nt,
 De nu crede`i cuv`ntu,
 Haide`i =i-s vide cru=ea;
 De nu crede`i ]n d`nsa,
 Haide`i =i-s vide cru=ea.
 Turcii]napoi =-o plecat
 Tuma-n t`rg la | arigrad,
 Da' un c`ni di turc b[tr`n,
 Numa a=a o zis =-o gr[it,
 Nu s[tac[=i s[treac[,
 Numai el din grai gr[ia:
 — E, Voichi`a, n-o murit,
 Da-i]n fund]n gr[dini\],
 }ntr-un pat cu sc`nteu\].
 Numa' e di =i-o gr[it:
 — 'Ino, m`m]-n gr[dini\]

+i-mi]mplete o cununi\
 Di t[t feliu di flori`e,
 C[mai mult n-oi fi feti\
 M[-sa-n gr[din] o plecat,
 Cununi`a i-o g[tat
 +i]n car de s-o urcat,
 Numa e di =i-o gr[it:
 — Ad], mam], zadia,
 C[mai mult eu n-oi purta.
 +i p-ai cea n-oi umbla,
 C`nd]n car de s-o urcat,
 Mai aghé di =-o strigat:
 — }ntinde m`na dreapta
 +i-n urm[ne-om cununa...
 C`nd o fo' la Dun[rea,
 L`ng[Dun[rea s-o oprit
 +i din gur' a=e o gr[it:
 — Nupusti m`na dreapta
 +i ne-om cununa.
 Cununa =i o tomnit,
 Drept]n Dun[re o s[rit.
 — Dec`t nor[turcilor,
 Mai bine coracilor
 +i hran[g`ndacilor.

*(Folclor din Maramureș, cules]n anii 1984-1987
 de pe malul drept al Tisei, din Slatina, Teceu,
 de A. H`ncu =i Gr. Botezatu)*

Moldovean Dobrogean

Frunzuli\ de lipan,
 Pe cel deal, pe cel m[idan,
 Plimb[-mi-se d-un mocan
 P-un cal negru dobrogean,
 C-un galben de buzdugan
 At`rnat]ntr-un g[itan.
 Se plimba c`t se plimba,
 Vremea pr`nzului venea,
 La un tufan c[tr[gea,
 Dup[cal desc[leca
 +i calul]l priponea.
 }i dete iarb[cu palma,
 S[nu strice undeva,
 S[nu dea de vreo belea.
 Lu[merinda de la =ea,
 +i c`nd]ntinse masa,
 Seama codrului lua.
 V[zu codrul ofilit,
 Toat[frunza-a-ng[lbenit,
 Pe p[m`nt s-a a=ternut,
 Parc[v`ntul l-a b[tut.
 Cr[cile s-a ofilit,
 Parc[bruma a c[zut
 +i coaja i-a]nnegrit,
 Parc[focul l-a p`rlit!
 A=a din gur[-mi striga,
 Codru\ul c[mi-i zicea:
 — D-ale, coadre, frate coadre,
 }n tine m-am pomenit,

}n tine eu am crescut,
 A=a trist nu te-am v[zut!
 Frunza de \i-a-ng[lbenit,
 Pe p[m`nt s-a a=ternut,
 Parc[v`ntul te-a b[tut!
 Cr[cile \i-ai ofilit,
 Parc[bruma te-a b[tut!
 Dar[codrul, d-auzea,
 A=a-mi sta =i r[spundea:
 — Foaie verde de lipan,
 Tinerel de Moldovean,
 P-un cal negru dobrogean,
 C-un galben de buzdugan
 At`rnat]ntr-un g[itan,
 De st[tu=i de m[-ntreba=i,
 Mai cu dreptul spune-\i-a=;
 Foi\ic[t[m`ioar[,
 Asear[, pe chindioar[,
 Prin mine c[mi-a trecut
 Trei singiruri de robii!
 Alea mi-a pl[tit cu foc,
 C[-n singirul dinainte
 Era juni f[r[musta\[,
 Ce acum, frate, s[-nva\
 S[str`ng[copile-n bra\
 +i-n singirul din mijloc
 Era fete cu bani pe cap,
 Unde le vezi, mori de drag;
 La capul singirului

Era o fat[smedi=oar[,
 Cu cosi\ a g[lbioar[,
 O tr[gea t[tar la scar[,
 O s[ruta-n guri=oar[.
 Striga fata-n gura mare:
 „Lelea mea =i m[iculi\[,
 Cu mil[=i cu credin\!“
 +i-n singirul de pe urm[
 Erau neveste tinerele,
 M[ritate de iarna,
 De le e drag[via\ a.
 D-aia mi-a c[zut frunza!...
 Voinicel pu\ in =eada,
 M[re, de s[odihnea
 +i calul de mai p[=ea,
 +i calul de-l ad[pa,
 Frumu=el c[-l]nchingea,
 }n catar[mi]l str`ngea
 +i pe el]nc[leca,
 Cruce cu dreapta=-i f[cea
 +i din gur[-a=a zicea:
 — Ajut[-mi, Doamne, cu bine,
 Acum sunt voinic]n fire
 S[scot robi de la robie,
 S[m[-nsor, s[-mi iau so\ie!
 Un drumule\ apuca,
 +i m`na, =i iar m`na
 Pe un mic drum p[r[sit,
 Cu troscot verde-nvelit.
 Dar pe ce, frate, mergea?
 Pe chite de floricele

+i pe fr`nturi de inele,
 +i pe boabe de m[rgele...
 Frunzuli\ a nucului,
 C`nd fu-n valea Dimanului,
 T[tarii c[ ]i sosea
 +i prin ei c[mi=-i mergea
 +i tot-nainte tr[gea,
 Toate singirurile privea.
 C`nd la fat[ajungea,
 Striga fata-n gura mare:
 — Dalea, nene, fr[ioare,
 Nu \i-e mil[=i p[cat,
 Nu vezi t[tarii cum ne-a legat?
 Scoate robi de la robie,
 +i s[-\i fiu \ie so\ie,
 +i s[-\i dea tata mo=ie.
 Moldovean calu=-i b[tea
 +i-nainte tot \inea,
 }n t[tari c[mi=-i ie=ea.
 Mai m`n[o mil[de loc
 +i-i ardea trup=oru-n foc.
 Jos dup[cal c[s[da,
 Pu\inel c[r[sufla,
 }n trei chingi calu-nchinga,
 }n catar[mi]l str`ngea
 +i pe el]nc[leca,
 +i-nd[r[t c[s[-ntorcea,
 +i striga iortom[ne=te,
 S[vai, ca Doamne fere=te!
 Calul fugea iepure=te,
 Voinicul da voinice=te.
 C`nd]n frunte le ie=ea

+i seama c[le lua,
 Nu mai avea ce t[ia.
 Parc[b[tu un viforos,
 De vine vara din jos
 +i]mi bate florile
 De umple c[r[rile,
 A=a stau celmelele.
 Dar voinicul ce-mi f[cea?
 }nd[r[t c[se uita
 +i din gur[-a=a zicea:
 — Cat[, bat[-l Precista,
 Lesne fuse la t[iat,

Anevoie de scurmat!
 +i la robi c[mi-=i striga:
 — S[trage\i, copii,]ncoa',
 S[v[odihni\i ceva
 P`n-oi scorfoli de parale!
 G[lbiorii ce-i g[sea
 }i a=eza pe la =ea;
 Paralele m[run\ele
 Le f[cea gr[m]jele,
 Le punea pe la r[sp`ntii,
 S[le g[seasc[=-al\i voinici
 Ce or fi de bani lipsi\i...

(N. P[sculescu, Silistraru, Br[ila)

2. HAIDUCII

Corbea

Foicic[m[r[cine,
 Asculta\i, boieri, la mine,
 S[v[spui pe Corbea bine!
 Frunz[verde pelini\[,
 Zace-mi, zace]n temni\[,
 Pus de Vod[+tef[ni\[,
 Zace-mi Corbea viteazul,
 Zace-mi Corbea haiducul,
 }n temni\[la Opri=,
 Unde-mi zace Corbea-nchis,
 +ade-n ap[
 P`n[-n sap[,
 +i-n noroi
 P`n[-n \urloi,
 Cu lac[te pe la u=e,
 Cu m`ini dalbe]n c[tu=e,
 Iar la g`t pecetluit
 Cu cinci litre de argint,
 Cum n-am mai v[zut de
 c`nd sunt.
 Frunzuli\[, trei foi late,
 De ce]n temni\[-mi =ade?
 Pentr-un palo= ferecat
 Numa-n aur]mbr[cat,
 De nu =tiu cine furat;

Pentru-un ro=iu bidiviu,
 Cal nebun, ro=iu zglobiu,
 Ce-a fost prins de prin pustiu.
 +i-n temni\[de c`nd =ade?
 De nou[ani jum[tate
 +-alte trei zile de var[:
 Numele-i merge prin \ar[.
 Frunz[verde de cicoar[,
 Tot mai zace-n temnicioar[
 Nou[ani =i jum[tate
 +i al\i nou[ ]mi mai =ade:
 De trei ori tot c`te nou[
 }mi fac dou[zeci =i =apte
 De c`nd]n temni\[=ade.
 Azi e sf`nta s`mb[t[,
 M`ine mi-e duminic[,
 Chiar duminica cea mare,
 Zi de sf`nta s[rb[toare.
 Ies din sf`nta m`n[stire,
 De la sf`nta leturghie,
 To\i boierii la plimbare,
 +i vod[, la v`n[toare.
 Frunzuli\[, lemn uscat,
 Iac[, m[re, s-a-nt`mplat
 C[chiar m[icu\`a Corbii,

Fugit [-n \ara Moldovei,
 Bab[
 Slab[
 +i-nfocat[,
 Dar la minte
 }n\eleapt[,
 La cuvinte
 Propiat[
 +i-n zarafir]mbr[cat[,
 Vro trei-patru ou=oare
 Duce Corbii la-nchi=oare
 +i-n temni\[dem`ncare
 Lua t`rgul
 Tot de-a lungul,
 +i uli\i, d-a curmezi=ul.
 Pe unele
 Se-ndrepta,
 P-altele
 Se r[t[cea,
 P`n` la temni\-ajungea.
 Iar dac[mi=-i ajungea,
 Baba
 Slab[
 +i-nfocat[,
 Dar la minte
 }n\eleapt[,
 La cuvinte
 Propiat[,
 Cu zarafir]mbr[cat[,
 La fereastr[s-a=eza
 +i din gur[tot striga:

— Corbeo, maic[, aici e=ti?
 Corbeo, maic[, mai tr[ie=ti?
 Spune-mi, maic[, de e=ti viu,
 Spune maichii, ca s[=tiu;
 C[, d-ai fi, m[icu\[, mort,
 S[dau la popa d-un ort,
 Cu pop[s[te citesc,
 De pomeni s[-\i]ngrijesc!
 Corbea, dac-o auzea,
 Glasul c[-i]n\elegea
 +i din gur[-i r[spundea:
 — Maic[, m[iculi\ a mea,
 Maic[, parc[tot sunt viu,
 Dar numai sufletu-mi \iu.
 }n temni\[m-am uscat,
 C[-n ea, de c`nd am intrat,
 Din chica ce mi-a crescut
 Mi-am f[cut
 De a=ternut,
 Cu barba m-am]nvelit,
 Cu must[\i m-am =terg[rit.
 Aicea c`nd am intrat,
 Ce-am v[zut c`nd m-am uitat?
 B`jb`iau
 +erpoaicele
 +i ereau
 Ca acele,
 Broa=tele —
 Ca nucile,
 N[p`rci — ca undrelele.
 Acum sunt =erpoaicele,

Maic[sunt ca grinzile,
 Broa=tele —
 Ca ploscile,
 +i n[p`rci — ca bu\ile.
 De c`nd, maic[, am intrat,
 Pic de vin n-am mai gustat,
 Somn nu m-a mai apucat.
 Pe toate c[le-am r[bdat
 +i pe toate le-a= r[bda
 De n-ar fi una mai rea,
 C-o dr[coaic[
 De =erpoaic[,
 Bat-o Maica Precista,
 S-a-ncuibat }n barba mea.
 Ea, maic[, c[mi-a ouat,
 Ou[le =i le-a l[sat
 }n fundul =alvarului,
 Fundul pozunarului;
 }n s`nul meu c-a clocit
 +i puii =i-a col[cit;
 }n s`nul meu c[=i-i cre=te
 +i de coaste m[ciupe=te.
 Unde, maic[, se zg`rce=te,
 Inimioara mi-o r[ce=te;
 Unde, maic[se }ntinde,
 Inimioara mi-o cuprinde!
 M[-sa, dac[-l auzea,
 M[-sa, m[re, ce-mi f[cea?
 Nici o clip[nu pierdea,
 Ci degrab[c[-mi pleca,
 La c`rcium[se ducea,

M`na p-o cof[punea,
 Cincisprecii oca vin turna,
 Iute-napoi se-ntorcea,
 La fereastr[c-o ducea
 +i-n m`n[Corbii c-o da.
 Corbea, dac[mi-o vedea,
 Tocmai din ad`nc ofta.
 Ochii la cer }ndrepta,
 La Dumnezeu se g`ndea,
 La Dumnezeu se uita.
 Dumnezeu c[se-ndura,
 Dumnezeu l-}nvrednicea
 +i putere c[-i dedea.
 El, dac[se odihnea,
 Cu ochi negri se uita,
 Cofa cu m`na lua,
 }ntr-o parte se l[sa,
 Cam }ntr-o r`n[
 Se da,
 Cofa la gur[
 Ducea,
 Buze pe cof[
 Punea,
 +i din cof[c`nd sorbea,
 Tocma-n fund c[-i r[sufla.
 +i c`nd cofa arunca,
 Peste cap cofa c`nd da,
 Paisprezece ho\i dobor\ua
 +i pe loc }i omora.
 Apoi cu m[-sa vorbea
 +i din gur[ce-i zicea?

— Maic[, m[iculi\ a mea,
 Nu-i p[cat de via\ a mea?
 Stau]n temni\ b[gat
 Pentr-un palo= ferecat,
 De nu =tiu cine furat,
 Pentru Ro=ul bidiviu,
 Pentru Ro=ul meu zglobiu;
 Alt[vin[nu mai =tiu.
 M-am g`ndit,
 M-am r[sg`ndit
 +i iat[ce-am pl[nuit:
 Azi e sf`nta s`mb[t[,
 M`ine e duminic[,
 Chiar duminica cea mare,
 Zi de sf`nt[s[rb[toare,
 C`nd ies domni la v`n[toare
 +i boierii la plimbare.
 Tu, m[iculi\[, s[te duci
 +i pe vod[s[-l apuci,
 De departe s[-ngenuchi,
 M`na, poala s[-i s[ru\i,
 De d-aproape s[te rogi
 +i din gur[tu s[-i zici:
 „Iart[, doamne, +tefan Vod[,
 Iart[, doamne, pe Corbea,
 C-o da bir ca birnicii,
 G[leata ca neme=ii,
 B[netul ca vame=ii
 +-o fi-n r`nd cu boierii!“.
 Du-te, maic[, =i te-ntoarce,
 Doar m`nia i s-o-ntoarce.

Baba, unde-l auzea,
 Baba nu mai a=tepta,
 Chiar atuncea se ducea,
 Drumul lui vod[-i \inea,
 De departe-ngenuchea,
 M`na, poala-i s[ruta,
 De d-aproape se ruga
 +i din gur[mi-i zicea:
 — Iart[, doamne, +tefan Vod[,
 Iart[, doamne, pe Corbea,
 S[r[cu\ de maic[-sa,
 C-o da bir ca birnicii,
 G[leata ca neme=ii,
 B[netul ca vame=ii
 +-o fi-n r`nd cu boierii!
 +tefan Vod[-n\elegea
 Unde baba-l atingea,
 +i-n gura mare-i zicea:
 — Bab[
 Slab[
 +i-nfocat[,
 Dar la minte
 }n\eleapt[,
 La cuvinte
 Propiat[,
 Ascult[, babo, la mine,
 C-o s[-\i spui de Corbea bine
 Azi e sf`nta s`mb[t[,
 M`ine e duminic[,
 Chiar duminica cea mare,
 Zi de sf`nt[s[rb[toare,

+-ai s[fii d-o soacr[mare.
 Lui Corbea, pecetluit
 Cu cinci litre de argint,
 Fat[mare i-am g[sit,
 Frumoas[cum nu e-n lume,
 +-o chem[, babo, pe nume
 Jup`neasa
 Carpena,
 Adus[
 Din Slatina,
 Numai din topor cioplit[
 +i din barb[b[rduit[,
 Pe la v`rf cam ascu`it[,
 Pe la mijloc e strujit[,
 La tulpin[v[ruit[,
 Pentru Corbe-al t[u g[tit[.
 Babo, am mai]ngrijit
 L[utari de i-am tocmit,
 L[utari de Bucure=ti,
 Pe galbeni]mp[r[te=ti,
 Cu papucii
 G[lbiori,
 Cu ceac=irii
 Ro=iori,
 C`nd]i vezi, te]nfiori
 +i te cutremuri s[mori!
 C`t era ea de b[tr`n[.
 S[rea mai ca o copil[:
 }ntr-o fug[alerga
 +i la Corbea se ducea,
 La temni\ ajungea,

De fereastr[se lipea,
 Toate i le povestea.
 Corbea, dac[-mi asculta,
 Corbea greu se nec[jea
 +i oft`nd]i r[spundea:
 — Ci taci, maic[, la naiba,
 C[a=a e femeia:
 Poale lungi =i minte scurt[,
 Judecat[mai m[runt[,
 Cap legat, inim[-ncins[,
 +i de minte necoprins[.
 Eu \i-am zis duminic[,
 Tu mi te-ai dus s`mb[t[.
 Jup`neasa
 Carpena,
 Adus[
 Din Slatina,
 Nu mi-e, maic[, so`ia,
 Ci-mi este, maic[, \eapa,
 S[m[cunune cu ea,
 S[r[cu\ de via`a mea.
 L[utarii
 Cine-mi s`nt?
 Vulturii,
 Ce zboar[-n v`nt
 Cu penele zugr[vite,
 Cu boturi de pietre scumpe,
 Cu picioare
 G[lbioare
 +i de s`nge ro=ioare.
 Ei pe mine s-or l[sa,

Cu carnea-mi s-or s[tura,
 Cu s`nge s-or ad[pa:
 Iac[, maic[, nunta mea!
 M[-sa, unde-l auzea,
 }mi ofta
 +i]mi pl`ngea,
 Cu pumnii-n cap se b[tea
 Iar Corbea ce mi-i zicea?
 — Las[, maic[, bocetul,
 Ca s[nu-]i pierzi cump[tul,
 C[de p[catele mele
 Oi da seama eu de ele.
 V[z c[nu vrea Dumnezeu
 Ca s[scape Ro=ul meu:
 D-o sc[pa el, m[duc eu.
 De vrei, maic[, eu s[scap,
 Du-te iute =i degrab',
 Du-te-n \ara Moldovii,
 Du-te la grajdul Corbii,
 La groapa cu =apte nuci,
 Pe Ro=ul s[mi-l aduci,
 Des=elat
 +i des\olat,
 Ca p[unul nerotat;
 Dar s[nu u]i, maica mea,
 O perni\ de subt =ea,
 Nici prea lung[,
 Nici prea scurt[,
 Cusut[
 Cu pietre multe,
 B`csit[

Cu pietre scumpe,
 +i cioltarul de argint,
 Face d`r[ pe p[m`nt
 Cum n-au v[zut de c`nd s`nt,
 +i, cu el de te-i]ntoarce,
 S[vii la ora=]ncoace,
 Cu Ro=ul
 Legat de fr`u,
 Cu fr`ul
 Legat de br`u.
 Pe vod[, de l-o vedea,
 La suflet l-o s[geta:
 El pe mine m-o chema,
 S[-i]ncalec pe Ro=ul,
 Ca s[-i vaz[umbletul,
 Du-te, maic[, =i s[vii,
 C[tot oi fi printre vii.
 Unde baba l-auzea,
 Tistimel]mbrobodea,
 C[r[ruia=-i apuca
 +i mergea, m[re, mergea
 P`n[colo-n Moldova,
 Cum]i zisese Corbea.
 Acolo de-mi ajungea,
 Sapa-n m`n[c[lua,
 Tot gunoiul r[scoala,
 +i trei ceasuri de-mi s[pa,
 Grajd de piatr[c[g[sea
 +i pe Ro=u-l destupa.
 La u=e c`nd ajungea,
 Lac[t la u=e g[sea,

Lac[t mare c` t cofa.
 Pe chieier, mare, chiema,
 Dou[sprezece chiei c[ta
 P`n[ c`nd le potrivea,
 Lac[tul c[-i deschidea,
 Baba u=ea descuia.
 +i pe Ro=ul c`nd vedea,
 Ochii i se-ntuneca.
 Cu jeratec]l hr[nea,
 Cu ap[ ]l ad[pa,
 Cu vini=or]l sp[la.
 Baba, m[re, c[-mi lua
 +i perni\] de subt =ea,
 Cusut[
 Cu pietre multe,
 B`csit[
 Cu pietre scumpe,
 +i cioltarul de argint,
 Face d`r[ pe p[m`nt.
 Ro=ul din gur[-i zicea:
 — +terge-m[, b[tr`na mea,
 C[v-o fi, babo, p[cat
 Aici de c`nd m-a\i b[gat;
 C[mi-am intrat tretior,
 +-acuma ies b[tr`ior.
 De c[p[stru de-l lua
 +-afar[de mi-l scotea,
 V`nt de var[
 Mi-l b[tea,
 V`nt de sear[
 L-adiia.

Ro=ul mi se-nviora,
 Ochii roat[c[-=i f[cea,
 Pretutindeni se uita,
 Toat[\ara cuprindea,
 +i-n tafturi
 De se umfla,
 P[m`nturi
 Cutremura,
 +i-ncepea
 De r`ncheza,
 Casele c[r[suna,
 Casele se d[r`ma,
 Numai st`lprii r[m`nea.
 R`ncheza
 +i se uita:
 C[ta, m[re, pe Corbea!
 Baba pe Ro=u-l lua,
 De c[p[stru-l aducea,
 La ora= c[-mi ajungea.
 C`nd pe uli\] intra,
 Ro=ul, m[re, r`ncheza:
 Negustori se sp[im`nta,
 Boieri afar[-mi ie=ea,
 To\i de Corbea c[-mi vorbea
 +i din gur[mi-=i zicea:
 — Parc-ar fi sc[pat Corbea!
 Cine pe bab[-nt`nea,
 Cine pe Ro=ul vedea,
 Tot mereu c[-mi]ntreba:
 — Nu \i-e Ro=ul de v`nzare,
 S[-\i d[m galbeni =i parale,

Ori s[faci d-un schimb cu noi,
 Pentru unul s[-i d[-m doi,
 | i-om plini p`n[la trei?
 Dar baba ce r[spundea,
 Dar baba ce le gr[ia?
 — Nu mi-e Ro=ul de v`nzare,
 Nu mi-e Ro=ul de schimbare,
 Ci-mi este de d[ruial[
 Cui o da pe Corbe-afar[!
 Negustori, c`nd auzea,
 Boieri, c`nd ]n`legea,
 Babei, m[re, r[spundea:
 — Du-te, babo, la naiba,
 Nu `i s-ar plini vorba!
 C`nd erea
 Corbea prin `ar[,
 Ne f[cea
 +i de ocar[,
 C[dac[ne j[fuia
 +i dac[ne]nmuia,
 C`nd]i mai ziceam ceva,
 M[ciuca c[-mi scutura
 +i de spete
 Ne-ndoia,
 +i neveste
 Ne r[pea,
 +i cu ele
 Se plimba!
 Ea la temni\[mergea
 +i lui Corbea-l ar[ta,
 Iar[Corbea mi-o-nv[\a

Ce s[fac[maic[-sa.
 Foicic[=o lalea,
 Baba ici, baba colea,
 Baba-mi bate uli\va
 Tot cu Ro=ul dup[ea,
 Pe Ro=ul
 Tr[g`nd de fr`u,
 Cu fr`ul
 Legat de br`u,
 +i mergea, m[re, mergea,
 P`n-la curte mi-ajungea.
 Dar la curte ce erea,
 Dar la curte ce g[sea?
 Vod[-n palme c[b[tea,
 Divan mare c-aduna:
 To`i boierii c[-i chema,
 To`i boierii c[-mi venea
 Ca s[-nsoare pe Corbea
 Cu mireasa
 Carpena,
 Adus[
 Din Slatina,
 +i s[-i fac[nunt[mare
 Ca-ntr-o zi de s[rb[toare.
 Iac[, m[re, se-nt`mpla
 C[=i baba mi=-i trecea,
 Pe Ro=ul
 Tr[g`nd de fr`u,
 Cu fr`ul legat de br`u.
 +tefan Vod[, de-l vedea,
 De fereastr[

Se lipea,
 Barba-n gur[
 Sumetea,
 La boieri c[-l ar[ta,
 R`vna-n suflet le intra.
 +i ei, m[re, ce-mi f[cea?
 Sluguli\ele ce-avea,
 C[l[ra=ii ce-i slujea
 Ei la bab[-i trimetea
 Ca s[-ntrebe pe baba
 De-i e Ro=ul de v`nzare,
 Tot pe galbeni =i parale,
 De-i e Ro=ul de schimbare,
 Pentru unul s[-i dea doi,
 S[-i plineasc[p`n' la trei.
 Dar baba ce r[spundea?
 Baba una c-o \inea:
 — Nu mi-e Ro=ul de v`nzare,
 Nu mi-e Ro=ul de schimbare,
 Ci-mi este de d[ruial[
 Cui mi-o sta pe el c[lare.
 Vod[, dac-o auzea,
 Boierii, dac[vedea,
 Pe slujba=i c[trimetea
 S[-ncalece pe Ro=ul,
 S[le-arate umbletul,
 C[le-a r`mnit sufletul.
 Slugi la Ro=ul se ducea,
 Slugi la el n[val[da,
 M`na pe d`rlogi punea,
 Pe spate mi-l netezea,

De =ea c[se sprijinea.
 Ro=ul nimic nu f[cea,
 F[r' de numai c-a=tepta
 C[l[re\ul c`nd s[rea,
 +atunci bine c[-i venea,
 Numa-n tafturi se umfla
 +i departe-l azv`rlea,
 Fierea-ntr-]nsul c[tr[nea,
 Mort pe jos]l a=ternea.
 Tr`nti o dat[, de dou[,
 Tr`nti, m[re, p`n' la nou[,
 C`nd baba, daca=i vedea,
 Mil[c[i se f[cea,
 La +tefan Vod[mergea
 +i din gur[mi-i zicea:
 — D-alei, doamne,
 +tefan Vod[,
 Copil e=ti,
 Ori tot mai cre=ti?
 Nu-\i mai f[r`ma oastea,
 C[nimeni n-o-nc[lica,
 Afar' numai de Corbea!
 El singur l-o-nc[lica,
 S[v-arate umbletul
 Cum n-a mai v[zut omul!
 +tefan Vod[mi-auzea
 +i din palme c[-mi b[tea,
 Porunc[la slugi dedea
 Ca s-aduc[pe Corbea,
 C[-l a=teapt[=i curtea,
 +i curtea =i mireasa.

Slujitorii c[-mi pornea
 +i pe Corbea c[-l scotea,
 +i pe Corbea-l aducea
 Pe dou[roate de plug,
 Cu l[n\u=ul pus la g`t
 +i la piept pecetluit
 Cu cinci litre de argint,
 Cum n-am v[zut de c`nd sunt,
 Corbea-n curte c`nd intra,
 Coccoane se sp[im`nta,
 Boierii cruce=-i f[cea
 De ur`t ce mi-l vedea:
 Barba
 'I bate genuchiul,
 Chica
 'I bate c[lc`iul;
 Barba =i must[vile
 I-acopere m`inile;
 Genele,
 Spr`ncenele
 I-nf[=oar[bra\ele.
 Atunci vod[, de-l vedea,
 Ce din gur[c[-i zicea?
 — Corbeo, nu mai suspina
 C-a sosit =i ziua ta;
 C[azi mi te-om cununa,
 Ca s[joci la nunta ta.
 P`n-s-o g[ti mireasa,
 Ia-ncalic[pe Ro=ul,
 De ne-arat[umbletul,
 C[ne-a secat sufletul!

Dar Corbea ce-i r[spundea
 +i din gur[ce-i zicea?
 — Cum o vrea m[ria-ta,
 Dar s[-ncalic n-oi putea,
 C[mi-e legat[m`na;
 Iar d-ai fric[c-oi sc[pa,
 Zi s[-mi lege
 Pe dreapta,
 S[-mi dezlege
 Pe st`nga.
 +i c`nd vorba=-i ispr[vea,
 +tefan Vod[poruncea
 +i pe st`nga-i slobozea.
 Corbea, m[re, ce f[cea?
 Iar la vod[se-ntorcea
 +i din gur[-i mai zicea!
 — S[-ncalic, m[ria-ta,
 Team[mi-e c[n-oi putea.
 C`nd pe Ro=u-nc[licam,
 M`inile-n c[tu=i n-aveam,
 Nici eream pecetluit
 Cu cinci litre de argint
 De la piept =i p`n' la g`t.
 +tefan Vod[, d-auzea,
 +tefan Vod[poruncea.
 Pe toate le f[r`ma.
 — }ncalic[!]i zicea.
 Corbea, m[re,-i r[spundea:
 — De \i-e fric[c-oi sc[pa,
 Leag[-mi, doamne, pe dreapta,
 Dar s[-ncalic n-oi putea.

C`nd pe Ro=u-nc[licam,
 Frumu=el c[m[tundeam:
 R[deam
 Barba voinice=te,
 L[sam
 Chica
 Haiduce=te,
 Dar acum nu m[cunoa=te
 +i la mine nu se las[!
 Stefan Vod[ce f[cea?
 Stefan Vod[porunca
 +i pe Corbea c[-l tunde
 +i pe Corbea c[-l r[dea,
 C[cu mintea judeca
 C[tot l-a=teapt[\eapa.
 Corbea se mai]nv`rtea,
 Corbea pe Ro=u-l privea
 +i din gur[ce zicea?
 — Gata sunt, m[ria-ta,
 Dar =tii, doamne, au nu =tii,
 C`nd pe Ro=u-nc[licam
 Ce fel de haine purtam?
 Pe Ro=ul, doamne puneam
 { st cioltar, tot de argint.
 Lat =i lung p`n[-n p[m`nt,
 +-ast[pern[tescuit[,
 Cu pietre scumpe-mb`csit[,
 +i m[armam
 Sold[\e=te,
 +i m[-mbr[cam
 Chip domne=te:

Ro=ul c[m[cuno=tea,
 Ro=ul singur se pleca.
 Stefan Vod[, d-auzea,
 +i mai mult se-nfierb`nta,
 +i mai mult la cal pofta.
 Hainele
 C[-i dezbr[ca,
 Armele
 C[mi=-i scotea
 +i lui Corbea le-arunca.
 — Ci-ncalic[!]i zicea.
 Corbea, m[re, se pleca,
 Corbea, m[re, le-mbr[ca,
 De Ro=ul s-apropia,
 Cruce mare c[-i f[cea
 +i-n minte c[mi=-i zicea:
 „Mul[mesc lui Dumnezeu
 +i de bine, =i de r[u!
 De-ncalic pe Ro=ul meu,
 Acu-mi scap[capul meu!“.
 El la Ro=ul se ducea,
 Frumu=el c[-l netezea,
 Haiduce=te-i fluiera,
 Iar Ro=ul c[-i r`nceza.
 Picioru-n scar[puneam,
 Dar piciorul
 Nu-nc[pea,
 +-atunci semnul
 C[-i f[cea:
 Ro=ul, m[re,-ngenuchea
 P`n[Corbea

'Nc[lica.
 Toat[curtea
 Se mira!
 Dar Corbea ce mai f[cea?
 C[tre vod[se-ntorcea
 +i din gur[-i mai zicea:
 — D-alei, doamne,

+tefan Vod[,

De \i-e fric[c-oi sc[pa,
 Z[vor[=te-\i
 Cur\ile
 +i]nhide-\i
 Por\ile,
 De la poarta cea mai mic[
 P`n` la poarta cea mai mare,
 Fiindc[Corbea e c[lare;
 Mai armeaz[-\i
 Slugile
 +i-nt[re=te-\i
 Strejile,
 S[te lase grijile;
 Pune, doamne, doroban\i,
 Mai m[run\i =i mai]nal\i,
 Unii
 Tot cu pu=ca
 Plin[,
 Al\ii
 Cu sabie
 'N m`n[,
 S[dau Ro=ului drumul,
 S[v-arate umbletul,

De \i-e drag ca sufletul!
 +tefan Vod[se-ntorcea,
 Cu boieri se sf[tuia,
 +i boierii ce-i zicea?
 — Dac-[i face, doamne-a=a,
 N-are pe unde sc[pa,
 C[nu-i ucig[-l-crucea!
 +tefan Vod[i-asculta
 +i porunc[porunceza:
 Strejile
 C[ ]nt[rea,
 Por\ile
 C[ ]nquia,
 Cur\ile
 C[z[vora
 +i cu mintea cugeta:
 „N-are pe unde sc[pa,
 C[nu-i ucig[-l-crucea!“
 Iat[Corbea c[-ncerca,
 Iat[Corbea c[-mi pornea.
 Drumul Ro=ului c`nd da,
 Brazd[neagr[r[v[rsa;
 C`nd pe Ro=u-l fr`ncuia,
 Cu copita c`nd lovea,
 Pietrele c[sc[p[ra,
 Brazd[ro=ie v[rsa:
 C`t e brazda plugului,
 At`t e a Ro=ului!
 O dat[curtea-nv`rtea,
 Iar c`nd fu d-a doilea,
 Printre lume se b[ga,

De m[-sa s-apropia,
Nimeni seama nu-i b[ga;
Iar dac[s-apropia,
M`na pe m[-sa puneã,
D-a-nc[lare-o arunca,
L`ng[el c-o a=eza.
+i-mi pornea, m[re, pornea,
Curtea mare de-nv`rtea,
Curtea mare ocolea,
Ocolea d-a doilea.
Dar pe c`nd se ]nv`rtea,
Ochii=i negri d-arunca,
Zid d-a curmezi=]mi sta,
+i c`nd bine c[-i venea,
Unde zidul
Nalt erea,
Pe Ro=ul
C[-l sprijinea,
Pe Ro=ul c[-l repezea,
+i Ro=ul c[-mi sfor[ia,
Dincolo de zid s[rea
Cu Corbea =i cu m[-sa:
Toat[curtea-nm[rmurea!
Atunci Corbea se oprea,
Cu +tefan Vod[vorbea
+i din gur[-l judeca:
— D-alei, doamne,
+tefan Vod[,
Ce \i-am fost eu vinovat
De-n temni\[m-ai b[gat?
Telegari nu \i-am furat,

Cocoana nu \i-am luat,
Copiii nu \i-am pr[dat;
Tu-n temni\[m-ai b[gat
+i m-ai \inut nem`ncat,
Nem`ncat, nead[pat,
Ca p-un mare vinovat,
S[stau cu =erpoaicele
+i s[-mi c`nte broa=tele,
S[hr[nesc n[p`rcile.
Acum, doamne, +tefan Vod[,
Ai oameni
Ca s[-ndr[zneasc[
Cu cai buni
S[m[goneasc[,
Ca s[m[mai logodeasc[
Cu mireasa cea domneasc[,
Cu mireasa
Carpena,
Adus[
Din Slatina?
Cum zicea
+i cum vorbea,
Pinteni Ro=ului c[da
+i, m[re, daca-mi pleca,
}nc-o dat[-i mai zicea:
— R[m`i, doamne, s[n[tos,
C[la bune m`ini \i-am fost!
Iar[vod[-i r[spundeã:
— Nu este din vina ta,
Ci mi-e chiar gre=eala mea.
Umbl[, Corbeo, s[n[tos,

Ca un trandafir frumos,
C[la bune m`ni mi-ai fost!
+i c`nd Corbea se ducea,
Corbea, m[re, tot zicea:
— D-alei, doamne,
+tefan Vod[,
D-o da bunul Dumnezeu
S[fac[pe g`ndul meu,
+tiu c[bine \i-ar mai fi
+i de mine-ai pomeni,
Numai eu s[mi te-apuc
De vro doi-trei pa=i la c`mp!
Corbea, m[re, ce-mi f[cea?
El p-at`t nu se l[sa.
La temni\ se ducea,
O oca de vin umplea,
Pe v[taf c[mi-l chema
+i din gur[mi-i zicea:
— Poftim, vere, vin de bea,
C[=i eu m-am]mb[ta,
Fiindc[vod[m-a iertat!
V[taful, c`nd auzea,
V[taful se bucura:
Oca din m`n[-i lua
+i la gur[c-o ducea.
O ducea, ori n-o ducea,
C[Corbea nu-l ad[sta!
M`na-n p[r c[mi-i punea,
Cu gura mi-l judeca:
— Nu \i-a fost, m[i, de p[cat
C[de viu tu m-ai m`ncat?
Dou[zeci =i =apte ai

+tii cum m[mai chinuiai!
Cum din gur[-l judeca,
Palo=ul domnesc scotea:
+apte buc[\i]l f[cea,
+i de p[r]l apuca,
Capu-n temni\[-i zv`rlea,
Trupu-afar[r[m`nea
+i la c`ini, m[re, c[-l da,
Iar din gur[-i mai zicea:
— M[i v[taf, minte s[\ii,
L-altul de hac s[nu vii
+i s[-nve\de de la mine
Cine-o mai face ca tine!
Iar d-aci daca pornea
+i pe Ro=u-nc[lica,
Tot la curte se-ntorcea:
Drept pe poart[c[intra,
C[nimeni nu-l a=tepta.
+tefan Vod[ce-mi f[cea?
Cu boieri se sf[tuia
+i la mas[-i osp[ta.
Corbea, daca-mi ajungea,
De pe cal desc[lica,
Tocma-n cas[c[-mi intra.
+tefan Vod[tremura,
Boierii]ncremenea.
De fric[ce le erea,
El la mas[c[-l poftea.
Dar Corbea ce mi-=i f[cea?
El la mas[nu =eedea,
'N pragul

U=ii se puneã,
 Palo=ul
 }n m`ini lua,
 M`necele=-i sumeteã,
 Pe boieri c[mi-i t[ia,
 S`nge la glezne ereã.

Apoi Corbeã se scula,
 Iar pe Ro=u-nc[lica,
 +i pe Ro=u-l repezea,
 +-apuca de mi=-i mergeã
 Tot }n |ara Ungureasc[,
 Acolo s[haiduceasc[.

(G. Dem. Teodorescu, Lacul-S[rat, Br[ila)

Toma Alimo=

Departã, frate, departã,
 Departã =i nici prea foarte,
 Sus, pe =esul Nistrului,
 Pe p[m`ntul turcului;
 Colo-n zarea celor culmi,
 La groapa cu cinci ulmi,
 Ce r[sar dintr-o tulpin[
 Ca cinci fra\i de la o mum[,
 +edeã Toma Alimo=,
 Boier din |ara de Jos;
 +edeã Toma cel vestit
 L`ng[murgu-i priponit
 Cu \[ru=ul de argint
 B[tut }n negru p[m`nt;
 +i pe iarb[cum =edeã,
 M`ndr[mas[-i }ntindeã
 +i tot beã =i veseleã
 +i din gur[-a=a ziceã:
 — }nchinãre-a= =i n-am cui!
 }nchinãre-a= murgului,

Dar mi-e murgul cam nebun
 +i de fug[numai bun;
 }nchinãre-a= armelor,
 Armelor, surorilor,
 Dar =i ele-s lemne seci,
 Lemne seci, o\ele reci!
 }nchina-voi ulmilor,
 Urie=ii culmilor,
 C[sunt gata s[-mi r[spunz[
 Cu freãmt voios de frunz[,
 +i-n v[zduh s-or cl[tina
 +i mie s-or }nchina!
 Iat[, m[ri, cum gr[ia,
 C[-n departã auzea
 Un nechez ce necheza
 +i se tot apropia.
 Toma-ncet mi se scula,
 Peste c`mpuri se uita
 +i z[rea un ho\oman
 Pe-un cal negru dobrogeã,

Pe-un cal sprinten voinicesc...
 Pl[tea c`t un cal domnesc.
 Ho\omanul nalt, pletos,
 Cum e un stejar frunzos,
 Era Mane cel sp[tos,
 Cu cojoc mare, mi\os,
 Cu cojoc Jntors pe dos,
 +i cu ghioaga nestrugit[
 Numai din topor cioplit[.
 El la Toma-ncet venea
 +i din gur[-a=a-i gr[ia:
 — Alei! Toma Alimo=,
 Boier din |ara de jos,
 Ce ne calci mo=iele?
 Boier Toma Alimo=
 }i da plosca cu vin ro=:
 — S[tr[ie=ti, Mane f`rtate!
 D[-\i m`nia dup[spate,
 Ca s[bem Jn giu[m]tate.
 Mane cu st`nga lua,
 Cu dreapta se Jnarma,
 Palo=ul din s`n scotea,
 +-a=a bine-l Jnv`rtea,
 +-a=a bine mi-l chitea,
 C[pe Toma mi-l t[ia
 Pe la furca peptului,
 La Jncinsul br`ului,
 Deasupra buricului,
 Unde-i greu voinicului.
 Toma crunt se o\erea...
 Mane-n sc[ri se-n\epenea,

Dos la fug[=i punea.
 — Alelei! fecior de lele!
 C[ci r[pi=i zilele mele!
 De te-a= prinde-n m`na mea,
 Zile tu n-ai mai avea!
 +i cum sta de cuv`nta,
 Ma\ele =i le-aduna,
 Jn co=uri =i le b[ga,
 Pe deasupra se-ncingea
 +i la murgu-i se ducea
 +i cu murgu-a=a gr[ia:
 — Alelei! murgule\ mic,
 Alei! dragul meu voinic!
 De-ai putea la b[tr`ne\e
 Cum puteai la tinere\e!
 Murgul ochii=-i aprindea,
 Nechezea =i r[spundea:
 — Iat[coama, sai pe mine,
 +i de-acum te \ine bine,
 S[-\i ar[t la b[tr`ne\e
 Ce-am pl[tit la tinere\e!
 Toma iute-nc[leca,
 Dup[Mane se lua
 +i mereu, mereu striga:
 — Alelei! murgule\ mic,
 Alei! murgul meu voinic,
 A=terne-te drumului
 Ca =i iarba c`mpului
 La suflarea v`ntului!
 Murgul mic se a=ternea,
 Mane-n l[turi se z[rea,

Toma turba =i r[cnea:
 — T[iatu-m-ai t`lh[re=te,
 Fugitu-mi-ai mi=ele=te.
 De te-a= prinde-n m`na mea,
 Zile tu n-ai mai avea.
 Stai pe loc s[ne-nt`lnim,
 Dou[vorbe s[gr[im,
 Dou[vorbe o\elite
 Cu palo=ile gr[ite!
 Mane-n l[turi tot fugea,
 Iar[Toma-l agiungea
 +-a=a bine mi-l chitea,
 C[din fug[mi-i t[ia
 Gium[tate-a trupului
 Cu trei coaste-a negrului!
 Mane-n dou[jos c[dea,
 Toma murgului zicea:
 — Alelei! murgule\ mic,

Alei! dragul meu voinic!
 Ochii-mi se painginesc,
 Norii sus se]nv`rtesc.
 Te gr[be=te, alearg[, fugi,
 +i ca g`ndul s[m[duci
 Colo-n zarea celor culmi,
 La groapa cu cincii ulmi,
 C[eu, murgule,-oi muri,
 Pe tine n-oi mai s[ri!
 Iar c`nd sufletul mi-oi da,
 C`nd nu te-oi mai desmierda,
 Din copit[s[-\i faci sap[,
 L`ng[ulmi s[-mi faci o groap[,
 +i cu din\ii s[m-apuci,
 }n taini\[s[m-arunci,
 Ulmii c[s-or cl[tina,
 Frunza c[s-a scutura,
 Trupul c[mi-a astupa.

(V. *Alexandri*, din Moldova, 1850)

Toma Alimo=

Foicica fagului,
 La poalele muntelui,
 Muntelui Ple=uvului,
 }n mijlocul
 C`mpului,
 La pu\ul
 Porumbului,
 Pe c`mpia verde,-ntins[,

+i de cetine coprins[,
 +ade Toma Alimo=,
 Haiduc din |ara-de-Jos,
 Nalt la stat,
 Mare la sfat
 +i viteaz cum n-a mai stat.
 +ade Toma tol[nit
 +i cu murgul priponit

}n pripoane de argint,
 +i m[n`nc[frumu=el,
 +i bea vin din burdu=el,
 +i gr[ie=te]n ast fel:
 — }nchinar-a=, =i n-am cui!
 Inchinar-a= murgului,
 Murgului sirepului,
 Dar mi-e murgul vit[mut[,
 M[prive=te =i m-ascult[,
 N-are gur[s[-mi r[spund[!
 }nchinar-a= armelor,
 Armelor dr[gu\elor,
 Armelor surorilor,
 Dar =i ele-s fiare reci,
 Puse-n teci
 De lemne seci!
 }nchinar-oi codrilor,
 Ulmilor
 +i fagilor,
 Brazilor,
 Paltinilor,
 C[-mi sunt mie fr[\iori,
 De poteri ascunz[tori;
 D-oi muri,
 M-or tot umbri,
 Cu frunza m-or]nv[li,
 Cu fream[tul m-or jeli!
 +i cum sta
 De]nchina,
 Codrul se cutremura,
 Ulmi =i brazi

Se cletina,
 Fagi =i paltini
 Se pleca,
 Fruntea
 De i-o r[corea,
 M`na
 De i-o s[ruta;
 Armele din teci ie=ea,
 Murgule\u-i r`nchezea.
 P`n[vorba=-i ispr[vea,
 Burdu=elul
 Ridica,
 Vini=orul
 C[gusta
 +i-n picioare se scula.
 Ochii=-i negri d-arunca,
 Peste c`mpuri se uita
 +i departe ce-mi z[rea?
 C[-mi venea, m[re, venea
 St[p`nul
 Mo=iilor
 +i domnul
 C`mpiilor,
 Manea, slutul
 +i ur`tul;
 Manea, grosul
 +-ar\[gosul;
 Venea, m[re, ca v`ntul,
 Ca v`ntul =i ca g`ndul,
 Cu p[rul l[sat]n v`nt,
 Cu m[ciuca de p[m`nt.

P`n' la Toma c`nd sosea,
 Din guri\ [mi-i gr[ia:
 — Bun [ziua, veri=cane!
 — Mul\umescu-\i, frate Mane!,
 — D-alei, Tomo Alimo=,
 Haiduc din | ara-de-Jos,
 Nalt la stat,
 Mare la sfat,
 Pe la mine ce-ai c [tat?
 Copile
 Mi-ai]n=elat,
 Florile
 Mi le-ai c [lcat,
 Apele mi-ai turburat,
 Livezi
 Verzi
 Mi-ai]ncurcat,
 P [duri
 Mari
 Mi-ai d [r`mat.
 Ia s [-mi dai tu mie seam[,
 Ia s [-mi dai pe murgul vam[!
 Toma, m [re, d-auzea,
 Din guri\ [-i cuv`nta:
 — Ce-ai v [zut
 Om mai vedea,
 Ce-am f [cut
 Om judeca;
 P`n-atuncea, m [i f`rtate,
 D [-\i m`nia la o parte
 +i bea ici pe jum [tate,

Ca s [ne facem dreptate!
 Toma, p`n' s [ispr [veasc[,
 }i da plosca haiduceasc [
 Pe jumate s-o goleasc [,
 M`nia s [-i potoleasc [,
 Ca c-un frate s [vorbeasc [.
 Manea st`nga
 +i-ntindea
 S [ia plosca
 +i s [bea,
 Iar cu dreapta
 Ce-mi f [cea?
 Palo= mic c [r [sucea,
 P`ntecele
 I-atingea,
 Ma\ele
 I le v [rsa
 +i pe cal]nc [lica,
 +i fugea, nene, fugea,
 Vitejia
 Cu fuga!
 Foicic [de rogoz,
 Savai, Toma Alimo=,
 Haiduc din | ara-de-Jos,
 Nalt la stat,
 Mare la sfat
 +i viteaz cum n-a mai stat,
 Cump [tul c [nu=-i pierdea.
 M`na
 La ran [
 Punea
 +i din gur [cuv`nta:

— D-alelei, fecior de lele
 +i viteaz ca o muiere,
 Nu fugi, c[n-am dat vam[,
 Nu fugi, c-o s[-mi dai seam[!
 Vreme mult[nu pierdea,
 Ma\ele c[-i aduna,
 Cu br`u lat se]ncingea,
 Mijlocelul c[-i str`ngea
 +i la murgul se ducea,
 +i pe murg]nc[lica,
 Iar din gur[mi-i gr[ia:
 — Murgule, murgu\ul meu,
 Datu-mi-te-a taic[-t[u
 Ca s[-mi fii de ajutor
 La nevoie =i la zor,
 S[te-ntreci cu =oimii-n zbor
 P`n-o fi ca s[nu mor.
 Tinerel c[m-ai slujit,
 Dar =-acum,]mb[tr`nit,
 S[te-ncerci la b[tr`ne\e
 C`t puteai la tinere\e.
 Azi te jur pe Dumnezeu
 S[m[por\i ca g`ndul meu
 +i s-ajungi p-[l c`ine r[u,
 C[mi-a r[pus zilele,
 Zilele, ca c`inele,
 Pentru tine, murgule!
 P`n[Toma se g[te=te,
 Murgul coama=-i neteze=te
 +i din gur[mi-i gr[ie=te:
 — Las[=eaua, sai pe mine,
 +i de coam[\in-te bine,

Ca s-ar[t la b[tr`ne\e
 Ce-am pl[tit la tinere\e!
 P`n[Toma se \inea,
 Murgul, m[re, =i zbură;
 +i zbură tocmai ca v`ntul,
 F[r[s-ating[p[m`ntul.
 C`t o clip[de zbură,
 Mult pe Manea-l]ntrecea,
 Iar[Toma, de-l vedea,
 }nd[r[t se]ntorcea
 +i din fug[-i cuv`nta:
 — Maneo, Maneo, fiar[rea,
 Vitejia \i-e fuga,
 C[, de m-ai junghiat ho\e=te,
 Mi-ai fugit =i mi=ele=te.
 Ia mai stai ca s[-\i vorbesc,
 Pagubele s[-\i pl[tesc,
 Pagubele
 Cu t[i=ul,
 Faptele
 Cu ascu\i=ul!
 Bine vorba nu sf`r=ea,
 Murgule\u=-i repezea
 +i cu sete mi-l lovea
 Capu-n pulbere-i c[dea,
 Iar cu trupul sus, pe =ea,
 Calu-n lume se ducea.
 Foicic[mic=unea,
 Vreme mult[nu trecea
 +i pe Toma-l ajungea
 Moartea neagr[, moartea grea.
 De pe cal desc[lica,

Ochiul
 Se-mp[iejena,
 Capul
 I se]nv`rtea
 +i-n des codru se pleca,
 Iar din gur[ce-mi gr[ia?
 — D-alelei, murgu\ule,
 D-alelei, dr[gu\ule,
 Ce-am g`ndit
 Am izb`ndit,
 Dar =i ceasul mi-a sosit.
 Sap[-mi groapa din picior
 +i-mi a=terne f`ni=or,
 Iar la cap =i la picioare
 Pune-mi, pune-mi c`te-o

floare:

La cap, floare
 De bujor,
 S[mi-o ia m`ndra cu dor,
 La picioare,
 Busuioc,
 S[m[pl`ng[mai cu foc.
 Apoi, m[re, s[te duci,
 Drumu-n codri s[apuci
 P`n-la paltinii tr[zni\i,
 Unde-s fra\ii poposi\i.
 Nimeni fr`ul s[nu-\i puie,
 Nici pe tine s[se suie,
 F[r-d-un t`n[r spr`ncenat
 +i cu semne de v[rsat,

Cu p[r lung =i g[lbior,
 Care-mi este fr[\ior,
 Fra\ior de vitejie,
 Tovar[= de haiducie.
 Numai el fr`ul s[-\i puie
 +i pe tine s[se suie;
 Tu s[-l por\i =i pe el bine,
 Cum m-ai purtat =i pe mine!
 Bine vorba nu sf`r=ea,
 Sufle\elul c[-=i dedea:
 Codrul se cutremura,
 Ulmi =i brazi
 Se cletina,
 Fagi =i paltini
 Se pleca,
 Fruntea
 De i-o r[corea,
 M`na
 De i-o s[ruta
 +i cu fream[t]l pl`ngea.
 Murgul jalnic r`nceza,
 Cu copita c[-mi s[pa,
 Groap[mic[c[-i f[cea,
 F`ni=or]i a=ternea,
 Floricele c[-i s[dea,
 Cu trei lacr[mi le stropea,
 Drumu-n codri c-apuca
 +i mergea, m[re, mergea
 P`n-la paltinii tr[zni\i,
 La voinicii poposi\i.

(G. Dem. Teodorescu, „Scris]n Bucure=ti,
 la 1867, dup[repausatul meu tat[“)

Toma Lumo¹

Hanea-Manea c`nchilor,
 St[p`nu mo=`ilor,
 El pe cal]nc[lica,
 Mo=`ili-ncunjiura.
 G[s] ierbili p[scuti,
 G[s] apili b[uti
 Ni=i nu prindi, ni=i audi,
 Dar =ini-]i be apili?...
 — M[i Toma cu turmili,
 Tu apili mi-ai b[ut
 +] ierbili mi-ai p[scut.
 Ni=i on ban nu mi-ai pl[tit.
 Toma din gur] z`=e:
 — Tu =i-i =eri eu \-oi da,
 Di-ai=ea nu m-alunga,
 C`mi-o fost iarna mari
 +] n-am bani di cheltuial].
 — Dar tu strein =] eu strein,
 Aidi ghini s] tr[im.
 Tu-i cos] ierbili,
 Eu oi tundi oili
 +] ni-om]nple pungili.
 Fra\i di cru=i —

Doamni-ajjut`!

Dar pi Manea s[-l ascul'i:
 S[-i dea Manii ascultari,

¹ Toma lu' Mo=—Toma al lui Mo=
 (n. ed.)

C] el]i frati mai mari.
 +] covoru-mi a=ternea
 +] lumea s] gr[m[dea,
 Mari =insti]mi f[=ea.
 Pi Manea mi-]l tot chitea
 Di disuptu br`ului
 La mijlocu trupului;
 +] o dat[mi-]l =insté
 Cu`tu-n chept c[-i puné
 }nc[lica =]-]mi fugé
 Manea s`ngur r[m`né,
 +] jios c] s] pleca,
 Ma`li c]-]mi lua
 +]]n co= li a=[za;
 Cu chinga se]n=ingea,
 Dup[Toma s] lua,
 Di dipart-el ajiungé,
 Prin negur] mi-]l z[re
 +] din gur[ ]i z`=e:
 — Alelei Toma Lumo=,
 Di =i ai fost min=inos.
 Di m-ei dat ma`li jios!
 Ci ian nu fugi curve=ti,
 St[i la lupt] voni=e=ti.
 +] la lupt[s] lua
 }ntr-o jioi diminia\ a;
 }ntr-o z] mari di var],
 Di diminea\], p`n-]n sar]:

C`nd soarili]ndisar],
 Pi Toma c[mi-al oboar].
 Toma-i c`ini spurcat,
 Manea-i cre=tin botizat,
 Di dinsu c[s-o-ndurat
 +] o groap] i-o s[pat
 +-acolo l-o astupat.
 Toma avé fluiera=,
 Fluiera=u lui di soc.
 Iar cu glasu di foc.
 +] pi morm`nt c[e-l puné
 +] v`ntu ghini c] tragé
 S`ngur fluieru z`e:
 Scoal] Tom] din morm`nt,
 C] oili \i-au vinit
 +] p[truze=i di meoari,
 Toati la l`n[g[lghioari.—
 +i cum pl`ngi o meoar],
 Parc]-i sorioar]. —

Scoal], Tom], din morm`nt,
 C] oili \-au vinit
 +] patruze=i di =iobani,
 To\i]\i erau veri primari:
 Veri primari =i veri=ori,
 F[cu\i din patru surori,
 +] patruze=i di berbe=i,
 Cu coadili pi teleti;
 +] berbe=i ca a lui
 Nu s] afl] a nim[rui;
 Cu coarnili bel=iugati
 Cu aur, cu argint suflati.
 Scoal] Tom] din morm`nt
 +] porne=ti oili,
 S] t`rasc] ierbili,
 S] moar] =[rpoai=ili,
 S] r[sai =iuper=ili,
 S] culeag] fetili.

(George V. Madan, Basarabia)

Miul Cobiul

Frunz[d-alunic[,
 Cine se-ntunic[
 +i nu mai m[n`nc[
 Sf`nta duminic[?
 Miul
 Cobiul,
 { la zglobiul.

Foicic[crea\[,
 Joi de diminea\[,
 Pe nor =i pe cea\[,
 El mi s-a sculat,
 Fa\ a =i-a sp[lat,
 Murgul =i-a-n=euat,
 Tot pentru v`nat,

+i el mi-a plecat
 Pe murgul c[lare,
 Cu durda-n spinare,
 'N Codrii Mielului
 +-ai Muscelului.
 +i el mi-a v`nat
 Codrii-n lung =i-n lat,
 Zi mare de var[
 P`n[ ]n desear[.
 Dup[ce-mi umbla,
 Dup[ce-mi v`na,
 Soare sc[p[ta,
 Murgului p[sa;
 Voinic aromea,
 Fr`ul
 C[sl[bea,
 Pe cal
 Adormea,
 Greu somn
 C[-l fura.
 Murgului p[sa,
 Semn i se f[cea
 +i drumul cotea,
 Drumul c[l[sa,
 C`mpul apuca,
 C`mpul
 D-a lungul.
 Foaie =o lalea,
 Miul ce-mi f[cea,
 Miul ce-mi dregea,
 C[se de=tepta,

Din gur[-mi gr[ia:
 — C[li=orul meu,
 Bechera=ul meu,
 Ce \ie c[-\i pas[?
 Au =eaua
 Te-apas[,
 Au iarba
 Nu-i gras[,
 Paji=tea
 Frumoas[?
 C`nd te-am cump[rat,
 Mul\i galbeni am dat;
 Galbeni venetici,
 D-o sut[si cinci.
 De nu te luam,
 De nu te-ngrijeam,
 Furi te-ar fi furat,
 C`ini te-ar fi m`ncat;
 +-acum, f[tul meu,
 Mergi pe placul t[u,
 Nu cum te m`n eu,
 C-ai l[sat
 Drumul
 +-ai luat
 C`mpul,
 C`mpul d-a lungul.
 Murgul ce-i vorbea,
 Murgul ce-i zicea?
 — St[p`ne, st[p`ne,
 Drag st[p`n al meu
 Dat de Dumnezeu,

+eaua
 Nu m-apas[,
 Iarba
 Mi-este gras[,
 Paji=tea
 Frumoas[,
 Dar =tii, au nu =tii
 Drum c[se-nfunda
 +i-n codru intra,
 Soare sc[p[ta?
 Miul ce-mi f[cea?
 Miul c[-i vorbea,
 Iar mi-l]ntreba:
 — Murgule, ce-\i pas[?
 Ori =eaua,
 Ori zeaua,
 Ori dalbii podl`nci,
 Ori armele mele
 | i se par cam grele,
 Ori trup=orul meu
 } \i pare prea greu,
 C[e nensurat,
 De nimic stricat?
 Murgu-i r[spundea
 +i iar]i zicea:
 — St[p`ne, st[p`ne,
 Drag st[p`n al meu
 Dat de Dumnezeu,
 M[re, nu m-apas[
 Nici =eaua,
 Nici zeaua,

Nici dalbii podl`nci,
 Nici armele tale
 Nu mi se par grele,
 Nici trup=orul t[u
 Nu-mi pare prea greu,
 C[e nensurat,
 De nimic stricat,
 Dar soare sfin\ete,
 Umbra se-ndese=te,
 Drumul se opre=te,
 Prin codru cote=te
 +-aici se nume=te
 La vadul
 S[pat,
 La Malul
 Surpat,
 La Teiul
 Plecat,
 De arme-nc[rcat.
 +i p-aici s-a\in,
 Calea c[mi-\i \in
 Patruzeci =i cinci,
 Cincizeci, f[r[cinci
 De voinici
 Levin\i,
 Str[ini de p[rin\i
 De c`nd ereau mici.
 +i e-n capul lor,
 Pornit pe omor,
 Iano= Ungurul,
 Iano= b[tr`nul,

Barba c` t br` ul,
 Bat[-l tunetul!
 Miul
 Cobiul,
 { la zglobiul,
 Dac[-mi auzea,
 Murgului vorbea,
 Din gur[-i zicea:
 — Hai, murgule, hai,
 Grija mea s[n-ai!
 +i dac[-i vorbea,
 Pinteni c[-i dedea,
 Fr` ul c[-i l[sa.
 Murgul c[-mi pornea,
 Murgul c[-mi zbura,
 Pasul ca v` ntul,
 Fuga ca g` ndul.
 Iar Miul striga,
 Din gur[-i zicea:
 — Hai, murgule, hai,
 Grija mea s[n-ai!
 Hai la Malul
 Spart,
 La Vadul
 S[pat,
 Din ciocane fapt;¹
 La Teiul-plecat,
 De arme-nc[rcat;

¹ F[cut (forma veche de limb).

La poteca str` mt[,
 Str` mt[=i cotit[,
 Cu frunza boltit[,
 Unde mi s-a` ine,
 Calea c[mi=-i` ine
 Iano= Ungurul,
 Iano= b[tr` nul,
 Barba c` t br` ul,
 Cu cincizeci voinici,
 Cincizeci f[r[cinci,
 Patruzeci =i cinci,
 Tot voinici
 Levin\i,
 Str[ini de p[rin\i
 De c` nd ereau mici,
 Mult mai buni
 De gur[,
 Mult mai lungi
 De m` n[,
 Buni tot de pricin[!
 Miul nu-i sf` r=ea,
 Murgul c[-mi sosea
 +i-n loc se opra,
 Iar Miu-i striga:
 — Hai, murgule, hai,
 Grija mea s[n-ai!
 Miul
 Cobiul
 { la zglobiul,
 M[re, ce-mi f[cea
 Dac[-mi ajungea?

Bine se-ncingea,
 Bine se-narma,
 'N m`n[
 C[-mi lua,
 'N gur[
 C[-mi punea
 { l cobuz de soc
 Mult zice cu foc:
 { l cobuz de os,
 Mult zice duios;
 { l cobuz cu fire,
 Mult zice sub`ire.
 Lin pe cal mergea,
 Dulce c[-mi c`nta,
 Frunza `iuind,
 Codrul ispitind.
 Iano= Ungurul,
 Iano= b[tr`nul,
 El se de=tepta
 +i mi-l auzea
 Pe la miez de noapte,
 Cu sudori de moarte,
 +i mi se ducea
 De mi=-i de=tepta
 Patruzeci =i cincii,
 Cincizeci f[r[cincii
 De copii levin`i,
 Str[ini de p[rin`i
 De c`nd ereau mici
 El mi-i de=tepta
 +i mi-i judeca:

— Voi, d-asear[-ncoace,
 To`i, dormi`i]n pace,
 De nimic grij`i,
 La nimic g`ndi`i.
 Ia v[de=tepta`i
 +i mi-v[scula`i,
 C[, d-o vreme-ncoa;
 Z[u, pre legea mea,
 Eu nu pot dormi,
 Nici pot a`ipi
 D-un nichez de cal,
 Dincoace de mal,
 D-un m`ndru c`ntic,
 C`ntec de voinic:
 Din cobuz de soc,
 Mult zice cu foc;
 Din cobuz de os,
 Mult zice duios;
 Din cobuz cu fire,
 Mult zice sub`ire,
 Frunza `iuind,
 Codrul ispitind.
 Doi-trei s[-mi pleca`i,
 Drum s[-i astupa`i,
 Calea s[-i t[ia`i
 +i s[-l]ntreba`i,
 +i s[-l cerceta`i.
 D-o fi vrun drume`
 Prost =i n[t[fle`
 O palm[s[-i da`i,
 Drum s[-i ar[ta`i,

Slobod s[-l l]sa\i.
 D-o fi vrun be\iv
 Sec =i guraliv,
 Palm[s[mi-i da\i,
 Drum s[-i ar[ta\i,
 Slobod s[-l l]sa\i.
 D-o fi vrun holtei,
 Capiu de femei,
 Ori vrun fermecat
 De vinuri stricat,
 De babe vr[jit,
 De duhuri muncit,
 Drum s[-i ar[ta\i
 +i s[mi-l l]sa\i.
 D-o fi vrun viteaz
 Chipe=, viu =i treaz,
 Palm[s[nu-i da\i,
 Ci s[mi-l lega\i
 Frumu=el =i bine
 P`n-aici la mine!
 Iano= c` t vorbea,
 To\i se de=tepta
 +i to\i se scula:
 Patruzeci =i cincii,
 Cincizeci f[r[cincii,
 Tot voinici levin\i,
 Str[ini de p[rin\i
 De c`nd ereau mici.
 Doi-trei s-alegea,
 Doi-trei c[-mi pornea.
 Caii=i repeztea,

Iute c-ajungea,
 Drumul c[-i t[ia.
 Ei dac-ajungea,
 Ei mi-l cuno=tea,
 Vorbe c[-i vorbea:
 — D-alei, Miule,
 M[i Cobiule,
 +tii cin' ne-a-ndemnat,
 +tii cin' ne-a m`nat?
 Iano= Ungurul,
 { la b[tr`nul,
 Barba c` t br`ul;
 Iute s[venim,
 Calea s[-\i oprim;
 D-[i fi vrun stricat
 Ori vrun fermecat,
 Vrun sec de drume\
 Vrun be\iv seme\
 O palm[s[-\i d[m,
 Drumul s[-\i l[s[m;
 D-[i fi vrun viteaz
 Chipe=, viu =i treaz,
 Noi s[te leg[m,
 Bine, frumu=el,
 D-aici, p`n' la el!
 Unde-l auzea
 +i unde-l privea,
 Miul le zicea:
 — Voi, m[re, de-mi vre\i
 M[re, de-mi pute\i,
 Voi s[v[-ncerca\i

Durda s[-mi lua\i
 +i s-o ridica\i,
 C[-i greu murgului
 Drumul codrului!
 Ei c[mi=-i r`dea
 +i s-apropia
 S-apuce durda,
 Dar geaba-ncerca,
 C[nici n-o mi=ca.
 Miul, de-mi vedea,
 Miul ce-mi f[cea?
 Cal desc[lica,
 Fr`u-i apuca,
 La levin\i c[-l da
 +i pe jos pleca
 'N spate cu durda.
 Iar de-mi ajungea,
 Jos c[mi=-i =ede.
 Iano= se-ncrunta
 +i mi-l]ntreba
 Cine e, ce va?
 +i Miu-i vorbea,
 Din gur[-i gr[ia:
 — Iaca sunt Miul,
 Miul Cobiul,
 { la zglobiul,
 +-am venit p-aici
 S-mi g[sesc voinici
 M`ndri =i sp[to=i,
 Nu mo=negi frico=i.
 D-aud cobuzul,

I-apuc[pl`nsul;
 De mi=c[frunza,
 }=i las[buza;
 D-aud ninchezul,
 Le trece somnul!
 Iano= Ungurul,
 { la b[tr`nul,
 Barba c`t br`ul,
 Bat[-l tunetul,
 Unde-l auzea,
 Din barb[-i rodea
 +i se n[c]jea,
 +i mi-i r[spundea:
 — Nu te l[uda
 Tu cu gura ta,
 C[viteji mai sunt
 +-al\ii pe p[m`nt,
 Ce nici =tiu s[pl`ng[,
 Ce nici =tiu s[fug[,
 De nimeni n-au fric[!
 +i Miu-i zicea,
 Din gur[-i gr[ia:
 — Fric[de n-aveai,
 Singur, tu veneai;
 Nu mai trimeteai
 Copii f[r' de minte
 S[-mi ias[-nainte
 Cu proaste cuvinte!
 Iano=, d-auzea,
 Iar s[nec]jea
 +i mi-l suduia.

}n grab' se ducea,
 Br`ul c[-ncingea,
 Buzdugan lua
 +i mi-l opintea,
 +i mi-l }nv`rtea,
 +i mi-l azv`rlea,
 +i din grai zicea:
 — D-alei, Miule,
 M[i Cobiule,
 M[i zglobiule,
 Na, =i \ine bine
 { st dar de la mine!
 +i c`nd l-azv`rlea,
 V`ntul v`jia,
 Frunza =uiera,
 Codrul r[suna;
 Iar Miul r`dea,
 M`na c[-ntindea,
 Buzdugan prindea,
 'N palm[-l sprijinea
 +i, unde-l s[}ta,
 Sus c[-l azv`rlea,
 Pe Iano= lovea:
 Nu =tiu, mi-l lovea,
 Ori mi-l ame\ea,
 C[Iano= c[dea,
 Barba-i tremura,
 Greu se v[ieta.
 Miul ce-mi f[cea?
 El s-apropia,
 Cu ap[-l uda,

Cu vin c[-l stropea
 P`n[mi-l trezea;
 Iar daca-l trezea,
 L`ng[el =eedea,
 La vorb[se da
 Mai toat[noaptea.
 Vorbe ce-=i vorbea,
 Glume ce-=i spunea,
 C[iat[-nspre zori,
 Dup[c`nt[tori,
 Miul aromea,
 Miul adormea,
 Somnul c[-l fura.
 Iano= Ungurul,
 { la b[tr`nul,
 Barba c`t br`ul,
 Bat[-l p[catul,
 El, daca-mi vedea
 C[Miul dormea,
 Pe br`nci se t`ra,
 Palo=, c-apuca
 +i s-apropia
 S[-i ia suflarea,
 S[-i curme via\ea.
 M[re, se-nt`mpla
 C[murgul p[=tea,
 +i murgul vedea
 Ce Iano= f[cea.
 Murgul c[s[rea,
 Murgul sfor[ia
 Murgul n`ncheza,

Miul se trezea,
 +i, de se trezea,
 Miul ce-mi f[cea?
 Vorb[nu zicea,
 Pe Iano= lua,
 }n sus l-azv`rlea,
 }n m`ini }l prindea,
 +i c`nd }l tr`ntea,
 Zobit c[-l l[sa:
 Palo= c[scotea
 Capul c[-i t[ia,
 Trup buc[}i f[cea,
 Pe foc le-arunca,
 Voinicii speria,
 P[durea-mi umplea.
 Foaie =o lalea,
 Miul se scula,
 { }l cobuz lua
 +i din el c`nta.
 Levin`i c[-mi chema,
 Din gur[vorbea,
 Pe to`i }ntreba:
 — D-alei, mai levin`i,
 Cincizeci f[r[cinci,
 Patruzeci =i cinci,
 Str[ini de p[rin`i
 De c`nd erea`i mici;
 D-alei, m[i voinici,
 Du=i pe la potici
 De c`nd erea`i mici,
 Care v-}i g[si
 +i v-}i bizui
 Ca s[-mi ajuta`i,
 +ea s[-mi ridica`i?
 C[cine-o putea,
 Z[u, pre legea mea,
 Cu mine-o pleca!
 Vorba nu sf`r=ea,
 +eua c-apuca,
 Jos c[mi-o punea,
 +i to`i se-ncerca,
 Doar d-o ridica;
 Geaba se-ncerca,
 C[nici n-o mi=ca.
 Patruzeci =i cinci,
 Cincizeci f[r[cinci
 De voinici levin`i,
 To`i se }ncerca,
 +i nimeni putea
 S[mi=te =eua.
 Unul r[m`nea
 S[-ncerce =-}la.
 Dar cine-mi erea?
 Un fost buc[tar,
 Negru =i p`rlit,
 De pirostriei fript!
 El m`na punea,
 +eua c[mi=ca,
 +eua c[muta,
 Dar n-o ridica,
 C[nu mi=i putea.
 Miul, de-mi vedea,

Bine c[-i p[rea
 +i de at`ta.
 Cal]i d[ruia,
 Cu el]l lua
 +i mi se-ntorcea,
 La]ilal`i zicea:
 — Voi, neputincio=i
 +i nepricops`i,
 Codru-l p[r[s`i,
 Vii ca s[pliv`i,
 Porumb s[pr[=i,
 F`n ca s[ cos`i,
 Iarna
 S[-mi tu=i,
 Vara
 S[-mi ihni`i!

+i daca zicea,
 Murgu-nc[lica,
 Durda=i apuca,
 Cobuz]=i lua,
 Drumu-i]ndrepta,
 Iar,]n urma lui,
 Frunza codrului
 Dulce-mi r[suna
 D-un dulce c`ntic,
 C`ntic de voinic,
 Din cobuz de soc,
 Mult zice cu foc;
 Din cobuz de os,
 Mult zice duios;
 Din cobuz cu fire,
 Mult zice sub`ire.

(G. Dem Teodorescu, Lacul-S[rat, Br[ila)

+tefan Vod[

]n ora=,]n Bucure=ti,
 La casele mari, domne=ti,
 ]n curte la +tefan Vod[,
 Mare mas[mi-e]ntins[
 +i de mari boieri coprins[,
 De boierii
 Sfatului
 St`lpii
 | arigradului,
 Sfetnicii

'Mp[ratului.
 Ei la mas[ce m[n`nc[?
 Numai =tiuc[
 +i p[strung[,
 +i galben[caracud[,
 Cu pe=te d[-l m[run`el,
 Mor boierii dup[el.
 Din pahare ce-mi]nghi?
 Vinul alb =i rumenit
 De la vii

Moldovene=ti,
 Din podgorii
 Muntene=ti
 +i din pivni\`e domne=ti.
 Dac[vorba
 Contene=te,
 Foamea
 Se mai potole=te
 +i m`ncarea
 Se sf`r=te,
 Iar[vod[ce-mi gr[ie=te?
 — Be\i, boieri, v[osp[ta\i!
 M`ine-zori s[v[scula\i
 +i frumos s[v[arma\i,
 Pe la br`ne cu pistoale,
 Dup[m`ini cu iatagane,
 La picior cu sulcioare,
 C-o s[facem v`n[toare
 D-un voinic ce seam[n n-are:
 P`n` la fagul Miului
 Din codrii Cobiului.
 S[-i vedem fagu-nc[rcat
 +i de arme-mbrebenat,
 Cu sul\i=i cu pistoale
 Ce lucesc frumos la soare,
 Iar pe Miul sp`nzurat
 Unde-o fi fagul mai nalt,
 C[-mi bate poterile
 +i-mi scurteaz[zilele.
 Be\i, boieri, v[osp[ta\i,
 M`ine-aici s[v[afla\i!

Foicic[salb[moale,
 Iat[Calea, fat[mare,
 Surioara Miului,
 Ce sluje=te domnului,
 Ea, pe dat[ce-auzea,
 Printre slugi se furi=ea,
 La picior c[mi-o lua
 +i din fug[potrivea
 C`te-un deal, c`te-o v[lcea,
 P`n` la codru d-ajungea;
 Iar]n codru c`nd intra,
 M`na dreapt[ridica,
 Frunz[de la fag rupea
 +i-n guri\ c-o punea,
 De =uiera voinice=te,
 Ca s-o-n\leag[fr[\e=te.
 Miul, unde o auzea,
 }nainte c[-i ie=ea
 +i din gur[mi-i gr[ia:
 — Dar tu, surioara mea?
 Neica nu te a=tepta!
 La mine de ce-ai venit?
 Au haine \i-ai ponosit,
 Au vod[mi te-a gonit,
 Au \ie \i-o fi sosit
 Vremea de c[s[torit?
 Calea vreme nu pierdea,
 Ci din gur[mi-i gr[ia:
 — Nici haine n-am ponosit,
 Nici vod[nu m-a gonit,
 Nici mie nu mi-a sosit

Vreamea de c[s]torit.
 Ascult[de ce-am venit:
 Asear[, la +tefan Vod[,
 Fost-a sfat cu mare vorb[.
 Mas[mare-a fost]ntins[
 +i de mari boieri coprins[,
 De boierii
 Sfatului,
 St`lpii
 | arigradului,
 Sfetnicii
 'Mp[ratului,
 Trimi=i la domn cu solie
 De la nalta-mp[r]`ie:
 +-au s[fac[v`n[toare
 P`n' la fagul dumitale,
 D-un voinic ce seam[n n-are,
 S[-\i vaz[fagu-nc[rcat
 +i de arme-mbrebenat,
 Iar pe tine sp`nzurat
 Unde-o fi fagul mai nalt!
 Miul, unde-o auzea,
 Din guri\[-i r[spundea:
 — D-alei, surioara mea,
 Nu =tii c[-s bal[de drac
 +i vin domnilor de hac?
 Potecu\`a s[-\i apuci,
 }nd[r]t s[mi te duci

+i-n curte de mi-ei intra,
 S[te faci a m[tura;
 Nimeni seama s[nu-\i ia
 C-ai lipsit pe undeva,
 +i las', c[suntem =tiu\i
 Pentru turci =i arn[u]\i!
 Calea drumu-=i apuca,
 La domnie se-ntorcea,
 Iar Miul se-mpodobeia,
 C[r]ruia c-apuca,
 Ciob[na= c[-mi]nt`inea
 +i din gur[mi-i gr[ia:
 — Ferice de cin-te-a fapt¹
 +i de cin' te-a leg[nat,
 C[mult o s[-\i fie bine
 D-[i asculta tu de mine.
 S[-mi dai gluga
 Ciob[neasc[,
 Ca s[-\i dau saia
 Domneasc[;
 S[-mi mai dai ciorecii t[i,
 Ca s[-\i dau =alvarii mei,
 Verzui ca foaia de tei,
 De nu trece glon\ prin ei;
 D[-mi opinca
 | [r]neasc[,
 Cu t`rs`na
 Moc[neasc[,
 +i na-\i cizmele-mi de \ap,
 De \ap de la capr[stearp[,

¹ Te-a f[cut (form[veche de limb)].

Ce la ap[mult mai rabd[;
 D[-mi c[ciula
 | urc[neasc[,
 Ca s[-\i dau cuca
 Domneasc[;
 +i mai d[-mi ca\ a
 P`rlit[,
 S[-\i dau pu=ca
 Ghintuit[,
 C[mi-am pus]n g`nd =i eu
 S[-nv[\ me=te=ugul t[u.
 Ciob[na=ul, d-auzea,
 Din guri\ [mi-i gr[ia:
 — D-alei, doamne, Miule,
 Miule voinicule,
 Da-\i-oi toate \oalele,
 | oalele =i oile,
 S[nu-mi scurtezi zilele!
 Foaie verde =-o-lalea,
 Miul mi se ciob[nea,
 Cu oi\ele-mi pornea
 +i-n p[=une le m`na,
 Tot prin alb[
 Colilie,
 Unde fir de iarb[
 Nu e.
 +tefan Vod[, c`nd sosea,
 Cu oastea,
 Cu liota,
 Pe voinic]l]nt`lnea
 +i din gur[-i cuv`nta:

— Bun[ziua, fl[c[ia=,
 Bun[ziua, ciob[na=!
 Ciobanul, cu bl`nd[vorb[:
 — Mul\umescu-\i +tefan Vod[!
 — De unde =tii cum m[
 cheam[?
 — Dup[oaste luai seam[
 C[e=ti domn la Bucure=ti,
 }n mul\i ani s[-l st[p`ne=ti;
 Numele-\i l-am auzit
 La biser'c[pomenit,
 C[m-am dus la nchin[toare
 }n zile de s[rb[toare!
 Vod[-n Miul se-ncredea,
 De cioban]l socotea
 +i frumos]l]ntreba:
 — Spune-mi mie, fl[c[ia=,
 Spune-mi mie, ciob[na=,
 +tii tu drumul
 Codrului
 P`n' la fagul
 Miului,
 Miului
 Zglobiului,
 Miului
 Haiducului?
 Iar ciobanu-i r[spunde:
 —]l cunosc, m[ria-ta,
 Dar s[merg
 N-oi cam putea,
 C[nu-mi pot

L[sa turma.
 +tefan Vod[-i poruncea,
 Dar ciobanu-i r[spundea:
 — Dac[vrei, las[-\i oastea
 S[-mi p[zeasc-aici turma,
 C[sunt oile turce=ti,
 Cu nimic nu le pl[te=ti,
 +-apoi codrul se-ndese=te,
 Oastea nu-\i mai trebuie=te,
 C[prin codru nu r[zbe=te!
 +tefan Vod[s-am[gea,
 Pe cioban c[-l asculta,
 Dup[d`nsul se lua:
 El pe jos, vod[c[lare,
 Pe potec[la strimtoare.
 De mergea ce mai mergea,
 P`n` de oaste-l dep[rta
 Prin r[ri=e
 Mi-l sucea,
 Prin coti=e
 Mi-l cotea,
 Prin r[chite
 Mi-l b[ga,
 +i din gur[
 Mi-i gr[ia:
 — D-alei, doamne,
 +tefan Vod[,
 S[mai ridici
 Sc[rile,
 S[nu ba\i
 Smicelele.

C[d-or sim\i cetele,
 Ne scurteaz[zilele!
 +tefan Vod[, d-auzea,
 De groaz[se]ngrozea:
 Limba-n gur[c[-=i mu=ca,
 S`nge ro=u c[-mi curgea,
 Pe caftan verde pica.
 La fag, m[re, d-ajungea,
 Fagul de i-l ar[ta,
 Ce vedea, se sp[im`nta,
 C[Miul ce mi=-i f[cea?
 M`na dreapt[
 C[punea,
 Din tulpin[
 C[-l scotea,
 Cu tulpina din p[m`nt
 S[-i fie de =ez[m`nt,
 Apoi sta cu el de vorb[:
 — D-alei, doamne,
 +tefan Vod[,
 Asear-ai fost la be\ie,
 Acuma e=ti la trezie.
 Ai plecat la v`n[toare
 D-un voinic ce seam[n n-are,
 Ca s[-l ar[\i sp`nzurat
 Unde-o fi fagul mai nalt.
 C[sunt voinic, ai v[zut;
 C[sunt Miul, n-ai =tiut,
 Dar la m`n[mi-ai c[zut!
 Apoi Miul ce-mi f[cea?
 Numai o palm[c[-i da,

Palo= din teac[scotea,
 Buc[\ele-l buc[\ea,
 }n d[sagi le a=eza
 D[sagii pe cal punea,
 Una bun[c[-i dedea
 +i din gur[mi=-i gr[ia:
 — Poart[-l =i mort, bidiviu,
 Pe unde l-ai purtat viu:
 La slugile turcilor
 +-ale arn[u\ilor,
 Nu-n calea voinicilor
 +i-n codrul haiducilor!
 Calul fuga c-apuca,
 Pe potec[se-ntorcea,
 +i la oaste c`nd ie=ea,
 Boierii

Se minuna,
 Sfetnicii
 Se]ngrozea,
 Solii
 Se cutremura
 +i din gur[ce-mi zicea?
 — Lucrul nu prea e curat:
 Calul lui vod-a sc[pat!
 Ia c[ta\i]n des[giori,
 C-or fi plini de g[lbiori...
 }n d[sagi de se uita,
 Ciozv`r\i de carne vedea,
 +i pe fug[se pornea,
 Dun[rea de nemerea,
 Peste Dun[re trecea,
 Vestea-n |arigrad ducea.

(G. Dem. Teodorescu, Bucure=ti)

Stanciu al Bratului

Foicica bobului,
 Sus, la plaiul muntelui,
 La hotarul Branului,
 Sub cetina bradului,
 Mi-e cerdacul Stanciului,
 Stanciului d-al Bratului.
 Nu-i cerdacul Stanciului,
 Ci mi-e cuibul dracului.
 Mai la vale de cerdac,
 Mi-e d-un molift, z[u, plecat

+i de arme]nc[rcat.
 La umbra moliftului,
 Frumoas[mas[e-ntins[
 +i de mul\i haiduci cuprins[.
 Dar la mas[cine-mi =ade?
 +ade Stanciu-al Bratului,
 M[rin al +elarului,
 Cu Dobre-al Ploscarului,
 +i cu Ni\ Com[ni\],
 +i-mi bea vin dintr-o ploschi\],

S[vai, mic[mititic[,
 D-o vadr[=i cinci oca.
 +i-nchina Stanciu cu ea,
 S[nu-l prinz[potera.
 Stanciu bea =i mi=-i m`nca
 Cu haiducii-al[turea;
 Straj[bun[c[-i d-avea
 Pe sor[-sa Ilinca,
 Bat-o Maica Precista
 +i Sf`nta Duminica,
 C[bun[straj[\inea.
 Stanciu bea =i mi=-i m`nca,
 Dar Ilinca ce-mi f[cea?
 }n c[fas mi se urca,
 Lua ochean =i se uita,
 +apte poteri c[-mi vedea,
 Fuga la Stanciu c[-mi da
 +i Stanciului c[-i spunea.
 Dar[Stanciu ce-mi f[cea?
 M`na pe plosc[punea,
 Un p[har de vin umplea
 +i Ilinc[i c[mi-l da.
 Dete unu,
 Dete dou[,
 Dete patruzeci =i nou[,
 Dar c`nd fu despre be`ie,
 Despre dalba veselie,
 Ilinca c[mi=-i zicea:
 — Alei, neic[Stanciule,
 Tu mi-\i bei =i-mi chefuie=ti,
 De poter[nici g`nde=ti.

Ia m[n`nc[, nu prea bea,
 C[fusei mai c`t-colea
 +-auzii d-o vorb[rea,
 C[te-a prinde potera;
 Potera lui Oprian,
 Te caut[de-i un an.
 A=a Stanciu mi-auzea
 +i din gur[c[-mi gr[ia:
 — Ai, tu, surioara mea,
 M-ai v[zut la b[utur[
 Cu mul'i fra'i d-adun[tur[,
 Nu-mi veni=i c-o vorb[bun[;
 M-ai v[zut la refenea
 Cu mul'i fra'i de seama mea
 +i-mi veni=i c-o vorb[rea.
 Ai, Ilinco, sor[-mea,
 De nu po\i }n haiducie,
 Du-te-acas[=i-\i ia iie,
 Nu umbla }n haiducie,
 C[ea nu \i-e dat[\ie,
 Ci mi-e d[ruit[mie
 Din mica-mi copil[rie.
 Du-te-acas[, ia-\i b[rbat,
 S[-\i fie ciocan }n cap.
 Eu nu-s muiere cu concii,
 La poter[s[nu poci;
 Nu sunt femeie fricoas[,
 Ca de poter[s[-mi pas[.
 Ilincu\ a c[-mi zicea:
 — Alei, neic[Stanciule,
 Nu m-oi duce s[-mi iau iie,

Ci-oi s[stau]n haiducie;
Nu m-oi duce la b[rbat,
S[-mi fie ciocan]n cap,
Ci-oi s[-mi pun d-un

com[nac,

Verde ca foaia de fag,
S[intru-n codru cu drag.
Nici mai mult c[nu trecea,
+apte poteri c[-mi sosea,
Cu Oprian al[turea,
+i la Stanciu]ndr[znea,
+i Stanciu c[mi-i vedea,
A=a Stanciu c[-mi zicea:
— C[pitane, dumneata,
Cheam[-i ceata s[m`nc[m
+un p[har de vin s[bem,
C[-i fi tare ostenit
Tot umbl`nd =i c[ut`nd
+i de Stanciu]ntreb`nd.
C[pitanul ce-mi zicea?
— Ai, Stanciule, dumneata,
N-am venit ca s[m`nc[m
+i-mpreun[vin s[bem,
Ci-am venit s[te leg[m,
C[sp[tarul ne-a m`nat
+i-a=a porunc[ne-a dat,
S[te ducem, m[ri, legat.
Dar[Stanciu ce-mi zicea?
— C[pitane, dumneata,
Mai]ncet cu potera,
C[d-oi sta a m[m`nia,
Pune-oi m`na pe durda,

Pe durda, pe nebuna,
C[-i bag praful cu m`na,
Gloan\ele, cu chiv[ra,
Fierul, cu zbur[tura.
+i mi-oi lua-o la obraz,
+i mi-oi trage cu n[caz,
Nici pe unul nu v[las.
A=a Stanciu c[zicea;
— C[pitane, dumneata,
Mai a=teapt[pu`intel,
Ca s[spui =i eu ni\el:
Ce-am furat =i ce-am m`ncat,
S[m[dau \ie legat?
Ia d[tu cu gloan\e-n mine,
S[ai la sp[tar ce spune.
C[pitanul ce-mi f[cea?
La poter[porunca,
Cura gloan\ele ca ploaia.
A=a, Stanciu ce-mi f[cea?
Gura, frate, c[-i c[sca,
Gloan\e-n gur[sprijinea
+i-n palm[le aduna,
+i-nd[r[t le azv`rlea,
+i r`z`nd a=a gr[ia:
—]ine-\i, frate, gloan\ele,
De v[umple\i pu=tile,
C[sunt tari p[durile
+i v[-or m`nca holile.
A=a Stanciu ce zicea?
— C[pitane, dumneata,
Mai]ncet cu potera,

C[mi-ai stricat mescioara
 +i toat[refeneaua;
 C[d-oi sta a m[m`nia,
 Pune-oi m`na pe durda,
 Pe durda, pe nebuna.
 Nici mai mult c[nu trecea,
 M`na pe durd[punea,
 La obraz o-al[tura,
 Tot]n carne c[nu da,
 Ci prin frunze-o slobozea,
 Craci din copaci doborã,
 Pe poter[c[-mi c[dea.
 O crac[c[mi=i venea,
 Pe c[pitan mi-l lovea
 Tocma-n furca pieptului,
 V[zu lucru dracului.
 C[pitanul ce-mi zicea?
 — Fr[\ior, ne pierdem capu,
 L[sa\i pe Stanciu la dracu.
 Am auzit, n-am crezut,
 Acu cu ochii-am v[zut.
 Vinele mi s-a muiat,
 Ochii mi s-a tulburat,
 M`inile mi s-a legat.

Potera=i c[-mi fugea,
 D-a-nd[r[tele-mi fugea,
 Joc de fug[nu=i b[tea.
 Haiduceii c[-mi r`dea,
 De r`s mi se pr[p[dea,
 De ce fuge potera,
 C[n-a p[\it nimica.
 Dar[Stanciu ce-mi f[cea?
 Mai tare mas[-nt[rea.
 El la mas[c[-mi =edeã
 Cu haiducii-al[tureã,
 +i mi=i beã =i mi=i m`nca,
 +i tare se veseleã.
 Dar c`nd fu despre be\ie,
 Despre dalba veselie,
 A=a Stanciu c[-mi gr[ia:
 — Fa Ilinco, fata mea,
 Bag[m`na-n scorbureã
 +i scoate-mi pe durda mea,
 S[-i mai auz guri\ã,
 S[ ]ndemn[m potera,
 C`nd s-o ]nt`lni cu alta,
 S[spuie de noi ceva,
 S[se duc[pomina!

(C. N. Mateescu, Albe=ti, Arge=)

Stan=iu

Flori=ic[m[tr[gun[,
 Drag[mi-i]i la b[utur[
 Cu voini=i di adun[tur[,

Undi fulger[=i tun[.
 Fóai verdi matostat,
 +[d]n durd[r[z[mat,

+i g`ndesc la Calupat,¹
 C-a=ela bun-ji di pr[dat.
 La =el =iorpac d[r`mat,
 +] di ar mi]nc[rcat,
 Tot di pu=ti ghintuiti,
 Di palo=i ascu`ti,
 Di b[ltagi ferecati,
 M`ndre-s, m`ndre-s =] al[miti,
 Noaptea li vezi `i ji fric[.
 La umbra =iorpacului,
 +[d st[p`nii armilor.
 Da anumi cum]i cheam[?
 Unu-l chiam[Neculai
 Harabagiu bun di cai
 Di z`=i Craiova vai!
 Altu-l cheam[Gheorghie=i
 Prad[noaptea]n t`rg la Ie=i,
 +i z`ua]n Bucure=ti.
 Pi p[r[u fagului,
 La cr`=ma bogatului,
 Beu voni=i de-a Stan=iului
 Stan=iu =edi]n cap di mas[,
 Cu vedri`a plin[ras[.
 El din gur[a=a li z`=i:
 — Be`i b[ie`i =i v[g`ndi`i,
 La jin nu v[l[comi`i,
 C[voi nu =ti`i c[jinu-i mari
 =`lvariu ²

¹ Calupat — Calafat.

² +`lvariu — =iret

Voi]i be vi-`i]nb[ta,
 +i p`otira va]nconjiura.
 Stan=iu ni=i n-o sf`r=it,
 +`pti p`otiri i-au p`lmit.
 +i striga din ghin[rari:
 — Da`i ]n Stan=iu c[-i t`lhar!
 Iar striga din o=i`veri:
 — D[-ti Stan=iule legat
 S[nu mori tu]npu=cat.
 Iar Stan=iu din gur[a=a au zis:
 — Nu-s muieri cu c`rp[
 ]n cap,
 S[m[dau la voi legat,
 +i-s]ian cu com`nac,
 Verdi ca frunza di fag,
 Di =tiu potirii =i s[-i fac.
 Pune`-v[ b[ie`i to`i spati
 la spati,
 Cu pu=tili tras] toati.
 El lua durda]n m`n[,
 C`nd o ridicat-o]n sus
 Potira=i to`i s-au dus.
 Foai verdi topora=,
 Di la t`rg p[n[la ora=
 N-au remas ni=i on potira=
 +] iar[stau =] m[g`ndesc
 La noapti un`s] p[lesc:
 S[p[lesc la C`npu-lung,
 La grajdiu lui Osman-turc,
 S[mi alegu on cal porunb,

Scurt]n trup =i lung]n g`t,
 Cum]i bun di zurbal`c.¹
 C]nd oi tre=i Craiova,
 S] nu s] udi scara,
 Ni=i col`u la ib`nci.²
 +] cari cum m-a vidé
 S]-mi z`c] c]chitani
 C]chitanu codrilor,
 Vonicu` vonicilor.
 +] iar] stau =] m] g`ndesc,
 La noapti un` s] p]lesc,
 S] p]lesc la Craiova,

S] rujim herghelia,
 S] tre=i]n Moldova.
 Mult pu`n =]-om c`=tiga,
 Om c`=tiga on leu =] doi
 S-] beu cu on frati de-al meu
 S] m-ar]t c] nu-s om r]u
 Foai verdi alb]stric],
 Haide] b]ie] la potic];
 La potic]]n drumu mari,
 Pi-acolo trec mocani cu sari,
 +i au p]rali g]lb]na=i
 Sa-i punim la des]ga=i.

(George V. Madan, satul Nisporeni,
 \inutul Chi=in]ului)

Ion]l Mare

Lele verde de-un pelin,
 Ia s-asculta] la C]lin,
 La C]lin s]rdar C]lin!
 C`nd oi zice pelin]],
 '+i-lua drumul la Pleni]],
 Cu =ase cai la c]ru]].
 }n Pleni]] de-ajungea,
 'N dealul viilor suia,
 Vinurile le-ncerca:

¹ Di zurbal`c — de voinicit, de haiducit.

² }n textul de baz]: ibagi (n.ed.)

Care vin c] mi-i pl]cea,
 Punea bivoli =i-l tr]gea,
 Cu slugile-l]mp]r]ea;
 Care vin c] nu-i pl]cea,
 Tr]gea ieteganele
 +i-mi t]ia cepurile
 +i sp]r]gea d]ogile
 +i-mi v]rsa vinurile.
 Lele verde buruian],
 '+i-lua drumul la Poian].
 'N Poian] la cin` tr]gea?
 La logof]tul Ne]a,
 C] cu el =tia vorba

+i toat[socoteala.
 Dar pe poart[c[-mi intra,
 Nici caii nu-i deshama
 +i-a=a din gur[gr[ia:
 — Logofete, dumneata,
 Socotit-ai Poiana?
 — Mai C[line, dumneata,
 Poiana c-am socotit,
 Trei calici c[n-au pl[tit.
 +i de nu m[crezi pe mine,
 | i i-oi spune
 +i pe nume:
 C`nd oi zice de-un lipan,
 Unul este B[ld[ran,
 N-a pl[tit claca de an,
 Bate-l-ai, Doamne, du=man!
 Altu e Ghi\[Chiri=,
 De an n-a mai dat pe-aici,
 | ine b[ni=orii-nchi=i,
 De se uit[cam chiordi=,
 Intr[pe co= t[v[li=.
 C`nd oi zice trei migdale,
 Unul este Ion [l Mare:
 Ion [l Mare din Poian[,
 Car' n-a dat nici cincii parale;
 Ion [l Mare din Pope=ti,
 De-ncalec[c`t clipe=ti,
 Cu cizmele lectine=ti!
 — Logofete, dumneata,
 Ia s[mi-i aduci]ncoa',

Ca s[-i fac de mascara,
 S[-i afle mahalaua!
 Logof[tul ce-mi f[cea?
 Bastonu-n m`n[=i-l lua,
 La B[ld[ran c[-mi pleca
 +i la poart[c[-i b[tea.
 B[ld[ran, c`nd]l vedea,
 Bun[ziua c[mi-i da:
 — Logofete, dumneata,
 Ce-o mai fi, frate, asta?
 — B[ld[rane, dumneata,
 Hai, c[te cheam[C[lin,
 S[-i dea un pahar de vin,
 C[prea e=ti al om din plin!
 — Dar la ce m-o mai chema?
 C[, nu =tii, anul trecut
 De trei ori clac-am pl[tit,
 Nici nu m-ai mai socotit,
 Nici chitan\[n-am primit!
 Lele verde viorea,
 La nevast[c[-mi intra:
 — Fa nevast[, dumneata,
 Ia d[punga-n m`na mea,
 C-oi]nc[pea
 'N vreo belea,
 Oi da punga
 +i-oi sc[pa!
 Punga la br`u c-o b[ga,
 La C[lin c[-mi ajungea,
 Acolo, c`nd ajungea,

Bun[ziua c[mi-i da:
— Bun[ziua, m[i C[line!
— Mul\[mincu- $\bar{\imath}$,
porc-de-c`ine!
— Daleleo, s[rdar C[line,
De ce m[faci porc-de-c`ine,
C[sunt voinic ca =i tine?
C[, nu =tii, anul trecut
De trei ori clac-am pl[tit,
Nici nu m-ai mai socotit,
Nici chitan\[n-am primit!
Pentru-o oal[de urzici
Mi-ai luat vaca din g`rlici.
Pl`ng copiii pe bordei
C[n-au lapte-n putinei,
S[te lucrez cu temei!
Pe catastiv el c[ta,
Patru galbeni mi-l g[sea,
Scotea banii =i pl[tea:
— M[i C[line, dumneata,
B[ni-orii cari \i-i dau,
Peste-un ceas iar s[\i-i iau!
Lele verde viorea,
Sictir, pe u=[c[-l da.
— Logofete, dumneata,
C`nd oi zice de-un sporici,
S-aduci pe Ghi\[Chiri=,
De an n-a mai dat pe-aici,
| ine b[ni-orii-nchi=i,
Intr[pe co= t[v[li=!
Lele verde viorea,

La Ghi\[Chiri= pleca
+i la poart[c[-i b[tea:
— Frate Ghi\[, dumneata,
Hai, c[te cheam[C[lin,
S[- $\bar{\imath}$ dea un pahar de vin,
C[prea e-ti al om din plin!
— Dar la ce m-o mai chema?
C[, nu =ti $\bar{\imath}$, anul trecut
De trei ori clac-am pl[tit,
Nici nu m-a $\bar{\imath}$ mai socotit,
Pentru trei oca de mei
Mi-a $\bar{\imath}$ luat cinsprece lei!
La nevast[c[intra:
— M[i nevast[, dumneata,
Ia d[punga-n m`na mea
C-oi]nc[pea
'N vreo belea!
Punga la br`u c-o b[ga,
La C[lin c`nd ajungea
Bun[ziua c[mi-i da:
— Bun[ziua, m[i C[line!
— Mul\[mincu- $\bar{\imath}$,
porc-de-c`ine!
Daleleo, s[rdar C[line,
De ce m[faci porc-de-c`ine,
C[sunt voinic ca =i tine?
Lele verde viorea,
Pe catastiv el c[ta,
+ase galbeni mi-l g[sea,
Scotea banii =i pl[tea.
— M[i C[line, dumneata,

B[ni=orii cari \i-i dau,
 Peste-un ceas iar s[\i-i iau!
 Iar C[lin, c`nd auzea,
 Sictir pe u=[c[-l da.
 — Logofete, dumneata,
 C`nd oi zice trei migdale,
 S[-mi aduci pe Ion [l Mare,
 Care n-a dat nici trei parale;
 Ion [l Mare din Poiana,
 Ion [l Mare din Pope=ti,
 De-ncalec[c`t clipe=ti,
 Cu cizmele lectine=ti!
 — M[i C[line, dumneata,
 Dau]n ap[=i m[-nec
 +i prin m[r[cini de-a drept,
 +i la Ion c[nu mai plec.
 C[Ion are-o pandara:
 Ciople=te cu securea,
 Vai de m[iculi\ a mea!
 Catastivele lua
 +i-n spinare mi-l lovea,
 'N pragul c[=ii-l dobor a,
 Logof[tul ce-mi f[cea?
 Bastona=ul =i-l lua,
 Cam cu str`mbul c[era...
 C`nd oi zice bob n[ut,
 M[dusei s[-mi iau tutun,
 M[-nt`lnii cu Ion]n drum,
 Se uita ca un nebun.
 — Frate Ioane, dumneata,
 Hai, c[te cheam[C[lin,

S[-\i dea un pahar de vin,
 C[prea e=ti al om din plin!
 — Dar la ce m-o mai chema?
 C[, nu =ti\i, anul trecut
 De trei ori clac-am pl[tit,
 Nici nu m-a\i mai socotit!
 R[u, neic[, se nec[jea,
 La C[lin c`nd ajungea,
 Bun[ziua c[mi-i da:
 — Bun[ziua, m[i C[line]!
 — Mul\umincu-\i,
 porc-de c`ine!
 Te-ai f[cut un porc-de-c`ine
 De nu mai dai pe la mine?!
 — P[i m-am \inut c[sunt
 pl[tit,
 Sunt pl[tit
 De ierb[rit,
 De-aia, frate, n-am venit!
 Pe catastiv el c[ta,
 Nou[galbeni mi-l g[sea.
 — Nu \i-e, C[line, p[cat?
 Bani lua\i pe secerat,
 Toat[ziua coco=at
 Pe mo=ia lui Mucic[,
 Bani da\i degeaba, domni\?
 Ion [l Mare ce f[cea?
 Nou[galbeni c[pl[tea.
 La B[ld[ran se ducea:
 — B[ld[rane, dumneata,
 Hai s[lu[m c`inele,

Ne-a m`ncat cu cl[cile,
 Pl[tim =i urzicile;
 Nu mai nojim car =i boi,
 Nici]n obor patru oi!
 B[ld[ran, c`nd l-auzea:
 — Frate Ioane, dumneata,
 Nu vezi c-am]mb[tr`nit,
 Nu mai sunt bun de nimic?
 Da-]i dau copiii-am`ndoi,
 C[=tiu seama la r[zboi!
 — Las' copiii, ca copiii,
 Haide]i noi, [i mai b[tr`ni,
 C[=tim bine s[lupt[m!
 La Ghi\ Chiri= mergea:
 — Frate Ghi\, dumneata,
 Hai s[lu[m c`inile,
 Ne-a m`ncat cu cl[cile,
 Pl[tim =i urzicile;
 Nu mai nojim car =i boi,
 Nici]n obor patru oi!
 Lele verde viorea,
 Ghi\ Chiri= r[spundea:
 — Frate Ioane, dumneata,
 Nu vezi c-am]mb[tr`nit,
 Nu mai sunt bun de nimic?
 Da-]i dau pe Dobri= [l mic,
 Face potera colnic;
 }nt`lne=te omu-n drum,
 }l cinste=te,
 L-omene=te,
 +i-n pung[mi-l scherbele=te,

+i-l dezbrac[din z[bun,
 }i trage vreo doi-trei pumni,
 L-]ndreapt[pe drumu-[l bun...
 Se \ine dup[c[ru\],
 Neic[, ca o boldeicu\],
 +i sare din spi\[-n spi\
 P`n[se suie-n c[ru\]!
 — Las' copiii, ca copiii,
 Haide]i noi, [i mai b[tr`ni,
 C[=tim seama s[lupt[m!
 Pe-[i b[tr`ni c[mi-i lua.
 C`nd oi zice fir m[rar,
 Luau drumul la Tunari.
 Iar C[lin ce mi-=i f[cea?
 C`nd oi zice de-un sporici,
 'i lua drumul la Chidici.
 La Ghidici c`nd ajungea,
 La Maria v[duva,
 La Ilinca
 |iganca,
 C[cu ea =tia vorba
 +i toat[socoteala...
 Ion [l Mare ce-mi f[cea?
 Se \inea dup[c[ru\
 Tomnai ca o boldeicu\
 C`nd soarele sc[p[ta,
 La Chidici c[se afla.
 Se plimbau pe b[t[tur[
 Tot cu l[nci=oara-n m`n[;
 C`nd oi zece viorea,

Lancea pe sub iep`ngea.
 Ion [l Mare ce gr[ia?
 — Frate Ghi\], dumneata,
 Intr[tu, frate,-n bordei
 +i lucreaz[cu temei!
 — Frate Ioane, n-oi intra,
 C[sunt luat cu sila,
 Frate, tot de dumneata!
 Ion [l Mare ce-mi f[cea?
 El la u=[c[trecea,
 Cu picioru-n u=[da,
 S[rea u=a =i c-un st`lp,
 C[prea dete nec[jit...
 Pe C[lin c[mi-l g[sea,
 Tomnai la mas[era.
 Ion [l Mare ce gr[ia?
 Bun[seara c[mi-i da:
 — Bun[seara, m[i C[line!
 — Mulumincu-\i, frate Ioane!
 Frate Ioane, dumneata,
 Ia hai, frate, s[cin[m
 +i-am`ndoi s[ne-mp[c[m!
 Ion [l Mare de-auzea:
 — Arz[-\i focul cina ta,
 C[-n mine crap[fierea
 C[n-am c`nd te judeca!

{ le bucate rumenite
 O s[le v[z p`ng[rite!
 — Frate Ioane, dumneata,
 }i dau aur c`t oi vrea,
 Numai lunge=te-mi via\!
 Nici vorba n-o ispr[vea,
 Lancea-n burt[i-o-arunca,
 Pe C[lin]l omora,
 Frate, de se pomenea.
 Iar pe el cine-l pl`ngea?
 Tot M[ria v[duva
 +i Ilinca
 |iganca:
 „M[i C[line, dumneata,
 Din butc[, din telegari,
 Cum te duce pe doi pari!...“
 }l plimba =i prin Craiova,
 Parc[e venit din Iova...
 Iar C[lin c[mi-a murit,
 Ghidiciul c-a-mbobocit,
 Poiana c-a-ntinerit.
 C`nd oi zice trei v[p[i,
 Poiana, numai dug[i.
 Are omul cinci parale,
 Bea-n c`rcium[ p`n[moare,
 F[r[nici o sup[rare...

(Al. Amzulescu =i Gh. Ciobanu,
Vechi c`ntece de viteji, Desa, Dolj)

Iancu Jianu

— Foaie verde-un dede\el,
 Colo-n vale-n corn[\el.
 S-a iscat d-un voinicel
 Cu cizmele de vi\el
 +i cu cojocu de miel,
 M[duc, mam[, dup[el!
 — Nu te duce, fata mea,
 C-[la e om cu belea,
 Vine potera =i-l ea
 +i tu r[m`i, fata mea;
 Vine potera =i-l ia
 +i tu r[m`i singurea,
 C-[la e Iancu Jianu
 Care-a-nsp[im`ntat Ardealu
 +i \ine pisma cu anu!
 Mai sta Iancu ce mai sta,
 Venea potera =i-l lua.
 El]n cr`=m[c[intra
 +i potera mi-l afla.
 C[pitanul ce-mi f[cea?
 Cu potera s[ducea
 +i cr`=ma mi-o-nconjura.
 C[pitanu ce-mi f[cea?
 }n[untru c[-mi intra:
 — M[i Iancule, dumneata,
 Te dai, Iancule, legat,
 Ori de nu mori]mpu=cat,
 Din bainete junghiat
 +i e mai mare p[cat!

— C[pitane, dumneata,
 Eu]mi beau b[utura,
 Nu-s femeie cu n[fram[
 S[m[dau de bun[sam[,
 +i-s voinic cu p[l]rie,
 N-am grije de voi o mie!
 Mai bea Iancu ce mai bea,
 B[utura termena
 +i-nspre u=e s[tr[gea,
 D-un fluiera= fluiera,
 Calu c[s-apropia,
 P`n' la u=e c[-mi venea,
 Iancu pe el s-arunca,
 Pinteni calului c[-i da,
 Peste garduri]mi s[rea
 +i de poter[-mi sc[pa.
 Merga calu-mboestr`nd,
 Din copite foc l[s`nd.
 El la Olt s-apropia
 +i la podar c[-mi striga:
 — M[i podare, dumneata,
 Trage podu mai de-a drept,
 C[-\i r[cesc un glonte-n piept!
 Iar podaru ce-mi f[cea?
 Se f[cea c[n-auzea.
 Iar[Iancu ce f[cea?
 C`nd a=a c[el vedea,
 Cu calu-n Olt s-arunca.
 Merga calu-mboestr`nd

+i frumo=el]not`nd.
 C`nd fu la mijloc de Olt,
 Trage Iancu c`te-un foc,
 Potera-mi st[tea pe loc.
 Mergea Iancu ce mergea
 +i la margine-mi ie=ea
 +i pe mal c[s-arunca,
 To`i b[ie`ii mi-i str`ngea
 +i cartu=e le-mp[r`ea,
 Salv[de foc c[-mi tr[gea.
 N-a`i auzit d-un oltean,
 Un oltean, un craiovean,

Ce nu-i pas[de sultan,
 De ia miei de la ciobani
 +i vin di la c`rciumari,
 Nu pl[te=te nici un ban!
 C[ci de-a= sta s[tot pl[tesc,
 Ce haiduc m[mai numesc.
 M[-nchinai cu c`ntecu,
 Ca =i lupu cu cr`ngu.
 Soarele pune =-apune,
 Cuvinte tot s-o mai spune,
 S[-mi da`i un pahar de vin,
 S[v[fac altu mai bun.

(Aurelian I. Popescu, Dio=ti, Dolj)

Pintea Viteazul

Foaie verde-a nucului,
 La cur`ile Stupului,
 Stupului, bogatului,
 Cine oare c[-mi slujea,
 Cine toate le f[cea?
 Era Pintea cel t[cut,
 Dar la minte priceput
 Era Pintea cel voinic,
 }n n[caz tr[it de mic.
 +i Stupul c[-i porunca:
 — Ce stai, Pinteo, degeaba?...
 Prinde patru boi la jug
 +i te du cu ei la plug,
 S[-mi ari holdele din deal,

Un' se face gr`ul rar;
 S[-mi ari holdele din =es,
 Un' se face gr`ul des.
 De arat dac[-i g[ta,
 Tu securea vei lua,
 }n p[dure vei pleca,
 Car de lemne vei t[ia:
 Lemne verzi
 Pentru obezi,
 +i uscate
 Pentru roate,
 Car de lemne pentru foc
 +i s[mi-te-ntorci pe loc,
 C[apoi mai]ndesear[

S[duci car de gr`u la moar[,
 Car de gr`u =i de secar[!
 Pinteaa toate le f[cea,
 Nici o vorb[nu scotea,
 F[r-]n g`ndul lui g`ndea:
 „Cine-i slug[la altul
 Multe rabd[, s[racul;
 Las' s[rabde, dac[=ede,
 Codru-i mare =i nu-l vede!...“
 Iat[ ]ns[c[-ntr-o zi
 Pinteaa la arat ie=i,
 +i, z[u, nu =tiu cum gre=i:
 Ori un bou c[s-a smucit,
 Ori c[plugul s-a izbit,
 C[din brazd[a s[rit.
 Stupul r[u se n[c]ji,
 Pe biet Pinteaa-l otigi
 +i amar mi-l sudui.
 Pinteaa meu se n[c]je=te,
 Boii-n brazd[c[-i opre=te,
 C[tr[Stupul crunt prive=te
 +i a=a c[-i gl[suie=te:
 — Hei, Stupule, st[p`n r[u,
 Ascult[ce-!i gr[iesc eu:
 Coderi=tea de la bici,
 Vezi, o-impl`nt]n brazd-aici;
 Coderi=tea de-o-nfrunzi,
 Eu atunci \e-oi mai sluji,
 Z[u atunci, =i nici atunci,
 P`n' ce-o face mere dulci,
 P`n-or da din juguri

Muguri,
 Din restele
 Vi=inele,
 S[m`nci, Stupule, din ele!
 Aste vorbe cum gr[ia,
 Coderi=tea o-impl`nta,
 C[tr[codru se-ndrepta,
 C[tr[codru cu frunzi=,
 La voinici acoperi=;
 C[tre drag de codru verde,
 Unde urma \i se pierde;
 C[tr[codru, lemne-o mie,
 Cuib de dalb[vitejie.
 Foaie verde iarb[moale,
 }n delu\, l`ng[c[rare,
 Este-o par[de foc mare;
 }n delu\, l`ng[colnic,
 Este-o par[de foc mic.
 La focuri, la am`ndou[,
 Sunt voinici o sut[nou[,
 Voinici de-ai codrului,
 Pui=ori de-ai lotrului.
 Dintre ei, vreo doisprezece
 Tot frig carne de berbece,
 Dar n-o frige cum se frige,
 Ci mi-o-ntoarce cu c`rlige
 +-o-nv`rte=te cu belciuge,
 S[fie carnea mai dulce.
 +i tot frig voinicii mei
 Un berbece =i opt miei,
 Un juncan =i cinci vi\ei,

S[se sature cu ei.
 Carne frig, vin]nc[lzesc
 +i din gur[chiuiesc:
 — Foaie verde siminic,
 Asta-i via\a de voinic,
 C[n-ai team[de nimic:
 Nici de neme=, nici de dracul,
 Tr[iasc[codrul, s[racul!
 Dar v[taful cel mai mare,
 C`nd era carnea-n frigare,
 Se sc[p[=i adormi;
 Dar degrab[se trezi
 +i din grai a=a gr[i:
 — Alelei, feciorii mei,
 To\i voinici ca ni=te zmei,
 Be\i voio=i =i osp[ta\i,
 Traiul vostru s[-l c`nta\i;
 Iar[c`nd v-i\i s[tura
 +i c`ntarea ve\i g[ta,
 Sta\i un pic =i m-asculta\i,
 Bine seama s[lua\i:
 Ziua Crucii nu-i departe,
 Frunza de pe ramuri cade,
 Codru prinde-a se r[ri,
 +-a=a, voi nu-\i mai tr[i,
 C[v-or prinde, v-or robi.
 Voi cu pr`nzul s[ sf`r=i\i,
 Vinul tot s[-l gust[r\i.
 Merge\i to\i pe la p[rin\i;
 Iar la cei ce p[rin\i n-au,
 Iat[sfatul ce le dau:

Cobor`vi la \ar[jos,
 Colo-n c`mpul cel m[nos
 +i v[face\i voi d`rjele
 Din tufe de r[chi\ele,
 +i din tufele de fag
 Face\i-v[h[d[rag;
 Spete drepte-nc`rliga\i,
 M`neci albe sufulca\i,
 }mbl[titori v[b[ga\i,
 P`n[colo-n prim[var[,
 C`nd ies vitele pe-afar[.
 Atunci s[ne-nt`lnim iar[
 C`nd va fi frunza ca banul
 +i iarba ca degetul,
 S-o poat[prinde murgul.
 Atunci calea s-o \inem,
 Pungile s[le umplem,
 S[d[m =i prin Baia-Mare,
 S[ne g[tim dem`ncare,
 S[facem ceva parale;
 Prinz[ria s-o cerc[m,
 De aur s-o u=ur[m!...
 +i voinicii-l ascultau,
 Toamna mi se-mpr[=tiau
 +i prin sate se-mp[r\eau
 +i-a=a iarna petreceau.
 Iar colea, prim[vara,
 C`nd codru\ul]nspica,
 Iarba verde c`nd ie=ea,
 Iar c[mi se aduna,
 C[tr[Pinte-a=a gr[ia;

— Iaca, Pinteo, c-am venit,
 Pinteo, cum ne-ai poruncit.
 Spune: Unde s-o lu[m,
 }nc[tr[u s[ne-ndrept[m,
 C[de tine ascult[m!
 Iar Pinteia, cu chic[crea\[,
 +i cu fa\ albenea\[,
 +i cu mintea lui istea\[,
 La voinici a=a gr[ia
 +i pe to\i ji veselea:
 — Haide\i, feciori, dup[mine,
 S[v[-nv[\ a tr[i bine;
 Hai, voinici, un' v[duc eu,
 C-acolo e bine, z[u.
 Nu-i n[caz =i nu-i st[p`n,
 F[r' tot bine de rom`n;
 Nu-i nici grij[, nici nevoi,
 F[r' tot bine pentru noi!
 Foaie verde lemn dubit,
 Vestea-n \ar[a ie=it
 De-un viteaz nebiruit
 Care Pinteia e numit,
 De-un viteaz afar' din seam[
 Pe care Pinteia mi-l cheam[.
 | ine calea la str[mtori
 +i opre=te negustori,
 De-i scap[de g[lbiori.
 El izb`nzi tot face nou[,
 Cu ortaci o sut[nou[,
 +i din \ar[-n \ar[trece,
 Cu ortaci o sut[zece.

Mers-a vestea s[se =tie,
 P`n[sus, la-mp[r[\ie,
 +i cei domni, c`nd auzeau,
 Oaste mare preg[teau,
 Oaste mare,-mp[r[teasc[,
 Pe Pinteia s[-l obliceasc[
 +i via\ a s[-i sf`r=easc[:
 Tot c[tane-mp[r[te=ti
 +i panduri or[=ene=ti,
 C[tane cu sutele
 +i panduri cu miile.
 Pinteia meu c[auzea
 C[osta=i mari s-apropia,
 Dar el nu se sp[im`nta,
 Ci din buze cam z`mbea
 +i din grai a=a gr[ia:
 — Las' s[vie c`t de mul\i,
 S[ai cu cin' s[te lup\i;
 Las' s[vie, las' s[vie,
 Corbii de =tire le =tie,
 C[de venit or veni,
 Dar nu =tiu cum or porni!
 +i din gur[cum gr[ia,
 Bucium de argint scotea
 +i ortacii =i-i chema:
 — Dragii mei, ortacii mei,
 To\i viteji ca ni=te zmei,
 Iat[eu ce-am auzit:
 Oaste mare c-a pornit,
 Oaste mare,-mp[r[teasc[,
 Pe min' s[m[obliceasc[,

Pe voi s[v[pr[p[deasc[,
 C[tane cu sutele
 +i panduri cu miile.
 Voi de lupt[v[g[ta\i,
 Pu=tile bine-nc[rca\i,
 S[biile ascu\i,
 De lupt[gata s[fi\i!
 Bine vorba nu sf`r=ea,
 Oaste mare c[sosea,
 De c[tane-mp[r[te=ti
 +i panduri-or[=ene=ti,
 C[tane cu sutele
 +i panduri cu miile.
 +i pandurii-a=a gr[ia:
 — D[-te, m[i Pinteo, legat,
 S[nu te ducem stricat!
 D[-te, Pinteo, p`n[-i vreme,
 +i de moarte nu te teme!
 Pinteo]ns[cam z`mbea
 +i din grai a=a gr[ia:
 — Hai, lega\i-m[de vre\i,
 Ori de vre\i, ori de pute\i,
 S[v[z eu cine va fi
 Pe mine a m[robi!
 Cum zicea, mi se-ncrunta,
 Pu=ca-n m`n[c[lua,
 Sabia]nc-o scotea,
 }n du=mani n[val[da
 +i amar c[mi-i culca,
 +i pe loc c[-i alunga:
 C[tane cu sutele

+i panduri cu miile.
 Domnii, dac[auzea,
 Pre\ pe capu lui puneaz:
 O mie de g[lbinei,
 O mie de hu=o=ei,
 Cine capu i-o t[ia,
 Viu sau mort la domni l-o da!...
 Cine]ns[cuteza,
 Cine oare se-ncerca
 Pe Pinteaz s[-l pr[p[deasc[,
 De el lumea s-o lipseasc[,
 De-un viteaz a=a f[los
 +i la inim[milos,
 De-un viteaz a=a de mare,
 La s[rmani d-ajutorare?...
 Pinteaz mult mai vitejeaz,
 Mul\i du=mani el mai culca
 +i nimica nu-i p[sa,
 Glon\ pe el nu-l v[t[ma,
 Sabia nu mi-l t[ia,
 C-a=a mi l-a fost vr[jit
 Maic[-sa, c`nd a fost mic;
 C-a=a mi l-a fermecat
 Maic[-sa, c`nd l-a b[iat!
 Foaie verde de secar[,
 Colea, despre prim[var[,
 C`nd se-mbrac[codrii iar[,
 A ie=it Pinteaz afar[;
 A l[sat cet[\i=i sate,
 C[sunt pline de p[cate,
 +i s-a tras]n codru verde,

Unde traiul lin se pierde.
 Colo-n jos de codru verde,
 Un foc mare mi se vede,
 L`ng[foc Pinteaa =eaa,
 Cu ortacii lui vorbeaa,
 Tot vorbeaa =i sf[ua.
 Erau vreo sut[cincizeci
 +i frigeau c`iva berbeci.
 C`nd berbecii s[frigea
 +i c`nd cina s[g[tea,
 Pinteaa la so\i se-ntorcea
 +i din grai a=a gr[ia:
 — Care din voi s-a d-aflaa
 S[mearg[la Baia-Mare
 Dup[p`ine, dup[sare,
 Dup[praf de cel mai mare,
 Dup[lin, dup[pelin,
 Dup[trei cupe de vin?
 Bine vorba nu sf`r=ea,
 Un voinic s[=i scula,
 C[tr[Pinteaa cuv`ntaa:
 — Ascult[, Pinteaa, voinice,
 Noi la Baia nu ne-om duce,
 C[via\aa]nc[-i dulce!...
 Dar de zici tu s[pornim,
 Vreo c`iva s[ne-nso\im,
 Vorba \i-o vom asculta,
 Dar de-aici nu vom pleca
 P`n[ce nu vom afla
 Moartea ta din ce va sta!
 — Fra\ilor, f`rta\ilor,

Zise Pinteaa so\ilor,
 Voi de la mine-\i afla
 Moartea mea din ce va sta:
 Din trei fire de gr`u sf`nt,
 Dintr-un plumbu\ de argint
 Bine-n pu=c[-n\epenit,
 Subsuoar[-mi nimerit,
 Subsuoar[de-a st`nga,
 C-acolo-mi st[puterea!
 C`nd f`rta\ii-l auzir[,
 Armele =i le g[tir[
 +i pe cai mi se suir[,
 P`n[-n Baie nu s-oprir[.
 C`nd]n Baie au sosit,
 Poarta-nchis[au g[sit.
 Ei cu b[rzi d[ur[-n poart[,
 De se sparse-n zece toat[;
 Pe la cur\i la domni intrar[,
 P`ine =i sare luar[,
 Vinul de bun]l gustar[.
 Dar cum bea =i=i petrecea,
 Vremea iute le trecea,
 Pandurii de]i afla
 +i dup[ei =i pornea
 }nl[untru ei intrar[
 +i de arme-i despoiar[,
 Cot la cot c[mi-i legar[.
 — Fra\ilor, pandurilor,
 Da\i-ne voi nou[pace,
 C[nimica n-om mai face!
 Dar pandurii r[spundea:

— Voi de-aici nu ve\i sc[pa
 P`n[-n =tire nu ni-\i da
 Moartea Pintii din ce-a sta.
 Altcum vai de voi va fi,
 }n temni\i ve\i putrezi,
 Pe voi lan\ u-a rugini!
 Pintenii se-nsp[im`nta
 +i din gur[cuv`nta:
 — Fra\ilor, pandurilor,
 De la noi pute\i afla
 Moartea Pintii din ce-a sta:
 Din trei fire de gr`u sf`nt,
 Dintr-un plumbu\ de argint
 Bine-n pu=c[-n\epenit,
 Subsuoar[nimerit,
 Subsuoar[de-a st`nga,
 C-acolo-i st[puterea!
 Pandurii se bucurau,
 Mai tare c[mi-i legau
 +i la temni\[-i duceau.
 Apoi iar[se-ntorceau
 +i de lupt[se g[teau;
 Luau fire de gr`u sf`nt
 +i plumbu\ul de argint,
 Gloat[mare se-nso\ea,
 Dup[Pinteaa se pornea.
 Foaie verde iarb[-rea,
 Pinteaa so\ii=-i a=tepta;
 Ceas pe ceas se alunga,
 Dar[ei nu mai sosea.
 +i cum sta =i a=tepta,

Un somn greu c[-l cuprindea
 +i un vis ur`t visa:
 S[bioara lui cea nou[
 O visa c[-i rupt[-n dou[,
 S[bioara lui cea veche
 O visa c[-i rupt[-n =epte.
 El]ndat' se de=tepta,
 }n picioare drept s[rea
 +i ortacilor gr[ia:
 — Fra\ilor, f`rta\ilor,
 Armele mi le c[ta\i,
 Calul s[mi-l]n=[ua\i,
 C[ur`t vis am visat
 +i nu =tiu ce s-a-nt`mplat
 Cu ortacii ce-au pornit,
 C[iat[, n-au mai venit!
 Pinteaa iute-nc[leca,
 C[tr[Baia se l[sa,
 P`n[-n Baie nu se-oprea.
 }n ora= dac-ajungea,
 +uiera =i asculta,
 Doar de so\ii lui va da.
 Dar oric`t el =uiera,
 So\ii nu se ar[ta.
 Pandurii din Baia-Mare,
 Ce erau la privegheare,
 Pe Pinteaa cum]l vedeau,
 Cu to\ii-n cale-i ie=eau,
 Armele =i le g[teau
 +i din gur[-a=a-i strigau:
 — Pinteoo, s[te dai legat,

C[de nu, vei fi-mpu=cat
 Cu trei fire de gr`u sf`nt
 +i c-un plumbu\ de argint
 Subsuoar[de-a st`nga,
 C-acolo-i puterea ta!
 Pinteaa-atuncea cuv`nta,
 Pandurilor le zicea:
 — Fra\ilor, pandurilor,
 Spune-\i voi =i domnilor
 C[eu legat nu m[dau
 P`n[pe picioare stau,
 +i c[nu m[dau supus
 P`n[-mi mai st[capul sus;
 C[s[=ti\i c[de prunc mic
 P`n' la moarte-am fost voinic!
 Eu de moarte nu am fric[,
 C[de mult mi-e ibovnic[;
 Dar mi-e jale s[v-ascult,
 C[f`rta\ii m-au v`ndut
 +i f`rta\ii mei v-au spus
 La ce moarte sunt supus.
 De v-au spus ei ca s[scape
 Peste mun\i =i peste ape,
 Doamne, atunci \i po\i ierta
 +i pe mine-a m[certa;
 Dar de-au spus c[s[m[v`nz[
 +i pandurii s[m[prinz[,
 Doamne, atuncea tu s[-i ba\i,
 C[nu-s fra\i adev[ra\i!
 +i vorba cum ispr[ve=te,
 Iute arma =i-o gole=te,

Pe panduri \i t[v]le=te.
 Dar sco\`nd sabia nou[,
 Iat[c[se rumpe-n dou[;
 +i sco\`nd sabia veche,
 Iat[c[se rumpe-n =epte!
 Atunci un pandur b[tr`n
 Iute bag[m`na-n s`n,
 Ia trei fire de gr`u sf`nt
 +i plumbu\ul de argint,
 Pu=ca bine-n\epene=te,
 Pe biet Pinteaa mi-l oche=te,
 Subsuoar[-i nimere=te,
 Subsuoar[de-a st`nga,
 C-acolo-i st[puterea.
 Pinteaa la p[m`nt c[dea,
 Lumea cu el se-nv`rtea,
 Calu-i jalnic necheza.
 +i c`nd sufletul =i-l da,
 Pinteaa astfel cuv`nta:
 — O sut[cincizeci ai mei,
 To\i voinici ca ni=te zmei,
 R[m`ne\i \n codru verde,
 Unde urma vi se pierde.
 +i \ine\i to\i laolalt[
 +i nu v[da\i niciodat[!
 Nu da\i sfatul
 La f`rtatul,
 C[f`rtatul
 Pune capul!
 Asculta\i, voinici, de mine,
 Sfatul nu vi-l da\i la nime;

Cui]i da\i p`ine =i sare,
{ la te m`nc[mai tare;
Cui e=ti frate =i p[rinte,
{ la mai]nt`i te vinde!...
De azi, Pinteaa, viteaz mare,
N-a t[ia domni]n c[rare;
Pinteaa a g[tat cu toate
+i acum trage de moarte.
Dintre voi cin' m[iube=te,
Cine pe Pinteaa-l jele=te,
Dup[ce voi muri eu,
S[-mi tunz[tot p[rul meu
+i-n zile de s[rb[toare
S[-l puie-n poart[la soare,
}n poarta ora=ului,
}n ochii norodului.

S[-l pieptene fetele
Toate duminicile,
S[-l sufle v`nturile
Colea, prim[verile!
Trei voinici s-au =i d-aflat,
P[rul lui de i-au t[iat:
Unu-i Gheorghe S[l[geanul,
Altu-i Mitru Ardeleanul
+i cu Ion Moldovanul.
Ei p[rul c[i-au t[iat,
}n poart[l-au a=ezat,
Pinteaa s[se pomeneasc[
}n cea \ar[unguieasc[
+i-n \ara ardeleneasc[;
De rom`ni fie horit
+i de str[ini pomenit!

(*Din literatura populară*, Pinteaa viteazul.
Balad[populară, Ed. II, Bra=ov, 1915)

3. HO | OMANII

Codrean

Foaie verde =i-un dud[u,
 S-a aflat la Movil[u
 De Codreanu cela r[u,
 C[se plimb[prin ponoare,
 Prin potice f[r[soare,
 Cu saric[moc[neasc[,
 Cu c[ciul[\urc[neasc[,
 Nimeni s[nu mi-l cunoasc[.
 +i-mi pornea Codrean din
codru,
 Pornea Codrean =uier`nd,
 Cu murgul sub el gem`nd.
 Foicic[=i-o lalea,
 Colea-n vale se l[sa,
 Colo-n vale, la str`mtoare,
 Unde-mi trec mocani cu sare,
 Mocana=i cu vite multe,
 Cu chimerile ticsite.
 Foili\ m[r[ra=,
 Iac-un drac de moc[na=
 Cu doi cai al[tura=i:
 Unu-i sur =i unu-i pag,
 Cum]i Codreanului drag.
 Codreanu, cum]l vedea,
 El din gur[-a=a-i gr[ia:

— Bun[vremea, m[i mocane!
 — Mul\umim, frate Codreane!
 — M[i mocane, fr[\ioare,
 Nu \i-i pagul de v`nzare,
 S[-\i dau galbeni =i parale?
 Nu \i-i pagul de schimbare,
 S[-\i dau unul, s[-\i dau doi,
 S[-\i dau patruzeci =i doi?
 — M[i Codrene, fr[\ioare,
 Nu mi-i pagul de v`nzare,
 Nici mi-i pagul de schimbare,
 C[cu mama pagului
 Pl[tesc valea Oltului,
 +i de-a= da pe pagul,
 A= pl[ti Movil[ul...
 Codreanu, dac[vedea,
 El din gur[-a=a-mi gr[ia:
 — M[i mocane, fr[\ioare,
 D[-mi ca s[-i cerc umbletul,
 | i-oi da p`n' =i sufletul!
 Foili\ =i-o lalea,
 Codrena= s-apropia
 +i din gur[-a=a-mi gr[ia:
 — Ie-\i tu =aua moc[neasc[,

<p>S-o pun pe-a mea haiduceasc[. L-a-nchingat, nu l-a-nchingat, Pe pagul s-a aruncat +i]n sc[ri mi s-a n[lat, Peste codri mi-a c[tat +i din gur[-mi chiuia, V[ile se limpezea, Pagu-n drum c[s-a=ternea. Se ducea Codrean r`z`nd, Fugea podul nechez`nd  R[m`nea mocan pl`ng`nd. }n toiag se r[zema +i din gur[-a=a-mi zicea: — M[i Codrene, fr[ivioare, }ntoarce-te]napoi, Ca s[faci un schimb cu noi. — Ba f[-i cruce, m[i mocan, +i c-ai cinstit pe Codrean. C[de-oi veni]napoi, i-oi da ni=te pumni zg`rci,i,  De \i-or p[rea lei b[tu\i,    i-oi da glon\uri =i pistoale,  De \i-or p[rea tot parale!  +i s-a dus, s-a dus, s-a dus,  P`n` ce soarele-a apus. Dar mocanul, ca mocanul, Care jintuie=te banul +i se judec[cu anul, Pe surul mi s-arunca,</p>	<p>Urma lui Codrean c[lca +i]n codru s-afunda, +i urma c[=i-o pierdea. Colea-n vale, la str`mtoare,  Colo-n vale, la izvoare,  Unde-mi c`nt[pup[za +i mi-o-ng`n[ presura,  Foicic[ =i-o lalea,  Tr[gea Codrean la perdea,  La perdea, la Moldova,  C-acolo-i dulce urda;  La perdea, la Ungurean,  Brui aman, aman, aman!  +i-mi suia, =i-mi chiuia,  To\i ciobanii c[-mi fugea,  Numai unul r[m`nea, L`ng[ foc mi se ntindea,  Boln[vior mi se f[cea.  — M`ncate-ar lupii, cioban, La ce te mai faci iclean, C[\i-oi trage-un buzdugan De-i s[ri ca un =oldan! Scoal' de-mi alege-un c`rlan,  C`rl[na= de la Ispas, Tinerel, rotund =i gras, +i-o mioar[de c[l dare, +i-un berbece de frigare. Ciobanul, dac[vedea C[de =ag[nu era, Bucium de aur lua,</p>
--	--

De trei ori c[-mi buciuma,
 V[ile se l[murea,
 Oile c[le chema
 +i]n turm[c[-mi intra,
 +i-un berbece c[-mi prindea,
 +i-nc[unul de frigare
 +i-o mioar[de c[ldare
 +i iar foaie =i-o lalea,
 Patru armuri mi-i f[cea,
 La ciochine mi-i punea,
 Colo-n vale se l[sa.
 La mijlocul codrului,
 Sc[parea voinicului.
 Acolo de-mi ajungea,
 M`ndr[mas[-mi]ntindea
 +i tot bea =i veselea,
 Iat[v`ntul c[pornea,
 V`ntul c`mpul c-adia,
 Chica pale c[-i f[cea.
 C`nd mai bine-mi osp[ta,
 Iac[t[-mi =i potera,
 Bat-o Maica Precista
 +i Sf`nta Duminica!
 Potera din Valea-Seac[,
 Cum te prinde, cum te leag[.
 Foicic[=i-o lalea,
 Potera s-apropia,
 Pe Codrean de mi-l vedea,
 Ea din gur[-a=a-i gr[ia:
 — Codrenel, d[-te legat,

C-a=a porunc[ne-a dat,
 S[nu te ducem stricat,
 Nici de pu=c[ ]mpu=cat,
 Nici de sabie t[iat,
 Nici de ghioag[sf[r`mat!
 Iar Codreanu ce-mi f[cea?
 — De sunte\i niscaiva fra\i,
 Iac[masa =i m`nca\i;
 De sunte\i niscai p[g`ni,
 Feri\i, c[v[dau la c`ini,
 C[de-at`ta sunte\i buni!
 Iar Leonte arn[utul,
 }nghi\i-mi-l-ar p[m`ntul,
 }mi lua o =u=[nea,
 Bumb de aur c[-mi punea,
 Pe Codreanu mi-l lovea
 Tot la furca pieptului,
 Deasupra buricului,
 La]ncinsul br`ului,
 Unde-i greu Codreanului.
 Potera, dac[-l vedea,
 Lega-s-ar moartea de ea,
 De d`nsul s-apropia
 +i-l lega, =i-l fereca,
 Tot cu sarm[de m[tase
 Ce p[trunde p`n` la oase,
 +i-l lega, =i-l fereca,
 La domnie mi-l ducea.
 Foicic[m[cie=,
 Pe Codrean]l duc la Ie=,

La Ie=, la domn Ilie=,
 Ilie= de la domnie,
 Negre zilele s[-i fie,
 Care n-a fost de domnie
 Cum n-am fost eu de popie!
 +i iar foaie =i-o lalea,
 Iar domnul, c` t]l vedea,
 El din gur[-a=a-i zicea:
 — Alelei, m[i Codrenele,
 Spune tu domniei-mele:
 Mul`i boieri mi-ai omor` t
 C` t]n \ar[-ai voinicit?
 — Alelei, m[ria-ta,
 Jur pe Sf`nta Precista,
 Mul`i boieri am omor` t
 C` t]n \ar[-am voinicit.
 Pe mocan de-i]nt`lneam,
 M`na-n chimir c[-i b[gam,
 Jum[tate-l de=ertam.
 Cu doi cai de-l]nt`lneam,
 Unu-i dam, unu-i luam.
 Iar unde vedeam s[racul,
 Eu]mi ascundeam baltagul
 +i-i dam bani de cheltuial[,
 +i haine de primeneal[.
 Iar[domnul se-nciuda,
 Slugilor c[-mi poruncea,
 La temni\[-mi-l puneam,
 Cu u=ile de argint,
 Cum n-am v[zut de c`nd
 sunt.

Foicic[=i-o cicoare,
 +ade Codrean la-nchisoare
 Nou[ani =i nou[luni
 +i paisprezece s[pt[m`ni.
 Foil`i\[- de mohor,
 La biseric[-n pridvor
 St[Codreanu fr[\ior,
 Cu butucul de picior.
 Popa slujbele-i cete=te,
 De moarte mi-l preg[te=te.
 — Foicic[m[r cre\esc,
 Alelei, pop[s`rbesc,
 D[-mi drum' s[m[
 spov[desc,
 +i dezleag[pe dreapta,
 S[-mi fac crucea cu d`nsa.
 Popa m`n[-i dezlega,
 Codrenel dac[vedea,
 M`na-n s`n c[mi-o b[ga,
 Palo=ul dalb c[-mi scotea
 +i butucu-mi sf[r`ma,
 +i din gur[-mi chiuia;
 Iac[pagul c[-mi venea,
 Codrena= c[mi-l vedea,
 Pe d`nsul mi s-arunca,
 Peste ziduri c[-mi s[rea,
 Domnia se sp[im`nta,
 Divanul c[-mi tremura.
 Se ducea Codrean r`z`nd,
 Fugea pagul nechez`nd,

R[m`nea domnul pl`ng`nd.
Codrul frunza=îndese=te,
Pe Codrean mi-l mistuie=te.
Sc[patu-mi-a voinicul
+i m[-nchin cu c`ntecul
Ca codrul cu hream[tul,
Ca murgul cu umbletul,

Ca =i lupul cu cr`ngul.
C`t tr[ie=te, tot p[le=te,
D[pielea =i se pl[te=te.
Spusu-v-am c`ntec b[tr`n
+i mai am vreo dou[-n s`n,
De-îi avea suflete bune,
+i pe-acelea vi le-oi spune...

(D. Furtun[, Sine=ti, Ia=i)

P{ STORE+TI

Miori\la

Pe-un picior de plai,
 Pe-o gur[de rai,
 Iat[vin]n cale,
 Se cobor la vale,
 Trei turme de miei,
 Cu trei ciob[nei.
 Unu-i moldovan,
 Unu-i ungurean
 +i unu-i vr`ncean.
 Iar cel ungurean
 +i cu ce-l vr`ncean,
 M[ri, se vorbir[,
 Ei se sf[tuir[
 Pe l-apus de soare
 Ca s[mi-l omoare
 Pe cel moldovan,
 C[-i mai ortoman
 +-are oi mai multe,
 M`ndre =i cornute,
 +i cai]nv[\a\i,
 +i c`ni mai b[rba\i,
 Dar cea miori\[,
 Cu l`n[pl[vi\[,
 De trei zile-ncoace
 Gura nu-i mai tace,

Iarba nu-i mai place.
 — Miori\[, laie,
 Laie buc[laie,
 De trei zile-ncoace
 Gura nu-\i mai tace!
 Ori iarba nu-\i place,
 Ori e=ti boln[vioar[,
 Dr[gu\[, mioar[?
 — Dr[gu\ule bace,
 D[-\i oile-ncoace,
 La negru z[voi,
 C[-i iarb[de noi
 +i umbr[de voi.
 St[p`ne, st[p`ne,
 }i cheam[=-un c`ine,
 Cel mai b[rb[tesc
 +i cel mai fr[\esc,
 C[l-apus de soare
 Vreau s[mi te-omoare
 Baciul ungurean
 +i cu cel vr`ncean!
 — Oi\[, b`rsan[,
 De e=ti n[zdr[van[,
 +i de-a fi s[mor
 }n c`mp de mohor,

S[spui lui vr`ncean
 +i lui unguean
 Ca s[m[ ]ngroape
 Aice, pe-aproape,
 }n strunga de oi,
 S[fiu tot cu voi;
 }n dosul st`nii
 S[-mi aud c`nii.
 Aste s[le spui,
 Iar la cap s[-mi pui
 Fluiera= de fag,
 Mult zice cu drag;
 Fluiera= de os,
 Mult zice duios;
 Fluiera= de soc,
 Mult zice cu foc!
 V`ntul, c`nd a bate,
 Prin ele-a r[zbate
 +-oile s-or str`nge,
 Pe mine m-or pl`nge
 Cu lacrimi de s`nge!
 Iar tu de omor
 S[nu le spui lor.
 S[le spui curat
 C[m-am]nsurat
 Cu-o m`ndr[cr[ias[,
 A lumii mireas[;
 C[la nunta mea
 A c[zut o stea;
 Soarele =i luna
 Mi-au \inut cununa.

Brazi =i paltina=i
 I-am avut nunta=i,
 Preo\i, mun\ii mari,
 Paseri, l[utari,
 P[serele mii,
 +i stele f[clii!
 Iar dac[-i z[ri,
 Dac[-i]nt`lni
 M[icu\[b[tr`n[,
 Cu br`ul de l`n[,
 Din ochi l[crim`nd,
 Pe c`mpi alerg`nd,
 Pe to\i]ntreb`nd
 +i la to\i zic`nd:
 „Cine-a cunoscut,
 Cine mi-a v[zut
 M`ndru ciob[nel,
 Tras printr-un inel?
 Fe\i=oara lui,
 Spuma laptelui;
 Muste\ioara lui,
 Spicul gr`ului;
 Peri=orul lui,
 Peana corbului;
 Ochi=orii lui,
 Mura c`mpului?“
 Tu, mioara mea,
 S[te-nduri de ea
 +i-i spune curat
 C[m-am]nsurat
 Cu-o fat[de crai,
 Pe-o gur[de rai.

Iar la cea m[icu\
 S[nu spui, dr[gu\
 C[la nunta mea
 A c[zut o stea,
 C-am avut nunta=i

Brazi =i paltina=i,
 Preo\i, mun\ii mari,
 Paseri, l[utari,
 P[serele mii,
 +i stele f[clii!

(V. Alexandri)

Oaia n[zdr[van[

La Picior-de-munte,
 Pe dealuri m[runte,
 Prin plaiuri t[cute,
 De v`nturi b[tute,
 Urc[=i scoboar[
 +i drumul m[soar[
 Trei turme de oi,
 De oi, tot \ig[i,
 Cu harnici dul[i,
 +-un m`ndru cioban,
 T`n[r moldovean,
 Cu trei dorojani,
 Feciori de mocani.

Sub ploaie de munte,
 Pe dealuri m[runte,
 Prin cr`nguri t[cute,
 Apa-i r[coroas[,
 Frunza e umbroas[
 +i iarba pletoas[,
 Apa de b[ut,
 Frunza de =ezut,
 Iarba de p[scut.

Foaie =o lalea,
 Cioban, d-ajungea,
 Cr`ngul de vedea,
 St`n-apropia,
 Semn i se f[cea
 +i-n loc se oprea:
 Dul[i odihnea,
 Pe g`nduri c[dea.
 Dar, pe c`nd =eadea
 De se tot g`ndea,
 O oaie b`rsan[,
 Oaie n[zdr[van[,
 Nici iarb[p[=tea,
 Nici ap[nu bea,
 Nici umbra-i pl[cea,
 Ci mereu umbra
 +i mereu zbiera.

Cioban, d-o vedea,
 L`ng[ea se da
 +i mi-o cerceta,
 +i mi-o]ntreba:

— „Oî\[, oi\[,
 Oi\ [pl[vi\[,
 Oi\ [b[lan[
 Cu l`na b`rsan[,
 De trei zile-ncoace
 Guri\ a nu-\i tace:
 Apa r[u]\i face,
 Ori iarba nu-\i place,
 Ori nu-\i vine bine
 S[mai fii cu mine?“
 Oî\ a b`rsan[,
 Oaie n[zdr[van[,
 Dac[-l auzea,
 Din gur[-i zicea:
 — St[p`ne, st[p`ne,
 St[p`ne jup`ne,
 Drag st[p`n al meu,
 Dat de Dumnezeu,
 Iarba mie-mi place,
 Apa r[u nu-mi face
 +i mult]mi e bine
 S[fiu tot cu tine,
 Dar gura nu-mi tace
 De trei zile-ncoace
 C[semn mi se face:
 C[[i dorojani,
 Feciori de mocani,
 Sunt trei veri primari,
 +i ei mi s-au dus,
 S-au dus]n ascuns
 De s-au domuit

+i mi s-au vorbit,
 +i mi s-au =optit,
 La apus de soare
 S[mi te omoare,
 Subt poale de munte,
 Prin cr`nguri t[cute,
 Oi c`nd aromesc
 +i c`nd ostenesc.

Cioban, d-auzea,
 Cu oaia vorbea,
 Din gur[-i gr[ia:
 — Oî\[, oi\[,
 Oi\ [pl[vi\[,
 Oi\ [b[lan[
 Cu l`na b`rsan[,
 De e=ti n[zdr[van[
 +i dac-ai v[zut
 Semn c[-\`s-a f[cut,
 +i d-ai auzit
 Cum s-au domuit,
 +i cum s-au vorbit,
 +i cum s-au =optit
 { i trei dorojani,
 Feciori de mocani,
 Slugi de nou[ani,
 Dac[m-or ur]
 +i m-or omor],
 Vina lor o fi,
 P[catu =i-or pl[ti;
 Iar tu, oaia mea,

S[le spui a=a
 De te-or asculta:
 Io, c` t am tr[it,
 Oi am]ngrijit,
 C`inii am h[r[nit,
 Pe ei i-am pl[tit;
 S[le mai spui iar,
 De n-o fi-n zadar,
 Ca s[m[ ]ngroape
 De st`n[aproape,
 Oi ca s[-mi privesc,
 Dor s[-mi potolesc;
 Spre partea de lunc[,
 Aproape de strung[,
 Strunga oilor,
 Jocul mieilor,
 Dorul bacilor,
 }n dosul st`nii
 S[-mi auz c`inii,
 C[ei, d-or l[tra,
 St[p`n c-or chema;
 S[le mai spui iar,
 De n-o fi-n zadar,
 S[le spui a=a,
 De te-or asculta:
 C`nd m-or]ngropa
 +i m-or astupa,
 S[-mi puie la cap
 Ce mi-a fost drag,
 C[v[la= de soc,
 Mult zice cu foc;

C[v[la= de os,
 Mult zice duios;
 C[v[la= cu fire,
 Mult zice subvire;
 V`nt c`nd o sufla,
 Fluier o c`nta,
 Oile-or s[lta
 +i s-or aduna,
 C`ini-or auzi,
 La mine-or veni,
 La mine s-or str`nge,
 Pe mine m-or pl`nge
 Cu lacr[mi de s`nge.
 +i tu, oaia mea,
 Tu dac-[i vedea
 O m`ndr[feti\
 Cu neagr[cosi\
 Prin cr`nguri umbl`nd,
 Din gur[c`nt`nd.
 Din ochi l[cr[m`nd,
 De mine-ntreb`nd,
 S[nu-i spui c[s`nt
 Culcat subt p[m`nt,
 Ci c[m-am tot dus,
 Dus pe munte-n sus,
 Prin v`rfuri c[runte,
 Dincolo de munte,
 C[v[la= s[-mi dreg,
 Flori ca s[-i culeg
 Pentru nunta mea
 Ce-o s[fac cu ea.

Vorba nu sf`r=ea,
 Dorojani venea
 +i se repezea
 +i mi-l r[punea,
 Turmele s[-i ia.
 Iar, de-l omora,
 Ei mi-l]ngropa
 La br`u de perdea,
 'N strunga oilor,
 Jocul mieilor,
 Dorul bacilor;
 }n dosul st`nii,
 Unde dorm c`inii.
 Ei, de-l]ngropa,
 La cap]i punea
 C[v]la= de soc,
 Mult zice cu foc;
 C[v]la= de os,
 Mult zice frumos;
 C[v]la= cu fire,
 Mult zice sub`ire.
 V`ntul c`nd b[tea,
 }n caval sufla,

De jale-mi c`nta:
 Oi c[se str`ngea,
 C`ini c[s-aduna,
 Oile pl`ng`nd,
 C`inii tot l[tr`nd,
 Pe st[p`n chem`nd.
 A=ia, tot a=ia,
 Vreamea vremuia,
 Dar oaia b`rsan[,
 Oaia n[zdr[van[,
 Ea se tot uita,
 +i nu mai vedea
 Pe m`ndra feti\[,
 Cu neagr[cosi\[,
 Prin cr`nguri umbl`nd,
 Din gur[c`nt`nd,
 De el]ntreb`nd,
 S[-i spuie c[-i dus,
 Dus pe munte-n sus,
 Dincolo de munte,
 Prin v`rfuri c[runte,
 C[v]la= s[-=i dreag[
 +i flori s[-i culeag[.

(G. Dem. Teodorescu)

Strinu

Coboar[, coboar[,
 Oi din deal la vale,
 Nou[ciob[nei,
 C-o turm[de oi,

Cu ni=te c`ini r[i.
 Ai nou[ciobani,
 Feciori de mocani,
 +i cu strinu zece,

Care-i =i]ntrece.
 Ei to\i cobor`nd
 Pe-ale livezi verzi,
 Pe-ale ape reci,
 Colea-n vale,-n reci.
 Ciobani cum mergea,
 Ei cum se vorbea,
 Pe strinu-l du=m[nea,
 C[are strinu, are
 Capre mai l[ptoase
 +i oi mai l`noase;
 Caii b`rs[nei
 +i c`inii mai r[i.
 +i are strinu, are,
 Cea lui mioric[,
 Mai bun[soric[.
 La bot e modur[,
 Cu corni\[-n gur[,
 Cu l`ni poleite,
 Unghiile c[nite,
 Ciobani se vorbea
 Pe strinu s[-l omoare
 Pe joi diminea\[,
 Cam la pr`nzul-al mare,
 Ori-n-amneaz de sar[,
 La chindia mare,
 Colea-n vale,-n reci,
 }ntr-ale ape reci.
 Acela vr`nceanu,
 C`inile, du=manu,
 Cu baci ciobanu,

Gruia c[pitanu,
 Turcul N[z[reanu
 Cu-acela olteanu,
 +i cu moldoveanu.
 +i mi se vorbir[
 Pe strin s[-l omoare,
 Turma s[o-mpart[,
 Nou[p[r\i s-o fac[.
 Pe-a lui mioric[,
 Cea bun[soric[,
 Ciobanii s-o fac[
 S[c[giu de ap[:
 Ea le-o c[ra
 Berea =i m`ncarea!...
 A lui mioric[,
 Strinu c`nd venea,
 Turmele pornea
 De mi le p[=tea,
 Pe urm[uidea,
 +chioap[se f[cea
 +i tot]mi zbiera,
 +i tot]mi zbiera,
 Strinu sta gr[ia:
 — A mea mioric[,
 Mai bun[soric[,
 Pe urm[-ai udit,
 +chioap[te-ai f[cut!
 De trei zile-ncoace
 Guri\ a nu-\i tace.
 S[dea Dumnezeu,
 Turcii s[te fure:

Lupii te m[n`nce,
 Mai bine n-a= zice!
 D-a lui mioric[
 Din gur[gr[ia:
 — St[p`ne, st[p`ne,
 Ba= st[p`n ca tine
 Nu se afl[-n lume!
 Ia nu te gr[bea,
 Nu m[bl[st[ma;
 De trei zile-ncoace,
 Guri\va nu-mi tace;
 La urm[-am udit,
 +chioap[m-am f[cut.
 Eu am auzit
 Ciobanii vorbind
 +i f[g[duind
 Pe tin' s[te omoare
 M`ine-n pr`nzul mare,
 Ori-n-amneaz de sear[,
 La chindia mare,
 C-un pistol= mic,
 Mic =i ruginit,
 De trei ai umplut
 Cu aur =i argint,
 De tine g[tit...
 Eu am auzit
 Ciobanii vorbind,
 Iat[c[\i-am spus,
 C[limba mi-a negrit,
 Pe tine c[ut`nd.
 Strinu de-auzea,

T[b[ra pl`ngea,
 Din gur[-i spunea:
 — A mea mioric[,
 Cea bun[soric[,
 Pe mine m-o omora,
 Colea-n vale,-n reci,
 }ntr-ale ape reci;
 Tu te-oi]nfuri=a,
 Din turme-oi ie=ea,
 Chiar =i mi-oi pleca,
 Pe Dun[re]n jos,
 La Craiova mic[,
 L-a mea muichili\].
 S[-i spui muichii mele
 C[m-am]nsurat,
 +i mireas[-am luat
 Pistola=u-al mic,
 Mic =i ruginit,
 De trei ai umplut
 Cu-aur =i argint,
 Nunt[mi-am f[cut!...
 L[utari am avut,
 P[s[ri, l[utari,
 Preo\i, mun\ii-ai mari:
 Soarele =i luna
 Mi-au \inut cununa!
 S[-i spui muichii mele,
 Pe mine m-o lua,
 +i m-o aducea
 La t`rla b[tr`n[;
 }n ad[post de v`nt

S[-mi fac[morm`nt.
 Chiar c`nd m-o-ngropa,
 La cap mi-o pune
 Fluiera= de os,
 S[c`nte milos!
 La br`u mi-o pune
 Fluierel de corn,
 S[c`nte de dor!
 Iar[la picioare,
 Fluierel de salc[,
 Inimioara-i sac!
 S[-i spui muichii mele,
 Sapa c[mi-o lua,
 Cu ea o s[pa;
 }n t`rla b[tr`n[,
 Este-o stom[plin[,
 Banii de pe l`n[:
 +i-n t`rla la miei
 Mi-este un ulei,
 Banii de pe miei;
 }n obor la propti\[,
 Este o stomni\[,
 Plin[cu lei\[,
 Banii de pe mi\[,
 Ciobanii merg`nd,
 +i ei cobor`nd
 Colea,-n vale,- reci,
 }ntr-ale ape reci;
 El]mi fluiera,
 Oile ap[bea.
 Da' cela vr`nceanu,
 C`inele, du=manu,

Pistola= tr[gea,
 }n strinu-ndrepta,
 O dat[pocnea,
 Pe strinu lovea
 }n capul pieptului,
 La casa sufletului!...
 Strinu, zo,-mi c[dea,
 Colea-n vale,-n reci,
 Pe-ale livezi verzi...
 Ciobani alerga,
 Turma i-o]mp[r\ea.
 A lui mioric[,
 Mai bun[soric[,
 Ea se furi=a,
 Din turme ie=ea,
 +-apoi, zo, fugea,
 Pe Dun[re jos,
 La Craiova mic[,
 L-a lui muichili\[,
 Ea cum ajungea,
 La u=e zbiera;
 A lu strinu mum[,
 Cum ie=ia-ntr-o fug[!
 Miorica lui
 Zise mumii lui:
 — Cea mum[b[tr`n[,
 Lu strinu e=ti mum[!
 Aide s[mergem,
 Strinu s-a-nsurat,
 Mireas[=i-a luat
 Pistola=u-al mic,
 Mic =i ruginit,

De trei ai umplut
 Cu-aur =i argint,
 Nunt[=i-a f[cut...
 L[utari avut,
 P[s[ri, l[utari,
 Preo\i, mun\ii-ai mari:
 Soarele =i luna
 I-au \inut cununa!
 Baba de auzea,
 La strinu-mi venea,
 Pe strinu-l g[sea,
 Colea-n ape reci,
 Pe-ale livezi verzi.
 Mioara c[-i spunea:
 — Cea maic[b[tr`n[,
 E-ti lui strinu mum[!
 Strinu a por`ncit,
 Pe strinul s[-l lu[m,
 Noi s[-l]ngrop[m
 La t`rla b[tr`n[,
 }n ad[post de v`nt;
 La cap s[-i punem
 Fluierele de trestie,
 D[la lume veste!
 La br`u]i punem
 Fluierele de corn,
 S[c`nte de dor!
 La picioare]i punem
 Fluierele de salc[,
 Inimioara-mi sac[!

+i iar]i spunea:
 — St[p`n[, st[p`n[,
 Sapa-n m`n[-oi lua,
 Mum[, =i-oi s[pa:
 }n t`rla b[tr`n[
 Este o stom[plin[,
 Banii de pe l`n[;
 +i-n toru la miei
 Mi-este un ulei,
 +-ala plin de lei,
 Banii de pe miei;
 }n obor la propti\[,
 Este o stomni\[,
 Plin[cu lei\[,
 Banii de pe mi\[,
 Baba de-mi s[pa,
 Banii-aridica,
 La sud se ducea,
 }n judecat[ ]i da;
 Sudu-i judeca,
 +i-i b[ga la pu=c[rie,
 }i b[ga pentru vecie!
 Baba de colea,
 Miorica=-i lua
 +-acas[-mi venea;
 Miorica, zo, pr[sa,
 +-alt[turm[c[f[cea,
 +i intra iar la Craiova,
 Jos]n |ara Rom`neasc[,
 Ca pentru s[pomeneasc[!

(Cristea Sandu-Timoc, Valea Timocului)

N'eala arud[
(Mielu=caua pl[p`nd])

(Miori\va)

Diminea\a-n zori, s[pasc[	P`ndesc s[te omoare,
Oile pe deal roir[,	C[ai oi mai multe
Doar o mielu=ea pl[p`nd[	Mai m`ndre =i cornute,
Nu pune a gura pe iarb[.	Mioare frumoase
De ap[limpede c`nd dedea	Parc[, piept[nate.
O turbura =i nu o bea.	— Mielu=ea pl[p`nd[,
P[storul c`nd o z[rea,	Frumoas[, cornut[,
Venea al[turi =i o-ntreba:	De ar fi s[mor,
— Mielu=ea pl[p`nd[,	Un cuv`nt, numai,
De ce nu te \ii de turm[,	Cuv`nt s[rman de dor
Nici iarb[nu vrei,	S[mi-l]mplini\i:
Nici ap[nu bei,	S[nu-m[-ngropa\i
}n zare tot prive=ti?	}n locuri str[ine,
— P[storule drag, m-ascult[,	Ci]n Valea Mare,
Eu iarb[nu pot pa=te,	C`nd oile vin s[pasc[,
Nici ap[nu pot bea,	S[m[jeluiasc[,
C[tot aud du=manii	Iar de tine, dorul
Cum pomenesc de tine:	C`nd m[va cuprinde
La sc[p[tat de soare,	S[tresar din groap[.

(C. Br[iloiu, Emilia Comi-el =i Tatiana G[lu-c[-Cr`=mariu,
Foldor arom`n,]n vol. *Foldor din Dobrogea*,
arom`ni g[mo=eni, Medgidia, transpunere
]n daco-rom`n[de Athanasie Nasta)

Picurari \i tradzi s-moar[
(Testamentul p[storului)

(Miori\ a)

Pe drum un p[stor a fost r[nit +i cu ultimele puteri la st`n[a venit.	Sunt ale mele surioare. Sus pe culme s[m[-ngropa\i, Acolo morm`ntul
Fra\ii zadele i-au aprins +i a=a i-au zis: — Scoal[, f`rtate al nostru, scoal[,	s[mi-l s[pa\i Ca s[=tie lumea toat[C-am r[mas p[stor =i dup[moarte.
C[oile tale zbiar[... i s-au dus oile la balt[+i toate a=teapt[s[le adapi... Belu latr[c[tre tine +i-\i a=teapt[vorb[bun[. — O, b[ie\ii mei so\i =i fr[\`ni, Eu m[ petrec la str[buni. V[ las drept cuv`nt de desp[r\ire	La cap s[am un pin din p[dure +i s[-mi at`rna\i c[ld[ru=a de la c[=are S[ se umple cu dorurile mele. Cu c`rligul s[m[-ngropa\i, Nici fluierul s[nu-l uita\i; Cu zeghea s[m[-nveli\i, Cu vorbe frumoase s[m[g[ti\i.
C[nu vreau jelire. Voi oile s[mi le purta\i; La sarine s[le da\i sare; S[mi le ad[pa\i la izvor Ca s[-mi treac[al meu dor; Din fluier s[c`nta\i cu vrere, S[porneasc[=i oile mele. Pe mine s[nu m[jeli\i, C[mun\ii acei]nal\i Sunt ai mei fra\i; +i p[durile cu reci izvoare	A=ternutul s[fie iarb[verde, C[p[t`i, flori de m[ce=e, Toate s[ fie verzi ca pinii; +i eu cu ner[bdare a=tepta-voi prim[vara. +i c`nd muntele cu muguri]nverze=te, +i]n codri via\ a se treze=te, +i p[s[rile c`nt`nd se]ntrec, Sub pinul meu v[a=tept.

}n a=a fel s[v[ ]napoia\i, feciori, Iubi\ii mei, f`rta\i, p[urari, Ca s-aud tal[ngile sun`nd, Acioaile toate b[t`nd, +i mioarele zbier`nd, Fluierile c`nt`nd iar[, Atunci am s[simt c[-i prim[var]. Dar voi, iubi\i f`rta\i, Cu armele]n sat s[nu da\i;	Ci s[c`nta\i, s[ c`nta\i, s[c`nta\i; Mun\ii s[-i cutremura\i. +i muma de va auzire +i dac[cumva va]ntrebare, S[nu-i spune\i c[dintre voi am plecat, Ci s[-i zice\i c[m-am]nsurat; Nun pe soare l-am luat, Pe lun[ca nun[am chemat-o, Cuscii pinii, a no=tri so\i; Surori =i fra\i, mun\ii to\i.
---	--

(C. Br[i]loiu, Emilia Comi-el =i Tatiana G[lu-c[-Cr`mariu, Foldor arom`n,
 ]n vol. *Folclor din Dobrogea*, Mangalia, de la arom`nii veni\i din Mun\ii
 Pindului, transpunere]n daco-rom`n[de Athanasie Nasta)

Maica b[tr`n[

Primbl[mi se primbl[, Pe la mal de g`rl[, Cea maic[ b[tr`n[, Cu br`ul de l`n[, De l`n[ sein[, De p[r de c[mil]; Din drug[-]ndrug`nd, Din furc[torc`nd, Din gur[-ntreb`nd: — Dun[re, Dun[re, Drum f[r' de pulbere +i f[r' de h[uga=, Trup mult dr[g]la!	De-ai fi vorbitoare +i-ndatoritoare, Eu c[te-a= ruga +i te-a=]ntreba De-un drahiu al meu, Ce l-am pierdut eu, Tu nu l-ai v[zut, De valuri b[tut, De maluri izbit, De coscai scobit? De l-ai fi v[zut, L-ai fi cunoscut: Un fl[c[u]]nalt,
--	---

Nalt =i spr`ncenat,
 Fe\i=oara lui
 Spuma laptelui,
 Coala de h`rtie
 De la pr[v]lie,
 Chiculi\va lui
 Spicul orzului,
 C`nd e rev[rsat,
 La vreme plouat,
 Cre=te-n foaie lat;
 Mustecioara lui
 Spicul gr`ului,
 C`nd se p`rguie=te,
 Lumea-l]ndr[ge=te;
 Spr`ncenele lui
 Pana corbului,
 Pana neboit[,
 Nesulemenit[;
 Ochi=orii lui
 Mura c`mpului,
 Coapt[la r[zoare,
 Ferit[de soare,
 Coapt[la p[m`nt,
 Ferit[de v`nt.
 Dun[rea privea
 +i a=a gr[ia:
 — M[icu\ b[tr`n[,
 Cu br`ul de l`n[,
 De l`n[sein[,
 De p[r de c[mil[,
 +i de l-am v[zut
 Nu l-am cunoscut.

Dar tu s[te duci,
 }ncolo s-apuci,
 La sora mea cea\[,
 Ce acum se-nal\[,
 C[ea e mai mare,
 Mai]nec[toare
 +i-ntunec[toare;
 Poate l-a v[zut
 +i l-a cunoscut.
 Cea maic[b[tr`n[,
 Cu br`ul de l`n[,
 }n genunchi c[dea
 +i la cer privea,
 +i mi se ruga:
 — De s-ar]ndura,
 Eu m-a= bucura,
 Domnul s[m[fac[
 O neagr[corboaic[,
 Din aripi s[zbor
 Colo s[scobor.
 Domnul auzea,
 Corboaic-o f[cea,
 Dun[rea trecea
 +i se ducea
 De]nt`lnea
 Cea cea\[,
 Negurea\[,
 Cum a]nt`lnit-o,
 }n drum a oprit-o,
 Din gur[-a-ntrebat-o:
 — Tu cea\[,
 Negurea\[,

De-ai fi vorbitoare
 +i-ndatoritoare,
 Eu te-a=]ntreba
 N-ai v[zut cumva
 Un drahiu de-al meu,
 M`ndru, nalt fl[c[u,
 Mun\ii ocolind,
 Din gur[c`nt`nd?
 De nu l-ai v[zut
 De valuri b[tut,
 De maluri izbit,
 De coscai scobit!
 C[tu e-ti mai mare
 +i-ntunec[toare.
   Cea cea\
   Negurea\
 Din gur[-i gr[ia
 +i a=a-i zicea
 — M[icu\
 b[tr`n[,
 Cu br`ul de l`n[,
 De l`n[sein[,
 De p[r de c[mil[:
 Ba eu l-am v[zut
 +i l-am cunoscut;
 La malul m[rii,
 }n marginea \
 [rii,
 La umbr[de peri,
 De peri =i de meri,
 De p[g`ni gonit,
 De gloan`e r[nit,
 La p[m`nt tr`ntit!

Ea mereu mergea
 P`n[ajungea
 }n v`rfuri de peri,
 De peri =i de meri.
 Colo se punea
 +i]n jos privea,
 Pe el mi-l z[rea
 +i mi-l cuno=tea,
 +i c[ ]ncepea
 De mi-l clonc[nea;
 Dar el ce-mi f[cea?
 Arcul mi-l lua
 +i]l]ncorda.
 Atunci ea gr[ia:
 — Nu m[s[geta
 C[sunt maica ta!
 Nu te clonc[iesc,
 Ci eu te jelesc.
 Dar el ce-mi f[cea?
 Din gur[gr[ia:
 — De e-ti maica mea,
 Du-te, tu,]n grab[,
 Leacuri de]mi ad[,
 La r[nile mari,
 Ni-te ierburi tari,
 La r[nile mici,
 Ni-te ierburi dulci,
 Ca s[m[vindeci.
 +i ea se ducea,
 }n grab[venea,
 Ierburi aducea,

Ierburi dulci l[sa,
 Ierburi tari lua,
 }n grab[s[-i treac[,
 Acas[s[-l duc[.

Dar nu-l vindeca,
 Ci]l omora;
 +i ea se sc`rbea,
 L`ng[el murea!

(T.T. Burada, Dobrogea)

Ciobanul

Foaie bob de linte,
 Nainte, nainte,
 Pe-[l picior de munte,
 Prin tufe m[runte,
 Coboar[-mi coboar[,
 Pe-[l picior de munte,
 O mie cinci sute,
 Tot miori cornute;
 Pe-ale v`lcele mari,
 Tot oi de-ale mari;
 Pe v`lcele mici,
 Tot mielu=ei mici.
 Dar cin' le coboar[?
 Cei nou[ciobani,
 Tot din Poienari,
 To\i sunt veri primari;
 Sunt buni veri=ori,
 Din nou[surori.
 Dar ei se vorbeau
 +i se sf[tuiau:
 St[p`n s[-i omoare
 +i s[mi-l]ngroape
 }n t`rla oilor,

}n jocul mieilor.
 C`rligelul lui,
 Ei ca s[i-l puie,
 St`lp la cap c[-i fie;
 Gluguli\va lui,
 Tronul trupului;
 Fluiera=ul lui,
 Ei ca s[i-l puie
 }ntr-un v`rf de plop.
 C`nd v`ntul o bate,
 Prin el o str[bate,
 Fluierul o zice,
 Oile s-or str`nge,
 Oile l-or pl`nge
 Cu lacr[mi de s`nge.
 +i ei ca s[-i ia
 Oile =i banii,
 C`inii =i m[garii,
 +i cu to\i s[treac[,
 Bine s[tr[jiasc[
 }n \ara turceasc[.
 Iar cea oaie buc[laie,
 Care-i f[cuse turma,

Mergea-n fruntea oilor,
 M`nca fruntea florilor;
 De sim\ea de vreme rea,
 Tr[gea oile-n perdea;
 De sim\ea de vreme bun[,
 Tr[gea oile-n p[=une.
 Ea dac-auzea,
 Pe urm[r[m`nea,
 La ei asculta.
 St[p`n de-acas[venea,
 Pe urm[dac-o g[sea,
 El din gur[ ]i zicea:
 — Tu, oi\ea mea,
 Care mi-ai f[cut turma,
 Erai fruntea oilor,
 M`ncai fruntea florilor;
 De sim\eai de vreme rea,
 Tr[geai oile la perdea;
 De sim\eai de vreme bun[,
 Tr[geai oile-n p[=une;
 Dar acum nu =tiu:
 Iarba nu-\i mai place,
 Ori vreun semn c[\i se face?
 De turma tu mi-ai l[sat,
 Lupu fi te-ar fi m`ncat!
 Iar[oaia c[-i zicea:
 — Ba, st[p`ne, ba,
 Nu m[blestema,
 C[lupu m-o m`nca,
 Turma \i-o r[m`nea.

Mie iarba-mi place,
 Semn nu mi se face.
 Dar cei nou[ciobani,
 Tot din Poienari,
 To\i sunt veri primari,
 Sunt buni veri=ori,
 Din nou[surori,
 Ei c[s-au vorbit
 Pe tine s[te omoare
 +i s[mi te-ngroape
 }n t`rla oilor,
 }n mijlocul mieilor.
 Iar c`rligelul t[u,
 Ei ca s[\i-l puie,
 St`lp la cap s[-\i fie;
 Gluga s[\i-o puie,
 Tron la trup s[-\i fie;
 Fluiera=ul t[u,
 Ei ca s[\i-l puie
 }ntr-un v`rf de plop.
 V`ntul c`nd o bate,
 Prin el o str[bate,
 Fluierul o zice,
 Oile s-or str`nge,
 Pe tine te-or pl`nge
 Cu lacr[mi de s`nge,
 Iar ei ca s[-\i ia
 Oile =i banii,
 C`inii =i m[garii,
 +i cu to\i s[treac[
 }n \ara turceasc[.

St[p`n de-auzea,
R[u, frate,-i venea,
El pe g`nduri sta
+i se hot[r]

Oi a n[pusti.
Lu[ciomagul la spinare
+i cavalu-n sup`ioar[
+i-apuc[pe drum la vale.

(Gr. G. Tocilescu, Bragadiru, Teleorman)

P[curari str[in

Pre mun`ii cei mari
Sunt trei p[curari...
Doi]s veri premari,
Unu-i mai strinu`,
Ce-l cheam[P[tru`
— P[curari micu`. —
Veri se vorovir[,
Mi se sf[tuir[
Pe strin s[-l d-omoare
— Moarte de topoare. —
Strinu=-i d-auzea,
Din grai le gr[ia,
Duios cuv`nta:
— Voi, ortacii mei,
P[curari la miei
+i la m`ndre oi,
Care din voi doi
Dori`i a r[m`ne,
De azi ori de m`ine,
+i pe al meu \ol,
+i-n al meu ocol,

Care v[g`ndi`i
S[m[d-omor`i,
Groapa s[mi-o sape
+i s[m[ ]ngroape
}n t`rla de oi,
S[dorm printre voi,
Coperit cu ploi;
}n \[rcu` de miei,
Nici`nd s[nu piei
De dintre ai mei.
Groapa s[mi-o sape
+i s[m[ ]ngroape
Clo din sus de cale,
Sub fagul cel mare.
+i-n loc de cruci`[
Pune`i fluieri`[,
}n loc de scrisoare —
Lancea la picioare.
C`nd soare-o luci
Lancea-o desclipi,
C`nd v`ntu =-o trage

Fluiera va zice,
 Oile s-or str`nge,
 Pe morm`nt or pl`nge
 Cu lacrimi de s`nge.
 Voi, ortacii mei,
 P[urari la miei
 +i la m`ndre oi,
 Rogu-v[pe voi,
 De cumva ve`i mere
 Pe la t`rgurele,
 Cu oi de-ale mele
 +i vi-`i d-]nt`lni
 O mam[b[tr`n[,
 Cu c`rp[ de l`n[,
 Lacrimi l[cr[m`nd,
 P[ru-`i despletind,
 Noroc blestem`nd,
 De fiu]ntreb`nd,
 Aceea-i maica
 +i ea v-o-ntreba:
 — N-a`i vait, vait,
 Nu mi-a`i ]nt`lnit
 Pe al meu P[tru\,

P[urari micu\
 Cu p[r galb[nu\
 Floare de spicu\
 Cu ochi-viorele
 Ce scap[r ca stele
 Cu dor `i cu jele
 Pe zilele mele;
 Cu c[tare bl`nd[
 +i o fa\[m`ndr[;
 Dulce la privire
 +i frumos la fire?
 — Ba noi l-am v[zut
 Merg`nd spre trecut,
 Aci mai napoi,
 Tot v`nz`nd la oi,
 La t`rgu\ la Beci,
 V`nz`nd la berbeci;
 +i l-am mai v[zut
 Num[r`nd la bani
 Pe aripa =ubii,
 La lumina lunii,
 La marginea lumii.

(Ioan +erb `i Domitian Cesereanu, Ciungani, | ara Zarandului)

Gealip Costea

Foicic[de trei brazi,
 Azi e luni `i m`ine mar`i,
 Pleac[Costea la Gala`i

Cu cat`rii-ns[m[ra`i,
 S[-i aduc[-mpov[ra`i
 Cu t[r`e

La mielu\e,
 Bolovani
 Pentru c`rlani,
 Cu opinci
 Pentru voinici,
 Cu m[lai
 De l[tr[tori,
 Cu sidile
 De muliori.
 C[t`ra=ii-ns[m[ra
 +i pleca
 Gealip Costea,
 Dr[g[stosul
 Fetelor,
 Iube\ul
 Nevestelor,
 Cu cioabani
 +i cu c`rlani;
 Iar din st`n[
 C`nd pleca,
 Vorb[-n urm[
 C[l[sa
 +i din gur[
 Mi=-i gr[ia:
 — Dur la mine, bacilor,
 Bacilor, voinicilor,
 Voi la turme s[-mi tot sta\i,
 Bine seama s[-mi lua\i.
 D-o veni Fulga b[tr`n,
 Fur b[tr`n
 +i om capc`n,
 V[taful
 Haiducilor,
 '+el[torul
 Domnilor,
 Voi s[-i da\i, pentru m`ncare,
 O mieoar[
 De frigare,
 Pastram[
 De perpeal[
 +i urd[
 Din igur\eal[,
 O butlag[de rachiu
 +i vro cinci oca de vin,
 Ca s[-i fie de gustare
 P`n-o veni pr`nzul mare.
 Dem`ncare voi s[-i da\i,
 Bine seama s[b[ga\i
 La mieoare mititele,
 Ca s[nu piar[din ele,
 +i la oaia ruc[rea,
 Cum n-a fost, nici s-o vedea,
 C[mult am slujit pe ea
 Din copil[ria mea.
 Gealip Costea cuv`nta
 +i la schel[se pornea
 Cu cat`rii-ns[m[ra\i,
 S[-i aduc[-mpov[ra\i.
 Vreme mult[nu trecea
 +i]n urma lui venea

Fulga mo\ul,
 Fulga ho\ul,
 Fulga ho\ul, fur b[tr`n,
 Fur b[tr`n =i om capc`n,
 V[taful
 Haiducilor
 'uel[torul
 Domnilor;
 +i lua, pentru m`ncare
 O mieoar[
 De frigare,
 Pastram[
 De perpeleal[
 +i urd[
 Din igur\eal[,
 Cu butlaga de rachiu
 +i cu cinci oca de vin.
 Dar p-at`t nu se l[sa,
 Ci rupea, m[re, rupea
 Turmele pe jum[tate,
 Jum[tate,-a treia parte,
 Cu mieoara ruc[rea,
 Drag[lui Gealip Costea;
 C-avea Costea turme multe,
 Cobor`te de la munte,
 Avea Costea
 Mielu=ele
 C`te-s vara
 Br[ndu=ele,
 Avea Costea
 Mielu=ei

C`i sunt vara
 Brebenei
 Azi e luni =i m`ine mar`i,
 Vine Costea din Gala[i
 +-a'ce¹ sare
 La mieoare,
 Bolovani
 Pe la c`rlani,
 Sarice
 Pe la ciobani
 +i opinci
 Pe la voinici.
 El acas[de-mi sosea,
 Cat`ra=i des[m[ra,
 Saricele
 C[-mp[r\ea
 +i opincile
 Dedea,
 Buzdugan]n m`ini lua
 +i pleca
 Din st`n[-n st`n[
 Cu c`ntarul la ciochin[.
 La mulsoare d-ajungea,
 B`rs[nele c[mulgea,
 Dar lui, m[re, nu-i venea
 Nici l[ptu\ul
 La m[sur[,
 Nici ca=ul
 La-ncheg[tur].

¹ Aduce.

Seama bine de-mi b[ga,
 Mai vedea, m[re, vedea
 C[, din toate, mai lipsea
 +i mieoara ruc[rea,
 Drag[lui Gealip Costea,
 C-alta-n turm[
 Nu era
 Mai istea\
 Dec`t ea:
 C`nd sim\ea
 De vremuri rele,
 Tr[gea
 Oile-n perdele;
 C`nd sim\ea
 De vremuri bune,
 Tr[gea
 Oile-n p[=une.
 Seama bine de-mi lua,
 Mai vedea, m[re, vedea
 C[din turme cam lipsea
 Oile pe jum[tate,
 Jum[tate,-a treia parte:
 Sm`nt`na
 Mioarelor,
 Fruntea
 Dobitoacelor,
 Fala
 Negustorilor.
 Ciud[mare c[-i erea,
 De nimic r[u nu-i p[rea

Ca de oaia ruc[rea.
 Gealip Costea ce f[cea?
 Un zgheab mare c-alegea,
 Lapte dulce c-aducea,
 Cinci cof\ie-n el v[rsa,
 Pu\intel c[mi-l umplea
 +i din buze fluiera.
 C`inii mi-l]n\elegea
 +i cu to\ii s-aduna.
 Al doilea fluiera,
 +i iat[c[-mi =i sosea.
 Al treilea fluiera,
 +i pe l`ng[el venea
 To\i dul[ii de la st`n[,
 Cu Dolfa, c[\ea b[tr`n]:
 De b[tr`n[ce era,
 P[r pe ea
 Nu mai avea.
 Gealip Costea, d-o vedea,
 Cu gura o judeca:
 — Tu, Dolfo, c[\ea b[tr`n[,
 }mi =tiai seama la st`n[;
 Cum te-a scos Fulga din fire
 D-ai r[mas f[r[sim\ire?
 +i cum sta
 D-o judeca,
 Cu bun[lance-o lovea.
 Dolfa peste cap se da,
 Iar Costea ce mi-i gr[ia?
 — Tu, Dolfo, c[\ea b[tr`n[,

Ce =tia seama la st`n[,
 S[iei d`ra
 Oilor
 P`n[-n calea
 Furilor,
 D-aci, de la codrul
 Gherghii,
 P`n[la cerdacul
 Fulghii,
 Ceardacul cam nev[zut,
 Numai de voinici =tiut!
 Dolfa r[u chiel[l]ia
 +i-nainte c-apuca,
 Gealip Costea dup[ea!
 Tot cu d`n=ii mai pleca
 +i Togan, c`ine b[r]bat,
 La nevoie]ncercat
 +i de fiare mursicat.
 Cordii-n lung c[apuca,
 Pe potec[se ducea
 P`n[, m[re, c-ajungea
 La marginea cr`ngului,
 La cap[tul codrului.
 Acolo ce mi=-i vedea?
 Unii la berbeci
 Cojea,
 Al`ii lemne
 Gr[m]dea,
 Al`ii carne
 Perpelea,

Iar[Fulga, fur b[tr`n,
 Fur b[tr`n =i om capc`n,
 R[zimat d-un p[ducel,
 M`nca la carne de miel
 +i bea vin din burdu=el.
 Gealip Costea, d-ajungea,
 Din gur[mi-l judeca:
 — D-alei, Fulgo, fur b[tr`n,
 Fur b[tr`n =i om capc`n,
 De \i-a fost, m[ri, a m`ncare,
 | i-am dat oaie
 De frigare,
 Pastram[
 De perpeleal[
 +i urd[
 Din igur\eal[,
 C-o butlag[de rachiu
 +i cu cincii oca de vin;
 Toate c[\i le-am g[tit,
 Cu cinste te-am h[r]zit.
 Tu p-at`t nu te-ai l[sat,
 Mi-ai luat, nene, luat
 Fruntea
 Dobitoacelor,
 Sm`nt`na
 Mioarelor,
 Fala
 Negustorilor,
 +-ai rupt turma jum[tate,
 Jum[tate,-a treia parte.

Mare mi-este ciuda, mare,
 De nimica r[u nu-mi pare
 Ca de oaia ruc[rea
 Cum n-a stat =i n-o mai sta!
 C`nd sim\ea
 De vremuri rele,
 Tr[gea
 Oile-n perdele;
 C`nd sim\ea
 De vremuri bune,
 Tr[gea
 Oile-n p[=une!
 Astfel Costea cuv`nta
 +i din gur[mai gr[ia:
 — Tu, Dolfo, c[\ea b[tr`n],
 S-apuci pe Fulga de v`n[
 +i sprijine-l ciob[ne=te,
 Ca s[-i trag io haiduce=te
 +i negru p[ur[re=te!
 +i Dolfa,
 C`nd auzea,
 La Fulga
 Se repezea,
 De v`n[
 C[-l apuca;
 +i Togan, c`ine b[rbat,
 La nevoie
 }ncercat,
 D-o lupoaic[
 Mursicat,

Dup[g`t i s-azv`rlea,
 Ciob[ne=te-l sprijinea;
 Iar[Costea,
 Cu lancea
 Numai una
 C[-i d[dea,
 Capul jos c[-i reteza,
 Trupu-n dou[-i spinteca,
 +i pe foc de-l arunca,
 Din guri\ mi-i zicea:
 — Singur de cap \i-ai f[cut,
 Dup[vina ce-ai avut!
 Ciob[na=ii, c`nd vedea,
 Tot d-a fuga c-o rupea,
 De umpleau cr`ngurile
 +i toate v`rtoapele.
 Dar c`nd Costea =uiera,
 Furii mi se aduna,
 }nainte-i genuchea,
 M`na, poala-i s[ruta
 +i din gur[se ruga:
 — D-alei, Costeo dumneata,
 Noi nu suntem vinova\i,
 Ci de Fulga }n=ela\i.
 La cine a fost vinovat
 Capul, m[re, i-ai t[iat,
 Trupu-n foc i-ai aruncat,
 De belea c[-ne-ai sc[pat,
 La bun st[p`n ne-ai b[gat.
 Slugi la Costea se b[ga,

Dup[oi
 C[-mi alerga,
 De prin v[i
 Le aduna,
 Turma-ntreag[c[-mplinea
 +i la Costea le ducea.
 Gealip Costea ce-mi f[cea?
 La mulsoare le punea,
 Lapte dulce c[str`ngea
 +i-n m[sur[c[-l punea:
 Venea lapte la m[sur[,
 Ca= dulce la-ncheg[tur[,
 Br`nz[alb[la-nt[real[
 +i urd[la igur`eal[.
 Tot umbl`nd din st`n[-n st`n[
 Cu c`ntarul la ciochin[,
 Turma-ntreag[colinda,
 Oile c[-i num[ra,

Toate-n num[r le g[sea,
 Cu a oaie ruc[rea,
 Drag[lui Gealip Costea,
 C[slujise, biet, pe ea
 Ucenic la ciob[nie
 Din mica copil[rie.
 Daca oile=-i g[sea,
 Bine, m[re, c[-i p[rea,
 Leafa la ciobani sporea,
 +apte bu[i de vin scotea
 +i pe drum care trecea,
 La ceardac c[mi-i poftea
 +i din gur[le zicea:
 — Be[i, voinici, =i v[-mb[ta[i,
 Joc frumos ca s[-mi juca[i,
 C-a=a este voia mea,
 C-a=a-i din b[tr`ni legea,
 +i legea, =i datina.

(G. Den. Teodorescu, Bucure=ti)

Costea =i Fulga

Pe c`mpul Tirhiniei,
 +i pe-al Tirhenului,
 Scoate Costea oile,
 +i umple grindurile,
 +i toate v[lcelele.
 Scoate Costea mielu=ele
 C`t]n lume viorele,

+i mi-a=eaz[st`nile
 Pe toate m[gurile,
 }n toate grindurile;
 La m[gura retezat[,
 Unde a mai fost o dat[.
 +i mi-avea Costea, mi-avea
 Patruzeci de c`ini b[tr`ni,

Care p[zea pe la st`ni;
 +i o sut[de cop`rcei,
 Care umbl[dup[oi;
 Mai avea =i pe Guda,
 Pe Guda, c[\a b[tr`n[,
 F[r[nici un dinte-n gur[.
 Ast[zi luni =i m`ine mar\i,
 Plec[Costea la Gala\i,
 Cu cat`rii-mpov[ra\i
 De argint =i de sfan\i,
 +i de galbeni fereca\i,
 S[ia sare oilor
 +i f`n berbecilor,
 +i opinci ciobanilor,
 C[pestre c`rlanilor,
 T[r`\[ m`nza\ilor.
 El dar c`nd pleca,
 El pe Fulga mi-l lua,
 Lui Fulga-i d[ruia
 Un berbecel de frigare
 +i-o mioar[de c[ldare,
 +i-un ca= bun din perpeleac,
 „S[-mi p[zi\i turma cu drag!“
 Dar[Fulga ce f[cea?
 Ad[sta p`n[-ns[ra,
 Cu ceata lui se vorbea,
 Pe to\i, frate, i-aduna
 +i din gur[le zicea:
 — Ai la m[gura b[tr`n[,
 Cu mu=chi de-un lat de m`n[;

Unii s[urla\i lupe=te,
 Al\ii s[l[tra\i c`ine=te.
 C`inii lui Costea-o auzea,
 Repede va venea
 +i-n turm[or intra.
 +-avea Costea, mai avea,
 Mai avea =-un mielu=el,
 Mielu=el oche=el,
 Nu era-n turm[ca el!
 Cu patru perechi de coarne,
 +i coada de patru palme.
 +i-n v`rful cornivelor
 Avea pietre n[st[mate,
 De la Dumnezeu l[sate.
 Iar[Fulga ce f[cea,
 }i lua =i mioara,
 Se ducea-n valea rea,
 Unde nima nu =tia,
 +i-apoi el poruncea,
 Doisprezece junghia,
 Doisprezece c[frigea,
 +i le-nv`rtea-n belciuge,
 S[le fie carnea dulce.
 Dup[ce mi le frigea,
 }n teancuri mi le-a=eza.
 Ast[zi luni =i m`ine mar\i,
 Veni Costea din Gala\i.
 Toate oile chema,
 S[le dea de socoteal[:
 Jum[tate nu ie=ea,

I se rupe inima!
 Nu vine lapte la m[ur[,
 De-o palm[=i-un lat de m`n[,
 Nici ca= la]ncheietur[,
 Doar nu e m[sura,
 Care-i rupse inima.
 To\i ciobanii mi-i chema,
 +i cu c`inii-al[turea,
 +i-ncepea de]ntreba,
 +i nimica nu =tia.
 Dar vezi, Costea ce f[cea?
 O dat[c[fluiera,
 Guda c`nd]l auzea,
 Drept la Costea c[venea;
 Cum venea Guda, venea?
 Venea cu capu-n p[m`nt,
 Din ochi l[cr[mi c[z`nd.
 Dar[Costea ce f[cea?
 O dat[c[mi-o lovea,
 Numai dou[c[-i mai da,
 Da' Guda, zo, mai r[bdia:
 — C-am slujit la tat[-t[u,
 La tata t[t`n[-t[u,
 Aoleo, vai de mine,
 Acuma slujesc la tine,
 +i nu-\i pare r[u de mine!
 Un v`nt de sus a burat,
 }n dosul tufelor m-a dus,
 Atunci Fulga oi\[-a luat.
 Patru cupe cu lapte-i da

+i Guda c[le m`nca,
 +i din gur[c[zicea:
 — Ia-o, Costeo, dup[mine,
 C[=tiu calea lunei bine!
 +i mergea pe-o potec[,
 Cobora-n valea rea;
 Acolo Fulga porne=te,
 Unde vara musca trece.
 Cobora]n valea rea,
 Unde Fulga odihnea, —
 Numai Guda mi-l =tia;
 La v`rlacul cel ad`nc,
 Numai de Fulga =tiut.
 C`nd acolo ajungea
 +i pe Fulga mi-l vedea,
 Care =eeda pe-o crengea,
 +i fuma dintr-o lulea,
 De-al dracului ce era.
 Lui Costea se ar[ta.
 Iar[Costea ce zicea:
 — Gudo, Gudo dumneata,
 O s[faci cum oi putea,
 S[pui gura pe Fulga!
 F[cea Guda ce f[cea
 De Fulga s-apropia,
 C`nd pe burt[,
 C`nd pe spate,
 P`n[-l apuc[de spate.
 Trage Guda haiduce=te,
 St[p`nu p[cur[re=te.

Iat[Costea c-ajungea...
 C`nd o dat[-n Fulga da,
 Cu p[m`nt l-amesteca;
 De \[r`n[-l scutura,
 +-apoi sta de-l judeca:
 — Aoleu, Fulga, ho\ b[tr`n,
 Cine te-a]nv[\at s[furi?
 C[ce \i-am f[g[duit,
 Ori de ce ai fost dorit:
 Un berbec de frigare
 +i mioar[de c[ldare,
 +i ca= bun din strecur[toare:
 +i altu ca= din perpeleag,
 S[-mi p[ze=ti turma cu drag!
 Apoi n-ai fost mul\umit

Pe ce eu te-am d[ruit;
 Mi-ai furat fruntea oilor,
 Fala negustorilor.
 De-aceea nu te-oi ierta,
 Mi-ai luat =i mioara,
 Mioara de la C`mpu-al-lung,
 Cu l`n[ p`n[-n p[m`nt!
 Mioara tu s[mi-o dai,
 C[acum o s[te tai!
 +i pe Fulga l-a t[iat,
 }n v[lcele l-aruncat,
 De l-a m`ncat fiarele,
 Fiarele =i vulturii,
 C-a=a i-a fost min\le.

(Cristea Sandu-Timoc, Valea Timocului)

C[p[r]li al Mo= Bar[
(Caprele lui Mo= Bar[)

Vai ce veste trist[
 Ne-a sosit asear[!
 Caprele din Scheaua
 Toate o s[piar[;
 O veste prea trist[
 Nu e, nu-i a bun[:
 Din caprele din Scheaua
 N-a r[mas nici una.
 Pe mo=neagul Bara

L-a st[puns un dor,
 T[ie cornul caprei
 +i-l puse]n br`u.
 — O, tu, Costa drag[,
 Costa, fiul meu,
 De ar fi s[mor,
 S[-mi at`rni toiagul
 De creang[de corn,
 A=eaz[-mi p[r de capr[
 La c[p[t`i,]n groap[.

Tu, Costa iubite,
Costa, fiul meu,
T[il]ngile toate
De la \api le scoate\i
+i]n loc de clopot,

S[le-aud cum sun[.
Cele dou[coarne
De la \api, t[jia\i
+i]n loc de cruce,
La cre=tet le-a=eza\i.

(C. Br[i]loiu, Emilia Comi-el -i Tatiana G[lu-ca-Cr`-mariu, *Folclor arom`n*,
]n vol. *Folclor din Dobrogea*, f[r=ero\i din Grecia,
Comuna Mihai Viteazu, transpunere
]n daco-rom`n[de Athanasie Nasta)

DESPRE CURTEA
FEUDAL{

Monastirea Argeului

Pe Arge=]n gios,
 Pe un mal frumos,
 Negru Vod[trece
 Cu tovar[=i zece:
 Nou[me=teri mari,
 Calfe =i zidari
 +i Manoli — zece,
 Care-i =i]ntrece.
 Merg cu to\i pe cale
 S[aleag[-n vale
 Loc de monastire
 +i de pomenire.
 Iat[cum mergea
 C[-n drum agiungea
 Pe-un biet ciob[na=
 Din fluiet doina=
 +i cum]l videa,
 Domnul]i zicea:
 — M`ndre ciob[na=
 Din fluiet doina=
 Pe Arge=]n sus
 Cu turma te-ai dus,
 Pe Arge=]n gios
 Cu turma ai fost,
 Nu cumv-ai v[zut,
 Pe unde-ai trecut,

Un zid p[r]sit
 +i neispr[vit,
 La loc de grindi=
 La verde-aluni=?
 — Ba, doamne,-am v[zut,
 Pe unde-am trecut,
 Un zid p[r]sit
 +i neispr[vit.
 C`nii, cum]l v[d,
 La el se r[p]d
 +i latr[-a pustiu
 +i url[-a mor`iu.
 C`t]l auzea,
 Domnu-nveselea
 +i cur`nd pleca,
 Spre zid apuca
 Cu nou[zidari,
 Nou[me=teri mari
 +i Manoli — zece,
 Care-i =i]ntrece.
 — Iat[zidul meu!
 Aici aleg eu
 Loc de monastire
 +i de pomenire.
 Deci voi, me=teri mari,
 Calfe =i zidari,

Cur`nd v[siliv
 Lucrul de-l porniv
 Ca s[-mi r[dicav,
 Aici s[-mi durav
 Monastire nalt[
 Cum n-a mai fost alt[.
 C[v-oi da averi,
 V-oi face boieri,
 Iar de nu, apoi
 V-oi zidi pe voi,
 V-oi zidi de vii
 Chiar]n temelii!
 Me=terii gr[bea,
 Sf[rile-ntindea,
 Locul m[sura,
 +an\uri largi s[pa
 +i mereu lucra,
 Zidul r[dica,
 Dar orice lucra,
 Noaptea se surpa!
 A doua zi iar,
 A treia zi iar,
 A patra zi iar
 Lucra]n zadar!
 Domnul se mira
 +-apoi]i mustra,
 +-apoi se-ncrunta
 +i-i amenin\va
 S[-i puie de vii
 Chiar]n temelii!
 Me=terii cei mari,
 Calfe =i zidari

Tremura lucr`nd,
 Lucra tremur`nd
 Zi lung[de var[,
 Ziua p`n-]n sear[;
 Iar Manoli sta,
 Nici c[mai lucra,
 Ci mi se culca
 +i un vis visa,
 Apoi se scula
 +-astfel cuv`nta:
 — Nou[me=teri mari,
 Calfe =i zidari,
 +tiv ce am visat
 De c`nd m-am culcat?
 O =oapt[de sus
 Aievea mi-a spus
 C[orice-am lucra,
 Noaptea s-a surpa
 P`n-am hot[r]
 }n zid de-a zidi
 Cea-nt[i so\ioar[,
 Cea-nt[i sorioar[
 Care s-a ivi
 M`ini]n zori de zi,
 Aduc`nd bucate
 La so\ ori la frate.
 Deci dac[vroiiv
 Ca s[ispr[viv
 Sf`nta monastire
 Pentru pomenire,
 Noi s[ne-apuc[m
 Cu toiv s[giur[m

+i s[ne leg[m
 Taina s-o p[str[m;
 +-orice so\ioar[,
 Orice sorioar[
 M`ini]n zori de zi
 }nt[i s-a ivi,
 Pe ea s-o jertfim,
 }n zid s-o zidim!
 Iat[, -n zori de zi,
 Manea se trezi,
 +-apoi se sui
 Pe gard de nuiele,
 +i mai sus, pe schele,
 +i-n c`mp se uita,
 Drumul cerceta.
 C`nd, vai! ce z[rea?
 Cine c[venea?
 So\ioara lui,
 Floarea c`mpului!
 Ea s-apropia
 +i]i aducea
 Pr`nz de m`nc[tur[,
 Vin de b[utur[.
 C`t el o z[rea,
 Inima-i s[rea,
 }n genuchi c[dea
 +i pl`ng`nd zicea:
 „D[, Doamne, pe lume
 O ploaie cu spume,
 S[fac[p`raie,
 S[curg[=iroaie,
 Apele s[creasc[,

M`ndra s[-mi opreasc[,
 S-o opreasc[-n vale,
 S-o-ntoarc[din cale!“.
 Domnul se-ndura,
 Ruga-i asculta,
 Norii aduna,
 Ceriu-ntuneca.
 +i curgea deodat[
 Ploaie spumegat[
 Ce face p`raie
 +i]mfl[=iroaie.
 Dar oric`t c[dea,
 M`ndra n-o oprea,
 Ci ea tot venea
 +i s-apropia.
 Manea mi-o videa,
 Inima-i pl`ngea,
 +i iar se-nchina,
 +i iar se ruga:
 „Suf[, Doamne, -un v`nt,
 Suf[-l pe p[m`nt,
 Brazii s[-i despoaie,
 Paltini s[ ]ndoaie,
 Mun\ii s[r[stoarne,
 M`ndra s[-mi]ntoarne,
 S[mi-o-ntoarne-n cale,
 S-o duc[devale!“
 Domnul se-ndura,
 Ruga-i asculta
 +i sufla un v`nt,
 Un v`nt pre p[m`nt,
 Paltini c[-ndoaia,

Brazi c[despoia,
 Mun\ii r[sturna,
 Iar[pe Ana
 Nici c-o]nturna!
 Ea mereu venea,
 Pe drum =ov[ia
 +i s-apropia
 +i, amar de ea,
 Iat[c-agiungea!
 Me=terii cei mari,
 Calfe =i zidari,
 Mult]nveselea
 Dac[o vedea,
 Iar Manea turba,
 M`ndra=-i s[ruta,
 }n bra\e-o lua,
 Pe schele-o urca,
 Pe zid o pune
 +i, glumind, zicea:
 — Stai, m`ndru\`a mea,
 Nu te sp[ria,
 C[vrem s[glumim
 +i s[te zidim!
 Ana se-ncredea
 +i vesel r`dea.
 Iar Manea ofta
 +i se apuca
 Zidul de zidit,
 Visul de-mplinit.
 Zidul se suia
 +i o cuprindea
 P`n` la glezni=oare,

P`n` la pulpi=oare.
 Iar ea, vai de ea,
 Nici c[mai r`dea,
 Ci mereu zicea:
 — Manoli, Manoli,
 Me=tere Manoli!
 Agiung[-\i de =ag[,
 C[nu-i bun[, drag[.
 Manoli, Manoli,
 Me=tere Manoli!
 Zidul r[u m[str`nge,
 Trupu=oru-mi fr`nge!
 Iar Manea t[cea
 +i mereu zidea;
 Zidul se suia
 +i o cuprindea
 P`n` la glezni=oare,
 P`n` la pulpi=oare,
 P`n` la costi=oare,
 P`n` la ``\i=oare.
 Dar ea, vai de ea,
 Tot mereu pl`ngea
 +i mereu zicea:
 — Manoli, Manoli,
 Me=tere Manoli!
 Zidul r[u m[str`nge,
 |`i=oara-mi pl`nge,
 Copila=u-mi fr`nge!
 Manoli turba
 +i mereu lucra.
 Zidul se suia
 +i o cuprindea

P`n` la costi=oare,
 P`n` la `i=oare,
 P`n` la buzi=oare,
 P`n` la ochi=ori,
 }nc` t, vai de ea,
 Nu se mai videa,
 Ci se auzea
 Din zid c[zicea:
 — Manoli, Manoli,
 Me=tere Manoli!
 Zidul r[u m[str`nge,
 Via\ a mi se stinge!

Pe Arge=]n gios,
 Pe un mal frumos
 Negru-vod[vine
 C[s[se]nchine
 La cea monastire,
 Falnic[zidire,
 Monastire nalt[,
 Cum n-a mai fost alt[.
 Domnul o privea
 +i se-nveselea
 +i astfel gr[jia:
 — Voi, me=teri zidari,
 Zece me=teri mari,
 Spune\i-mi cu drept,
 Cu m`na pe piept,
 De-ave\i me=terie
 Ca s[-mi face\i mie
 Alt[monastire
 Pentru pomenire,

Mult mai luminoas[
 +i mult mai frumoas[?
 Iar cei me=teri mari,
 Calfe =i zidari,
 Cum sta pe grind=,
 Sus pe coperi=,
 Vesel se m`ndrea
 +-apoi r[spundea:
 — Ca noi, me=teri mari,
 Calfe =i zidari,
 Al\ii nici c[sunt
 Pe acest p[m`nt!
 Afl[c[noi =tim
 Oric`nd s[zidim
 Alt[monastire
 Pentru pomenire,
 Mult mai luminoas[
 +i mult mai frumoas[!
 Domnu-i asculta
 +i pe g`nduri sta,
 Apoi porunce
 Schelele s[strice,
 Sc[ri s[le r[dice,
 Iar pe cei zidari,
 Zece me=teri mari,
 S[mi-i p[r[seasc[,
 Ca s[putrezeasc[
 Colo pe grind=,
 Sus pe coperi=.
 Me=terii g`ndea
 +i ei]=i f[cea
 Aripi zbur[toare

De =indrili u=oare.
 Apoi le-ntindea
 +i-n v[zduh s[rea,
 Dar pe loc c[dea,
 +i unde pica,
 Trupu-=i despica.
 Iar bietul Manoli,
 Me=terul Manoli,
 C`nd se]ncerca
 De-a se arunca,
 Iat[c-auzea
 Din zid c[ie=ea
 Un glas n[du=it,
 Un glas mult iubit,
 Care greu gemea
 +i mereu zicea:
 — Manoli, Manoli,
 Me=tere Manoli!

Zidul r[u m[str`nge,
 |`i=oara-mi pl`nge,
 Copila=u-mi fr`nge,
 Via`a mi se stinge!
 Cum o auzea,
 Manea se pierdea,
 Ochii-i se-nvelea;
 Lumea se-ntorcea,
 Norii se-nv`rtea,
 +i de pe grindii=
 De pe coperi=
 Mort bietul c[dea!
 Iar unde c[dea
 Ce se mai f[cea?
 O f`nt`n[lin[,
 Cu ap[pu`in[,
 Cu ap[s[rat[,
 Cu lacrimi udat[!

(V. Alecsandri)

Zidirea m[n]stirii Arge=ului

Foaie, foi c`rm`z,
 Pe Arge=]n sus,
 Pe cel mal frumos,
 Plimb[-mi-se plimb[,
 Plimb[Negru Vod[
 Cu doamna Ilinca.
 El c[se plimba
 Cu nou[zidari,
 Nou[me=teri mari,

Dasc[li =i primari,
 +i Manole — zece,
 Care =i-i]ntrece.
 Ei c[se plimba
 +i mi-=i c[uta
 Loc de m[n]stire
 +i de pomenire,
 +i de case bune.
 Foaie =o lalea,

D-un purcar c[-mi da,
 Din cale-l oprea
 +i mi-l]ntreba:
 — Ai, mic purc[ra=,
 Neao= purc[ra=,
 Cu porcii umbl`nd
 +i tu-i]ntorc`nd,
 C[nu mi-ai v[zut
 +i nu mi-ai g[sit
 Loc de m[n]stire
 +i de pomenire,
 +i de case bune?
 Purc[ra= gr[ia:
 — Ai, m[ria-ta,
 Eu porcii p[zind
 +i]n sus merg`nd,
 Eu c[am g[sit
 +i tare-am v[zut
 Pe unde-am trecut:
 H[vi=, curpeni=,
 +i-ezer f[r] fund,
 Cu ap[curat[,
 Trestioar[-nalt[.
 Domnul mi-asculta
 +i se bucura,
 +i-acolo mergea
 +i el c[-mi vedea:
 H[vi=, curpeni=
 +i-ezer f[r] fund,
 Cu ap[curat[,
 Trestioar[-nalt[.

El mi se plimba,
 }n sus se plimba,
 }n preajm[c[ta
 +i mi se-ntrista,
 Pe g`nd c[-mi c[dea,
 C[el nu g[sea,
 C`t loc ocolea,
 Loc de m[n]stire
 +i de pomenire,
 +i de case bune.
 Foaie =-o lalea,
 Domnul c[-mi venea
 +i iar c[-mi venea,
 +i iar]mi c[uta,
 P`n[ce-mi afla
 D-un dalb lumini=,
 Frumos poiени=,
 }n sus pe Argi=,
 La cetinu-nalt,
 Nalt =i r[sfirat,
 Cum nu era alt.
 +i aci-mi venea
 +i aci-mi alegea
 Loc de m[n]stire
 +i de pomenire,
 +i de case bune.
 Foaie =-o lalea,
 +i ce-mi mai f[cea?
 Domnu-mi porunca,
 Icoan[punea,
 Sus o anina,

}n cetinu-nalt,
 Nalt =i r[sfirat,
 Cum nu era alt.
 Ziua mi-o punea,
 Noaptea c[-mi pierrea,
 }n iezer venea,
 Aci mi-o g[sea.
 +i iar mi-o punea,
 +i iar c[-mi pierrea;
 O dat[=i iar[,
 P`n[-a treia oar[.
 Foaie =-o lalea,
 Domnul ce-mi f[cea?
 El se minuna
 +i mi se-ngrija
 Da' n-avea ce f[cea,
 C[Dumnezeu vrea.
 Domnul de-mi vedea,
 N-avea ce f[cea,
 Oameni c[-mi chema,
 P[dure t[ia,
 C[rbuni c[-mi f[cea,
 Care]nc[rca,
 }n iezer b[ga,
 Ap[de-mi suga.
 +i ce-mi mai f[cea?
 +i iar c[-mi pornea
 +i iar porunca,
 +an\uri mari s[pa,
 Iezeru-mi seca.
 Fauri mi-aducea,

Gr[tare-mi f[cea,
 Frumos le-a=eza,
 Lucru de-ncepea.
 Foaie =-o lalea,
 +i ce-mi mai f[cea?
 La zid c[-ncepea,
 Zidea =i zidea,
 Mereu c[-mi zidea,
 P`n[se-nsera,
 P`n[se-nnopta,
 Dar ce ziua zidea
 Noaptea se surpa.
 Domnul se mira
 +i se]ngrija,
 Da' n-avea ce f[cea,
 C[Dumnezeu vrea.
 Foaie =-o lalea,
 Manole-mi visa,
 D-un vis c[-mi visa
 +i se de=tepta
 +i mi se-ngrija.
 Me=terii chema,
 Visul le spunea
 +i-astfel le vorbea:
 — O, voi, me=teri mari,
 Dasc[li =i primari,
 Voi ca s[-mi jura'i
 Tain[s[-mi p[stra'i,
 Ca ni=te buni fra'i.
 Eu, c`nd m-am culcat,
 D-un vis c-am visat,

D-un vis minunat:
 C[tot ce-am lucra,
 Noaptea s-o surpa,
 P`n` ce n-om zidi
 M`ine-n zori de zi
 Cea-nt`i so\ioar[,
 Cea-nt`i zini=oar[
 Ce-o ie=i]n cale
 Pe deal ori pe vale.
 S-aduc[m`ncare
 La loc de pr`nzare.
 Foaie =-o lalea,
 +i ce-mi mai f[cea?
 Manole-mi vorbea
 +i-astfel le zicea:
 — O, voi me=teri mari,
 Dasc[li =i primari,
 Cine mi-o veni
 M`ine-n zori de zi,
 Pe rou[, pe cea\<[
 +i pe negurea\<[,
 Cea-nt`i so\ioar[,
 Cea-nt`i zini=oar[,
 Voi s-o apuca\i,
 Frumos s[mi-o lua\i,
 Pe zid s-o urca\i,
 }n zid s-o b[ga\i
 +i s[mi-o zidi\i,
 Zidul s[sf`r=i\i,
 Lucrul s[-mplini\i.
 Foaie =-o lalea,

Me=terii-mi pleca,
 Vorba nu=-i \inea,
 Taina nu p[stra,
 +i ei c[-mi spunea
 La cele so\ioare,
 La cele zini=oare
 Lucru s[-nt`rzie,
 La zid s[nu vie
 M`ine-n zori de zi,
 Pe rou[, pe cea\<[
 +i pe negurea\<[.
 Foaie =-o lalea,
 Caplea nu =tia,
 +i ea c[-mi venea
 M`ine-n zori de zi
 Pe rou[, pe cea\<[
 +i pe negurea\<[.
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma
 +i a=a-mi zicea:
 „Doamne, Doamne sfinte,
 D[-i ceva nainte
 S-o opreasc[-n vale,
 S-o-ntoarc[din cale,
 Bucate s[piarz[,
 Zile s[mai vaz[!“
 Domnu l-asculta,
 Nainte-i scotea
 Doi b[l[urei
 Cu solzi mari pe ei,

Din gur[-ncle=ta\i,
 Din coade-nnodea\i.
 Ea s[speria,
 Bucate pierdea,
 }napoi pornea,
 Altele-mi g[tea
 +i iar[=i venea.
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma,
 +i a=a-mi zicea:
 „Doamne, Doamne bune,
 D[un v`nt pe lume
 Copacii s[-ndoaie,
 Drumul s[i-l taie,
 S-o opreasc[-n vale,
 S-o-ntoarc[din cale,
 Bucate s[piarz[,
 Zile s[mai vaz[!“
 Domnu l-asculta
 +i d[du un v`nt
 Mare =i cumplit;
 Copacii-ndoia,
 Drumu i-l t[ia.
 Ea se speria,
 Din cale s-oprea,
 Bucate pierdea,
 }napoi pornea,
 Altele-mi g[tea
 +i iar[=i venea.
 Manole-o vedea,

Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma
 +i a=a-mi zicea:
 „Doamne, Doamne bune,
 Trimete pe lume
 O ploaie cu spume,
 S[verse p`raie,
 S[curg[=iuroaie,
 Drumul s[i-l taie,
 S-o opreasc[-n vale,
 S-o-ntoarc[din cale,
 Bucate s[piarz[,
 Zile s[mai vaz[!“
 Domnu l-asculta
 +i d[du pe lume
 O ploaie cu spume,
 De v[rsa p`raie,
 De curgea =iuroaie.
 Ea s[speria,
 Din cale s-oprea,
 Bucate pierdea,
 }napoi pornea,
 Altele-mi g[tea
 +i iar[=i venea.
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma,
 Nimic nu zicea,
 C[Dumnezeu vrea.
 Foaie =-o lala,
 Caplea c[-mi sosea,

Mas[-mi]ntindea,
 Bucate-mi punea,
 Bine c[-i p[rea;
 Da ea, vai de ea,
 Nici c[mi=-i =tia
 C[moartea-o p`ndea,
 Ci se veselea
 +i mereu vorbea.
 Foaie =-o lalea,
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma,
 Nici c[mai gusta
 +i a=a-mi striga:
 — O, voi, me=teri mari,
 Dasc[li =i primari,
 Voi s[v[prip[iv[
 Visul s[-mi plini`i!
 Voi s[mi-o lua`i,
 Pe zid s-o urca`i,
 }n zid s-o b[ga`i,
 Frumos s-o zidi`i,
 Zidul s[-mi sf`r=i`i,
 Lucrul s[-mplini`i!
 Me=terii-mi venea,
 Pe Caplea-mi lua,
 Pe zid o urca,
 }n zid mi-o b[ga,
 Frumos c[-mi zidea,
 Zidul de-mi sf`r=ea,
 Lucrul de-mplinea.

Foaie =-o lalea,
 Ei c[mi=-i zidea,
 Da' Caplea r`dea,
 Glum[-i se p[rea
 +i a=a zicea:
 — Manole, Manole,
 Me=tere Manole,
 Zid[ra= Manole,
 Ori `i-este de glum[,
 Ori nu-`i e d-a bun[
 S[m[bagi de vie
 Aci-n temelie?
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma
 +i mereu striga:
 — O, voi, me=teri mari,
 Dasc[li =i primari,
 Prip[iv[=i zidi`i,
 Zidul de sf`r=i`i,
 Lucrul de-mplini`i!
 Me=terii pripea
 Zidul de sf`r=ea,
 Lucrul de-mplinea,
 Da' ea, vai de ea,
 Mereu c[-mi pl`ngea
 +i mereu zicea:
 — Manole, Manole,
 Me=tera= Manole,
 Zid[ra= Manole,
 Zidul greu se-ntinde,

Mijlocu-mi cuprinde,
 P[m`ntul m[-nghte.
 Ori \i-este de glum[,
 Ori nu-\i e d-a bun[
 S[m[bagi de vie
 Aci-n temelie?
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma
 +i mereu striga:
 — O, voi, me=teri mari,
 Dasc[li =i primari,
 Prip\i de zidi\i,
 Zidul de sf`r=i\i,
 Lucrul de-mplini\i!
 Me=terii pripea
 Zidul de sf`r=ea,
 Lucrul de-mplinea.
 Da' ea, vai de ea,
 Mereu c[-mi pl`ngea
 +i mereu zicea:
 — Manole, Manole,
 Me=tera= Manole,
 Zid[ra= Manole,
 Zidul greu se-ntinde,
 Pieptul mi-l cuprinde,
 |i\i=oara-mi curge,
 Copila=u-mi pl`nge.
 Ori \i-este de glum[,
 Ori nu-\i e d-a bun[,
 S[m[bagi de vie

Aci-n temelie?
 Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma
 +i mereu striga:
 — O, voi, me=teri mari,
 Dasc[li =i primari,
 Prip\i de zidi\i,
 Zidul de sf`r=i\i,
 Lucrul de-mplini\i!
 Me=terii pripea
 Zidul de sf`r=ea,
 Lucrul de-mplinea,
 Da' ea, vai de ea,
 Nu se mai vedea,
 Ci se auzea,
 Mereu c[-mi pl`ngea
 +i mereu zicea:
 — Manole, Manole,
 Me=tera= Manole,
 Zid[ra= Manole,
 Zidul greu se-ntinde,
 Trupul mi-l cuprinde,
 |i\i=oara-mi curge,
 Copila=u-mi pl`nge,
 Via'a mi se stinge.
 Ori \i-este de glum[,
 Ori nu-\i e d-a bun[,
 S[m[bagi de vie
 Aci-n temelie?
 Manole-o vedea,

Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma
 +i mereu striga:
 — O, voi, me=teri mari,
 Dasc[li=i primari,
 Prip[iv[de zid[iv[,
 Zidul de sf^r=i[iv[,
 Lucrul de-mplini[iv[!
 Me=terii pripea
 Zidul de sf^r=ea,
 Lucrul de-mplinea,
 Da' ea, vai de ea,
 Nu se mai vedea,
 Ci se auzea,
 Din zid c[ie=ea
 Un glas ce zicea:
 „Doamne, Doamne bune,
 Trimete pe lume
 }ngera=ul t[u
 La copila=ul meu;
 Ploaia de-o c[dea,
 Pe el l-o sc[lda;
 Z[pada d-o ninge,
 Pe el mi l-o unge;
 Frunza d-o pica,
 Mi l-o]nf[=a;
 V`ntul d-o sufla,
 Mi l-o leg[na;
 Soarele-o luci
 +i mi l-o-nc[lzi!“
 Foaie =o lalea,

Manole-o vedea,
 Inima-i seca,
 Din ochi l[cr[ma
 +i mereu striga:
 — O, voi, me=teri mari,
 Dasc[li=i primari,
 Prip[iv[de zid[iv[,
 Zidul de sf^r=i[iv[,
 Lucrul de-mplini[iv[!
 Me=terii pripea
 Zidul de-mi sf^r=ea,
 Lucrul de-mplinea
 +i se veselea.
 Foaie, foi, c`rm`z,
 Pe Arge=]n sus,
 Pe cel mal frumos,
 Plimb[-mi-se plimb[,
 Plimb[Negru Vod[
 Cu doamna Ilinca.
 Ei c[se plimba
 +i ei c[-mi vedea
 +i se-nveselea
 D-acea m[n]stire
 Pentru pomenire,
 Frumoas[=i nalt[
 Cum n-o mai fi alt[.
 Foaie =o lalea,
 +i ce mi=i f[cea?
 Domnul de-mi vedea,
 Mult se-nveselea.
 +-apoi porunca
 Schele de-mi strica,

Sc[ri de ridica,
 +i sus c[-mi l[sa
 Pe cei me=teri mari,
 Dasc[li =i primari,
 +i Manole — zece,
 Care =i-i]ntrece.
 Foaie =-o lalea,
 Da' ei ce-mi f[cea?
 Ei mi se-ntrista
 +i mi se ruga,
 +-apoi c[-mi f[cea
 Aripi zbur[toare
 Din =i\e =i sfoare,

+i de pe podi=,
 De pe coperi=,
 }mi zburã spre soare,
 Pe c`mpia mare.
 +i cum c[-mi zburã,
 Nici mult c[\inea
 +i jos c[-mi c[dea.
 +i unde c[dea,
 Acolo-mi ie=ea
 D-un mic izvora=,
 D-un mic p`r`ia=,
 Cu ap[vioar[,
 Rece =i u=oar[.

(C. N. Mateescu, comuna Albe=ti, jude\u0027ul Arge=)

Me=terul Manole

Cei nou[zidari,
 Nou[me=teri mari
 Ei se socotea,
 Ca ei s[mi=- fac[
 Zid de m[n[stire
 S[nu fie-n lume.
 Z`ua z`duia,
 Noaptea se surpa.
 Ei se socotea,
 Jur[m`nt puneã
 Ca ei s[nu spuie
 La nevaste-acas[
 +i care va merge

Luni de diminea\[
 Cu pr`nzu-nainte...
 }n z`d s-o z`duiasc[.
 Opt necredincio=i...
 Credin\o c[lcatu,
 Credin\[n-aveã
 +i ei le spuie,
 Ele nu veneã.
 Manole, Manole,
 Me=teru Manole,
 El credin\a=-i \ine
 C[el c[nu-i spuie
 La nevast-acas[.

Luni de diminea\[\n
 Ea mi se scula,\n
 Pruncu =i-l sc[lda,\n
 Pr`nzu =i-l f[cea,\n
 La b[rbat pleca.\n
 El c`nd o vedea,\n
 Din gur[gr[ia:\n
 De-ar da Dumnezeu\n
 Rugu s[-i r[saie,\n
 Pe ea s[mi-o-ncurce,\n
 M`ncarea s-o verse,\n
 Doar vremea va trece.\n
 Rugu-i r[s[rea,\n
 Ea mi-l d-ocolea,\n
 M[i tare venea.\n
 El c`nd mi-o vedea,\n
 Cu m`na-i f[cea\n
 `Nd[r[pt s[se-ntoarc[.\n
 Ea, c`nd]l vedea\n
 M[i tare venea,\n
 La el ajungea,\n
 M`ncarea punea.\n
 Z`darii mi-o lua\n
 +i-n z`d mi-o punea.\n
 Nimic nu-i vorghea,\n
 Num-o z`duia,\n
 Z`d p`n-la genunchi.\n
 Ea din grai gr[ia:\n
 — Voi nou[zidari,\n
 Nou[me=teri mari,\n
 Doar voi nu glumi\i

De m[z`dui\i\n
 Z`d p`n-la genunchi?\n
 Nimic nu-i zicea,\n
 Num-o z`duia,\n
 Z`d p`n[la br`u,\n
 Ea iar din grai gr[ia:\n
 — Manole, Manole,\n
 Me=tere Manole,\n
 Dar voi nu glumi\i\n
 De m[z`dui\i\n
 Z`d p`n[la br`u,\n
 C[z`du m[ str`nge,\n
 |`i=oara-m' curge\n
 +i copilu-m' pl`nge.\n
 Nimic nu-i zicea,\n
 Num-o z`duia\n
 Z`d p`n[la ``e.\n
 Ea iar din grai gr[ia:\n
 — Manole, Manole,\n
 Me=tere Manole,\n
 |ie nu \i-i mil[\n
 De a ta so\ie?\n
 C[z`du m[ str`nge,\n
 |`i=oara-m' curge\n
 +i copilu-m' pl`nge.\n
 Nimic nu-i zicea\n
 Num-o z`duia\n
 Z`d p`n[la g`tu.\n
 Ea iar din grai gr[ia:\n
 — Manole, Manole,\n
 Me=tere Manole,\n
 |ie nu \i-i mil[\n

De a ta so\ie?
 V[d c[nu glumi\i
 De m[z`dui\i.
 Z`d p`n[la g`tu,
 C[z`du m[ str`nge,
 |`i=oara-m' curge
 +i pruncu=oru-m' pl`nge.
 Da'voi s[-mi l[sa\i
 Loc leag[nului

La c[pu z`dului,
 V`ntu c`nd o bate
 Ni l-o leg[na
 +i c`nd]mi va ninge
 Pruncu mi l-o unge
 +i c`nd o ploua
 Pruncu-l va sc[lida.
 Lui cu mama lui,
 Lui cu mama lui!

(Ion Talo=, Lu\A, F[g[ra=)

Puntea di Arta
(Puntea din Arta)

Au fost odat[trei buni fra\i,
 Trei me=teri foarte l[uda\i,
 }n meserie]nv[\a\i,
 Cu fete harnice-nsura\i.
 Fiind ei me=teri nentrecu\i,
 Ajunser[prea cunoscui —
 C[orice lucru le cereai,
 }ndat[gata-l =i vedeai.
 A=a se face c[, odat',
 Un sol]i cheam[la-mp[rat —
 +i ei pornir[ ]mpreun[
 +i-au mers o noapte tot
 pe lun[...
 Sosi\i cei me=teri la-mp[rat,
 Tustrei, pleca\i l-au]ntrebat:
 — M[ria-Ta, ce porunce=ti? —

C[noi om face ce dore=ti.
 — Voi, me=terilor iscusui,
 Dar, cum se-aude, =i-nr[i\i —
 V[dau ce-n vise nu g`ndi\i,
 Un pod pe Arta de-mi bolti\i!
 Nevolnici]ns[de ve\i fi,
 De crud[moarte ve\i pieri!
 — Ci d[-ne, doamne,
 un r[gaz,
 S[nu intr[m]n vrun n[caz...
 Cei me=teri chibzuind de-ajuns,
 I-au dus apoi acest r[spuns:
 — Ani =apte, doamne,
 de ni-i da,
 Noi podul \i-l vom]n[\a;
 +i c`te-or fi de trebuin\ —

S-avem mereu, cu prisosin\].
 +i-acu, ne vei]ng[dui
 O vorb[ ]nc[-a mai gr[i:
 Noi credem c[a fi cu cale
 S[ne rug[m M[riei-Tale
 S[nu tr[im aici pustii,
 F[r[neveste =i copii...
 — Tot ce dori\i pecetluiesc —
 C[eu sunt neam de os cr[iesc;
 Dar vreau un lucru
 cu temei, —
 De nu, v[h[cui ca pe mie!
 Cei me=teri au pornit de zor,
 S[=i-i aduc[pe ai lor;
 Ai lor h[l[duiau departe
 +i nu =tiau de apa Artei,
 +i veacul =i-l f[ceau
 ]n munte —
 +i i-au adus mai l`ng[punte.
 +i-ndat' la treab[au purces,
 C[-at`tea doar aveau de dres;
 Da-n van trudir[ ]n pustii
 S-a=eze pun\ii temelii —
 C[tot ce ziuca se-ncropea,
 Pe noapte — apa nimicea;
 +i nu-mplineau nimic,
 s[stea —
 Vreo =ase ani le-a mers a=a!
 +i grijile s-au str`ns, s-au str`ns,
 +i me=terii]n pumni =i-au pl`ns
 C[-i pa=te-at`ta nenoroc,
 +i sunt aproape de soroc...

*
 +i se f[cu c[ ]ntr-o zi,
 Mai marele-ntre fra\i z[ri
 Venind spre ei, peste pripoare,
 O p[s[ruic[zbur[toare.
 Cea pas[re acum st[tea
 Pe-o creang[, de se odihnea
 +i c[tre me=ter ciripea,
 Iar me=terul]=i t[lm[cea:
 — Om bun, s[nu v[c[ina\i,
 C[lucrul tot nu-l termina\i —
 Dec`t dac[ ]n temelii
 Zidi-ve\i una din so\ii, —
 Pe-a pr`slei soa\[ca o floare,
 Oric`t la inim[v[doare!
 B[diame=ter auzea
 Cea pas[re ce turuia
 +i vai-vai, ce era pe el —
 C[nu-i putin\ ]n altfel
 S[-=i scape cumva cumn[ica,
 Nevinovata, draga, mica...
 +i-avea femeia =i-un fecior —
 Acu se]n[la-n pridvor,
 Dar tot sugar, — cum n-o
 vedea,
 Pe pl`ns =i bocet se pornea.
 Cel me=ter suferea cumplit
 De ce se cerea]mplinit
 Ci se g`ndi c[Domnul —
 poate
 A=a s[fie o scoate...
 +i puntea peste Arta-aceie

Striga cu moarte pre femeie!
 Deci el a poruncit acas[
 S[li se-aduc[pentru mas[,
 +i-a zis s[vie cu bucate
 Mezina — dintre trei cumnate.
 +i vorba]i fu respectat[:
 Mezina se porni]ndat[—
 Doar pruncul =i-l trezi ni\el,
 Odorul ei cel mititel —
 De-l al[pta, s[-i \in[bine
 +i s[-l adoarm[, p`n[vine...
 A luat bucate s[se-ajung[,
 Cumna\ii ei s[nu se pl`ng[!
 +i drumul l-a f[cut u=or,
 C[toate-i merser[cu spor...
 C`nd fu la punte, printre ei,
 Glumi femeia cu cei trei:
 — Ah, me=terilor, bie\i de voi,
 V-ajute Domnul la nevoi!
 C[v[cam pl`nge\i de
 noroc —
 +i puntea voastr[st[pe loc...
 — O, doamn[, tare
 ne mir[m,
 C[nimic nu]n[\m!
 Robotim noi ziua-ntreag[, —
 Puntea]ns[nu se leag[...
 +i ne-am zis cu jur[m`nt,
 +i ne-am legat cu cuv`nt:
 Ast[zi pr`nzul cin-l-duce —
 Acas[nu se mai duce,

C[l-om pune-n temelie —
 Poate-a=a, lucru s[\ie!
 Ea, s[rmana]i privea
 +i nu prea]n\elegea;
 Se uita la so\ior —
 Scuturat de greu fior,
 De-i curgeau lacrimi izvor,
 +i mi-l]ntreba cu dor:
 — Spune-mi tu, alesul
 meu —
 C`t \i-ar fi \ie de greu:
 De ce pl`ngi cu-at`ta foc?
 Spune-mi, dragul meu noroc!
 — O, iubita mea nevast[,
 N-am p[\it nici o n[past[...
 Doar inelul]mi c[zu, —
 Treci tu-n groap[=i-l adu!
 Cobor] biata de ea,
 Dar cei me=teri ce-mi f[cea?
 Ca trei uli se repezea
 +i]n grab[mi-o zidea.
 Ea, la ei a tot strigat
 +i s-a pl`ns =i s-a rugat, —
 Trupul i se zv`rcolea,
 P[rul din cap =i-l zmulgea:
 — Alelei, me=teri mi=ei,
 Me=teri f[r[dumnezei —
 Mai sl[bi\i-m[un pic,
 S[-l mai al[ptez pe-[l mic!
 Me=terii n-o auzea,
 Parc[nici nu o vedea;

+i ea iar [=i le zicea	Precum pruncul meu fl[m`nd;
+i mi se ruga a=a:	Tremure puntea mereu —
— Me=terilor f[r[suflet,	Ca ziditul trup al meu;
V[mai zic, c`t am r[suflet,	R`ul ieie=-i nencetat —
Me=terilor de ocar[:	Vam[de om]necat!
L[sa`i-mi s`nul pe-afar[,	Iar voi, me=teri — s[pieri`i
Puiul fl[m`nd s[nu-mi moar[,	To`i, ca s`nii mei, strivi`i!
+i trimite-`i s[-l aduc[,	+i s-ave`i noroc ]n via` —
S[-i dau `a s[mai sug[—	C`t[ iarb[ e pe ghia`!
C[e mic =i e firav,	C[noi trei surori am fost,
M`nce-l mama lui de drag!	+i-am avut acela=i rost:
Me=terii tot n-auzea,	Ne-a=ezar[temelie,
+i zidea mereu, zidea...	Pe la pun`i de m[re`ie —
Dac[i-a v[zut mi=ei —	Una-n Dun[re-n hotar,
Crunt i-a blestemat pre ei:	Mijlocia — la Vardar,
— S[urle apa pe prund —	Eu, acum,]n Arta iar...

(*Antologie liric[arom`n[. C`ntece lirice*
 =i balade; *Din poezia cult[*, selec`ie de texte, transpunere
 =i cuv`nt ]nainte de Hristu C`ndroveau)

Dobri=ean

Foicic[trei sulfine,	M[re, trei mo=negi b[tr`ni,
Asculta`i boieri la mine	Cu barbele p`n` la br`ni,
S[v[spui un c`ntec bine!	Cu c[ciuli la sub`ioare,
]n ora=,]n Bucure=ti,	Cu v`slele la spinare.
La casele mari, domne=ti;	Unul e din Burdu=ani,
]n curte la Mihnea Vod[,	Altul e de la Cegani,
Nemerit-a,	Al treilea, din Lup=ani,
Poposit-a,	+i p`r[sc pe Dobri=ean

Naintea lui Mihnea Vod[,

+i din gur[ce-i spunea,

P`ra cum]=i a=ternea?

— D-alei, doamne,

Mihneo Vod[,

Unde s-a mai cunoscut,

Unde boieri s-au v[zut

+i boieri s-au pomenit

S[se]ie de domnit?

Ce-ar fi cerul cu doi sori,

A=ea-i \ara cu doi domni:

Dou[palo=e-ntr-o teac[,

Doi domni]n \ar[s[rac[.

M[ria-ta-n Bucure=ti,

Dobri=ean]n Stoiene=ti.

+i ce e la Dobri=ean

E doar numai la sultan,

Necum la m[ria-ta,

Necum,]n toat[\ara.

Casele lui Dobri=ean

Nu-s case ca casele,

Ci z[resc ca soarele.

M[ria-ta, de judici,

M[ria-ta nu sp`nzuri;

Dobri=ean, el judic[,

Dobri=ean, el sp`nzur[.

Tot mai are Dobri=ean

Cum ar avea un sultan,

Cum n-are m[ria-ta,

Cum n-are toat[\ara:

C`i boieri au pribegit,

Dobri=ean c[i-a oprit

+i la el i-a poposit,

+i-n ciobani i-a str[vestit;

Dar nu-i poart[ciob[ne=te,

Ci mi-i poart[chip domne=te,

Cu caftane de pambriu,

Cu cizme de irmiziu,

Cu obiele de bumbac,

Mestecat cu p[r din cap,

C[ ]vine la ger mai cald.

Tot mai are Dobri=ean

Cum ar avea un sultan,

Cum n-are m[ria-ta,

Cum nu e-n toat[\ara:

Vro cinci sute de berbeci,

Vreo cinci sute de pribeci,

Tot berbeci de coade berci,

Cu coarnele r[sucite

+i la v`rfuri poleite,

+i-i berbecul de la coad[,

De la coad[p`n` la coarne

Lung de c`te =apte palme.

Ciobanii lui Dobri=ean

Sunt boieri ca de divan,

]n toiege, r[zima`i

+i-n caftane]mbr[ca`i.

Bacii lui poart[c`rlige,

Tot c`rlige de argint,

Cum n-am v[zut pe p[m`nt,

Nici]n lume de c`nd s`nt.

]n capul

C`rligelor,
 }n josul
 Belciugelor,
 C`te-o piatr[nestimat[,
 De pl[te=te \ara toat[,
 +i pietre de diamant —
 Str[luce=te noaptea-n sat.
 Tot mai are Dobri=ean
 Cum ar avea un sultan,
 Cum n-are m[ria-ta,
 Cum nu e-n toat[\ara:
 Vreo cinci sute de mieoare,
 Ce ies vara f[t[toare,
 Bu\i cu vin
 +i stupi cu miere,
 Mult b[net
 +i grea avere.
 Mihnea Vod[, d-auzea,
 Sta pu\in =i se g`ndea;
 D-o porunc[c[-mi scria
 +i zicea din gur[tare:
 — Savai, Ghineo, arma=-mare,
 De c`nd io te-am arm[=it,
 Nici o slujb[n-ai plinit,
 Dar acuma, s[te scoli
 Tina VI[=cii s[-mi r[scoli,
 M[re, pe la miez de noapte,
 M[re, cu sudori de moarte.
 Iute, Ghineo, s[te duci
 +i la noi s[ni-l aduci
 Cam cu oi,

Cam cu od[i,
 Cam cu odal`cul lui!
 Unde Ghinea se ducea,
 La Dobri=ean c-ajungea
 +i ferman }n m`n[-i da.
 Dobri=ean }i mul\mea,
 }n m`n[ferman lua,
 +i din gur[de-l citea,
 Lacr[mile-l podidea.
 S[n-asculte nu-i venea,
 S[nu mearg[nu putea,
 C[porunca e domneasc[,
 Urgie dumnezeiasc[.
 Deci el, m[re, se scula,
 Bucium }n m`n[lua,
 }n trei cornuri buciuma,
 Ciob[na=i c[-i aduna.
 Ciob[na=ii to\i venea,
 Oi=oarele-n=ira,
 Cadal`cul tot str`ngea,
 Drumul, m[re, c-apuca,
 Drumul Stoiene=tilor
 C[tre-al Bucure=tilor.
 Drumul coard[c[-i \inea
 +i mergea, m[re, mergea,
 Noaptea-n codri i-apuca,
 P`n`la Mihnea c-ajungea.
 Dar mocanul,
 Ca \ranul,
 Nu =tie ce e =ofranul,
 C[, de-l vede pe tarab[,

El zice c[e tot iarb[,
 Bun[pentru nici o treab[.
 C`nd la curte-mi ajungea,
 C`nd]n curte c[-mi intra,
 Ei pe iarb[se culca
 +i c`rlige=-i r[zima,
 Pe la ziduri le l[sa,
 Tot c`rlige de argint
 Cum]n lume nu mai sunt,
 +i-n capul
 C`rligelor,
 ]n josul
 Belciugelor,
 C`te-o piatr[pre\ioas[,
 De p[trunde zarea-n cas[.
 Mihnea Vod[ce-mi visa,
 Mihnea Vod[se scula,
 M[re, pe la miez de noapte,
 M[re, cu sudori de moarte,
 +i c`nd ochii deschidea,
 Zare-n case c[-mi vedea,
 Lumina =i zarele
 Cum r[sare soarele.
 El]n palme c[-=i b[tea,
 Sluguli\ a c[-=i chema
 +i din gur[c[-i zicea,
 +i cu vorba c-o mostra:
 — Iaca, ziua s-a ivit,
 +i divan n-am]ntocmit!
 Sluga-i dreapt[
 +i-n\eleapt[,

Ea din gur[-i r[spundea,
 R[spundea =i mi-i zicea:
 — Stai, doamne, nu m[certa,
 C[cu p[cat]i avea;
 C[ziua nu s-a ivit,
 F[r' de numai mi-a sosit
 Ciobanii lui Dobri=e-an:
 Ici cioban,
 Colo mocan.
 +i ei, m[re, s-au culcat
 +i de zid au r[zimat
 Tot c`rlige de argint,
 Cum nici n-am mai pomenit
 P-ast[lume de c`nd sunt,
 C[-n capul c`rligelor
 Sunt tot pietre pre\ioase
 De p[trunde zarea-n case.
 Mihnea Vod[, d-auzea,
 Mihnea Vod[nu-l credea,
 Ci de geam s-al[tura,
 La c`rlige se uita,
 Pe ciobani c[num[ra,
 La oi seama c[lua.
 P`n[seama s[le ia,
 Soare m`ndru-mi r[s[rea,
 Mihnea curtea=-i aduna,
 To\i boierii c[-=i chema,
 La divan c[mi-i str`ngea.
 C`\i boieri c[mi=-i venea
 +i ciobanii c[-mi vedea
 +i c`rligele privea,

La averi seama lua,
 Cu mirare se mira
 +i de fric[tremura,
 Parc-ar fi fost gealatul
 Cu palo= s[le ia capul,
 Dobri=e-an, dac[venea,
 Cu mocani
 S-al[tura,
 Cu ciobani
 S-amesteca,
 Seama turmelor lua.
 Nimenea nu-l cuno=tea,
 Tot de mocan
 }l lua,
 Tot cioban
 }l cocotea.
 Mihnea Vod[, de-l chema,
 }n divan c[-l aducea
 +i din gur[ce-i zicea?
 Pe nedrept }l os`ndea
 +i de muic[-l suduia.
 Dobri=e-an ce mi=i f[cea?
 Dobri=e-an ce-i r[spundea?
 — D-alei, doamne,
 Mihneo Vod[,
 Nu prea-ndesi la-njurat,
 C[e lucru cu p[cat.
 Daca tu m-[i]ntreba,
 Adev[rul io \i-oi da,
 Adev[rul c-[i afla,
 Zicu-\i „z[u, pre legea mea“.

D-alei, doamne, Mihneo Vod[,
 Spuiu-\i, doamne, un cuv`nt:
 +tii tu frate al cui sunt?
 Am avut un t[iculi\
 Cu mil[=i cu credin\
 Ce mi-l cheam[Pipar-crai.
 +i mai am d-un fr[\ior
 Ce mi-l cheam[Mihnea Vod[,
 Numele domniei-tele,
 Urgia fr[\iei mele!
 Atunci Mihnea, d-auzea,
 De pe scaun se scula
 +i de mum[-l suduia,
 +i din gur[-mi tot striga:
 — De c`nd maica m-a f[cut
 Cioban frate n-am avut!
 Dobri=e-an mi se ruga,
 Se ruga =i mi-i vorba,
 Cu glas dulce-l }mbl`nzea,
 L`ng[ d`nsul c[ci =eeda,
 +eeda, m[re, gealatul
 Cu palo= s[-i ia capul.
 Dobri=e-an cum se ruga
 +i din gur[ce-i zicea?
 — O, Mihneo, m[ria-ta,
 Nu sili la cap t[iat,
 C[e lucru cu p[cat;
 Nu gr[bi
 P`n' mi-o sosi
 Caftanul
 +i baltacul!

P`n[vorba=î ispr[vea,
 Ochii=î negri d-aranca
 }nspre lungul drumului,
 La r[zarea soarelui,
 +i-ntr-acolo ce-mi vedea?
 Ce-mi vedea mi-l bucura:
 Fuga mare c[-mi venea
 D-o cocie f[urit[,
 Numa-n verde zugr[vit[,
 Numa-n aur poleit[,
 Iar]ntr-]nsa c[-mi erea
 O dalb[c[lug[ri\[,
 Alb[, alb[la pielil[,
 Neagr[, neagr[la cosi\[,
 Sor-cu vod[+tef[ni\[,
 C`nd boierii mi-o vedea,
 La p[m`nt se ploconea.
 Daca, m[re, ajungea,
 Din cocie jos de da
 +i pe scar[se urca.
 Sus]n case d-ajungea,
 Palma bici c[mi=î f[cea,
 Frumu=el mi-o aducea,
 Pe gealat cu ea lovea;
 Pe gealat c`nd]l izbea,
 S`ngele]l podidea,
 Cu p[re]i l-amesteca,
 To]i boierii-ncremenea.
 Apoi c[lug[ri]a
 M`na-n ras[c[b[ga,
 Un ferman c[mi=î scotea

+i pe mas[mi-l punea,
 +i la to]i]l ar[ta,
 La citire-i]mbia.
 Cine, m[re, c[-l citea
 Drumul fugii
 Mi-apuca,
 Semnul crucii
 C[-î f[cea.
 Mihnea Vod[, de-mi vedea,
 De pe scaun se scula,
 La ferman c[se ducea,
 +i cu m`na-l apuca
 +i cu ochii mi-l citea.
 De-l citea c`t]l citea,
 Lacr[mile-l podidea
 +i din gur[ce-mi zicea?
 — Z[u, boieri, pe legea mea,
 De c`nd maica m-a f[cut
 Cioban frate n-am avut;
 Dar acum mi l-am g[sit,
 C[e lucru dovedit:
 Am g[sit pe]st mocan,
 Am g[sit pe Dobri=eane!
 Vorba, m[re, nu sf`r=ea,
 +i el, m[re, ce-mi f[cea?
 Pe at`t nu se l]sa,
 Ci de m`n[-l apuca
 +i la baie mi-l ducea,
 De saric[-l dezbr[ca,
 F[r[haine mi-l l]sa
 +i pe d`nsul ce g[sea?

}i g[sea, m[re, la br`u
 Scris prejur un spic de gr`u;
 +i la piept de se uita,
 Scris pe d`nsul ce g[sea?
 }i g[sea domne=ti odoare:
 Sf`nta lun[, sf`ntul soare,
 Iar]n cei doi umerei
 G[sea doi luceferei.
 Mihnea Vod[, de-mi vedea,

El de m`n[c[-l lua,
 }n[untru c[-l ducea,
 To`i boierii c[-=i chema,
 M`na maicei s[ruta
 +i domnia=-i]mp[r`ea,
 +i din gur[ce-mi zicea?
 — Iaca, frate, s[domne=ti,
 Slujbe mare s[ ]mp[r`e=ti,
 Boierii s[r`nduie=ti!

(G. Dem. Teodorescu, Lacul-S[rat, Br[ila)

C`ntecul lui Negru Vod[Mirica

Por`ile lui Negru Vod[,
 D-un mic ciob[na= era,
 Cu c[ma=a ca tina,
 Cojocul ca p[cura,
 Cu fa`a ca h`rtia.
 Cu c[ciula sub`ioar[,
 Turtit[f[cut[pean[.
 Cu c`rligul sub genunchi —
 De trei zile sta la poart[.
 }ns[Vod[mi-l vedea:
 — Of, tu, mice ciob[na=,
 Ce `i-e `ie jalba ta,
 S[-`i fac eu direptatea.
 — Of, doamne, m[rirea-ta,
 Cum st[tu=i de m[-ntreba=i,
 Cu direptul spune-`i-a=:

Eu am r[mas mititel,
 Mititel =i bort[=el,
 Pe u=ile str[inilor,
 }n coada t[ciunilor.
 Eu slug[c[m[b[gai;
 C`nd eram mai mititel,
 Eram drag st[p`nilor,
 Iar dac[m-am mai m[rit,
 Eram drag st[p`ncelor,
 +i ur`t st[p`nilor.
 St[p`nii c[m-au aflat
 O mie de oi mi-au dat
 Cu ele m-a]ndreptat
 Mun`ii C`mpulungului,
 Unde-i greu voinicului.
 Iaca toamna c-a trecut

+i z[pada mi-a c[zut,
 +i oile le-am n[me\it.
 Doamne, dintr-o mie de oi
 M-alesei cu zece oi,
 +i cu vreo doi-trei dul[i,
 +i m[garii printre ei.
 Lop[cioar[mi-am f[cut
 +i la Balt[mi-am r[zbit.
 Prim[vara c-a venit,
 +i oile c[mi-au f[tat,
 C`te doi miei au f[tat,
 }n doi ani le-am]ndoit,
 }n trei ani le-am]ntreit,
 F[cui mia iar la loc.
 St[p`nii c[m-au aflat
 +i la mine c-au venit
 +i oile c[le-a-mp[r\it:
 Mie-a patra parte-mi da
 +i-alelalte =i le lua.
 Mie, m[re, c[-mi f[tase
 De-o mioar[de-oche=ea,
 Cu unghiile zugr[vite,
 Cu coarnele poleite,
 De v`rful corni\elor
 Avea piatr[nestimat[,
 De-mi lumina tur ma toat[.
 C`nd sim\ea de vreme bun[
 Tr[gea oile-n p[=un[;
 C`nd sim\ea de vreme rea
 Trecea oile la perdea.
 Dar st[p`nii ce f[cea?

Ei mioara c[mi-o lua.
 Dar mioara ce f[cea?
 }n oile lor nu =[dea.
 St[p`nii s-or n[c]jit,
 +i la mine c-au venit,
 +i de p[r c[m-au luat,
 +i de p[m`nt c[m-au dat.
 Eu de jos c`nd m-am sculat,
 De-o l[nci\[-am apucat,
 Capetele la trei am t[iat
 +i la glug[le-am b[gat,
 La domnie c-am plecat.
 Dac[nu-mi crezi cuvint\elul,
 S[-i ar[t =i od[relul.
 El gluga de mo`o lua,
 Capetele jos turna.
 Vod[mi se-nsp[im`nta,
 Ordin la gealapi c[da:
 — Gr[bi\i, gealapi, =i mi-l lua\i
 +i-l duce\i =i-l sp`nzura\i.
 — Ho, mai]ncet cu
 sp`nzuratul,
 Ca s[-mi dau =i eu tot sfatul:
 ]ii tu minte, ori nu]ii,
 C`nd eram ni=te copii,
 }n r[zmeli\ta turcului,
 C`nd tu, m[re, te-ai ascuns
 Tot]n buda taicului,
 Tot]n buda cea mai veche?
 Iar Vod[c`nd auzea:
 — Ea s[-l lua\i s[-l dezbr[ca\i,
 De semne s[-l c[uta\i,

C[de-o fi cum spune el,
 O s[-mi fie-un fr[\\ior.
 De haine c[-l dezbr[ca,
 Semnele c[le g[sea.
 De-a direapta ce era?
 Sabia scris[c[era.
 +i-n st`nga ce g[sea?
 Vi\\a vinului era.
 Mai buni fra\\i c[se g[sea.
 }ns[Vod[ce-mi f[cea?
 De haine s[dezbr[ca,

Pe Mircic[-l]mbr[ca,
 Mare gurban c[f[cea,
 De-o lun[=i-o s[pt[m`n[,
 +i =i-a f[cut voia bun[.
 M[pl[tii cu c`ntecul,
 Ca lupul cu umbletul.
 V`ntul umbl[,]l libove=te,
 D[pielea =i se pl[te=te.
 +i-o vinde-n t`rg la L[zare,
 O d[pe =aizeci de parale,
 Le bea =i p-alea din picioare.

(C. Mohanu, Clocotici, | ara Lovi=tei)

Vartici

Foaie verde salb[moale,
 C`nd fuse Vinerea Mare,
 Plec[vod[-n v`n[toare.
 'N v`n[toare c[plecuse,
 Doamna singur[r[mase.
 Dar[doamna ce-mi f[cea?
 Tot ea, frate, c[-mi chema
 Dou[sprezece jup`nese,
 Ia vezi, tot cocoane-alese,
 +i la mas[le punea,
 Mare gurban c[f[cea.
 Cu paharu cin-le da?
 S[vai, fin[-s[u Vartici,
 +i mi=-i bea,
 +i mi=-i m`nca.

Dar[doamna ce-mi f[cea?
 Tot la Vartici se uita,
 Bine seama c[i-o lua.
 Dar c`nd fu dup[cinare,
 Dup[dalba osp[tare,
 Semn lui Vartici c[f[cea
 Pe jup`nese a-mi c[ra.
 Tot cu butca le c[ra,
 Tot prin case poleite,
 Cu sticl[acoperite.
 +i p-acas[le ducea,
 Numai Vartici r[m`nea.
 A=a, doamna ce-mi zicea?
 — Alelei, fine Vartici,
 Vino l`ng[mine-aici.

Din ceasu ce te-am v[zut,
 La inim[mi-ai c[zut.
 Alelei, fine Vartici,
 Vino l`ng[mine-aici,
 C[-mi e=ti nalt =i spr`ncenat.
 Cu trei semne de v[rsat
 +i dulce la s[rutat.
 Dar[Vartici ce-mi zicea?
 — Alelei, na=[Ilean[,
 Nu `i-a fi, na=[, p[cat,
 C[de mic m-ai botezat,
 De mare m-ai cununat,
 Nu `i-a fi, na=[, p[cat
 S[c[dem la s[rutat?
 A=a, doamna ce-mi zicea?
 — Alelei, fine Vartici,
 Vino l`ng[mine-aici,
 Pentru p[catele tele
 Da-oi averile mele.
 Face-oi multe m[n[stiri,
 S[fie de pomeniri.
 +oi mai face f`nt`ni reci
 Pe la drumuri =i poteci;
 +-oi da vaci pe la s[raci,
 +-oi m[rita fete mari.
 Dar[Vartici ce zicea?
 — Alelei, na=[Ilean[,
 Mai a=teapt[pu`intel,
 S[-mi]mbrac cel c[ft[nel,
 C[m[prinde bine-n el.
 A=a, Vartici ce-mi f[cea?

Acas[mi se ducea,
 Grajd de piatr[descuia
 +i pe Negru mi-l scotea,
 +i la scar[mi-l lega.
 Apoi]n cas[-mi intra,
 So`ia =i-o s[ruta,
 Coconii=-i]mbr[`i=a
 +i-a=a Vartici c[-mi zicea:
 — Draga mea de coconi[,
 Ai s[r[m`i v[duvi`];
 Dragii mei de cocona=i,
 R[m`ne`i de mici s[raci!
 Dar Vartici ce-mi mai f[cea?
 El afar[c[-mi ie=ea,
 +i el, m[re, c[-mi fugea,
 Tocma, frate,-n |aligrad,
 Ca s[scape de p[cat.
 Da' Vartici dac[fugea,
 Doamna tare se-ntrista
 +i pornea de boln[vea.
 +tefan Vod[c[-mi venea,
 Din v`n[toare-mi venea,
 +i pe doamn[o-ntreba
 +i prindea de-o ispitea.
 A=a, doamna ce-mi spunea?
 Tot pe Vartici c[-mi p`ra
 Cu p`r[ ]nveninat[
 +i cu inim[spurcat[.
 +tefan Vod[-mi auzea,
 Palmele la ochi punea,
 Dup[Vartici trimetea

+i-nd[r]t c[-l] aducea.
 +tefan Vod[ce-mi f[cea?
 El, frate, c[-mi aduna
 Boierii divanului,
 Caimacamii t`rgului,
 To`i sfetnicii sfatului,
 Pe Vartici mi-l judeca,
 Tot lui vin[c[-i g[sea.
 Dar so`ia lui Vartici,
 Cu cocona=ii cei mici,
 Fuga la Vod[c[-mi da
 +i din gur[-a=a-mi gr[ia:
 — Na=ule, m[ria-ta,
 Ia nu te mai g`ndura
 +i nu mi-l mai sp`nzura!
 +tefan Vod[ce-mi zicea?
 — Fin[, fini=oara mea,
 Ia, nu te mai g`ndura,
 Pe Vartici de-oi sp`nzura,
 Coconii ora=ului,
 Caimacamii t`rgului,
 Sfetnicii divanului,
 Care `ie `i-o pl[cea,
 Dup[ala mi te-oi da
 +i tot eu te-oi cununa!
 Foaie verde =-o lalea,
 +tefan Vod[porunceza
 Pe Vartici de-mi sp`nzura
 `N gr[dina cu florile,

Und' se plimb[doamnele,
 Doamnele cu roabele,
 C`nd r[sare soarele.
 Dar so`ia lui Vartici
 C`nd sp`nzurat mi-l vedea,
 Fuga]n cas[c[-mi da,
 M`na pe hamger puneza
 +i singurea se junghea,
 Cu Vartici al[turea.
 P-am`ndoi c[-i]ngropa
 `N gr[dina cu florile,
 Und' se plimb[doamnele,
 Doamnele cu roabele,
 C`nd r[sare soarele.
 +tefan Vod[ce-mi f[cea?
 Prin gr[din[se uita,
 Doi trandafiri c[-mi z[rea
 De mijloc]nv`lcina`i,
 De v`rfuri apropia`i,
 Tocmai, z[u, ca ni=te fra`i.
 +tefan Vod[de-mi vedea,
 La inim[se-nmuia,
 Lacr[mile-l podidea
 +i din gur[-a=a gr[ia:
 — Cine stric[dragostea,
 Dumnezeu s[nu i-o dea;
 S[i-o dea =i s[i-o ia,
 Ca s[cread[altuia.

(C. N. Mateescu, V[lenii de Munte)

Mihai Vod[
=i Radu Calomfirescu

Asupra Caralelor,
}n dreptul Zimnicelor,
Multe cortulea\[-m' sunt,
Multe sunt, m[runte sunt!
Multe sunt de iep`ngele,
Dar mai multe de burci negre,
De burci negre t[t[re=ti.
La mijloc de cortulea\
Este-un cort mare, rotat,
Cu cre=tetul n[r`mzat,
Cu \[ru=e de alam[,
Cu pr[jinile de-argint,
Ce nu s-a mai pomenit!
Iar sub cort cine mi=-i =ade?
+ade domnu Mihai Vod[,
Cel mintos =i str`ns la vorb[,
Cu Buze=tii am`ndoi,
Cu C[pre=tii c`te=itrei,
Cu Nica c[pitanu,
T[ria r[zboaielor
+i spaima p[g`nilor,
Popa Stoica din F[rca=i,
Care-m' sare =eapte pa=i
C-o sut[de c[l[ra=i,
Face la mai mul`i n[caz!
Frumoas[mas[mi-e-ntins[,
De ce=ti to`i era coprins[,

Bea bine =i petrecea,
De nimenea nu grijea.
C`nd c[uta cam de-o parte,
Tare-m' venea =i sosa
Sau¹ Radu Calomfirescu,
C[lare pe-un pui de hat
De niminea nenv[\at;
}n sabie-mb[ierat
+i }n sul[r[zmat;
Cu guri\ca de lup,
Coada-i vars[pojar verde,
Pojar verde pe p[m`nt,
Ce nu s-a mai pomenit!
Iar acia de-m' venea,
Bun[ziua c[mi=-i da.
Mihai Vod[-i mul\mea
+i la mas[mi-l pofta.
Bea bine =i petrecea,
Iar c`nd fu despre be`ie,
Despre d-alba-i veselie,
Radu-atuncea ce gr[ia?
— D-ai, doamne, m[ria-ta,
Bine bei =i te cinste=ti,
De nimica nu grije=ti!
Da' =tii, doamne, d-au nu =tii

¹ Pentru "savai".

C[la noi, la Bucure=ti,
 Sunt lucruri de te-ngroze=ti?!
 Mul\i t[tari c[mi-au venit,
 Bucure=tiu l-a robit.
 +i mie c[mi-au robit:
 Sau d-alb[de t[iculi\[,
 Sau d-alb[de muichili\[,
 Sau d-alb[de coconi\[,
 Sau d-albii de cocona=i,
 Sau negrii de \ig[na=i!
 Da' =tii, doamne, d-au nu =tii,
 S[-m' dai oaste-ntr-ajutori
 Pe Buze=tii am`ndoi,
 C[\in bine la r[zboi,
 Pe C[ple=tii c`tetrei,
 C[se lupt[cu temei,
 Pe Nica c[pitanu,
 Care bate cu tufanu,
 T[ria r[zboaielor
 +i spaima p[g`nilor,
 Popa Stoica din F[rca=i,
 Care-m' sare =eapte pa=i
 C-o sut[de c[l[ra=i,
 Face la mai mul\i necaz!
 +tiu c[Buzescu-al mai mic
 Face hordia colnic
 F[r[b[\, f[r[nimic!
 +i Buzescu [l mai mare
 Face hordia v`rcoale

F[r[b[\,]n m`n[n-are!
 +i-om sc[pa de chin =i jale,
 De prea multe angarale,
 Ca s[-nv[\[m pe turcoi
 S[nu mai dea pe la noi,
 C[ci prin \ar[pe la noi
 De-or mai trece mul\i turcoi,
 Nu mai vedem car =i boi,
 Nici]n obor zece oi!
 Mihai Vod[ce-m' gr[ia?
 — Bine, eu oaste \i-oi da,
 | i-oi da oaste-ntr-ajutor.
 Unde \ie \i-i p[sa,
 Acolo te vor l[sa!
 Oaste-ntr-ajutor c[-i da,
 La Bucure=ti c[-m' pleca.
 P`n-aproape s[ducea,
 Mul\i t[tari c[mi=i vedea,
 Fuga-nd[r[t o tulea,
 Numai Radu r[m`nea,
 Numai Radu cu sluga.
 Iar[Radu ce-m' f[cea?
 Dac[vedea =i vedea,
 Cu sluga c[se vorbea,
 }n gur[s[s[ruta,
 }n s[bii c[se ciocnea
 +i prin t[tari ab[tea.
 +tii, ca un v`nt vifor`t,
 Pentru-un pomet]nflorit,

+i cum mi=i zac florile,
 A=a cad trupurile...
 C`nd fu soarele-n chindie,
 T[ie Radu =eapte mie,
 Iar[sluga, nu s[=tie!
 Radu-atunci c[dezrobea:
 Sau d-alb[de t[iculi\[,
 Sau d-alb[de muiculi\[,
 Sau d-albii de cocona=i,
 Sau negrii de \ig[na=i.
 Pe to\i c[-i]mpreuna,
 Seama bine c[mi=i loa,
 Iar cocoana n-o vedea.
 Radu din gur[-mi gr[ia:
 — Muic[, muichil\va mea,
 Unde-mi este cocoana?
 Iar mum[-sa c[-i spunea:
 — Muichil\[, Radule,
 Uite-te pe cea c`mpie,
 Tare-m' fuge-un m`rz[cel
 Cu cocoana dup[el,
 Cu coada c-a-nf[=urat-o,
 Dup[el a apucat-o!
 Iar[Radu, de-auzea,
 +i pe cal]nc[leca.
 Picioru-n scar[punea,
 Nici pe =ea nu s-a=eza.
 M`na-n buzunar b[ga,
 Scotea mic de pilule\
 Pilule\ul plumbuit

Cu cinci litre de argint,
 +i pe cal c[-l atingea
 Cam la capul pieptului,
 Unde-i p[is voinicului.
 P[n' pe =ea se a=eza.
 Noau[hotare trecea.
 Pe m`rzac c[-l ajungea,
 Iar cocoana de-l vedea
 A=a din gur[-m' striga:
 — Radule, so\ia mea,
 P[ze=te-te Radule,
 C[-mi e m`rzacul st`ngaci,
 C[de pleac[,
 D[cu st`nga,
 C`nd se-ntoarce,
 D[cu dreapta!
 Iar[Radu de-auzea,
 Radu din gur[gr[ia:
 — Cocoan[, cocoana mea,
 Dac[este, frate,-a=a,
 Ia apleac[-\i tu capu,
 Ca s[tai eu m`rzacu!
 Iar cocoana, de-auzea,
 +i capul c[-l apleca.
 Radu cu palo=u da,
 Cap de la trup c[-i t[ia
 +i obl`ncul de la =ea.
 Aci-n drum c[-l n[pustea
 +i cocoana c[=o lua
 +i-nd[r[t c[se-ntorcea

+i pe to\i]mpreuna.
 Nici pe-aia nu se l[sa.
 }nd[r]t c[se-ntorcea,
 La Mihai Vod[venea,
 De departe c[-l] mustra:
 — D-ai, doamne, m[ria-ta,
 }mi dete=i oaste-ntr-ajutor?!
 Unde mie mi-a p[sat,
 Acolo c[m-a l[sat!
 Mihai Vod[de-auzea,
 Unul l-altul se uita,
 To\i cu palo=ele da
 }n Radu Calomfirescu.
 Iar[Radu ce-m' f[cea?
 }n inel c[sprijunea,
 P`n[de=tiu mi-i t[ia.
 Dac[vedea =i vedea,
 Cizma din picior tr[gea,
 }n potcoav[-l] sprijunea

P[n[cizma i-o t[ia.
 Dac[vedea =i vedea,
 Fuga la gard c[mi=' da,
 M`na pe-o propt[punea,
 Din p[m`nt c[mi-o scotea,
 Iar din cui nu mi-=i putea.
 El din gur[ce-m' zicea?
 — Fi-i-ar trupu-al nu =tiu cui,
 Care prinde propt[-n] cui!
 Dac[vedea =i vedea,
 Fuga pe ghea\ c[-m' da
 +-acolo mi-l pr[p]dea.
 Iar cocoana, de-auzea,
 Foarte r[u] c[se-ntrista,
 Tron de cear[c[-i] f[cea,
 Unde, m[ri, l-]ngropa?
 La m`n[stirea domneasc[,
 Pentru s[se pomeneasc[,
 Fost-a cruce voiniceasc[!

(Ciobanu-Pleni\,a, Cetate, Dolj)

Aga B[l]ceanu

Supt seninul cerului,
 La poiana m[rului,
 }nt`lnitu-s-a,-nt`lnit
 Doi domni cu dou[o=ti:
 O oaste mi-este nem\easc[,
 Vine s[ne pr[p]deasc[;
 Vine aga B[l]ceanu,

Care-a p[r]sit divanu,
 Divanul l-a p[r]sit,
 La vitejie-a ie=it.
 O oaste-mi este turceasc[,
 Este-a lui Costandin
 Br`ncoveanu,
 C-ala st[p`nea] divanu.

Dar de ce ei se certa?
C[aga B[l]ceanu zicea
S[fac[Bucure=tii la B[l]laci,
C[sunt ziduri]ncepute,
Frate, =i neispr[vite;
Biserica din B[l]laci,
F[cut[cu-o sut[de-ani
}naintea Bucure=tilor.
+i Costandin Br`ncoveanu,
+i cu Bucurel ciobanu
Zicea s[fac[Bucure=tii
Pe D`mbovi[,
C[e ap[de sp[lat
+i c`mp mare d-alergat!
Ei, frate, nu se-nvoia,
La b[taie se lua,
Oastea lui Costandin
                                    Br`ncoveanu,
Se punea pe oastea lui Aga
                                    B[l]lceanu
D-o t[ia, d-o potopea.
Unde aga B[l]lceanu se uita,
Din pridvor c[mi-vi s[rea
+i la cal c[-mi alerga,
}n =eapte chingi c[mi-l chinga,
+eapte chingi, =eapte tafture,
Care face paisprezece,
+i-i sta inimioara rece;
+i mai punea d-o curea,
S[nu caz[undeva...
Unde-n oaste c[intra,

Nu mi-o taie cum se taie,
+i mi-o taie tot gr`ne=te,
+i-o gr[m[de=te cl[ie=te.
Unde Costandin Br`ncoveanu
                                    vedea
Cum oastea lui se-mpu`ina,
M`na la gur[punea,
Cu pumnii-n piept se b[tea:
„S[r[cu\ de maica mea,
C[mi-a pr[p[dit oastea,
..... crucea m`ne-sa!“
Pristav, nene, c[punea,
Trei zile, trei nop`i striga:
— Care, frate, s-o afla,
+i, nene, s-o-adev[ra
Ca s[taie p-acesta,
}i d[ruiesc domnia,
Domnia =i mo=ia,
Ca s[taie p-acesta
C[mi-a pr[p[dit oastea!
Nimenea nu se afla,
F[r[c`t c[se g[sea,
S[vai, c[pitan Costin,
Al B[l]lceanului fin.
La Constandin Br`ncoveanu
                                    mergea
+i din gur[-i cuv`nta:
— Constandine Br`ncovene,
}mi d[rui=ti mo=ia,
Mo=ia =i domnia,
Ca s[-mi tai eu n[=ia?

C[mi-e p[rinte mai mare
 Mi-a ars focu la spinare,
 Fric[-mi e de lum`nare!
 Unde Costandin Br`ncoveanu
 c-auzea,

}n bra\ e c[-l]mbr[\i=a
 +i-n gur[c[-l s[ruta,
 +i la mas[c[-l tr[gea,
 M`ndru]nscris, m[re, f[cea,
 Ca s[-i dea el domnia,
 Domnia =i mo=ia.
 El la cal c[-mi alerga
 +i bine-n chingi c[-l str`ngea,
 +i-n oaste c[mi=' intra.
 Unde na=u-s[u c[-l vedea,
 El din oaste s-alegea
 +i la c`mp, nene, fugea
 +i-n gura mare striga:
 — A=teapt[-m[, na=ule, =i pe
 mine,

Pune-mi scar[
 L`ng[scar[,
 +i obl`nc
 L`ng[ obl`nc,
 Unul pe altul s[ne p[zim,
 S[t[iem, s[potopim!
 Dar na=u-s[u c[-mi gr[ia:
 — D-alelei, fine Costine,
 Te-a= ad[sta eu pe tine,
 Mi-e fric[de-n=el[ciune,
 C[sunt mari domniile,

Mituiesc cu pungile
 +i dau cu mo=iile,
 S[-i taie n[=iile!
 — Nu te teme, na=ule, de
 mine,

C[-mi e=ti p[rinte mai mare,
 Mi-ai ars focul la spinare,
 Fric[mi-e de lum`nare!
 De mic=or m-ai botezat,
 De mare m-ai cununat,
 Trei copii mi-ai cre=tinat,
 Dou[fete =i-un b[iat,
 +i-acu vorbe=ti cu p[cat!
 Cu cuv`ntu-l]n=ela
 +i pe el c[-l ad[sta,
 Am`ndoi s-al[tura.
 — Na=ule, taie dumneata
 mijloacele,

C[s[tai eu m[rginele!
 Dar[Costin ce-mi f[cea?
 Mai]n urm[r[m`nea,
 Palo= pe mischiu tr[gea,
 Pe l`ng[el c[se da,
 La na=u-s[u c[tr[gea,
 Unde cu palo=u da,
 Lua m`na cu spata,
 +i picioru cu =oldu,
 +i \easta =elei,
 +i trei fe\ de ib`nc[,
 +i trei coaste de la cal.
 R[zm[palo=u-n p[m`nt,

C[intr[p`n[-n m[nuchi,
 A=a da de n[c]jit...
 Se sim\i c[l-a t[iat,
 Parc[fu de lupi m`ncat,
 +i da dosul =i fugea,
 Picioare]n sc[ri r[m`nea,
 }n cirl[, mocirl[intra
 +-acolo c[se v[ita:
 — D-alelei, fine Costine,
 Cum m[t[ia=i tu pe mine?
 Vino de m[scoate pe mine
 Din acea cirl[mocirl[,
 S[te iert, fine, pe tine,
 S[te ar[ne=ti]n lume!
 Unde la el c[mergea
 +i cu palo=u c[da,
 Tot]n na=u-s[u lovea
 +i cu palo=u c[da,
 Frumos capu i-l t[jia,
 }n sul[\-l sprijinea,
 La disagi]l a=eza
 +i pe cal c[-nc[leca,
 La Costandin Br`ncoveanu
 mergea
 +i din gur[-i cuv`nta:
 — Br`ncovene Costandine,
 D[-mi tu mie domnia,
 Domnia =i mo=ia,
 C[mi-am t[iat n[=ia.
 Mi-a fost p[rinte mai mare,

Mi-a ars focul la spinare,
 Fric[mi-e de lum`nare!
 Costandin Br`ncoveanu striga:
 — M[porc-de-c`ine, lift[rea,
 Cine \ie \i-a poruncit
 +i \ie \i-a volnicit
 S[\ii tu calea domnilor,
 Al doilea-mp[ra\ilor,
 Al treilea vitejilor?
 M`ine-poim`ine]nainte mi-oi
 ie=i,
 +i pe mine m-oi]nt`lni,
 +i pe mine m-oi t[jia,
 Cum ai t[iat n[=ia;
 Da' nu e mai bine-a=a,
 P`n[ e=ti la m`na mea
 S[-\i r[pui eu via\?a?
 Chip gial`pului f[cea
 +i-i dete capu-al[turea.
 F[cu moarte peste moarte,
 Dou[capete]mpreunate.
 Tron de cear[le f[cea,
 La-mp[r[\ie-i m`na,
 De se ducea pomina
 +i-aicea, =i-n Viena,
 D-auzea m[ria-sa
 +i tare se jeluia,
 +i cu toat[nem\ia,
 De a r[mas pomina
 Pe toat[Valahia!

(Gr. G. Tocilescu, +erb[ne=tii-de-Jos, Olt)

Constantin Brancovanul

Brancovanul Costantin,
 Boier vechi =i domn cre=tin,
 De averi ce tot str`ngea
 Sultanul se]ngrijea,
 +i de moarte-l hot]ra.
 C[ci viziru]l p`ra.
 }ntr-o gioi de diminea\[,
 Zi scurt]rii lui de via\[,
 Brancovanul se scula,
 Fa\`a bl`nd[el sp]la
 Barba alb[-i piept]na,
 La icoane se-nchina,
 Pe fereastr[-apoi c]ta
 +i amar se-nsp]im`nta!
 — Dragii mei, coconi iubiv!]
 L[sa\i somnul, v[treziv],
 Armele vi le g]t]v]
 C[pe noi ne-a-ncongiurat
 Pa=a cel ne]mp]cat.
 Cu ieniceri, cu tunuri mari
 Ce sparg ziduri c`t de tari!
 Bine vorba nu sf`r=ea,
 Turcii-n cas[iure=ea,
 Pe tuspatru mi-i prindea
 +i-i ducea de-i]nchidea
 La Stambul,]n turnul mare
 Ce se-nal\ ]l`ng[mare,
 Unde zac fe\`e domne=ti
 +i soli mari]mp]r]te=ti.

Mult acolo nu z]cea,
 C[sultanu-i aducea
 L`ng[foi=orul lui,
 Pe malul Bosforului.
 — Brancovene Constantin,
 Boier vechi, ghiaur hain!
 Adev[r e c-ai chitit,
 P`n-a nu fi mazilit,
 S[despar]v] a ta domnie
 De-a noastr[ ]mp]r]v]ie?
 C[de mult ce e=ti avut
 Bani de aur ai b]tut
 F[r` a-\i fi de mine team],
 F[r` a vrea ca s[-mi dai seam]!
 — De-am fost bun, r]u la
 domnie
 Dumnezeu singur o =tie;
 De-am fost mare pe p]m`nt,
 Cat[acum de vezi ce s`nt!
 — Constantine Brancovene!
 Nu-mi gr]i vorbe viclene.
 De \i-e mil[de copii
 +i de vrei ca s[mai fii,
 Las[legea cre=tineasc[
 +i te d[-n legea turceasc[.
 — Fac[Dumnezeu ce-a vrea!
 Iar pe to\i de ne-a\i t]ia,
 Nu m[las de legea mea!
 Sultanul din foi=or

Dete semn lui imbrohor.
 Doi gela\i venea cur`nd.
 S[biile flutur`nd,
 +i spre robi dac[mergea,
 Din coconi]=i alegea
 Pe cel mare =i frumos,
 +i-l punea pe scaun gios,
 +i c`t pala repezea
 Capu iute-i reteza!
 Brancovanul greu ofta
 +i din gur[cuv`nta:
 „Doamne! fie-n voia ta!“
 Cei gela\i iar[=i mergea
 +i din doi]=i alegea
 Pe cel ginga= mijlociu,
 Cu p[r neted =i g[lbiu,
 +i pe scaun]l punea
 +i capul]i r[punea!
 Brancovanul greu ofta
 +i din suflet cuv`nta:
 „Doamne! fie-n voia ta!“
 Sultanul se minuna
 +i cu mila se-ng[na!
 — Brancovene Constantin!
 Boier vechi =i domn cre=tin!
 Trei coconi tu ai avut,
 Din trei doi \i i-ai pierdut,
 Numai unul \i-a r[mas!
 Cu zile de vrei s[-l las,
 Las[legea cre=tineasc[
 +i te d[-n legea turceasc[!

— Mare-i domnul Dumnezeu!
 Cre=tin bun m-am n[scut eu,
 Cre=tin bun a muri vreu...
 Taci, dr[gu\[, nu mai pl`nge
 C[-n piept inima-mi se fr`nge,
 Taci =i mori]n legea ta
 C[tu ceriu-i c[p[ta!
 Imbrohorul se-ncrunta,
 Gela\ii se-nainta
 +i pe bl`ndul copila=,
 Dragul tatii feciora=,
 La p[m`nt]l arunca
 +i zilele-i r[dica.
 Brancovanul greu ofta
 +i cu lacrimi cuv`nta:
 „Doamne! fie-n voia ta!“
 Apoi el se-ntuneca,
 Inima-i se despica,
 Pe copii se arunca,
 ]i bocea,]i s[ruta
 +i turb`nd apoi striga:
 — Alelei! t`lhari p[g`ni!
 Alei! voi feciori de c`ni!
 Trei coconi ce am avut
 Pe tustrei mi i-a\i pierdut!
 Dare-ar domnul Dumnezeu
 S[fie pe g`ndul meu:
 S[v[=terge\i pre p[m`nt
 Cum se =terg norii la v`nt,
 S[n-ave\i loc de-ngropat,

Nici copii de s[rutat!
 Turcii crunt se o\[rea
 +i pe d`nsul t[b[ra,
 Haine m`ndre-i le rupea,
 Trupu-i de pele jupea,
 Pelea cu paie-o]mplea,
 Prin noroi o t[v[lea,
 +i de-un paltin o lega
 +i r`z`nd a-a striga:

— Brancovene Costantin,
 Ghiaur vechi, ghiaur hain!
 Casc[ochii a te uita
 De-\i cuno=ti tu pelea ta?
 — C`ini turba\i! Turci, lift[
 rea!
 De-\i m`nca =i carnea mea,
 S[=ti\i c-au murit cre=tin
 Brancovanul Constantin!

(*Vasile Alecsandri*)

FAMILIALE

1.}NDR{ GOSTI | II

Brum[relul

<p> }ntr-o verde gr[dini\ +ade-o dalb[copili\ Pe-a=ternut de calonfiri, La umbr[de trandafiri. Trece-un voinicel cu grab[, +i din fug[o]ntreb[: — Spune-mi, dalb[copili\ Cu rumena ta guri\ E=ti nevast[, ori e=ti fat[, Ori z`na din ceri picat[? — Nici nevast[sunt, nici fat[, </p>	<p> Nici z`n[ din ceri picat[,  Ci sunt floare garofi\  R[s[rit[-n gr[dini\  Dar tu, voinicele, spune,  E=ti ]nsurat, ori e=ti june?  — Eu sunt, drag[, Brum[relul,  }i r[spunse voinicelul.  Eu vin seara, pe r[coare,  De m[ culc pe s`n de floare, +i c`nd plec voios, cu soare, Dup[mine floarea moare! </p>
--	---

(V. Alexandri)

Brumarul

<p> Foaie verde pelini\ Colea-n vale-n poieni\ Frumos doarme-o copili\ Cu p[rul l[sat pe `\  Cam pe `\ Inima-n mine se bate. S-o de=tepte nu-ndr[znea, Tabachera o scotea, Murgului la nas]i da. Murgu tare str[figa, </p>	<p> Feti\ a se de=tepta. El degrab[mi-o-ntreba — E=ti fat[sau m[ritat[, Ori z`n[ din cer picat[?  — Nu-s fat[, nici m[ritat[,  Nici z`n[din cer picat[, +i eu-s floare dup[mare, Cine m[s[rut[moare. Dar matale cine e=ti, Cum te chemi, cum te nume=ti? </p>
---	--

E=ti b[iat, ori]nsurat,
 Ori]nger din cer picat?
 — Nu-s b[iat, nici]nsurat,
 Nici]nger din cer picat.

+i eu-s Brumaru cel mai mare
 Ce cad noaptea pe r[coare,
 M[ridic]n pr`nzul mare,
 Iau mirosul de la floare.

(C. Mohanu, S[li=te, |ara Lovi=tei)

Milea

Foaie verde de trei rugi,
 Strig[Milea dintre lunci,
 Dintre lunci, din v[i ad`nci.
 De trei zile de c`nd strig[,
 Taic[-s[u mi-l auzea,
 A=a pe Milea-ntreba:
 — Mileo, Mileo, dragul taichii,
 Ori oile le-ai pierdut,
 Ori haine mi-ai ponosit,
 Or g[lbiori mi-ai f`r=it,
 Ori cineva te-a b[tut?
 — Nici oile n-am pierdut,
 Nici haine n-am ponosit,
 Nici g[lbeori n-am f`r=it,
 Nimenea nu m-a b[tut.
 Sub [l p[r mare, rotat,
 De floricele-nc[rcaat,
 Pu`inel somn am somnat,
 Frumu=el vis am visat,
 Bur' de ploaie mi-a plouat,
 Florile s-au scuturat,
 +arpele-n s`n mi-a intrat,

+arpele b[l[urel,
 Tot cu solzii de o`el,
 +arpele balaur,
 Cu solzii de aur.
 }nf[=oar[, taic[, m`na,
 Bag-o-n s`n
 Pe sub z[bun,
 Scoate-mi =arpele din s`n,
 C`nd se-ntinde,
 M[cuprinde;
 Se zg`rce=te,
 M[sf`r=e=te,
 Inimioara mi-o tope=te.
 — Mileo, Mileo, dragul taichii,
 Dec`t s[ fiu f[r[ m`n[,
 Mai bine eu f[r[tine.
 El a=a c[-mi auzea,
 Ochi=orii-i l[cr[ma
 +i la m[-sa se ducea:
 — Maic[, m[iculi\va mea,
 Ai v[zut de mine mic,
 Dar acu, c[sunt voinic,

'Nf[=oar[m`na-n basma,
 Bag-o-n s`n
 Pe sub z[bun,
 Scoate-mi =arpele din s`n,
 C[e tot =arpe balaur,
 Maic[, cu solzii de aur.
 — Mileo, Mileo, dragul maichii,
 Dec`t s[ fiu f[r[ m`n[,
 Mai bine eu f[r[tine,
 C[mai am copii ca tine.
 El a=a c`nd auzea,
 Ochi=orii-i l[cr[ma,
 La frate-s[u se ducea
 +i din gur[cuv`nta:
 — Neic[, neicu=orul meu,
 Am`ndoi suntem d-un tat[,
 Crescui]n pustietate,
 }nf[=oar[, neic[, m`na,
 Bag-o-n s`n
 Pe sub z[bun,
 Scoate =arpele din s`n.
 — Mileo, Mileo, dragul neichii,
 Dec`t s[ fiu f[r[ m`n[,
 Tot mai bine f[r[tine,
 C[mai sunt voinici ca tine.
 Milea-a=a c`nd auzea,
 Ochi=orii-i l[cr[ma,
 La soru-sa se ducea:
 — Leic[, leicu=oara mea,
 Sor[, surioara mea,
 Am`ndoi suntem d-un tat[,

Crescui]n pustietate;
 Am`ndoi suntem d-o mum[,
 Ca doi pomi dntr-o tulpin[.
 }nf[=oar[, leic[, m`na,
 Bag-o-n s`n
 Pe sub z[bun,
 Scoate-mi =arpele din s`n,
 C[se-ntinde,
 M[cuprinde;
 Se lunge=te,
 M[tope=te.
 — Mileo, Mileo, dragul leichii,
 Dec`t s[ fiu f[r[ m`n[,
 Hai, mai bine f[r[tine,
 C[mai sunt voinici ca tine.
 Milea-a=a c`nd auzea,
 Ochi=orii l[cr[ma,
 Pe Dun[re-n sus pleca
 +i pe Lina mi-o striga:
 — Lino, Lini=oara mea,
 So`ioara mea cea bun[,
 }nf[=oar[, Lino, m`na,
 Bag-o-n s`n
 Pe sub z[bun,
 Scoate-mi =arpele din s`n,
 C`nd se-ntinde,
 M[cuprinde;
 Se lunge=te,
 M[sf`r=e=te,
 Inimioara mi-o tope=te.
 Lina a=a c`nd auzea,
 Nici m`na n-o-nf[=ura,

M`na-n s`n c[i-o b[ga,
 Pungi de galbeni c[-mi scotea.
 Milea atuncea-mi zicea:
 — Dec`t un tat[=i-o mam[,
 Mai bine-o puic[cu mil[,
 C[de-ar fi c`t de str[in[,
 Are dor =i are mil[;
 Dec`t un frate =i-o sor',

Mai bine-o puic[cu dor,
 S[fii c`t de striior,
 Prinde mil[, prinde dor.
 Nu e mil[, nu e dor
 De la fra\i, de la surori;
 Nu e dor =i nu e mil[
 De la tat[, de la mum[,
 Ca de la so\ie bun[.

(C. Br\iloiu, Bele\i, Arge=)

Logodnicii neferici\i

Frunzuli\[foaie lat[,
 Fost-a un ficior =i-o fat[,
 Ei de mici c[s-au iubit,
 P[rin\ii nu i-a =tiut.
 C`nd fur[la luat,
 P[rin\ii mi i-au aflat,
 S[se ia nu i-au l[sat.
 Ei de m`n[s-au luat
 +i la vale c-au plecat,
 Sub un pom m`ndru rotat,
 Unde-i apa]nfundat',
 +i-acolo s-au]necat.
 P[rin\ii mi i-a c[tat,
 N[voadele le-au b[gat
 +i i-a scos =i i-a-ngropat.

Pe b[iat mi l-a-ngropat
 }n mijlocul drumului,
 }n calea voinicului;
 +i pe fat[mi-a-ngropat-o
 }n mijlocul drumului,
 }n marginea c`mpului.
 Din b[iat ce-a r[s[rit?
 Un brad mare,-mpodobit.
 Din fat[ce-a r[s[rit?
 Vi\[alb[, poleit[,
 Poleit[, aurit[.
 Cine pe-acolo trecea,
 Pe p[rin\i]i blestema:
 „Bate, Doamne, pe p[rin\i,
 C-a desp[r\it doi iubi\i!“

(C. Br\iloiu, Poiana-Mare, Dolj)

Doi tineri s-au avut dragi

Foaie verde de doi fagi,
 Doi tineri s-au avut dragi,
 S-au avut de mititei,
 P[rin\ii nu =tiau de ei.
 C`nd a fost la logodit,
 P[rin\ii nu i-a-nvoit.
 C`nd a fost la cununat,
 P[rin\ii nu i-a l[sat.
 Ei atunci s-au sup[rat,
 +i de m`n[s-au luat,
 +i la Dun[re-au plecat,
 +i-n ap[s-au aruncat,
 La plop cu frunza-n dung[,
 Unde-i apa mai ad`nc[.
 La plop cu frunza lat[,
 Unde-i apa adunat[
 Marinarii-au observat,
 La p[rin\i au anun\at.
 S[vie cu zeci =i mii,

S[scoat[tineri vii.
 Iar[marinarii ho\i,
 Au scos tinereii mor\i,
 +i le-a m`ncat banii to\i.
 P[rin\ii s-a sup[rat,
 I-a luat =i i-a]ngropat:
 P[feti\[, l`ng[drum,
 +i b[iatu peste drum.
 P[morm`ntu la b[iat,
 A crescut un fir de brad.
 P[morm`ntu la feti\[,
 A crescut un fir de vi\[,
 Vi\la mare c[-mi cre=tea,
 +i p[brad]l cuprindea.
 C`i oameni pe drum treceau,
 P[p[rin\i]i blestemau:
 — S[fi\i blestema\i p[rin\i,
 C-a\i]necat doi iubi\i.

(C. Mohanu, Bumbuie=ti, | ara Lovi=tei)

Chera

Cherii oameni c[-i venea:
 Joi seara c[-mi logodea,
 P`n`duminic[murea.
 Iac[nunta c[-=i venea,
 +i la poart[mi-asculta:

N-auzea dipl[c`nt`nd,
 F[r`p[m[-sa j]luind.
 Iese-afar[tot pl`ng`nd,
 Intr[-n cas[glas gl[s`nd:
 — N-am fat[de-a m[rita

+i am fat[de-a-ngropa,
 Chera e moart[pe lai\[,
 Cu sovonu-nsovonit[,
 Cu tulpanu tulp[nit[,
 Cu cheptul ghea\[, de sfan\i.
 M[-sa din gur[-mi gr[ia:
 Da' voi dac[nu crede\i,
 Haide-n cas[de-mi vede\i.
 Ginerile c`nd o vedea,
 El mai r[u s[blestema:
 — Dar-ar Dumnezeu s[dea,
 C`nd p[cal oi]nc[lica,
 Calul s[se poticneasc[,
 Tocma-n cap s[m[tr`nteasc[,
 S`ngele s[se porneasc[,

+i p[gur[=i p[nas,
 +i p[fa\ de obraz.
 M`na st`ng[s[mi-o fr`ng[,
 +i-a direapt[s-o scr`nteasc[,
 S[merg cu Chera la groap[.
 Dumnezeu c[-l auza:
 C`nd p[cal]nc[lica,
 Calu c[s[poticnea,
 Tocma-n cap c[ ]l tr`ntea.
 S`ngele c[s[pornea,
 +i p[gur[, =i p[nas,
 +i pe fa\ de obraz.
 M`na st`ng[i-o fr`ngea,
 +i-a direapt[i-o scr`ntea.
 P-am`ndoi c[-i]ngropa.

(C. Mohanu, G[ujani, |ara Lovi=tei)

2. SO | II

Ghi\ C[t[nu\]

Foaie verde m[r]cine,
 Asculta\i, boieri, la mine,
 S[v] spui pe „Ghi\“ bine!
 Pe culmi\ a dealului,
 Dealului Ardealului,
 Vine Ghi\
 C[t[nu\
 Cu-a lui dalb\
 De m`ndru\
 Vine
 De la taic[-s]u
 +i-mi mere
 La socru-s]u,
 Vine
 De la maic[-sa
 +i-mi mere
 La soacr[-sa,
 Cu trei-patru cat`ra=i,
 C-un samar de g]lbina=i,
 Cu doi bani]n posunari,
 Cu doisprece l]utari
 +i cu doi-trei c]lu=ei,
 Cu m`ndru\ a printre ei.
 Foicic[=o lala,
 Nici pu\in c] nu mergea,

P`n[-n codri verzi intra
 Dac[-n codri verzi intra,
 Florile
 C[-i]mb]ta,
 Ierburile
 Le pl]cea,
 La odihn[c[-i chema,
 La m`ncare-i]ndemna.
 +i el, m]re, se oprea,
 Punea mas[=i m`nca,
 Frumu=el se osp]ta.
 Ei m`nca =i mai vorbea,
 P`n[Ghi\
 — M`ndro, so\ioara mea
 De la costi=oara mea,
 De c`nd, m`ndro, te-am luat,
 Adev[rul nu mi-ai dat,
 Nici c`ntec nu mi-ai c`ntat.
 Acum, m`ndro, voi s[-mi
 c`n\i,
 Inimioara s[-mi desc`n\i.
 M`ndra ce mi-i r]spundea
 +i din gur[ce-i gr]ia?
 — Ghi\
 De la costi=oara ta,

De c`nd, Ghi\[, m-ai luat,
 Adev[rul nu \i-am dat,
 Nici c`ntec nu \i-am c`ntat;
 Dar =tii, Ghi\[, au nu =tii
 C[viersul meu, femeiesc,
 Seam[n] a haiducesc?
 +i-d-oi 'cepe d-a c`nta,
 Codri verzi c-or r[suna,
 Codri verzi c-or r[suna,
 Mun\ii s-or cutremura,
 Maluri mari c[s-or surpa;
 Aramba=a ne-o afla,
 Aramba=a de voinici
 Peste patruzeci =i cinci,
 Cincizeci, m[re, f[r] cinci,
 +i cu Gruia c[pitan,
 +i cu Pan[Ro=codan?
 C[t[nu\[, d-auzea,
 Lung la d`nsa se uita
 +i pe g`nduri se pune.
 Dar g`ndea, ori nu g`ndea,
 C[din gur[ce-i gr[ia?
 — M`ndro, m`ndruli\ fa,
 De la costi=oara mea,
 | i-o fi glasul femeiesc
 Sem[n]nd a haiducesc,
 Dar io nu l-am auzit
 La c`ntat, au la jelit.
 Fie-\i, m`ndro, cum \i-o fi,
 Cat[d-a m[-nveseli,
 +i n-ai team[de nimic,

Ghi\[-i c[t[nu\ voinic!
 M`ndra, unde-l auzea,
 Cu guri\ a-i r[spundea:
 — Ghi\[, so\ioara mea
 De la costi=oara ta,
 C`ntecul \i l-oi c`nta,
 Codri verzi c-or r[suna,
 Mun\ii s-or cutremura,
 Malurile s-or surpa,
 Aramba=a ne-o afla
 +i tu nu te-i speria;
 Dar =tii, Ghi\[, au nu =tii,
 C[io, chiar de mititic[,
 Eram ba=ii ibovnic[:
 El d-ai =eapte,
 Io d-ai =eapte,
 Am`ndoi de paisprezece,
 C`nd copilul se-ndr[ge=te?
 Mai =tii, Ghi\[, au nu =tii
 C[el, mic[, m-a iubit,
 Io, mare, l-am p[r[sit,
 Inimioara i-am p`rlit?
 +i el, dac-o auzi,
 De prin codri c-o ie-i,
 Cu tine
 C[s-o lupta,
 +i pe mine
 M-o lua?
 Unde Ghi\[-mi auzea,
 La inim[c[-l seca,
 }n suflet c[-l s[geta,

Dar din gur[tot zicea:	F`ne\ele,
— C`nt[, m`ndro, nu t[cea,	S[-mi d`r[=ti
C[mi-o fi c`ntecul	Livezile
T[u	+i s[-mi pa=ti
Drag ca sufle\elul	Ierburile?
Meu.	Ia s[-mi dai tu mie seam[,
'Ncepea m`ndra d-a c`nta,	Ia s[-mi dai pe Negrul vam[.
Codrii verzi se scutura,	Ca s[nu te fac pastram[!
V[i ad`nci se r[suna,	Dar[Ghi\[ce-i vorbea
Mun\ii se cutremura,	+i din gur[ce-i zicea?
Maluri mari c[se surpa,	— Ba nu \i-oi da pe Negrul
Apele se turbura,	C`t mi-o fi zdrav[n capul,
V`ntu-n cale se oprea.	C[mi l-a dat socru-meu
Aramba=a-mi auzea,	S[-mi poarte trup=orul
}nainte	Greu
Le ie=ea,	Unde-o fi locul
Drum d-a curmezi= le sta,	Mai r[u!
De departe	Aramba=a
I-ntreba	Nu t[cea,
+i d-aproape	P-at`ta
Ce-mi zicea?	Nu se l[sa.
— D-alei, Ghi\[	D-al doilea c[-i cerea
C[t[nu\[,	+i d-al doilea-i zicea:
Cine dracu te-a adus,	— D-alei, Ghi\[
Cine-n calea mea te-a pus?	C[t[nu\[,
Zile scurte	Ia s[-mi dai tu mie seam[,
D-ale tele,	Ia s[-mi dai palo=ul vam[,
Ori p[cate	Ca s[nu te fac pastram[!
D-ale mele?	Ghi\[iar ji r[spundea,
S[-mi calci tu locurile,	Ghi\[iar [=i ji zicea:
S[-mi]ncurci	— Ba nu \i-oi da palo=ul

Nici o dat[cu capul,
 C[mi l-a dat cumnatul
 S[-mi podobeasc[=oldul!
 Aramba=a, d-auzea,
 Aramba=a ce-mi f[cea?
 P-at`ta nu se l[sa,
 Al treilea c[-i cerea,
 +i d-al treilea-i zicea:
 — D-alei, Ghi\[\n
 C[t[nu\[,
 Ia s[-mi dai tu mie seam[,
 Ia s[-mi dai pe m`ndra vam[,
 Ca s[nu te fac pastram[;
 C[m`ndra de mititic[
 Mi-era mie ibovnic[:
 Ea d-ai =eapte,
 Io d-ai =eapte,
 Am`ndoi de paisprezece,
 C`nd copilul se-ndr[ge=te.
 Ea de mic[m-a iubit,
 La mare m-a p[r[sit,
 Cu tine c[s-a-ndr[git!
 Atunci m`ndra, d-auzea,
 La Ghi\[c[se uita
 +i din gur[mi-i zicea:
 — Ai venit la vorba mea!
 Ghi\[nici c[-i r[spundea,
 Ci la ba=a se uita
 +i din gur[mi-i zicea:
 — Ba nu \i-oi da pe m`ndra,
 C[mi-a dat-o soacr[-mea

Ca s[\iu cas[cu ea!
 Foaie verde =-o lalea,
 Ei de lupt[se g[tea,
 Dar ce lupt[, nu =tia:
 Au }n spat[s[se taie,
 Au la piept s[se-ncovoie,
 C`nd tot m`ndra-l }nv[\a
 +i din gur[c[-i zicea:
 — Ghi\[, so\ioara mea
 De la costi=oara ta,
 }n spat[
 Nu v[t[ia\i,
 Ci-n lupt[
 S[v[lupta\i,
 C[lupta
 E voiniceasc[,
 Iar spata
 E mi=eleasc[!
 Unde Ghi\[-o auzea,
 D-odat[se repezea
 M`na-n palo=e punea,
 Spatele c[apuca,
 La genuchie le-ducea,
 }n genuchie le-ndoia
 +i pe toate le rupea,
 Num-a lui nu se fr`ngea.
 Ei la lupt[se lua,
 Ei la lupt[se-ncerca,
 Care din doi o c[dea.
 +i ei, m[re, se lupta
 Zi de var[

P`n[-n sear[.
 Nici unul nu dovedea,
 Nici unul nu biruia,
 C`nd Ghi\ pe m`ndru\ a
 Cu fapta mi-o ispitea;
 Br[cinar c[-=i desprindea,
 Cioarecii-n vine-i c[dea
 +i din gur[c[-i zicea:
 — M`ndro, so\ioara mea
 De la costi=oara mea,
 Sai, m`ndru\[,
 Sai dr[gu\!
 Br[cinarul mi s-a rupt,
 Cioarecii-n vine-au c[zut
 +i i-o m-oi]mpiedica,
 Aramba=a m-o t[ia,
 F[r' de mine-i r[m`nea!
 Dar m`ndru\ a ce-i zicea,
 Ce-i zicea =i ce-i vorbea
 (C[a=ea e muierea:
 Poale lungi =i minte scurt[,
 Judecat[mai m[runt[,
 Cap legat, inim[-ncins[
 +i de nimeni necoprins[)?
 Ea lui Ghi\ r[spundea,
 }n gura mare-i zicea:
 — Ia mai da\i
 De v[lupta\i,
 C[oricare-o birui
 Tot un b[rb\el mi-o fi!
 Unde Ghi\[-mi auzea,

Br[cinarul c[-=i rupea.
 Aramba=a de-l vedea,
 La d`nsul se repezea.
 Dar Ghi\ se nec[jea,
 Din necaz se]nd`rjea,
 M`na-n chimir c[-i punea,
 De mijloc c[-l apuca,
 Vro trei roate-l]nv`rtea.
 C`nd ]n p[m`nt]l tr`ntea,
 P`n[-n br`u mi-l]ngropa;
 Scotea palo= =i-l t[ia,
 Carnea corbilor c-o da.
 Atunci m`ndra de vedea,
 S[-i z`mbeasc[ ]ncepea
 +i mai vesel[-i striga:
 — Bravo, so\ioara mea!
 Dar Ghi\ d-o auzea,
 P`n[-n suflet se m`hnea.
 Nici vorb[nu-i r[spundea,
 Ci la Negrul alerga,
 }n scar[picior punea,
 C[tre soacr[-sa pornea
 +i ca v`ntul se ducea
 P`n[colo-n Valea-Rea;
 M`ndra-n urm[-i se lua
 +i m`na, m[re, m`na
 P`n[ c`nd mi-l ajungea.
 Iar dac[mi-l ajungea,
 C[t[nu\ ce-mi f[cea?
 Sup[rat nu s-ar[ta,
 M`na

Sub =ea c[b[ga,
 Plosca
 Din baieri scotea,
 Un pahar de vin turna,
 M`ndrii-n m`n[c[i-l da
 +i din gur[o-mbia:
 — |ine, m`ndro, vin de bea,
 Vini=or din m`na mea,
 C[d-acilea]ncolea,
 Ori [i bea
 Ori n-[i mai bea
 Vin rece din m`na mea!
 +i ea, biet,]i r[spundea,
 R[spundea =i se ruga
 +i din gur[c[-i zicea:
 — Iart[-mi, Ghi\[, gre=eala,
 C[n-oi mai face alta!
 Atunci Ghi\[, d-auzea,
 De pe Negru jos s[rea,
 Cu gura mi-o judeca
 +i la urm[-i mai zicea:
 — +tii tu, m`ndro, au nu =tii,
 Minte, m`ndro, de mai \ii,
 C-ast[-var[, var[mare,
 Ce-am cosit
 Am c[pi\it?
 La ce c[pi\i mi-a ajuns,
 La toate v`rfuri le-am pus;
 Dar acuma dinspre toamn[
 Am f[cut d-o c[pcioar[
 +i pustia, v`rf c[n-are.

D-o vrea bunul Dumnezeu,
 S[-i fac v`rf cu capul t[u!
 M`ndra se cutremura,
 Dar el vorba nu sf`r=ea
 +i la ea se repezea,
 Palo=ul
 C[r[sucea,
 Capul
 Dodat[-i zbura.
 Trupul
 La p[m`nt c[dea,
 Guri\=a-i bolborosea
 +i cu Ghi\[se ierta.
 Ghi\[nu mai z[b[vea,
 Cosicioarele-i t[ia,
 }n posunar le b[ga,
 Iar[capu-i ridica,
 V`rf la claie de-l pune.
 La Negrul n[val[da
 +i, dac[-l]nc[lica,
 }mi pleca, m[re, pleca
 D-a dreptul la soacr[-sa,
 Dincolo de Valea-Rea.
 Soacr[-sa,
 De-l auzea,
 Soacr[-sa,
 Dac[-l vedea,
 }n deal, m[re, c[-l chema.
 P`n[Ghi\[c[urca,
 Mas[mare-i]ntindea;
 P`n[Ghi\[se suia,

Iat[masa se-ncheia;
 P`n[masa se-ncheia,
 To\i vecinii c[chema.
 Ghi\ dac[mi=i sosea,
 Drept]n cas[c[intra,
 Drept la mas[c[tr[gea
 +i la mas[s-a=eza.
 Soacr[-sa
 Mi-i osp[ta,
 Le da vin,
 Le da pelin.
 Dete-un pahar, dete dou[,
 Bur[p`n[la nou[.
 C`nd fuse pahar la zece,
 Tot la Ghi\ se-mpline=te.
 Atunci soacr[-sa-i zicea
 +i din gur[c[-i gr[ia:
 — D-alei, Ghi\
 C[t[nu\
 +i mai bine \i-ar =edea
 C`nd ar fi =i fata mea,
 M`ndr[so\ioara ta,
 S[ciocne=ti pahar cu ea,
 C[de c`nd pe m`ndr-ai luat,
 Cu to\ii n-am osp[tat.
 Atunci Ghi\
 Tocmai din ad`nc ofta,
 M`na-n posunar b[ga,
 Cosicioarele-i scotea
 +i pe mas[le pune,
 +i cu soacr[-sa vorbea:

— Iat[ce-a trimis m`ndra,
 C-a r[mas]n Valea-Rea,
 S[p[zeasc[f`ne\ea!
 Megia=ii-ncremenea.
 Soacr[-sa, de le vedea,
 La ele se repezea,
 Pe inim[
 Le pune,
 ]n genuchie-ngenuchea,
 Marama
 Din cap scotea,
 Tot p[ru=i d[r[p[na
 +i pe fii-sa blestema:
 — S[-\i fie r[u, nu a=a,
 C[nu-mi ascultai vorba!
 Io-\i ziceam s[te m[rit
 Dup[fl[c[i din vecini,
 Tu la to\i g[seai pricini;
 Veni Ghi\,-un c[l[tor,
 +i m[l[s[cu mult dor.
 Ia vezi c[l[tor ce-\i face,
 C[te las[-n Valea-Rea,
 Ca s[-ngra=i p[s[rimea!
 Atunci Ghi\
 +i din gur[ce-i gr[ia?
 — Nu mai pl`nge,
 soacr[-mea,
 Toate sunt din vina ta,
 C-o l[sai de se-ndr[gea
 Cu oricine
 Se-nt`lnea.

R`zi mai bine
 De d`nsa,
 Cum r`dea de mine ea
 +i la p[s mare-mi zicea
 C[oricare-o birui
 Tot un b[rb\el i-o fi!
 Ghi\ nu mai z[b[vea,
 Spata-n m`n[c[-i lua,
 La meseni c-o ar[ta
 +i din gur[le zicea:
 — Iat-acum m`ndru\ a mea:
 Credincioas[ca d`nsa
 N-o mai fi-n toat[\ara!
 +i pe Negru-nc[lica,
 Spata-n din\i c[-i apuca,
 Prin de=i codri c[-mi pleca.
 C`i haiduci c[ ]ntindea,
 Pe subt palo= c[-i trecea

+i din gur[tot zicea:
 — D-alei, m`ndruli\ a mea,
 Credincioas[ca d`nsa
 N-o mai sta-n toat[lumea!
 Apoi Ghi\ ce-mi f[cea?
 Ghi\, m[re, se ducea
 Pe culmea
 Ardeleneasc[,
 Pe c[rarea
 Voiniceasc[,
 C[tre]ara
 Ungureasc[,
 Acolo s[-mi haiduceasc[!
 Boiera=i s[-mi tr[iasc[,
 Pe l[utar s[cinstesc[,
 Ca =i el s[-i pomeneasc[
 Pe la cruce de voinici,
 Cum sunte\i, boieri, p-aici.

(G. Dem. Teodorescu, Lacul-S[rat, Br[ila)

Vidra

— Vidru=c` din]arigrad,
 Fat] di viziri bogat,
 Ci eu di c`nd ti-am luat
 Tu on c`ntic nu m-ei c`ntat. —
 Ian c`nt]-mi on c`nti=el
 Cu cuvinti b`rb`te=ti
 +i cu g]asuri muiere=ti. —

Ie sama de-l potrije=ti.
 — Ba Stoieni n-oi mai vra.
 Eu \]i c`nd \-oi c`nta,
 V[ili s-or r`sunat,
 Ho\ii c] s-or di=tepta,
 Dup[noi c[s-or lua.
 Stoian c] s] m`niea,

Vidrii o palm[ ]i =tergea. —
 +i Vidra s] m]niea
 +-a c`nta c[ ]n=epea. —
 C`nd ea prindea a c`nta;
 V[ili s] r`suna
 Ho`i c] s] di=tepta;
 P[una=u-mi auzé
 +i din gur-a=a z`é
 — „Ian auz-o Vidra mé
 Cari-am logodit cu e
 A ajiuns-o jalea mé“.
 +] armili-=i]n=ingé
 La =leah mari c] ie=é
 Cu d`n=ii s] ]nt`lné
 +] din gur-a=a z`é:
 — Oh, Stoieni Procovi=i
 C`chitanu pi voni=i
 +i ti prinbli tu pi-ai=i?...
 Pi-ai=i-]s locuri cu vam]
 +] mai rari voni=i =] afl].
 D[pi Vidra din cu=`ni ¹
 C`=i dore=ti s]-vi =ii z`li;
 Ori haidem =] ni-om lupta
 +] cari a dovidi,
 A=ela b`rbat i-a =i.
 — Eu pi Vidra nu \-oi da,
 C-am luat-o cu luna

¹ *Cu`ni* — fundul c[ru]vei (Notele la
 această balad[apar`in lui George V. Madan.)

+] s] i-o duc maic]-sa. —
 +] la lupt] s] luá,
 }ntr-o jioi diminea`á,
 }ntr-o z] mari di var]
 Di diminea`] p`n-]n sar].
 C`nd soarili]n disar],
 Pi Stoian c[mi-]l oboar]²
 Stoian din gur] z]=ea:
 — Vidru=c[so`ea mea,
 Puni m`na-n =el poclit,³
 Esti-on cu`t mishit⁴
 Di la m]-ta jiuruit⁵
 C] m[vezi la =i hal sunt.
 Vidra din gur[z`=ea
 — Ba, Stoieni n-oi m-ai vra,
 C] =ini a dovidi
 A=ela b`rbat mi-a =i.
 Stoian c`nd auzea
 Lui lacr`mili]i curgé
 +] la Dumnezeu g`ndé,
 Cu inima la n`s`p
 Cu g`ndu la Domnu sf`nt.
 Dumnezeu]i ajiuta
 +]]n unghii mi-i lua,
 }n p[m`nt mi-i turna,
 Cu colb mi-i acopiré,

² *Oboar]* — doboar].

³ *Poclit* — cutie.

⁴ *Mishit* — ascu`it.

⁵ *Jiuruit* — d[ruit.

S`ngili mi-i povidé,¹
 +] pi to\i mi-i u=idé,
 +]]n bri=c]² s] suié
 La c`s`chii³ mergé
 +] din gur] a=a z`=é:
 — Vidru=c] so`ea mé
 La Pristol⁴ tu ti-ai jjurat,
 Cu mini ti-ai cununat,
 | -a trebuit alt b`rbat!
 Ci ian scubor din cu=]ni
 +] poftim la c]s]chii.

+] \`\`li]i t[ié
 Pi tabl]⁵ mi li puné.
 La maic]-sa s] du=é
 +] din gur]]i z`=é:
 — Soacr], soacr], poam] acr],
 M-ei dat =iica s] \`\`n cas],
 E-a fost o curv] aleas].
 — Oh, Stoieni Procovi=i,
 C`chitanu pi voni=i,
 Hai s] bem =] s] m`nc[m,
 Ni=i di poman] s] nu-i d[m.

(George V. Madan, Basarabia)

Dragnea

Foicic[brebenel,
 +i era d-un unche=el;
 El d-un feciora=avea,
 Cu el]mpe`it pleca
 }ntr-o sf`nt[vinerea.
 S`mb[ta c[-l logodea,
 Duminic[ ]l nuntea,
 Luni pica carte domneasc[,
 La oaste s[mi-l porneasc[.
 Iar[Dragnea ce-mi zicea?

— St[ncu\[, nevasta mea,
 Tu s-ascu\i de maic[-ta
 P`n[-o veni neicu\ a.
 +i s[semeni busuioc
 }n vatr[nou[de loc;
 +i d-o r[s]ri frumos,
 S[=tii c[sunt s[n]tos;
 Iar d-o r[s]ri p[lit,
 S[=tii c[m-am pr[p]dit.
 Foicic[=o lalea,
 Dar St[ncu\ a ce-mi f[cea?
 Nou[ani c[-mi v[duvea,

¹ *ji povedea* —]i umplea.

² *Bri-c]* — tr[sur[boiereasc[.

³ *C`s`chie* — m[cel[rie, zahana.

⁴ *Pristol* — altar.

⁵ *Tabl]* — tav[.

Nici mai mult c[nu \inea,
 +i cu altul logodea.
 Dar unchia=ul ce-mi f[cea?
 Sap[=i s[poi lua,
 La gr[din] c[-mi pleca,
 La gr[dina din luncet,
 Unde curge apa-ncet.
 Pe drum c[mi se uita:
 C`nd, }n lungul drumului,
 Z[ri coama murgului
 +i =aua voinicului.
 De repede ce-mi venea,
 Nici ziua bun[c[-mi da
 +i din gur[-a=a zicea:
 — Ce faci, mo=ule, -n gr[din] ?
 — Sap via pe sub tulpin[,
 S[sece din r[d[cin].
 C-am avut d-un feciora=
 +i l-a luat turcii osta=;
 +am avut d-o nor[rea,
 +i azi e nunt[la ea.
 Dar voinicul ce-mi zicea?
 — Las[, mo=ule, via
 +i hai s[vedem nunta.
 C[vie]i mai s[pa,
 Dar nunt[nu-i mai vedea.
 +i de zor ce se zorea,
 Pe mo= nici c[-l a-tepta,
 Ci nainte c[-mi pleca,
 Nici locul nu-l cuno=tea;
 Pe unde era gorul,

Cre=tea pirul =i mohorul;
 Unde erau cur\ile,
 Crescuse cucu\ile.
 +i mergea =i iar mergea,
 +i peste nunt[c[-mi da,
 De pe cal desc[leca,
 }n grajdi de piatr[-l b[ga
 +i la mas[c[-mi venea.
 Iar na=ul mi-l]ntreba:
 — De unde e=ti, b[ie\=a=
 Din ce sat, din ce ora=?
 Aici cum de te afla=i?
 — Sunt b[iat din |aligrad
 +i-am c[t[nit la-mp[rat,
 +i acum m-a liberat.
 Aduce\i mireasa-ncoa
 S-o d[ruiesc cu ceva,
 C-a=a este datina.
 Iar na=ul c[porunca,
 Mireasa c[-mi aducea.
 Dar[el ce-mi mai f[cea?
 }n ochi negri mi-o privea,
 +i el c[o d[ruia,
 C-un galben o d[ruia.
 Dar m`na c`nd]ntindea,
 Ea]n deget c[-mi z[rea
 Inelu=ul de argint
 Schimbat de la logodit.
 Foaie verde iarb[-amar[,
 }mi intra Stanca-n c[mar[

+i-mi pl`ngea p`n[-n disear];	C[mi-a fost mie ursit!
Soarele c`nd sc[p[ta,	Foaie verde =-o lalea,
Din c[mar[c[-mi ie=ea	Dar[Dragnea ce-mi f[cea?
+i din gur[-a=a gr[ia:	Mare mas[c[-ntindea
— Be\i, copii, v[veseli\i,	+i mi=-i bea
La nunt[nu mai g`ndi\i,	+i mi=-i m`nca,
C[mie c[mi-a venit	+i tare se veselea
Dragnea cu care-am nuntit,	Cu nunta=ii al[turea.

(C. N. Matescu, Ti\e=ti, Arge=)

Unche-elul

Foaie verde bob n[ut,	S[=tii c[m-am pr[p[dit.
Bob n[ut =i m[rg[rit,	De mi-o r[s[ri steblos,
Vineri maica m-a f[cut,	S[=tii c[sunt s[n[os.
S`mb[ta m-a botezat,	De mi-o r[s[ri mai verde,
Dumineca m-a-nsurat.	S[=tii, m`ndro, m]-i mai vede.
Luni cu m`ndra m-am plimbat,	De mi-o r[s[ri uscat,
Mar\i ordin c[mi-a picat,	S[=tii c[m-am]nsurat,
Joi la oaste c-am plecat.	Alt[m`ndru\] mi-am luat,
+i iar verde s[mulastr[,	Pe tine c[te-am l[sat.
L[sai vorb[la nevast[:	Dar soldatul ce-mi f[cea?
— F[nevast[, s[m-a=tep\i,	Termenul i se-mplinea,
Nou[ani =i nou[luni,	Drumu-acas[c[mi-i da,
+i-nc[nou[s[pt[m`ni.	+i mergea ce=-i mai mergea,
+i de-i vedea c[nu vin,	C-un mo=neag se]nt`lnea.
Tu s[chemi fete surori,	— Bun[ziua, mo=ule!
S[-mi s[deasc[busuioc,	— Mul\umesc soldatule!
Opt-nou[vetre de foc.	— Un' te duci m[i mo=ule!
De mi-o r[s[ri p[lit,	— M[duc, taic[, -n deal la vie,

Ca s-o tai din r[d]cin[.
 C[n-are cui s[r[m`n[,
 C[un fecior am avut,
 }n armat[a murit.
 Dar soldatu ce zicea:
 — Mo=ule, i-adev[rat,
 C[ave`i o nunt[-n sat?
 Dar[mo=u ce zicea:
 — De la deal de casa mea,
 Joac[nunta noru-mea.
 — Mo=ule, pe cine ia?
 — Feciorul primarului,
 Din capu ora=ului.
 Dar el atunci ce-mi f[cea?
 La nunt[c[se ducea,
 Necunoscut se f[cea,
 El la mas[s-a=eza,
 +i-nc[bea =i-mi osp[ta.
 Frunz[verde frunze verzi
 Iar voinic }n straie verzi
 Pe oftat mi se punea
 +i din gur[-a=a-mi zicea:

— L[utare, dumneata,
 Ia cheam[mireasa-ncoa,
 S-o d[ruiesc cu ceva,
 Din str[in[tatea mea.
 Mireasa c[mi-=i venea,
 La soldat c[se ducea.
 Dar soldatul ce-mi f[cea?
 M`na-n poz`nar b[ga,
 Di-un inel c[mi-l scotea
 Miresei c[i-l d[dea.
 Mireasa c[mi-l vedea,
 Ea cu lacrimi mi-l uda,
 +i din gur[-a=a-mi zicea:
 — +i-am zis verde bob dud[u,
 { sta e b[rbatu meu.
 Da' soldatul ce zicea?
 — Be`i, b[ie`i, =i osp[ta`i
 Mireasa s[nu mi-o lua`i,
 C[mireasa e a mea
 Car' mi-a dat-o soacr[-mea,
 Din copil[ria mea
 Ca s[\in cas[cu ea.

(C. Mohanu, Tite=ti, | ara Lovi=tei)

3. P{ RIN | I +I COPII

Tudorel

Foicica ulmului,
 La marginea drumului,
 Drumul | arigradului
 +i schelii-mp[ratului,
 Case nalte s-au zidit,
 C`rciumioar[s-a g[tit
 +i frumos c[s-a boit.
 Dar cine mi le-a cl[dit?
 Savala=i Tudor,
 Pazarghian Tudor,
 Reisicol Tudor.
 Foaie verde =-o lalea,
 N-avea naiba ce lucra?
 Tudorel mi se-ndemna
 +i de t`n[r se-nsura,
 Frumoas[m`ndr[lua;
 De frumoas[ce era,
 C`rcium[reas-o pune,
 +-o chema, m[re, Voica.
 Dar unde c`rcium[rea?
 La marginea drumului,
 Drumul | arigradului
 +i schelii-mp[ratului.
 Cine pe drum c[trecea
 La c`rcium[
 Se oprea,

La Voichi`va
 Se uita
 +i de dragul ei tot bea:
 Beau=-i turcii
 Papucii,
 Ieniceri
 Hangerile,
 Croitori
 Foarfecile,
 Cirezari
 Cirezile,
 R[m`neau
 Cu pungile,
 De le oftau
 Buzele!
 Tudorel se-mbog[vea
 +i, d-avere ce=-i avea,
 }=i str`ngea
 +i=-i cump[ra
 Cat`ra=i
 Cu g[lbena=i,
 +i cirezi
 De boi d-[i gra=i,
 Herghelii
 De cai
 Frumo=i,

Turme
 De juncani
 Sp[to=i.
 Dar p-at` t nu se l[sa,
 Ci=i f[cea Tudor, f[cea
 Nou[late mori de v`nt,
 Nou[mori pe subt p[m`nt.
 C[nou[d-or m[cina,
 B[netul s-o aduna.
 Tudorel se-mbog[ea,
 Dar la biruri
 Mi-l punea
 +i haraciuri
 C[-i cerea,
 Mare greu l-]mpresura.
 +i da Tudor, =i mai da
 Tot pe ani
 Cinci pungi de bani,
 +i p-o lun[,
 Pung[plin[.
 +i da Tudor, =i mai da:
 Nu da banii
 Cu punga,
 Ci da sacii
 Cu m`na,
 L[sc[i
 Cu dimirlia,
 Parale
 Cu bani`a,
 Dar de biruri
 Nu sc[pa,
 De haraci

Nu se pl[tea.
 Tudorel]mi s[r[cea,
 Mare greu]l cuprindea
 +i, de vedea =i vedea,
 Din guri\ c[-mi gr[ia:
 — Voico, so`ioara mea,
 Io pe tine c`nd te-am luat,
 Eram t`n[r=i bogat,
 +i mai mult m-am bog[\it
 De c`nd, Voico, ne-am so`it.
 Dar c`inii mahalagii
 Ne-a p`r`t pe la be=lii,
 La haraciuri
 C[m-a pus,
 B[ni=orii
 Mi i-a scurs.
 Am v`ndut,
 Cum am putut,
 Cat`ra=i
 Pe g[lbina=i,
 Cirezile
 De boi
 Gra=i,
 Herghelii
 De cai
 Frumo=i,
 Turme
 De juncani
 Sp[to=i,
 Ale nou[mori de v`nt
 +i p-ale de subt p[m`nt,
 Dar de bir

Nu m-am pl[tit,
 De haraci
 Nu m-am scutit,
 +-am r[mas s[rac lipit.
 M[tur[hambarele
 Prin toate col\urile
 +i, d-ei g[si f[ioar[,
 S[mi-o cerni
 }n siti=oar[,
 S-o fr[m`n\i
 }n l[cr[mioare
 +i s-o coci
 La ``\i=oare,
 C-am s[plec
 Din \ar[-n \ar[
 Ca s-ajung,
 Din-sat]n sat,
 P`n[-n t`rg
 La |arigrad,
 La cinstitul de-mp[rat,
 +i la el s[jeluiesc
 C[nu-i chip s[mai tr[iesc.
 +i Voichi\`a, d-auzea,
 Lacr[mile
 C[-i curgea;
 Hambarele
 M[tura,
 F[ioar[
 C[-mi g[sea,
 D-o turtic[
 Mi-i f[cea;
 }n lacr[mi o fr[m`nta
 +i la ``\e
 I-o cocea,
 +i]n traist[
 I-o punea.
 Tudorel mi se g[tea,
 Pe Voichi\`a
 S[ruta,
 Iar s[rmana,
 Vai de ea,
 De foc mare le=ina.
 Soacr[-sa]mi alerga,
 Ap[rece c[-i punea,
 Pe Voichi\`a de=tepta.
 Tudorel c[le gr[ia:
 — Iac[, maic[, nora ta,
 P[streaz-o ca via\`a mea,
 La-ntoarcere s-o g[sesc
 A=a cum \i-o d[ruiesc.
 Tu, Voichi\`o, soa\`a mea,
 S[-\i p[strezi tot mintea ta
 +i cinstea m[icu\[-mea,
 C[m[duc la |arigrad,
 La-n[\atul de-mp[rat,
 Ca la el s[jeluiesc
 C[n-am hal s[mai tr[iesc.
 Tudorel le cuv`nta,
 M`na m[-si-i s[ruta,
 Pe Voichi\`a-mbr[\i=a,
 Drumule\`u=-i apuca
 +i la Poart[se ducea.
 Acolo, de-mi ajungea,
 }n genuchie-ngenuchea,

Trei zile-n poart[=edeia.
 }mp[ratul se uita,
 Din ciubuc tutun tr[gea,
 +i pe Tudor c`nd vedea,
 Ciubucgiu=-i trimetea,
 La serai c[mi-l chiema
 +i din gur[-l]ntreba:
 — Pazarghian Tudor,
 Heisicol Tudor,
 Savala=i Tudor,
 Pe la noi
 Ce-ai c[utat,
 Averea cui
 | i-ai l[sat?
 — Preacinstiute-mp[rat,
 Mare r[u m-a-mpresurat;
 La haraciuri
 Am fost pus
 +i la biruri
 Greu supus,
 Tot pe ani
 Cinci pungi de bani,
 +i pe lun[,
 Pung[plin[.
 N-am dat banii
 Cu punga,
 Ci-am dat sacii
 Cu m`na,
 L[sc[i
 Cu dimirlia,
 Parale
 Cu bani`a.

De haraci
 Nu m-am pl[tit
 +i de bir
 N-am ispr[vit,
 Dar de tot am s[r[rit,
 +-am venit
 S[jeluiesc
 C[n-am hal s[mai tr[iesc.
 — D-alei, Tudor, Tudorel,
 Pazarghian Tudor,
 Savala=i Tudor,
 Heisicol Tudor,
 Nu =tii c-ai mai avut
 Saxanale
 Cu parole,
 S[m[ra=i
 Cu g[lbena=i,
 Cirezi multe
 De boi gra=i,
 Herghelii
 De cai
 Frumo=i,
 Turme
 De juncani
 Sp[to=i,
 Nou[mori
 Pe subt p[m`nt
 +-alte nou[
 Mori de v`nt?
 — }mp[rate,
 Le-am avut,
 Dar pe toate

Le-am v`ndut,
 +i haraciul
 Mi-am pl[tit,
 S[m[v[z cortorosit,
 Cu m[icu\`a odihnit.
 Am pl[tit c`t am putut,
 Dar de bir n-am mai avut,
 +-am venit s[jeluiesc,
 S[m[la=i s[s`ngelesc,
 C[n-am hal s[mai tr[iesc!
 }mp[ratul, d-auzea,
 Nici mai mult c[-l ispitea,
 Ci din gur[-l]ntreba:
 — D-ai venit s[jeluie=ti,
 Unde vrei s[s`ngecle=ti?
 Ori]n |ara Rom`neasc[,
 Ori]n a Moldoveneasc[,
 Ori aici,]n a Turceasc[?
 — Ba aici,]n a Turceasc[,
 C[sunt oile
 Mai grase,
 Albinele
 Mai mieroase,
 V[c=ioarele
 Mai l[ptoase,
 +i-st aproape
 +i de case.
 }mp[ratul se-nvoia,
 Slobozenie
 C[-i da,
 +i porunc[
 Porunca

S[str`ng[
 C`t o putea
 Din sangeacul care-o vrea.
 Tudorel c[mi=i pleca,
 Un v[taf cu el lua,
 Prin sangeacuri
 C[umbra,
 Zaharele
 C[str`ngea,
 Beilicuri
 C[punea,
 Mari averi
 C[aduna,
 P`n[mi se s[tura.
 La doi ani =i jum[tate,
 Frige-l
 Dorul,
 G`ndu-l
 Bate
 S[se-ntoarc[
 De departe
 P`n-acas[
 La m[-sa
 +i la draga
 Voichi\`a.
 Dou[luni s`ngecluia
 +-alte dou[ ]mi trecea
 P`n[doru-l podidea,
 +-atunci, m[re, ce f[cea?
 La-mp[ratul se-ntorcea
 +i din gur[mi-l ruga:
 — Preacinstiute-mp[rat,

Io d-acas' c`nd am plecat,
 M[mu=oara
 Mi-am l[sat
 Nem`ncat[,
 Neb[ut[,
 De nevoie
 Doar =tiut[.
 P`n-acum am tot r[bdat
 De m[icu\| dep[rtat,
 Acum dor m-a apucat,
 Ochi de lacr[mi mi-au secat;
 P[rul mi s-a c[run`it,
 Must[cioara-mi s-a lungit,
 Dor de duc[mi-a venit.
 S[-mi dai voie s[m[duc,
 Doar cu suflet s-o apuc,
 +i ce-o vrea m[ria-ta
 Din avere tot mi-o da.
 }mp[ratul l-asculta,
 Voie bun[c[-i d[dea
 +i averea-i d[ruia:
 Saxanale
 Cu parole,
 S[m[ra=i
 Cu g[lbena=i,
 Cirezi multe
 De boi gra=i
 +i turme
 De junc[na=i.
 La-mp[ratul se-nchina,
 M`na, poala-i s[ruta,
 Ziua bun[c[-i lua,

Ciob[na=ii c[-i tocmea
 +i spre cas[se-ntorcea.
 Merg pe cale
 Tot c`nt`nd,
 Din cavale
 +uier`nd,
 Ciob[na=ii
 Tot juc`nd,
 M[g[ru=ii
 Tot zbier`nd,
 Junc[na=ii
 +ir merg`nd
 +i boi gra=ii
 Rumeg`nd.
 Mergu-=i ziua =i noaptea,
 P`n[iat[-mi ajungea
 Cam la drumul jum[tate;
 F[r-odihn[, nu se poate!
 Atunci turmele oprea
 +i din gur[le gr[jia:
 — D-alei, voi, v[tafilor,
 D-alei, voi, ciobanilor,
 }ncet cu cirezile,
 }ncet cu oi`ele;
 Nu t[ia`i
 Drumurile
 +i nu c[lca`i
 Florile,
 S[le pasc[mielele.
 Io nainte-o s[v-apuc,
 Io nainte-o s[m[duc;
 P`n[ voi c[ mi-e`i sosi,

Io tainul v-oi g[ti:
+apte bu\i oi destupa,
Simbrioara c[v-oi da,
+i pe trei v-oi]nsura,
}n Domnul v-oi cununa,
Ca s[fim ca ni=te fra\i,
To\i de lume l[uda\i;
P`ine, sare c-am m`ncat
+i cu to\i am asudat!
Tudorel, de le gr[ia,
C[li=or]nc[lica,
}ntr-o fug[
Se ducea,
P`n-acas[
Mi-ajungea.
De=tiul chieie c[f[cea,
Por\ile c[descuia
+i la pimni\i n[v]lea,
C[de mult, de c`nd plecuse,
Vin]n gur[nu b[gase.
El]n pimni\] intra,
Bu\i pe r`nd tot]ncerca:
Cerca una, cerca dou[,
Cerca, m[re, p`n' la nou[.
Tudorel mi se-mb[ta,
De g`rlici se-mpiedica,
Jos cu fa\ mi=-i c[dea,
Somn ad`nc]l cuprindea.
Iat[, m[re, se-nt`mplase
M[-sa noaptea c[visase
+i din somn se de=teptase.
Ea din somn se de=tepta,

Sete mare c-o ardea,
Limba-n gur[-i dogorea
+i Voichi\ii c[-i zicea:
— Voic[, Voic[, nora mea,
Mi-te scoal[, maic[, scoal[
+adu mie vin]n oal[,
C-a=a sete n-am avut
De c`nd maica m-a f[cut.
Voica,-ndat[
Ce auzea,
Numa-n iie
Se scula,
Oala-n m`n[
C[lua,
Lum`narea
C-aprindea,
}n g`rlici c[se ducea
+i de el se-mpiedica.
Lum`narea
C[stingea,
Ulcelu=ea
C[sp[rgea,
}nd[r]t mi se-ntorcea
+i, de fric[, ea zicea:
— Maic[, maic[, soacra mea,
Nu =tii c-am s[-\i spui ceva!
Unul pimni\]a ne-a spart,
Bu\ile c-a]ncercat,
A b[ut p`n' s-a-mb[tat
+i-n g`rlici mi s-a culcat.
Io de el m-am piedicat,
Lum`narea

C-am sc[pat,
 Ulcelu=ea
 Mi s-a spart!
 Soacr[-sa, unde-auzea,
 M`na-n cui c[mi=i punea,
 Lua biciul de curea
 +i da-n Voica c`t putea,
 +i da-n Voica d-o b[tea
 +i din gur[-o suduia:
 — Hei, c[\ea
 De nora mea,
 De c`nd Tudor mi-a plecat,
 Tu ibovnic \i-ai luat,
 Banii de pe vin i-ai dat
 +i cu el te-ai s[rutat,
 Ba-l aduci p`n[-n g`rlici,
 Parc[io n-a= fi p-aici!
 Voica, biet, se v[ieta
 +i din gur[-i r[spunde:
 — Ba m[jur, maic[, pe sare,
 Pe p`ine, pe lum`nare
 +i pe sfintele icoane!
 De c`nd Tudor mi-a plecat,
 Nimeni nu m-a s[rutat,
 Ibovnic nu mi-am luat;
 De vinul ce s-a v`ndut
 Grij[mare c-am avut,
 +i la tine c-am venit,
 Banii-n m`n[i-ai primit.
 Soacr[-sa n-o asculta,
 Lum`nare c-aprindea,
 O fr`nghe c[-ndoia

+i ca =treangul o f[cea;
 Pe-ntuneric se ducea,
 }n g[rlici c[ajungea,
 Peste Tudor c[dedea,
 Dup[g]t c[i-l punea
 +i tr[gea =i iar tr[gea,
 +i din gur[tot zicea:
 — Trage bine, nora mea,
 De nu \i-e inima rea
 +i de nu e vina ta!
 Tudor sufletul]=i da,
 Iar m[-sa
 +i Voichi\ea
 Tocma-n pimni\[-l b[ga,
 Dup[bu\i]l ascunde.
 Vreme mult[nu trecea,
 Turmele
 S-apropia
 +i cirezile
 Sosea.
 De departe s-auzea
 Clopotele
 R[sun`nd,
 C[v]la=ele
 C`nt`nd,
 M[g]ru=ii-n oi zbier`nd.
 +i la poart[c`nd sosea,
 Ciob[na=ii mi-l striga:
 — Ia te scoal[, Tudore,
 +i deschide por\ile,
 S[-i b[g]m averile;
 Ia destup[

Bu\ile
 +i ne ud[
 Buzele,
 C[ni-s arse gurile!
 Tudorel nu le r[spunde,
 C[n-are, m[re, de unde;
 Numai Voica se scula,
 Soacrii-si de veste-i da
 +i cu roche se-mbr[ca.
 Zorile
 Se rev[rsa,
 Por\ile
 Se descuia
 +i averile
 Intra:
 Saxanele
 Cu parale,
 S[m[ra=i
 Cu g[lbena=i,
 Cirezi multe
 De boi gra=i
 +i turme de junc[na=i.
 Toate-n curte de intra,
 Loc de pus nu se g[sea,
 A=a multe c[erea!
 Voica =i cu soacr[-sa
 }nainte
 Le ie=ea,
 Toate-averile
 Primea,
 Mas[mare
 Le-ntindea,

Zece bu\i de vin scotea
 +i frumos]i osp[ta.
 Dar la mas[ce vorbea?
 C[Tudor,
 De dor
 Fierbinte,
 Se pornise mai-nainte
 S[g[teasc' hambarele
 +i toate co=earele,
 S[-i puie averile.
 Atunci to\i]nm[rmurea
 +-unul p-altul
 Se-ntreba,
 C`nd... v[taful
 Neculcea
 }n g`rlici se scobora,
 Dup[bu\i c[-mi c[uta
 +i pe Tudor mi-l g[sea,
 }nghe\at =i omor`t,
 Cu fr`nghie
 Str`ns de g`t,
 Dup-o butie
 T`r`t.
 El, afar[de-l scotea,
 'N sus cu fa\ a
 Mi-l pune a,
 Iar Voichi\ a,
 De-l vedea,
 Cu m`ini p[rul
 C[-i smulgea,
 L`ng[ d`nsul
 Le=ina.

M[-sa-ndat[c-alerga
 +i, pe Tudor c`nd vedea,
 Din teac[
 Cu`it tr[gea,
 }n inim[
 +i-l b[ga,
 Peste fii-su mi=-i c[dea,
 La un loc doi mor`i era.
 Jale mult[s-auzea,
 Lacr[mi multe se v[rsa.
 Stau ciobanii
 De-l pl`ngea,
 Din cavaleri
 Mi-l jelea:
 Zbieretul
 O`ilor,
 Ca pl`nsul
 Surorilor,
 Urletul
 Dul[ilor,
 Ca oftatul
 Fra`ilor.
 Ei pe Tudor mi-l sc[lda,
 Mai frumos]l premenea;
 Co=ciug unii
 Mi-i f[cea,
 Groap[al`ii
 Mi-i s[pa
 Lui Tudor =i maic[-sa.

La biseric[-i]ngropa,
 Cruce mare le punea,
 }nd[r[t c[se-ntorcea
 +i la mas[
 S-a=eza.
 Din pomani[
 Le m`nca
 Dup[cum e datina.
 Foicic[=o lalea,
 Voica, m[re,
 De vedea
 C[r[m`nea
 Singurea,
 So`ior c[-i alegea
 P-un cioban mai tinerel,
 Tinerel
 +i frumu=el,
 Sem[n`nd cu Tudorel.
 Ea de m`n[
 C[-l lua,
 La biseric[
 Mi-l ducea,
 La icoane-ngenuchea,
 Trei m[tanii c[f[cea,
 Voie Domnului cerea
 +i popa mi-i cununa,
 Dup[legea cre=tineasc[,
 De ei s[se pomeneasc[.

(G. Dem. Teodorescu, Bucure=ti).

APRECIERI

V. ALECSANDRI

Mie mi-e drag rom`nul =i =tiu a pre`ui bun[t\ile cu care l-au d[ruit natura. Mi-e drag s[-l privesc =i s[-l ascult, c[ci el e simplu =i frumos]n]nf[\i=area lui, c[ci e curat,]n\elept, vesel =i poetic]n graiul s[u.

}mi plac obiceiurile sale patriarhale, credin\ele sale fantastice, dan\urile sale vechi =i voinice=ti, portul s[u pitoresc, care, la Roma, se vede s[pat pe Columna lui Traian, c`nticile sale jalnice =i melodioase, =i, mai ales, poeziile sale at`t de armonioase!

Eu]l iubesc =i am mult[sperare]ntr-acest popor plin de sim\ire, care respecteaz[b[tr`ne\ile, care= i iube=te p[m`ntul =i care, fiind m`ndru de numele s[u de rom`n,]l d[ca un semn de cea mai mare laud[oric[rui om vrednic, oric[rui viteaz, fie m[car de s`nge str[ ]n.

.....
Aceast[balad[(MIORI | A), al c[rei subiect e foarte simplu,]ncepe cu dou[versuri ce sunt totodat[=i o minunat[icoan[poetic[=i o dovad[de dreapt[pre`uire ce poporul =tie a face de frumoase\ile \[rii sale:

Pe-un picior de plai,
Pe-o gur[de rai.

Rom`nul ]=i iube=te p[m`ntul unde s-a n[scut, ca un rai, din care nici tiraniile cele mai crude nu sunt]n stare de a-l goni. C`te n[vliri de barbari au trecut peste biata \ar[! C`te palme dumnezeie=ti au c[zut peste bietul rom`n!... =i cu toate acestea, poporul a r[mas neclintit pe locul s[u, p[st[r`ndu= i na\ionalitatea]n mijlocul aprigilor nevoi =i zic`nd spre m`ng`iere: Apa trece, pietrele r[m`n!

(*Rom`nii =i poezia lor*, ]n revista *Bucovina*, 1849, nr. 32, 30 septembrie; *Poezii populare ale rom`nilor*, II, [Bucure=ti], Editura pentru Literatur[, 1965, pp. 321, 344)

Rom`nul e n[scut poet!

}nzestrat de natur[cu o]nchipuire str[lucit[=i cu o inim[sim\itoare, el]=i rev[rs[tainele sufletului s[u]n melodii armonioase =i]n poezii improvizate.

De-l munce=te dorul, de-l cuprinde veselia, de-l minuneaz[vreo fapt[m[rea\[, el]=i c`nt[ durerile =i mul\mirile, ]=i c`nt[eroii,]=i c`nt[ istoria, =i astfel sufletul s[u e un izvor nesf`r=it de frumoas[poezie.

Nimic dar nu poate fi mai interesant dec`t a studia caracterul acestui popor ]n cuprinsul c`ntecilor sale, c[ci ele copriind toate pornirile inimei =i toate razele geniului s[u.

(*Poezia popular[*, ap[rut[ca prefa\ la *Balade (C`ntece b[tr`ne-ti)*, Partea I, Ia=i, Tipografia „Buciumului Rom`n“, 1852; *Poezii populare ale rom`nilor*, adunate =i]ntocmite de Vasile Alecsandri, [Bucure=ti], Editura pentru Literatur[, 1965, p. 99)

Baladele sunt arii vechi ale c[roro cuvinte totdeauna amintesc vreun suvenir istoric sau vreun roman de amor.] [ranii de la munte, carii sunt adev[ra]ii barzi rom`ni, c`nt[aceste balade cu un glas pl`ng[tor foarte lin, cu un *mouvement* [mi=care, ritm] de muzic[ cu totul neregulat, st[ruind asupra notelor de c`ntec =i iu\ind pe cele de fantazie. Ei =tiu s[deie acestor arii o expresie de]ntristare vis[toare, un efect extraordinar.

(*Melodiile rom`ne-ti*, ]n *Rom`nia literar[*, nr. 9, 27 februarie 1855; reprodus]n V. Alecsandri, *Opere*, IV, Bucure=ti, Editura Minerva, 1974, p. 394 — colec]ia „Scriitori rom`ni“)

M. EMINESCU

Cronicele noastre, descrierea lui Matei Basarab, f[cut[de diaconul Paul de Aleppo, scriitorii poloni m[r]turisesc ca la mesele domnilor Basarabi =i Mu=atini se c`nta =i se glumea mult. Astfel bun[oar[ c`ntecul dezgropat

+tefan, +tefan domn cel mare,
Seam[n pe lume nu are...

se c`nta *unisono* de c[tre to\i mesenii. Bufonii ]=i f[ceau mendrele, zic`ndu-i lui vod[„m[i vere“, cur\ile domne=ti erau pline de cimpoia=i, ospe\ele \ineau c`te dou[sprezece ceasuri ]n =ir, =i=n aceast[ via\[, pentru care Miron Vod[ Barnovski zice c[, „e dulce domnia la Moldova“, r[suna numai din c`nd]n c`nd buciul r[zboinic chem`nd Vrancea =i C`mpulungul, Soroca =i Tigheciul,]ara de Sus =i]ara de Jos, sub cei doi vornici ce comandau aripele]mpotriva du=manului. Pe cai, c[roro le ziceau:

A=terne-te drumului
 Ca =i iarba c`mpului
 La suflarea v`ntului...

În \ar[, s-arunca o adev[rat[vijelie spre margine =i vai de neamul ce-i]nc[pea pe m`ni.

Ceea ce presupunem este]ns[c[ ]n vremea unora dintre dina=tii rom`ni cat[ s[ fi existat o epopee literar[ ale c[rei r[im[=i]ve fragmentare se mai g[sesc ast[zi =i cari pe zi ce merge se ]mpu`vineaz[.

(Prefa\ la E. Baican, *Literatur[popular[rom`n[...*, Bro=ura I, Bucure=ti, 1882)

N. IORGA

Cu balada a]nceput]n Apus =i R[s[rit, adunarea poeziei populare. „R[m[-=i]ele din poezia veche“ ale episcopului sco`ian Percy sam[n[ cu c`ntecele noastre b[tr`ne=ti =i rostul lor fusese acela=i — a p[stra o tradi]ie istoric[ nescris[, =i chipurile, faptele trebuiau s[ se potriveasc[, vechea noastr[ via\ de mun[i =i v[i, cu voievozi ]n lupt[, fiind asemeni cu via\a „muntenilor“, *highlanderilor* din „p[r]ile ]nalte“ al Sco`iei, unde se tr[ia via\a de familie, de *semin]ie* (clan)]n acela=i fel ca =i la noi.

.....
 Balada se c`nt[, sau, mai bine, se zice. Zicerea aceasta e o recitare melodic[. Putem spune c[ partea de c`ntec]ntov[r[=e=te partea de poezie, o recheam[ ]n minte — c[ci altfel omul nu e]n stare a da nimic — , o]ntre]ine,]ndemn`nd =i ]nc[lzind pe „zic[tor“, o adaog[ =i o preschimb[ ]ns[, prin c[ldura creatoare care-l cuprinde pe acesta ]ncetul cu ]ncetul. O rim[ prea neted[, repetat[ la fiecare pereche de versuri, ar fi o piedic[. Prea s-ar cere mult de la acela care „zice“, dac[ ar fi s[ =tie pe de rost at`tea balade. De fapt sunt rime pe care le]nt`lne=ti ]n acela=i c`ntec dat de oameni deosebi[i. Ele sunt ni=te cuceriri tehnice a=a de]nsemnate,]nc`t nu se pot uita lesne. Plac prea mult pentru a nu se opri ]n amintire. +i ele sunt de folos, slujind ca ni=te puncte de orientare =i reg[sire. Iar ]ntre d`nsele se deap[n[balada,]n sunetul]ncet, discret umbrit al c`ntecului, nu ]n saltul eroic al unor rime ]ndr[zne]e, ci lunec`nd de la un vers la altul pe forme comune verbale, care se pot]nlocui cu cea mai mare u=urin\]. C`ntecul d[ritmul, el statornice=te lungimea =i felul versului, peste rimele cele mai dese, care se preschimb[necontenit]ntre sine, povestea

se desf[=oar[, bine ritmat[, potrivit[pe deplin cu acel c`ntec c[l[uz =i tovar[=, care merge el ]nainte =i face ce vrea din ce vine dup[ d`nsul, iar, din loc]n loc, fulger[o rim[rar[ar[t`nd c`nt[re\ului c[nu s-a]n=elat, c[, da, acesta e drumul cel bun, c[, merge tocmai pe tocmai]n urmele]nainta=ilor s[i, el a atins punctul care trebuia atins =i de unde calea se l[mure=te mai departe.

(Balada popular[rom`nesc[. Originea =i cidurile ei, V[lenii de Munte, Tipografia „Neamul Rom`nesc“, 1910, pp. 9, 13 — 14)

MIHAIL SADOVEANU

Balada aceasta [*Mioriia*] f[r[seam[n]n literatura noastr[este cel mai mare titlu de glorie al poetului de la Mirce=ti. Dac[numai at`ta ar fi f[cut era de ajuns ca s[ tr[iasc[ p`n[la amurgul neamului.

.....
Pare c[nu ne d[m]ndeajuns sam[de puterea uria= pe care o au nevino-vatele stihuri de a preface sufletul omenesc. Falangele lor m[runte au b[tut]ntruna la poarta sufletului omenesc, vorbindu-i dulce =i]mbl`nzindu-l. Dumnezeuiescul =i simplul p[stor ]n inima c[ruia au tremurat lacrimile de lumin[ ale *Mioriiei* nu =i-a ]nchipuit c[ bl`ndu-i c`ntec va fi un sol al revolu\iilor sociale. Nici Alecsan-dri nu =i-a ]nchipuit poate asta, c`nd]l asculta fermecat, cu ochii la stele... Cu toate acestea, a fost at`t de adev[rat c[prin glasul poe\ilor vorbe=te Dumnezeu...

1921

(*Mioriia*,]n vol. *M[rturisiri*, [Bucure=ti], Editura de Stat pentru Literatur[=i Art[, 1960, p. 94, 95)

Din viforurile trecutului au plutit,]ng`n`ndu-se p`n[ la noi, =i c`ntecele b[tr`ne=ti, paseri albastre ale fantaziei. Unele din aceste balade sunt pline de putere de expresie, cum e de pild[, *C`ntecul Corbei*, despre care a=a de frumos vorbea, neuitatul maestru Delavrancea. Altele au o stranie putere de evocare, ne fur[spre lumi romantice, ca atunci, de pild[, c`nd e vorba de acel *Toma Alimo=*.

.....
V-a= ruga s[v[reaminti\i]n *Mioriia*] acea alegorie f[r[p[reche care]mbrac[moartea, du=mana omului,]n haine de mireas[z`mbitoare, apoi acea dramatic[ sosire a mamei care vine ]ntreb`nd de fl[c[ul ei... Aici versul devine violent rupt =i fr`nt; se armonizeaz[ fondul cu rima a=a de plin, ]nc`t parc[am avea de-a face cu opera unui mare me=ter de sunete =i rime...

}n toat[structura ei, aceast[balad[unic[este a=a de artistic[, plin[de o sim\ire a=a de]nalt[pentru natura etern[,]nc` t eu o socotesc cea mai nobil[manifestare poetic[a neamului nostru.

1923

(*Poezia popular[*,]n vol. *M[rturisiri* [Bucure=ti], E.S.P.L.A., 1960, pp. 100— 102)

OVID DENSUSIANU

Odinioar[mun\ii no=tri trebuie s[fi r[sunat des de un c`ntec vorbind despre moartea unui p[curar; ast[zi acest c`ntec, al *Ciob[na=ului*, se aude numai prin c`teva locuri, dar ]n versurile duioase =i cu ]mpletiri de minunate imagini a p[stiat toat[ poezia lui primitiv[, care ]n c`teva cuvinte numai exprim[bog[\uile de sim\ire =i ne duce spre o viziune m[rea\ c`nd o ascult[m, spun`ndu-ne:

— Foaie verde de trei flori,
Ciob[na= de la miori,
Un-\i-a fost moartea s[mori?
— Sus]n v`rful muntelui,
}n b[taia v`ntului,
La cetina bradului.

.....
Idea mor\ii e]ncadrat[aici]n triste\ea, dar =i]n m`ndria oarecum pe care le simte p[storul tr[ind]n singur[tatea mun\ilor.

.....
Ceea ce era redat]n *Ciob[na=ul* mai domol,]n versuri de]n=irare lin[, apare]n *Miori*a cu mi=c[ri de ritm repezi, cu caden\ri sacadate,]n versuri cum le]nt`nim =i alteori ]n poezia popular[, a=a c[, ]n ceea ce prive=te forma, aceste dou[ poezii ne arat[, fiecare ]n felul ei, ce efecte de armonie, c`t[muzicalitate au putut fi realizate]n graiul poporului nostru. *Miori*a,]ns[, fa\ de cealalt[poezie, are superioritatea de a ne duce spre o inspira\ie mai bogat[, mai complex[, de a cuprinde motive de o varietate care nu a]mpiedicat prezentarea lor]n linii limpezi =i cu o impresionant[condensare. De alt[parte, cu toate c[, a=a cum a ajuns p`n[ la noi, cuprinde multe elemente lirice— am putea chiar spune c[ ele predomin[ — , *Miori\*a se razim[ pe un fond epic, =i c`nd nu reiese direct, se prelunge=te]n ecouri u=or de recunoscut =i d`ndu-i]n totul o desf[urare de vigoare =i maiestate.

(*Via*a p[storeasc[ ]n poezia noastr[popular[, vol. II, Bucure=ti, Editura Casei +coalelor, 1923, pp. 39— 41; 42— 43)

LUCIAN BLAGA

O balad[abrupt[, cu vedenii =i]ncheg[ri simbolice, o balad[despre care nu s-a prea vorbit la noi, de=i suport[, fiind reprezentativ[ ]n felul s[u, o compara\ie cu *Miori\ia* sau *Me-terul Manole*. *Voichi\ia* e balada noast[„romantic[“ prin exelen\]. E mai pu\in rotunjit[dec`t *Miori\ia*, mai pu\in \esut[, din umbre =i penumbre, dar are calit[\i de imagina\ie, cari ]ntrec tot ce a creat poporul nostru cu fir`ne largi de fantezie. *Voichi\ia* are viziune =i un ciudat element apocaliptic. Dac[*Miori\ia* e o crea\ie a vie\ii ciob[ne=ti sub stele,]n mijlocul mun\ilor, *Voichi\ia* r[m`ne crea\ia caracteristic[a vie\ii de sat, din bel=ug]ncercat de misterioase dezastre.

(*Balade]n traducere*,]n *Cuv`ntul*, anul II, nr.299, 4 noiembrie 1925, p.1; reproducere]n *Ceasornicul de nisip*, Cluj, Editura Dacia, 1973, pp. 118— 119)

Nu vom vorbi despre vreo variant[elve\ian[a *Miori\iei*, cum s-ar crede, poate, dup[titlul ce-l punem]n fruntea acestor r`nduri, nici despre vreun alt motiv baladesc, ce s-ar ]nrudi mai de aproape sau mai pe departe cu cel al ciob[na=ului care=i ]nchipuie moartea ca o nunt[. Oric`t de c[[toare ar fi motivele legendelor =i baladelor — *Miori\ia*, de=i prin biruitoarea ei frumuse\ie ar fi putut s[biruiasc[=i hotarele etnice, a r[mas a noastr[. Ea n-are surori]n alte graiuri, cu at`t mai pu\in vreo sor[ ]n \ara ghe\arilor. Vrem s[ vorbim despre chiar *Miori\ia* rom`neasc[ ]n Elve\ia...

Am avut norocul s[asist personal la =edin\a]nchinat[poeziei noastre populare de Societatea etnografic[elve\ian[.

Efectul conferin\ei =i lecturilor d-lui Hauswirth a fost cople=itor. }ntre buc[\ile citite figurau *Miori\ia*, legenda *Soarele =i luna*, balada *Toma Alimo*, un desc`ntec ]mpotriva ielelor =i o serie ]ntreag[ de c`ntece scurte. Ca rom`n, subsemnatul am avut o bucurie din cele mai rare urm[rind discu\iile ce au urmat conferin\ei.

...Ad`ncimea „orfic[“ a concep\iei despre moarte ca „a lumii mireas[“ a impresionat]ndeosebi auditoriul..., profunzimea =i rezonan\ele sentimentului cosmic, cu totul aparte ce se desprinde din aceast[poezie „mult superioar[tuturor literaturilor populare europene pe care au avut prilejul s[le cunoasc[“ ..., motivele acestei poezii at`t de variate =i totu=i at`t de unitare ca stil, trebuie s[aib[o vechime considerabil[precum se poate deduce din amestecul cu totul

ciudat al elementului p[g`n cu cel cre=tin (*Soarele =i luna*) sau chiar sentimentul mor`ii exprimat]n *Miori`a*, c[ruia i-ar putea g[si o analogie doar ]n apetitul mor`ii la traci.

(“*Miori`a*” ]n *Elve`ia*,]n *Drumul nou*, anul I, nr. 13, 1931 p.1—2; reproducere]n *Ceasornicul de nisip*, Cluj, Editura Dacia, 1973, pp.157, 159— 160)

Recit`ii de ex. legenda poetizat[ *Soarele =i luna* din colec`ia lui [G. Dem.] Teodorescu =i ve`i g[si viziuni prin nimic inferioare celor mai admirate din marile poeme ale omenirii de la *Divina Comedie* p`n[la *Faust*.

Drept]ncheiere s[mi se]ng[duie s[dau expresie =i unui g`nd restrictiv. A= dori ca acest elogi adus satului rom`nesc s[nu fie]n`eles ca un ]ndemn de ata=are definitiv[ la folclor =i ca ]ndrumare necondi`ionat[spre rosturi s[te=ti. Cultura major[*nu repet*[cultura minor[, ci o *sublimeaz*[, nu o m[re=te]n chip mecanic =i virtuos, ci o *monumentalizeaz*[, potrivit unor vii forme, accente, atitudini =i orizonturi l[untrice.

(*Elogiu satului rom`nesc*. Discurs de recep`ie rostit la Academia Rom`n[ ]n =edin`a solemn[din 5 iunie 1937, tip[rit la *Monitorul oficial*, 1937, pp. 15— 16)

D. CARACOSTEA

]n cercetarea istoriei motivelor cu un pronun`at caracter etnic, ca *Miori`a*, compararea variantelor nord-dun[rene cu ceea ce]nt`lnim la arm`ni ne poate pune la]ndem`n[, ca =i ]n studiile lingvistice, un ]nsemnat mijloc de orientare. Acele forme poporane (versificare, imagini, motive etc.) pe care le g[sim la noi =i la arm`ni, f[r[ca ele s[poat[fi explicate prin poligenezie sau printr-o expansiune general[balcanic[, sunt pre`ioase puncte de sprijin ]n cronologie, ne duc c[tre o perioad[ de str[veche unitate rom`neasc[. +i, dimpotriv[, c`nd un motiv etnic, str`ns legat de felul de via` al rom`nilor din trecut, nu apare la arm`ni =i nici nu putem explica dispari`ia lui acolo prin schimb[ri esen`iale ]n ]ndeletnicirea masei poporului, atunci avem un temei puternic s[ afirm[m c[ acel motiv s-a dezvoltat dup[ separarea definitiv[ a ramurilor principale ale poporului rom`n.

(“*Miori`a*” *la arm`ni*,]n vol. *Omagiu lui Ion Bianu*, Bucure=ti, 1927, p. 91; reprodu=]n *Poezia tradi`ional[ rom`n[*. *Balada popular[=i doina*, vol. I, Bucure=ti, Editura pentru Literatur[, 1969, p. 195)

PETRU CARAMAN

Produsul folcloric, mai ales c`nd tr[ie=te intens ]n sufletul colectiv[it]ii, nu cunoa=te dec`t o fixitate cu totul relativ[. Circula`ia oral[ pun`nd st[p`nire pe el, ]l poart[ ]n voie ]n cele mai ]ndep[rtate puncte din spa`iu, astfel c[ ]l plaseaz[ ]n situa`ii =i circumstan`e care difer[de la un]inut la altul, de la o localitate la alta =i chiar de la ins la altul]n aceea=i localitate. A=a ia na=tere infinitul num[r de variante, care, prin partea lor necomun[, reprezint[tot at`tea individualit[ ]i regionale cu sau f[r[ talent, ori cu talent mai mare sau mai modest, tot at`tea concep`ii estetice, tot at`tea chipuri de a privi via`a =i lumea prin prisma subiectului acelu] produs. Crea`iunea folcloric[apare]ntruc`ta sub chipul unei ape curg[toare care tinde s[ se adapteze formelor de teren pe unde =i-a trasat matca =i s[ reflecteze ]n oglinda valurilor sale peizajele ce str[bate, ba ]nc[, p[r[sindu=i pe cale mare parte din elementele ei proprii, prime=te altele nou[, condi`ionate de felul vegeta`iei =i al p[m`ntului pe unde trece, de=i manifest[simultan =i o puternic[tendin`\ conservatoare pentru cele ce poart[cu sine de la izvor.

(Adaptarea baladei la]mprejur[ri specifice,]n *Contribu`ii la cronologizarea =i geneza baladei populare la rom`ni*, Imprimeria Na`ional[1932; reeditare]n vol. Petru Caraman, *Studii de folclor*, I, Bucure=ti, Editura Minerva, 1987, p. 129)

G. C{ LINESCU

]nt`iul mit e *Traian =i Dochia*, simboliz`nd constituirea]ns[=i a poporului rom`n. El a ]nc`ntat pe romanticii no=tri]n frunte cu Asachi, care e primul getizant. Propriu-zis cercul[numele de Traian, de Dochia, Dochia,]n colinde. Asachi a r[sp`ndit povestea Dochiei, fata lui Decebal, urm[rit[ de Traian =i pref[cut[ de Zamolxe, la rug[mintea ei, ]n st`nc[, spre a sc[pa de urm[ritor.

Al doilea mit, cu ecoul cel mai larg, e *Miori`a*, cu punctul de plecare ]n c`ntecul b[tr`nesc publicat de V. Alecsandri. Propor`iile mitului au crescut]n vremea din urm[p`n[ ]ntr-at`ta,]nc`t s-au f[cut compar[ri cu *Divina Comedie* =i mul`i]l socotesc ca momentul ini`ial al oric[rei culturi autohtone. Aici e simbolizat[ existen`a pastoral[a poporului rom`n =i chiar unitatea lui ]n mijlocul real al \[rii reprezentat de lan`ul carpatin.

.....
 Mitul *Me-terului Manole* (*Monastirea Arge-ului* din culegerea V. Alecsandri) are mereu o iradiațiune puternică. Tema, ca întotdeauna în astfel de împrejurări, e de o circulație mai largă decât soluțiile, însă versiunea română este originală și autohtonizată, întrucât se leagă de vestita biserică de la Curtea de Argeș, a lui Neagoe, devenită astfel pentru literatura noastră un fel de mic Notre-Dame-de-Paris. Legenda vorbește, ce-i drept, de Negru Vodă, fapt așezat asupra identității mănăstirii, însă tradiția s-a oprit asupra celui mai strălucit monument al locului. Este faptul important că legenda se regăsește la popoarele înconjurătoare, mai ales că cu greu se poate dovedi de unde a pornit. El n-a devenit mit decât la noi și prin mit se învelege o ficțiune ermetică, un simbol al unei idei generale. O astfel de ridicare la valoarea de mit este proprie literaturii române.

(*Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Fundația Regală pentru Literatură, 1941; Ediția a II-a, revizuită și adăugită, București, Editura Minerva, 1982, pp. 58—59)

MIRCEA ELIADE

Nu este deloc întemplieră că cele două creații de seamă ale spiritualității românești — *Miorița* și *Balada Me-terului Manole* — și-au temeiul într-o valorificare a morții. Ideea de reintegrare în Cosmos prin moarte este evidentă în *Miorița*, și nici nu trebuie să ne surprindă, în năd seama de originile ei ritual-funerare. Numai pentru un cercetător superficial, care ar judeca prin criterii empiriologice, prezența aceasta a morții ar putea însemna un stigmat suspect pentru sănătatea sufletească a poporului român. Prezența morții în centrul spiritualității populare românești nu înseamnă însă o viziune pesimistă a lumii, o rarefiere a debitului vital, o deficiență psihică. Un contact direct cu viața înrănească infirmă hotărât aceste supoziții; românul în genere nu cunoaște nici teama de viață, nici beția mistagigică (de structură slavă), nici pesimismul religios, nici atracția către asceză (de tip oriental). Și, cu toate acestea, cele două creații capitale ale spiritualității populare românești poartă în miezul lor o valorificare a morții. Dar prezența morții nu este, aici, negativă. Moartea din *Miorița* este o calmă reînnoțire „îngă ai săi”. Moartea din *Me-terul Manole* este creatoare, ca orice moarte ritualică, în această din urmă identificăm

o concepție eroică =i b[rb]teasc[a morții. Românul nu c`nt[ moartea, nici n-o dore=te, dar nu se teme de ea; iar c`nd e vorba de o moarte ritual[(r[zboi, bun[oar]), o]nt`mpin[cu bucurie.

Valorificarea aceasta a morții rituale o aveau =i str[mo=i geto-daci ai rom`nilor. Geții, „cei mai bravi =i mai drepți dintre traci“ (Herodot, IV, 93), nu se temeau de moarte, pentru c[socoteau c[„nu mor“, ci numai schimb[locuința (Iulian Apostatul). Este f[r]]ndoial[, o viziune proprie acestui grup etnic geto-trac, pe care antichitatea]l prețuia, =i c[ruia numai vicisitudinile soartei =i poziția lui geopolitic[nu i-a]ng[duit s[joace rolul pe care-l merit[ ]n istoria universal[.

Concepția aceasta a „morții creatoare“, cu toate implicațiile ei str[vechi, a fost acceptat[=i transformat[de cretinism. Departea de a „lichida“ schemele teoretice arhaice derivate din mitul cosmogonic, cretinismul le-a absorbit conținutul spiritual.]n fond, era de acceptat ca o religie ecumenic[, av`ndu=i centrul]ntr-o valorificare a suferinții =i]ntr-o interpretare optimist[a morții, s[accepte credințele =i obiceiuri structurate]n jurul ideii de moarte creatoare.

(Comentarii la legenda „Mețenul Manole“, București, Editura „Publicom“, 1943, pp. 130— 132, 133)

D. CARACOSTEA

Această idee a pasivității, a fatalismului, a liniștii]n fața morții revine neconținut]n exegezele baladei =i]n generalitățile folclorice de tot felul. P`n[ ]n zilele noastre este un loc comun pentru toți c`ți vor s[ne caracterizeze.

Dar ansamblul literaturii noastre populare, at`t cel epic c`t =i cel liric, arat[c[este mai mult dec`t o exagerare, o dezumanizare, s[ admitti, ca produs al factorilor istorici sau reflex al caracterului etnic, un fatalism care merge p`n[la primirea morții, f[r] a reacționa. De la caracterul de jale propriu liricii noastre p`n[la presupusul pasivism din *Miorița* este drum lung. Este drept c[credința]n soart[,]n *œ li-e scris*, este o tr[s]tur[caracteristic[a poporului nostru. Dar la fel =i a altor popoare. De alt[parte,]ntreg mediul epicii noastre populare arat[c[această credință nu smulge din suflete resortul ad`nc omenesc de a reacționa acolo unde, ca]n situația din *Miorița*, lucrul ar fi posibil.

Treptat, p[rearea despre fatalismul ciobanului a devenit dogma de aici, prilej pentru unii de filozofare și de retorism, pentru alții îndemn de a b[nuși autenticitatea textului. Ar fi un caz unic în istoria literaturilor — au afirmat aceștia din urmă — ca eroul să aud[de complot și să fac[testamentul, resemnându-se fără să ia nici o măsură de apărare.

Rezultatul explic[rii de psihologie etnică în felul celor amintite nu sunt îndestulătoare. Avem la cei care subliniază *fatalismul din „Miorița”* o falsă alegere a semnificației. Optica justă, neputând fi dată nici prin jocul firetilor resorturi sufletești, nici prin împrejurări proprii acestui neam românesc, să fie dobândit din însăși structura estetică a baladei, confirmat prin istoria ei.

De altminteri, presupusa liniște în fața morții, în care at[ia văd o tr[stur[etnică românească, este dezmințit comparativ de o singură observație: este suficient ca cineva să asiste la o înmormântare apuseană, pentru ca să-și dea seama că acolo liniștea în fața inevitabilului este mai mare decât ce vedem la noi.

(*O frescă folclorică*, în *Revista Fundațiilor Regale*, anul X, nr. 1, 1 Ianuarie 1943, p. 161—162; reprodus în cap.III. *Balada populară română* din vol. *Poezia tradițională română*, vol. II, București, Editura pentru Literatură, 1969, p. 264—265)

N. CARTOJAN

Românii timoceni locuiesc în sate aproape compacte, în înutul s[rbesc care se întinde la sudul Banatului și al județului Mehedinți și Dolj, de la Dunărea p[ună în creierii muntelui R[tan, între râul Morava și Valea Timocului. Ei vorbesc o limbă care în unele părți — r[șrit de linia Techia-Z[icieri spre valea Timocului continuă graiul românilor din Oltenia; iar în alte părți — spre apus de linia Techia-Z[icieri și pe valea Mlavei — se apropie de a românilor din sudul Banatului.

Un trecut cuminte de mai multe veacuri a legat astfel printr-o str[nsă solidaritate creștină cele două maluri ale Dunării. Să n[duim că în formele noi, în care se va așeza viața Europei de mâine, s[rbii și români vor continua linia tradiției seculare a strămoșilor lor și că s[rbii vor înalege, în sfârșit, că români din valea Timocului sunt o realitate etnografică ce nu se poate tăgădui, de care nu trebuie să se teamă, dar care au dreptul la biserică și coală în limba părinților lor. E un drept pe care noi l-am recunoscut s[rbilor din Banatul

rom`nesc. Trebuie ]ns[ s[ recunoa=tem ]n această[ cauz[ vina noastr[. Noi am dat totul, s`rbii nimic. O prietenie sincer[ ]ntre popoare vecine nu se poate]ntemeia]ns[dec`t pe recunoa=terea reciproc[ a drepturilor na`ionale.

(*Poezia popular[a rom`nilor din Valea Timocului*, studiu introductiv la culegerea lui C. Sandu-Timoc: *Poezii populare de la rom`nii din Valea Timocului*, Craiova, Editura Scrisul Rom`nesc, [1943], pp. 3, 9—10)

CRISTEA SANDU-TIMOC

Poezia popular[de la rom`nii din Valea Timocului (st[p`nit]ntr-o mic[parte de c[tre bulgari =i]n cea mai mare m[sur[de c[tre s`rbi), dac[ prin forma ei las[ de dorit ]n unele p[r]vi, prin fondul ei, caracterizeaz[ bogata imagina`ie a sufletului rom`nesc din Carpa`ii Timocului, unde se aude acela=i grai ca]n Oltenia =i Banat =i unde te sim`i pe valea Jiului sau a Cernei, pe Mun`ii Mehedin`ului sau Semenicul b[n]`ean.

Aceast[individualitate etno-psihologic[a spiritului timocean, oltean =i b[n]`ean, a permis existen`a, la Por`ile-de-Fier, a neamului rom`nesc, pe ambele maluri.

Iat[motivul care l-a f[cut pe prof. german de filologie romanic[Gamilscheg, s[afirme c[Valea Timocului este al treilea leag[n de na=tere =i existen`[ a neamului rom`nesc.

.....
Rom`nii timoceni nu au profesori de istorie =i ]nv[`\tori, dar]=i c`nt[ trecutul prin l[utarii lor, f[clierii permanen`i ai obiditului suflet timocean. C`nd ]=i c`nt[baladele,]n sunetul]n care coarda viorii pl`nge, b[tr`nii =i tinerii pl`ng trecutul str[bun, ]n care eroii au ]ns`ngerat pentru „legea“ =i dreptatea rom`neasc[:

„Istorie rom`neasc[
Ca pentru s[pomeneasc[“.

(*Introducere la Poezii populare din Valea Timocului*, culese de C. Sandu-Timoc, 1943, Editura Scrisul Rom`nesc, [1943], pp. 27, 30 — colec`ia „Clasicii rom`ni comenta`i“)

G. C. LINESCU

Vom observa c[baladele se c`nt[ la festivit[=i ]ndeosebi la nun[i. C`ntecele b[tr`ne=ti cele mai patetice au un v[dit caracter nup[ial, unele fiind, prin aspectul cinegetic, ni=te parafraze epice ale ora[iilor de nunt[. *Miori[la se c`nt[=i la nenorocirea unui t`n[r care a murit nelumit, ]nmorm`ntarea]n`nd loc =i de ceremonia nun[i. Tematic, multe balade con[in, ca pagini ale unei =coli a dragostei, exemple de]nso[iri fatale, de nup[ii tragice, de erori pedepsite.*

.....
Chira Chiralina este,]n latura, pasional[, o s`ngeroas[nuvel[italian[. Fra[ii ei omoar[pe seduc[tor =i, b[nuind, se vede =i pe fat[de perversitate (]ntr-una din variante), o ung cu p[cur[=i-i dau foc. }ntr-o nuvel[din *Decameron*, aman-tul Isabettei e ucis de fra[ii ei.

.....
 De fapt cele mai bune balade =i chiar =i cele mai modeste sunt,]n]ntregul lor, pagini rupte din via[, cu mare profunzime de culoare local[, picturi pline de detalii, documente colc[ind de realism. Nu r[pirea unei fete este carnea epic[ ]n *Chira Chiralina*, ci Br[ila cu Dun[rea plin[de caice, bolozane, sandale, galioane, cu traficant[i str`n=i la cr`=m[, cu amestecul de na[ii... Documentele istorice nu ne dau o imagine mai proasp[t[dec`t aceste balade, de un adev[r izbitor.

(*Arta literar[ ]n foldor*,]n *Istoria literaturii rom`ne*, I, Bucure=ti, Editura Academiei, 1964, pp. 216, 219)

GHEORGHE VRABIE

Ciob[nia,]ndeletnicire veche la rom`ni, a fost ridicat[, de c`tre c`nt[re[ii anonimi mai mult dec`t oricare alta pe culmile unor crea[ii orale specifice. }mpletind legenda milenar[— nelipsit[genului eroic — cu]nsu=i felul de via[p[storeasc[din Carpa[i =i =esurile Dun[rii, ei au realizat balade de o rar[m[iestrie artistic[cum sunt: *Miori[la*, *Dolca*, *Dobri-an*=i altele.

.....
 Dup[primul =i]ndeosebi, dup[cel de al doilea r[zboi mondial, balada nu mai e auzit[ ]n forme fabuloase, str[lucitoare ca art[tipic[a acestui gen. Observ[m c[ea a intrat]ntr-o faz[de deepicizare, de pierdere a stilului ei narativ. }n locul]nl[n]uirilor episodice, a dialogului, a imaginilor legendare, =i-au

f[cut locul c`ntecul lirico-narativ. Fenomenul s-a constatat ca propriu chiar]n cea de-a doua jum[tate a secolului al XIX-lea.

Dezvoltat[ ]n condi[ii istorico-sociale speciale, balada a avut perioada ei de via[glorioas[. Din Evul Mediu =i p`n[ ]n secolul al XIX-lea, ea a cunoscut la rom`ni o]nflorire str[lucitoare, fiindc[mediul]n care s-a dezvoltat]i era prielnic. S-a dezvoltat mai mult]n anumite spa[ii, g[sea un climat care-i favoriza na=terea =i cre=terea ei. Ajuns[ ]n alte locuri mai pu[ ]n prielnice, s-a]nt`mplat acela=i lucru care se petrece cu o plant[ r[s[dit[ ]n sol neprielnic... E drept, c[ ]n secolul nostru au ap[rut poezii narative cu profil eroic, dar acestea sunt altceva dec`t se]n\elege prin balad[.

(*Balada popular[rom`n[*, Bucure=ti, Editura Academiei, 1966, pp. 217, 501, 502).

Nararea evenimentelor (]n balade) se face]n a=a fel, ca ea s[trezeasc[interes celor ce ascult[. De aceea ei]mbin[realul cu fantasticul =i cu fabulosul; spre a realiza conflicte pline de interes, recurg la episoade=ablon, care cap[t[ ]ns[alur[epic[nou[ ]n cadrul altui subiect; sunt preocupat[i s[creeze eroi tipici, de aceea recurg la situa[ii =i episoade epice care ofer[patos =i senza[ional pu[ ]n comun; creeaz[portrete =i tablouri unice. Un erou ca Toma Alimo= sau Corbea sunt de neuitat; tablouri dante=ti, ca al]nchisorii lui Corbea sau al bog[ ]iilor]n turme din *Dobri-an*, frumuse[ea B[dulesii, a Chirei =. a. m. d. au devenit clasice]n literatura rom`n[, ca multe pagini din Eminescu sau Creang[. Nu de mic[importan[apar =i ideile pe care le dezvolt[autorii anonimi. Uneori sunt balade foarte asem[n]toare ca situa[ii episodice (*Chira — Ilinca +andrului*), ele au totu=i o existen[de sine st[ ]toare datorit[tocmai laturii ideologice a subiectului.

Fiind evocativ[, balada c`nt[fapte str[bune, de vitejie (termenul de „vitejie“ se cere a fi luat]n sens mai larg, nu numai]n sens de arme), profesional (]n balade ca *Miori[la*), ori erotic (]n balade familiale, ca *Iencea S[biincea*).

Declamat[=i c`ntat[ pe anumite melodii ]n fa[a mul[imilor adunate s[ pe-treac[ (la hramuri, nun[i sau ]n b`lciuri), balada devine o poem[retoric[. C`nt[re]ul ]ine o cuv`ntare]n versuri, cu scopul de a informa asupra a ceea ce se]nt`mpl[ c`nd mama tr[ie=te cu turcul ori c`nd soarele vrea s[se c[s]toreasc[cu sor[-sa; informeaz[despre faptele haiducilor etc. }]n sens larg, balada este,

prin natura ei, didactic[și moralizatoare. Pentru a merge la inima ascult[torilor și a-i convinge și impresiona despre cele narate, l[utarul se pune în situa[ia unui orator popular. De aceea, în balad[, predomin[ca mijloace de exprimare figurile de stil, un sistem de repeti[ii folosit în scop afectiv. Cunoscut[și în literatura oratoric[a antichit[ăii, asemenea mijloace mai au de scop s[sus[în[av[ntul retoric al c[nt[re[ului.

(*Folclorul. Obiect — principii — metod[— categorii*, Bucure[ti, Editura Academiei, 1970, pp. 323 — 324)

TUDOR ARGHEZI

Pe vestita Vale a Timocului s[rbesc s-a ivit din c[ntece și din ghiociei o spi[rom[neasc[. Fl[c[ăii și fetele ei au graiul de r[d[cin[al fra[ilor dintre Dun[re și Carpa[ăi. Deie-mi-se voie, ca unui c[nt[re[din scripc[, flaut și buci-um, s[într[u în hora lor, b[t[ndu-le p[m[ntul cu opincile jucate pe p[m[ntul de peste Arge=ul și Oltul de ba=tin[veche.

.....
Noi rom[ăni am vie[uit într-o înfr[ăire continu[cu Iugoslavia și, cu toate presiunile încercate și nedorite, n-am avut cu ea nici un r[zboi. E un fenomen deosebit între popoare vecine, care=și disput[teritoriile și înt[iet[ăi.

Cartea acestor însemn[ri str[nge și mai mult leg[turile noastre de suflet și de minte și o consider[ăm ca o biruin[ă].

Cunosc Iugoslavia, c[am v[zut-o de cur[nd la ea acas[.

.....
Singura mea p[rere de r[u și ad[nc[e c[n-am ajuns p[n[la valea Timocului, în apele c[ruia se oglindesc fra[ăii no[tri rom[ăni.

(*C[teva cuvinte la C[ntece b[tr[ne[ti și doine [din Valea Timocului]* culese de Cristea Sandu-Timoc, Bucure[ti, Editura pentru Literatur[, 1967, pp. 5, 6)

CRISTEA SANDU-TIMOC

Multe dintre faptele de arme ale domnitorilor rom[ăni împotriva turcilor asupritori au trecut prin intermediul aezilor populari, la miaz[ăzi de Dun[re, g[sind ecou în epica bulgar[sau s[rb[.

De aceea, mai mult dec[ăt epica noastră[, cea bulgar[și s[rb[evoc[în balade

istorice sau legende eroismul Basarabilor, al lui Vladislav (Vlaicu Vod[]), care poart[] primul r[]zboi cu turcii pentru ap[]rarea Diiului (Vidinului) la 1367, apoi luptele lui Radu, Dan I, Mircea cel Mare, Radul Beg (Radu cel Mare), Mihai Viteazul, Iancu Huniade (Sibinianin Ianco) =i alii.

(*Prefa*]/ la *C`ntece b[tr`ne-ti =i doine*, culese din Valea Timocului, Editura pentru Literatur[], 1967, p. 7)

OVIDIU PAPADIMA

Ceea ce izbe=te]n arta pictural[] a poeziei noastre populare este puternica ei luminozitate. E frapant c[] nu numai culorile pe care le sugereaz[] imaginile plastice din aceast[] poezie sunt aprinse de o vie vibra`ie interioar[], nu numai c[] materia ]ns[=i a lucrurilor care apar`in oamenilor sau mediului lor este adesea str[]lucitoare sau cel pu`in lucie, reflect`nd intens lumina, dar]ns[=i atmosfera alc[ituie=te frecvent o baie de lumin[] pentru natur[] ca =i pentru eroi.

Viziunea statuar[] a poeziei noastre populare e tot at`t de complex[]. Ea cuprinde at`t grupurile — de oameni sau animale — c`t =i individul izolat. De cele mai multe ori viziunea aceasta e dinamic[], cuprinde fiin`ele]n mi=care. Dar =i aici hieratismul specific artei noastre populare nu lipse=te. Simetrii — at`t ]n ceea ce prive=te componen`a grupului,]n care cifra de trei predomin[], c`t =i ]n situarea subiectelor ]n raport unele cu altele — creeaz[] grup[ri armonice, adesea cu o tr[s]tur[] de monumentalitate, mai ales c`nd e vorba de eroii baladelor.

Se pot decupa, din colinde =i balade mai ales, scene care ar putea constitui tot at`t de bine subiectul unui tablou, dar se apropie de viziunea sculptorului prin absen`a preocup[riilor de colorit, prin aten`ia acordat[] mai ales \inutei, gestului, atitudinii. E mult statuar[] ]n aceste scene, de=i ar fi greu, adeseori imposibil, s[] fie convertite ]n sculpturi propriu-zise. Mai apropiate ar fi de tehnica basoreliefului, care tocmai prin desf[urarea lui ]n suprafa`\ ]ng[duie detalieri =i complexit[\\i imposibile de realizat]n plastica tridimensional[.

]n grupurile statuare pe care le]nf[\i=eaz[] baladele noastre populare, stilul se schimb[] fundamental. [Spre deosebire de hieratismul colindelor populare.]

Suntem, s-ar p[rea,]n baladele de la curtea domneasc[, precum Radu Colomfirescu,]n plin[epoc[de Rena=tere t`rzie. Eroii sunt personalit[ ]i gigantice, asemenea condotierilor, animate de un puternic dinamism, ce transp[are chiar]n scenele statice precum cea a osp[ ]ului...

}n baladele haiduce=ti, ai impresia c[ ]treci dincolo de Rena=tere spre Baroc. Eroii sunt ni=te colo=i, cu staturile =i musculatura lui Michelangelo =i a tablourilor lui Caravaggio. Portul lor]i arat[c[ ] sunt oameni ai locului, undeva mai spre R[s[rit, unde vitejia]=i are r[d[cinile]ntr-un trecut eroic =i dureros, aici la r[ ]scrucea unor imperii strivitoare. Stilizarea hieratic[ ]feudal[ ]a disp[ ]rut. Sunt aici oameni aspri ai gliei, ie=i]i de-a dreptul din energiile nepuizabile ale poporului...

(*Valori plastice]n poezia noastr[ ]popular[*,]n vol. *Literatura popular[rom`n[. Din istoria =i poetica ei*, Bucure=ti, Editura pentru Literatur[, 1968, pp. 579, 589, 590—591, 592)

I. C. CHI]IMIA

}n zona sud-estic[ ]european[ ]a c`ntecului epic, balada rom`neasc[ ]ocup[ ]un loc special. Av`nd un caracter distinct, chiar de la prima colec]ie Alecsandri, a fost culeas[ ]=i ordonat[ ]separat de poezia popular[ ]liric[.

.....
Balada rom`n[ ]nu cunoa=te fenomenul cicliz[ ]rii ca eposul s`rbesc sau b`lina rus[. Singura excep ]ie, ciclul Nov[ ]ce=tilor, cu dezvoltare ]n special ]n Banat, pare s[ ]fi luat na=tere sub influen ]a tehnicii c`ntecului s`rbesc. }n schimb, variantele adesea nu se rezum[ ]la simple schimb[ ]ri de culoare, ci ating con ]inutul, d`ndu-i vibra]ie =i un alt sens intim,]nc`t se observ[ ]chiar fenomenul de prelucrare creatoare a motivului.

Fie c[ ]motivul este autohton (*Miori]a*), fie c[ ]este de circula]ie interna]ional[(*Me=terul Manole*), balada rom`neasc[ ]ajunge la realiz[ ]ri excep ]ionale. Versul baladei rom`ne=ti,]n m[ ]sura de 5-6 sau 7-8 silabe, este prin excelen] popular, cu o muzicalitate specific[, =i nu cunoa=te metrul lung al versului grecesc, s`rbesc etc. Nar]iunea este dinamic[, dar nu cunoa=te accente de retorism. Ea se men]ine la epicul de efect artistic, pentru care lucru se folose=te cu predilec]ie descrip]ia colorat[,]n tablouri largi: desf]urarea luptei,]nf]i=area =i caracterul eroilor etc. Nota aceasta este specific[ ]prin insisten]a cu care revine]n crea]ie.

Balada popular[rom`neasc[ n-a apucat s[ fie cunoscut[ la timp ]n Euro-pa. C`nd s-au dat traducerile din colec`ia Alecsandri ]n limbi accesibile: francez[ (1855), englez[ (1856), german[ (1857), trecuse ]nfl[c[rarea romantic[ pentru poezia popular[ =i folclorul ]ncepea s[ intre ]n cercetare riguros =tiin`ific[. Altfel, este sigur c[s-ar fi bucurat de un r[sunet mai mare.

Valoarea literar[a c`ntecului epic rom`nesc este de net[g[duit. El este propor`ionat nu las[impresia de lungime excesiv[, fiind ascultat]n trecut =i citit azi cu pl[cere.

Prin varietatea tematic[=i propor`ionalitate, prin calit[`ile sale de nara`ie =i valoare artistic[, prin unele capodopere, balada popular[ rom`neasc[se situ-eaz[,]n cadrul c`ntecului epic european, pe unul din locurile de frunte.

(*Balada popular[rom`neasc[ ]n context european*, ]n vol. *Folclorul rom`nesc]n per-spectiv[comparat[*, [Bucure=ti], Editura Minerva, 1971, p. 139)

NICHITA ST{ NESCU

F[r[*Miori`a* noi n-am fi fost niciodat[ poe`i. Ne-ar fi lipsit aceast[dimen-siune fundamental[. *Miori`a* este =coala triste`ii na`ionale. Matricea. Matca. Re-gina.

Sunetul ei e sunetul t`ei al[pt`nd; veghea ei este veghea celui care =i ap[r]plodul.

*Miori`a* nu este un c`ntec de pierdere. Cine pierde a=a cum a pierdut ciobanul *Miori`ei* este ]nst[p`nit]n sufletul p[m`ntului. Da, ]n sufletul p[m`ntului, pen-tru c[noi to`i ne-am n[scut pe p[m`nt. Pentru c[p[m`ntul este carnea str[mo=ilor no=tri =i carnea pomilor no=tri. A=a este: pom =i om. ]n limba noas-tr[ diferen`a dintre pom =i om este diferen`a dintre o consoan[=i o vocal[.

(*Miori`a*, ]n *Cartea de re`itire*, [Bucure=ti], Editura Cartea Rom`neasc[, [1972], pp. 35— 36)

Haiducul din |ara de Jos ne-a]nv[`at lupta, dar mai presus de orice lupt[, cinstea luptei. F[r[ minunata balad[ *Toma Alimos*, Eminescu n-ar fi existat. F[r[ Eminescu, noi cei care b`lb`im miraculoasa vorbire poetic[, am fi fost ni=te mu`i. C`mpie pur[, augur =i sens al victoriei, *Toma Alimo*=este steagul de b[rb[`ie al poeziei noastre. Nu exist[vers bun, vers ales, vers memorabil care s[nu]nchid[ ]n el,]n silabe =i]n cuvinte,]n visuri =i]n m[re`ie, destinul sacru al haiducului din |ara de Jos. *Toma Alimo*=, El, Domnia-Sa, ne-a ]nv[`at ceea ce

mai t`rziu sau mai devreme poezia lumii numea a fi — inefabilul. El, Domnia-Sa, ne-a ]nv[at mersul stelelor dinl[untru, c[\rate pe pl[m`ni =i]necate]n inim]. Ce noroc pentru literatura noastr[c[ne este cap =i]ncep[tur[*Toma Alimo=*. Ce noroc pentru balad[, pentru Toma Alimo=, c[ ]l iubim cu neasemuire.

(*Toma Alimo=*,]n *Cartea de recitare*, [Bucure=ti], Editura Cartea Rom`neasc[, [1972], pp. 36—37)

MARIN SORESCU

]n fa\va unor astfel de crea\ii, te]ntrebi care s[fi fost psihologia autorilor, cum de le-au dat prin g`nd? +i ce au vrut s[ spun[ cu ele? Baladele sunt ceea ce ne-a r[mas din lungul somn al unor copii mari, care „g`ndeau]n basme =i vorbeau]n poezii“. Trebuie s[le lu[m ca ni=te documente, ca ni=te semne dintr-un alfabet, pe care]nc[nu-l cunoa=tem]n]ntregime. C`t de civiliza\i vor fi fost ge\ii, traccii, care — dup[ spusele lui Herodot — erau la fel de numero=i ca indienii, dac[ n-au avut alfabet? P`n[la descifrarea unor alfabete pierdute, sau poate pierdute]nainte de a se na=te, s[ne mul\umim cu aceste fr`nturi de „foate verde“, care, ca =i frunzele, vin din vremuri spre noi, s[ ne bat[ ]n geam. Ce minunate sunt, dac[ st[m s[ ne g`ndim, toate]nt`mpl[rile Soarelui =i Lunii, de pe vremea c`nd erau =i astre, dar =i frate =i sor[, =i ce frumos infinitul mare din cer]ncepe]n infinitul mic de pe p[m`nt, umaniz`ndu-ne =i c[p[t`nd un nou cerc, mai larg =i mai cosmic! St`nd cu m`na sub cap =i g`ndind la balade, parc[am privi norii]n care ghicim diferite straturi de forme =i imagini, fe\i-frumo=i =i mon=tri,]n care ghicim diferite straturi de potop. Potopul de veacuri uscat =i evaporat, mai h[l[duie=te]nc[, invizibil,]n aburul acestor frumoase pl[smui.

(*Prefa* la *Novac =i Z`na. Balade fantastice*, Bucure=ti, Editura Minerva, 1973, pp. XXIV—XXV, colec\ia „Me=terul Manole“)

ION TALO+

Un lucru ni se pare]ns[de net[g[duit: c`ntecul [*Me=terul Manole*] a putut lua na=tere *numai* ]n cadrul teritoriului balcanic. R[sp`ndirea lui exclusiv pe aceast[arie, mai bine zis absen\va lui des[v`r=it[ de la ucraineni =i ru=i, de la polonezi, cehi =i slovaci, precum =i de la maghiarii din Ungaria, adic[ de la toate popoarele ]nvecinate, dovede=te faptul c[ el r[m`ne o problem[de substrat.

Foarte probabil, c`ntecul are la baz[, a=a cum presupune Mircea Eliade, un „scenariu mitico-ritual“. Vechimea acestuia s-a pierdut ]n vreme. Caracterul ritual al textului s-a p[ strat ]ns[, ]n special ]n dou[ puncte extreme ale ariei, ]n Transilvania =i Grecia, p`n[-n zilele noastre. }n Transilvania, mai precis]n S[laj, L[pu=, Some= =i Bistri\va, el se colind[cu prilejul marilor s[rb[tori de iarn[, pe c`nd ]n restul anului e interzis.. El circul[ al[turi de alte colinde cu con\inut tragic =i dovede=te str`nse afinit[\i cu epica funebr[,]ndeosebi cu c`ntecul zorilor.

Dar dac[textul a fost un scenariu „mitico-ritual“, iar azi,]n Transilvania se colind[, al[turi de alte texte cu con\inut tragic, =i]n Grecia e c`ntat la ]nmorm`nt[ri, ni se pare posibil de a sus\ine c[ ]ntr-o perioad[ ]ndep[rtat[, el trebuie s[fi fost bocet sau colind de doliu. At`tea sacrificii s[v`r=ite =i „pl`nse“ ]n decursul veacurilor pe teritoriul balcanic au dat na=tere unuia „dintre cele mai mi=c[toare c`ntece ale tuturor timpurilor =i popoarelor“.

(*Me=terul Manole. Contribu\ii la studiul unei tene de folclor european*, Bucure=ti, Editura Minerva, 1973, pp. 391, 392)

OVIDIU B~RLEA

Nu mai]ncap[ ]ndoial[c[forma colind[p[streaz[stadiul cel mai arhaic al *Miori\ei* =i *Me=terului Manole*. Faptul epic este redus la esen\va lui]n conformitate cu tr[s]turile specifice ale colindei care exploateaz[doar semnifica\ia, interesul ce se poate desprinde din fabula\ie, desf[urarea nara\iunii cu etalarea]nt`mpl[rilor r[m`n`nd pe plan secundar, subordonat[ acestui vel, ]n opozi\ie cu ceea ce se petrece ]n balad[. Localizarea e vag[, mai mult sugerat[ dec`t indicat[, pentru a fi]n consonan[cu canoanele speciei. De=i nici o variant[nu a fost surprins[de investiga\iile sistematice din ultima vreme cu func\ia de colind[de doliu, totu=i se poate afirma, mai ales prin analogia cu admirabila colind[atestat[pentru fata moart[din acela=i \inut, *M[luai, luai*, construit[dup[acela=i sistem compozi\ional ca =i *Miori\la*, c[=i aceasta din urm[trebuie s[fi fost la ob`r=ie colind[ de doliu. }n chip similar, ipoteza se ofer[ de la sine =i pentru colinda *Me=terul Manole* \in`nd seama c[am`ndou[ trateaz[ cazuri de moarte violent[. }nrudirea se v[de=te a avea implica\ii ad`nci, at`t tematiche, c`t =i genetice. Dup[cum *Miori\la* a r[sunat mult[vreme drept colind[

de cioban mort (cu subtipul erotic pentru cioban mort nec[s(torit), se poate ca =i *Me=terul Manole* s[fi fost interpretat colind[de doliu la copii de zidar r[ma=i orfani, apoi, prin extensie, la copii orfani, poate chiar la zidari deceda[i]n cursul anului. P`n[ acum nu se cunoa=te vreo confirmare sigur[ ]n acest sens ]n zonele ]n care circul[. Ipostaza de colind[ trebuie s[ dateze din cele mai vechi timpuri, ]n orice caz ea se v[de=te mai arhaic[ dec`t baladele corespunz[toare, a=a cum ni le arat[culegerile de mai bine de un veac. Se poate presupune c[r[d[cinile lor sunt chiar mai vechi,]ntruc`t oglindesc concep[ii =i practici ce dateaz[din preistorie.

(*Me=terul Manole*,]n *Limb[=i literatur[*, 1973, pp. 547—556)

Specia cea mai gustat[de litera[i,]nc[de la]nceputurile folcloristicii, ecou vizibil al]nclina[iei romanticilor pentru trecutul medieval, balada s-a bucurat constant de aten[ia cercet[torilor, de la folclori=ti p`n[la unii filozofi]n c[utare de specific na[iional. Folclori=tii au situat-o de obicei]n centrul aten[iei]n urma aureolei create]n jurul ei...

. . . . .
 }n baladele rom`ne=ti exist[ mai multe motive, celule poetice elementare, cu larg[ r[sp`ndire]n folclorul european, adesea =i]n alte continente, care au primit o fizionomie proprie, des[v`r=it acclimatizate ]n peisajul spiritual rom`nesc. Aceast[integrare]n specificul na[iional este sprijinit[substan[ial de haina stilistic[! Un studiu comparativ al imaginilor poetice, cu]ntreg cortegiul de epitete, compara[ii =i metafore va pune]n lumin[partea creatoare a fiec[ru]i popor, ajut`nd la delimitarea fondului comun de originalitate ]nscris[ potrivit poten[ialului de creativitate na[iional[. Cea care oglinde=te ]n toat[ plin[tatea profilul spiritual al rom`nului,]n tr[s]turile lui tipice, este balada *Toma Alimo=...* [Balada]]l arat[*haiduc*, mai pu[iine [variante] *boier*, adesea cu localizarea „]ara de Jos“, deci moldovean, iar]n Moldova r[s]ritean[[Basarabia] chiar cioban pe care]l vor boci oile la glasul fluierului de pe morm`nt — ]n tov[r]=ia calului =i armelor h[l]duind prin c`mpia pres[rat[de ulmi]n=i ru[i]. Balada pune mai]nt`i ]n lumin[ dragostea funciar[ pentru natura ]nconjur[toare, izvor`t[din prea plinul s[u] sufletesc...

(*Balada*,]n vol. *Folclorul rom`nesc*, II, Bucure=ti, Editura Minevra, 1983, pp. 61, 164)

ADRIAN FOCHI

Departate de a fi o cultur[ ]nchis[, z[vor` t[ ]n sine =i cu un predominant caracter local, cultura noastr[ ]popular[s-a dovedit o fereastr[deschis[spre problematica etern[a omului de pretutindeni =i a fost]n m[sur[s[asimileze toate imboldurile valoroase venite din exterior, reu=ind unele sinteze dintre cele mai spectaculoase. Interpret[rile rom`ne=ti ale unor fenomene general-europene sunt printre cele mai originale acte de crea[ie din ]ntreaga noastr[ ]cultur[ ]popular[. *Nunta soarelui* (balada *Soarele =i luna*), *Gerul* sau *Vidvosul* sunt crea[ii ce nu se ]nt`lnesc aiurea =i apar`in exclusiv folclorului nostru. Despre valoarea lor nu putem discuta [comparativ], fiindc[nu avem termeni externi de compara[ie. *Me=terul Manole* ofer[ ]ns[posibilitatea de a judeca valorile artistice prin compara[ie, =i aceast[opera[ie ne convinge c[cea mai aleas[interpretare a acestui subiect a fost realizat[ ]n folclorul nostru, prin adaosul inimii noastre, =i al min`ii noastre,]n ceea ce au ele mai semnificativ, la subiectul interna[ional cunoscut.

(*Coordonate sud-europene ale baladei populare rom`ne=ti*, Bucure=ti, Editura Academiei, 1975, p. 253)

ZOE DUMITRESCU—BU+ULENGA

]ntre *istorie =i mit*, aplec`ndu-se spre determin[rile unui timp =i loc definit =i ]n ]l`ndu-se spre culmi intemporale, spre exprimarea unor adev[ruri eterne, *despre spirit =i lucr[rile lui*, *Balada M]n]stirii Arge=ului* sau a *Me=terului Manole* se bucur[de acea ambiguitate ciudat[=i rodnic[a marilor crea[ii ale lumii vechi.

De=i g`ndul icaric care deriv[ la origini tot dintr-o minte de arhitect (a lui Dedal, constructorul labirintului din Cnossos) va fi fost tot al s[u, moartea lui Manole nu este aceea=i cu a calfelor =i me=terilor care se arunc[ de pe acoperi= =i pier, ca ]ntr-o viziune expresionist[, to`i despica`i ]n jurul m ]n ]stirii. Durerea lui tip[rit[ de glasul amintirii ]n ]spre=te momentele sf`r=itului. Dar, aidoma celor iubi`i de zei, el nu moare ]n chip comun, ci este supus unei metamorfoze, ajung`nd o magic[substan[, apa unei f`nt`ne, care va str[jui ca]n mitul]ntreg al ctitoriei rom`ne=ti, capodopera lui. R[splata crea[iei =i jertfei tr[ite ]n absolut este prezen[a etern[ ]n preajma operei, ca a unui geniu tutelar, a constructorului. Cu partea lui de ve=nicie dob`ndit[nu numai din geniu

≡i lucrare, ci ≡i prin imolarea a ceea ce a avut mai scump, so\ia ≡i copilul nen[scut, me=terul s-a inserat]n alt[ordine care scap[timpului ≡i perisabilit[\ii.

(*Cuv\nt]nainte la Me=terul Manole*; Edi\ie]n limbile: rom\ n[, englez[, francez[, german[, rus[≡i spaniol[, Editura Albatros, 1976)

OCTAV P{ UN

Balada este un tip fascinant de literatur[, reprezent\nd poezia narativ[popular[care s-a dezvoltat]n Evul Mediu]n Europa.

Termenul de balad[a fost impus la noi de V. Alecsandri prin colec\ia *Poezii populare*. *Balade (c\ntece b[tr\ne=ti)* din 1852— 1853 ≡i provine din verbul [latin] medieval *ballare* (a dansa), av\nd coresponden\ve]n limbile europene de mare circula\ie: *ballade* (francez[), *ballata* (italian[), *balad* (englez[), *Ballade* (german[).

Pentru denumirea acestei crea\ii,]n terminologia popular[s-au folosit termenii de *c\ntec b[tr\nesc* sau *c\ntec vechi...*

]n istoria folcloristicii rom\ne=ti, colec\ia lui V. Alecsandri, cap de serie ≡i model, deschide drum altor culegeri care au inclus balade adunate din toate zonele etnofolclorice ale \rii.

Balada]nglobeaz[o mare varietate de teme ≡i motive, unele cu circula\ie european[, altele care apar\in unui fond comun sud-est european, ≡i subiecte care confer[originalitate erosului rom\nesc]n cadrul sud-est european ≡i european]n general.

]n defini\ia dat[poeziei narrative populare, V. Alecsandri accentueaz[caracterul ei istoric ≡i eroic: „baladele sunt mici poemuri asupra]nt\mpl[rilor istorice ≡i asupra faptelor m[re\ve“

(*Prefa\la vol. Balade populare rom\ne=ti*, 1984, Editura Ion Creang[, Bucure=ti, pp. 5—6)

ADRIAN FOCHI

]n cadrul folclorului nostru, al[turi de basm, dar mai mult dec\ t basmul, c\ntecul epic tradi\ional]nseamn[cea mai mare ≡i mai]nalt[realizare artistic[de care ne putem prelua. C\ntecul epic]nsumeaz[probabil cea mai vast[experien\ [posibil[a poporului,]n condi\iile oralit[\ii; el oglinde=te,]ntr-un sistem coerent de forme, cel mai profund efort de a]nvinge iner\ia cuvintelor

și de a le insufla o viață nouă și o semnificație nouă prin coliziunea lor generativă; el reprezintă unul din titlurile de onoare dobândite de poporul nostru în milenara sa lucrare asupra sa însuși. D. Caracostea spunea că, alături de limbă, cîntecul epic este cea de a doua mare instituție creată de români. F[r]a sc[dea] valoarea aprecierii sale, ci numai *nuanțată*, credem că putem spune că „stilul oral al cîntecului nostru epic“ este cea mare instituție la care se găsește savantul. Subiectele pot dispărea, evolua sau se mai pot naște, dar sistemul care le face să apară, să se dezvolte și apoi să dispară va exista totdeauna, căt vreme va exista poporul român și se va vorbi românește.

(*Cîntecul epic tradițional al românilor*: încercare de sinteză, [București], Editura Enciclopedică, 1985, pp. 458—459)

Primul lucru ce trebuie determinat este statutul eroului nostru. În privința aceasta, putem arăta că Iorgovan este un uriaș, din cei care pretutindeni au trăit înainte de apariția oamenilor actuali.

.....
 ...Omorătorul de balauri sau de alți monștri uriași este, după opinia unor specialiști, cea mai veche figură a folclorului, deci avem aici de-a face cu un motiv foarte vechi și, desigur, și foarte răspândit... Este deci firesc să-l integrăm pe Iovan Iorgovan al nostru printre figurile celebre ca: Perseu, Herakles, Kadmos, Apollo, Marduk, Anar, Susana, Indra, Horus, Ghilgameș, Digenis, Akritas, Beowulf, Dobronea, Siegfried, Dietrich von Born, sfinții Constantin, Theodor, Gheorghe, Mihai și alții... Întru totul asemănător este și Gruia, în două variante bilingve.

(*Iovan Iorgovan, personaj mitic sau plasmă artistică*, în vol. *Valori ale culturii populare românești*, vol. II, București, Editura Minerva, 1988, pp. 186, 192)

AL. I. AMZULESCU

Forma cea mai deplină și caracteristică a genului [a baladei] presupune, nu numai posibilitatea memorizării desfășurării integrale a subiectului narativ, ci și deprinderea folosirii meșteugite, în deplină „libertate“ aleatorie, a unui anume bagaj specific de „formule“ poetice și muzicale proprii și specifice genului.

„Modelul“ desfășurării cîntecului bitermesc, în circulația sa folclorică, spontană, e următorul: la început o introducere instrumentală; cîntecul vocal

cuprinde mai întîi unele „formule“ poetice pentru *captatio benevolentiae* (cerînd ascultătorilor atenție pentru desfășurarea narativ[ce urmează]); se deapînă apoi cîntecul propriu-zis, secționat în „strofe“ libere (inegale ca număr de versuri), în funcție de diviziunea lui, episodic[(pentru înlînăuirea momentelor și a evenimentelor narative), cu intercalarea de interludii instrumentale între strofele cîntecului vocal (pentru odihnirea glasului, pentru fixarea, în gând, a celor povestite și pregătirea mental[a episodului următor); cîntecul încheindu-se iarși, uneori, cu unele anume „formule“ tipice (finale), menite să sublinieze, fie valoarea artistic[și didactic[a subiectului, fie să trezească pe ascultători din concentrarea atenției îmbiindu-i, prin schimbarea de atmosfer[, la glum[și la veselie, și f[g[duind, hiperbolic, multe alte cîntece asemănătoare, dacă va fi nevoie...

(Prefa[la *Balade populare românești (Cîntece b[trânești)*, București, Editura Minerva, 1988, p. 10 — colecția „Me=terul Manole“)

GLOSAR

A

acioa, vb.refl. — a se ad[post].
acioaie, s. f. — clopo\el de aram[, care se at`rn[ la g`tul unei oi.
ad[sta, vb. — a a=tepta.
aferim, interj. (Inv.) — bine! bravo!
ag[, s.f. (pl. **agale**) (Inv.) — of\er din armata otoman[.
aht, s.n. — durere; patim[.
ai, s.m. pl. (Inv. =i reg.) — ani.
aman, interj. (tucism Inv.) —]ndurare! iertare!
amelina, vb. — a amenin\ a.
am`nar, s.n. — amnar.
anas`ni, interj. —]njur[tur[turceasc[.
angarale, s.f. pl. — corvoade, biruri.
araci, vezi **haraci**.
aramba=[, vezi **haramba=**].
ar[ni, vb. — a hr[ni.
arcer, s.n. — gresie.
ardica, vb. — a ridica.
arcea, s.f. — construc\ie de sc`nduri sau groap[ s[pat[ ]n p[m`nt]n care se a=az[, vara, r[zboiul de \esut.
arm, s.n. (pl. **armuri**) — partea piciorului de dinapoi a unui animal,]ntre genunchi =i =old.

arma=, s. m. (Inv.) — slujba= cu]n-s[rcin[ri administrative, judiciare.
arm [=ie, s.f. — func\ia de arma=, institu\ia]n fruntea c[reia se afl[vel-arma=ul.
arm[ut, s.m. — soldat mercenar (albanez)]n slujba domnilor fanario\i; (p. ext.) servitor boieresc]narmat.
aromi, vb. — a a\ipi, a adormi.
a=team[t, adv. (Inv.) —]ncet, agale.
at, s.m. — arm[sar, cal frumos
atlas, s.n. — \es[tur[de m[tase.
avaiet, havaiet s.n. (Inv.) — impozit care se pl[tea pe diverse beneficii sau drepturi.

B

bagceá, s.f. — gr[din[(de la dim. turc, bag-cè — gr[dini\]); var **basceá**, **b [=teá**.
bainet[, s.f. — baionet[
bal[, s.f. — monstru, dihanie.
balozá, vezi **bolozá**.
baltac, vezi **baltag**.
baltag, s.n. — topor mic =i u=or, cu coad[lung[,]ntrebuin\at ca arm[; var. **baltac**, **b[ltac**.

barbaric, vezi **v[rv]rici**.

b[rda=], s.m. — cioplitor cu barda.

bascea, vezi **bagcea**.

ba= — prefix care al[uraturat unui substantiv, denume=te pe cel mai mare (ba=st[p`n — st[p`nul st[p`nilor).

ba=a-rachiu, s.n. — rachiu din cel mai bun; var. **ba=-rachiu**.

ba=, s.n. (Inv.) — pa=.

ba-ca, loc. adv. (de-a ba=ca) — deosebit, separat.

ba=-rachiu, vezi **ba=a-rachiu**.

b[jenar], s.m. (Inv.) — fugar, pribeag.

b[rduit], adj. — cioplit cu barda.

bechera=, s.m. — diminutiv de la **becher**, s.m. — holtei, burlac; folosit =i in sens dezmiert[tor despre un cal: ca becherii.

Beci — denumirea veche a Vienei.

bednic, adj. — biet, s[rman.

beilic, s.n. — munc[gratuit[in folosul beiului sau st[p`nului.

belghir s.m. (Inv.) — cal.

berc, adj. — f[r[coad[; cu coada scurtat[.

be=leag, s.m. (Inv.) — c[pitan de be=lii.

be=liu, s.m. (Inv.) — soldat (turc) de cavalerie care f[cea serviciul de curier domestic sau de jandarm.

bidiviu, s.m. — cal t`n[r, iute =i frumos; var. **bididiu**.

biol, s.m. — bivol.

bic[i], vb. — (despre inim[) a bate.

blag, s.f. — avere, avu\ie, bog[\ie.

bo[ri\], s.f. — p[zitoare de boi la p[scut.

bobo=oar, adj. f. — dim. de la **boboa=**, pestri\[, cu pic[\ele.

bogasiu, s.n. — stof[scump[adus[din Orient, folosit[mai ales pentru c[ptu=eal[.

boit, adj. — vopsit.

boldeicu**, s.f. — diminutiv de la **boldeic, c[\elu=.

bolozá, s.f. (pl. **bolozale**), (Inv. =i reg) — caic, un fel de luntre mare.

brani=te s.f. — p[dure b[tr`n[.

bru=al, s.f. — lupt[.

bumb, s.m. — nasture.

bura, vb. — a ploua m[runt.

burc, s.f. — bund[, hain[lung[=i larg[de postav,]mbl[nit[, purtat[de b[rba\i.

burdu=el, s.n. — diminutiv de la **burduf**.

burioare, s.f. pl. — buruieni, r[g[lii (dim.).

butc, s.f. (Inv.) — calea=c[.

butlag, s.f. — butoia=.

butuc, s.m. — lemn gros =i greu de care se prindeau odinioar[picioarele condamna\ilor la ocn[.

C

cadal`c** — vezi **odal`c.

cadiu, s.m. (Inv.) — judec[tor musulman.

caftan, s.n. (Inv.) —]mbr[c[minte lung[=i larg[,]mpodobit[cu fire de

- aur sau de m[*tase*, pe care o purtau domnitorii și demnitarii.
- caic**, s.n. — luntre u=oar[, lung[=i]ngust[,]ncovoiat[la capete.
- caicel**, s.n. — diminutiv de la **caic**.
- caimacam**, **caimacan**, s.m. (Inv.) — locuitor al domnului; locuitor al diferiților demnitari (turci).
- caimacan-aga**, s.m. — locuitor al marelui vizir.
- calonfir**, s.m. — plant[erbacee, aromatic[, cu frunzele ovale compuse =i cu flori galbene.
- canuni**, vr. (pop.) — a chinui, a canoni.
- capc`n**, adj. — r[u, hain; c[pc[un
- cápiu**, adj. — smintit, buimac, ame`it.
- car`t[** s.f. — tr[*sur[ ]nchis[, cu patru ro`i, caret[.*
- cardarmale**, s.l. pl. — =osele pie-truite.
- carte**, s.f. — scrisoare.
- ca**, s.f. — b[\ ciob[nesc, cu care se prind oile de picior.
- cazacliu**, s.m. (Inv.) — negustor care f[*cea nego\ cu vinuri, cu bl[nuri etc.]ntre Ucraina și Moldova.*
- c[fas**, s.n. (Inv.) — foi=or folosit ca post de observa`ie; var. **caifas**.
- c[nit**, adj. — vopsit]n negru;]n-negrit.
- c[pi`i**, vb. — a face c[*pi`e, a str`nge f`nul]n c[pi`e.*
- c[tan**, s.f. — soldat, osta=.
- c[t[ni**, vb. — a satisface serviciul militar.
- c[tr[ni**, vb. — 1. a unge, a]mbiba cu catran; 2. a se]nnegri, a se]nvenina.
- c[v[la=**, s.n. — diminutiv de la **caval**.
- ceac=iri**, s.m. pl. (Inv.) — pantaloni turce=ti largi.
- cealmá**, s.f. (pl. **cealmale**, dar =i **celmi**) — turban; var. *celmeá*.
- ceardac**, vezi **cerdac**.
- ceau=**, s.m. (Inv.) — nume dat]n trecut unor funcționari publici.
- ceau=i**, vb. — a deveni ceau=, a]ndeplini func`ia de ceau=.
- ceir**, **ceair**, s.n. — loc pentru p[=unat,]mprejmuit.
- celar**, s.n. (Inv.) — odaie,]nc[*pere str`mt[.*
- celmeá**, vezi **cealmá**.
- ceop[\ele**, s.f. pl. — buc[\ele.
- ceo=v`ri**, vb. — a t[ia ]n buc[\i, ]n ciosv`rte.
- cerdac**, s.n. — cl[*dire (de lemn) izolat]n curte sau gr[din[, a=eizat[pe o teras[sau pe st`lpi ]nal`i, de unde se poate vedea]n dep[rtare; var. **ceardac**, **ciordac**.*
- cesela**, vb. — a ves[la.
- ceva=i**, pron. nehot. — ceva.
- cheier**, **cheir**, s.n. — =irag de chei; cel care poart[cheile.
- chelciug**, s.n. (Inv. =i reg.) — cheltuial[, bani de cheltuial[; var. **chel=ug**, **chilciug**.
- chiculi**, s.f. — diminutiv de la **chic**.
- chid**, s.f. — chiciur[, promoroac[.
- chileal**, s.f. — pileal[, pilire.
- chilie**, s.f. — odaic, camer[mic[.

- chimer**, s.n. — chimir.
- chindie**, s.f. — timpul zilei]ntre orele 14 =i 17, dim.: **chindioar**].
- chir**[i], vb. — a striga, a \ipa.
- chi=i**], s.f. —]ncheietura piciorului, deasupra copitei (la cai, boi =i oi).
- chit**], s.f. — m[nunchi de flori, buchet.
- chiti**, vb. (refl. =i tranz.) 1. a (se) g[ti, a (se) dichisi,]mpodobi; 2. a a=eza, a a=terne; 3. a socoti, a judeca, a pl[nui; 4. a lovi, a nimeri; a t[b[r] (asupra cuiva).
- chiulhan**, s.n. — petrecere, chef.
- chiv**[r], s.f. — chipiu]nalt folosit odinioar[ ]n anumite unit[\i militare.
- cin** s.n. — luntre mic[, barc[.
- cioareci**, s.m. pl. — pantaloni \[r]-ne=ti de dimie, str`n=i pe picior, \ari; var. **cioreci**.
- ciochin**], s.f. — partea dinapoi a =eii de care se poate ag[\a ceva.
- cioltar**, s.n. (Inv.) — p[tur[(de postav)]mpodobit[cu cus[turi, care se pune sub =a.
- cirl**], s.f. — mocirl[, noroi.
- cisl**], s.f. — cot[-parte care revenea de plat[fiec[ruia dintr-o sum[pl[-tit[ ]n comun.
- ciubuc**, s.n. — lulea.
- ciubucciu**, s.m. — slug[ ]ns[rcinat[cu umplerea ciubucului cu tutun a boierului sau sultanului.
- ciump**[vi], vb. — (despre cal) a se]mboln[vi de picioare, a nu mai putea umbla.
- c`rlan**, s.m. — 1. miel ]n\[rcat; 2. m`nz p`n[la trei ani.
- clo**, adv. — acolo.
- cleanuri**, s.n. pl. (probabil) crengi m[runte, usc[turi.
- cobiul**, adj. — G. Dem.Teodorescu explic[acest termen astfel: „Miul se nume=te Cobiul dup[numele Cobia (plasa Cobia, jude\ul D`mbovi)a) sau mai bine dup[imensa p[dure Cobia, cuib al haiducilor legendari“. Totu=i termenul poate fi explicat =i ca posibil[alterare din
- copilul** (ca]n var. Alecsandri — Mihu **copilul**), cu vechiul]n\eles **fiu din flori, voinic, viteaz** (termen cu acest]n\eles existent =i]n limba albanez[).
- cobuz**, s.n. (Inv.) — vechi]nstrument muzical.
- cocie**, s.f. (Inv. =i reg.) — tr[sur[u=oar[ ] pe arcuri; var. **cucie**.
- cocoan**], **cucoan**], s.f. — 1. termen de polite\ve pentru o femeie m[-ritat[; 2. (reg.) copil[, feti\].
- cocon**, s.m. (reg.) — copil, prunc; b[iat.
- coji**, vb. — a jupui, a da jos pielea unui animal.
- colan**, s.n. — cing[toare femeiasc[ ]mpodobit[, br`u, cordon.
- colilie**, s.f. — plant[erbacee care are]n v`rful semin\elor peri lungi, albi =i pufo=i; var. **col**[lie, **colelie**, **colie**.

colnic, s.n. — 1. colin[, deal mic; 2. drumule\, drumeag.

com[nac, s.n. — acoper[m`nt de form[cilindric[purtat pe cap (odinioar[) de b[rba\i.

**com`nda**, vb. — a face com`ndul, pomana, a [ngriji de sufletul unui r[posat.

conac, s.n. — 1. popas; 2. cas[boiereasc[de locuit pe mo=ie.

con[ci vb. — a poposi, a se opri spre a se odihni.

conci, s.n. — piepten[tur[la femeile m[ritate: p[rul se str`nge]n cre=tetul capului,]ntr-un cerc de lemn sau de fier.

copcu`, s.f. — diminutiv de la copc[.

coraj, s.n. — curaj; pl. **corajii**.

corci, s.m. — tuf[, tufi=.

coroflie, s.f. (Inv.) — nume de stof[; var.: **coftorie**.

cortorosit, adj. — eliberat, sc[pat, descotorosit.

cos[cel, s.m. — diminutiv al lui **cosac**, pe=te mic de ap[dulce.

covaci, s.m. — fierar.

credet, s.n. (Inv. =i pop.) — (fig) crezare.

crei`, s.f. — cr[i\[, plant[ornamental[cu flori portocalii, din familia compozeelor.

cremni`, s.f. — diminutiv de la cremene.

cruce de voinic — b[rbat]n putere, voinic; var. **cruce voinceasc** [.

crucer, s.m. — f[c[tor de cruci din lemn.

crunta, vb. (Inv.) — a se p[ta cu s`nge.

cuc, s.f. (Inv.) — c[ciul[ ]nalt[, uneri]mpodobit[cu pene (de stru\)) pe care o purtau c[peteniile turce=ti =i domnitorii rom`ni la ceremonii.

cucioar, s.f. — diminutiv de la **coacie**, **cucie**; vezi **cocie**.

cup, s.n.,]n expr. **la cupul zidului** — la cap[tul zidului.

Cuptor, s.n. — numele popular al lunii iulie.

cure, vb. (Inv. =i reg.) — a alerga; a]ncura.

D

dale, interj. — alelei.

d[oag[, s.f. — doag[.

d[rab, s.n. — bucat[

d[rp[na, vb. — a=i smulge p[rul (de jale, de desperare).

d`rlog**, s.m. — cureaua fr`ului la calul de c[l[rie, h[\; var.: **dalogi (plural).

dellba=a, s.m. (Inv.) — =eful g[rzii domne=ti, =eful deliilor.

delie=te, adv. — voinice=te, ca deliii.

delimita, vb. — a]mpropriet[ri.

deliu, s.m. (Inv.) — soldat din c[l[-rimea u=oar[turc[.

deloc, adv. (reg.) — imediat.

demischie, vezi **mischiu**.

dereá, s.f. (inv.) — v`lcea, vale.
diecel, s.m. — diminutiv de la **diac**, psalt, c`nt[re\ de biseric[.
dijm[rit, s.n. (inv.) — dijm[, dare]n natur[sau]n bani care se pl[tea]n Muntenia pentru stupa =i pentru porci.
dimirlie, s.f. — veche m[sur[pentru cereale; bani\[, mier\[,
dinar, s.m. — moned[veche care a circulat cu diferite valori.
dipl[, s.f. — vioar[.
direptate, s.f. — dreptate
divan, s.n. — sfat domnesc; sala]n care se \inea sfatul domnesc.
**d`r]**, vb. (pop) — a c[lca l[s`nd]n urm[d`re.
**d`rjal[**, s.f. — coad[ lung[ la ]m-bl[ciu (instrument de m`n[pentru treierat).
domui, a se , vb. — a se sf[tui.
drojan, s.m. — voinic, vl[jgan.
drahiu, s.m. — fiu.
drug[, s.f. — fus (mare =i gros) de tors urzeal[pentru saci, l[icere etc.
dubit, adj. — arg[sit.
dug[i, s.f. pl. — dughene, c`rciumi.
dulam[, s.f. — hain[\[r[neasc[ ]m-bl[nit[; dim. **dul[mi**.
dur, interj. — repetat, exprim[o mi=care continu[sau un schimb de vorbe prelungit, o ezitare, o chibzuire]ndelungat[.
durd[, s.f. — pu=c[, flint[.

E

eb`nc[**, vezi **ib`nc[.
esculi, vezi **iesculi**.

F

f[ioar[, s.f. — f[inoar[, f[in[.
f[t, s.m. — copil.
fermeneá, s.f. — hain[scurt[, scurteic[ ]mbl[nit[.
filalea — form[alterat[din **fir lalea**.
firman, s.n. (inv.) — ordin emis de sultan prin care erau numi\i sau mazili\i guvernatorii =i domnitorii din provinciile imperiului otoman; var. **ferman**.
fitui, vb. — a]ncheia socotelile, a termina.
flint[, s.f. — pu=c[lung[haiduceasc[; diminutiv **flintuli**.
fluciuri, vb. — a f`lf`i, a mi=ca]ncoace =i]ncolo.
fr`nc, s.m. — nume generic pentru occidentalii de neam latin.
**fr`ncui**, vb. — a struni, a \ine ]n fr`u.
fur, s.m. — ho\.
furc[, s.f. — sp`nzur[toare.
funar, s.m. —]mpletitor de funii.

G

gaic[, s.f. — termen de respect pentru o femeie mai]n v`rst[, \a\[, lele.
galion, s.n. (inv.) — corabie mare pentru transportul m[rfurilor.

g[itan, s.n. (Inv.) — =nur, =iret de legat.

g`rbaci**, s.n. — bici de curele sau din v`n[de bou; var. **zg`rbaci.

**g`rlici**, s.n. — ]nc[ pere str`mt[la intrarea]ntr-o pivni\] sau]n bordei.

gealat, s.m. (Inv.) — c[l[u, g`de.

gelep, s.m. (Inv.) — negustor, geamba= turc de animale; var. **gealip**, **geal`p**.

ghiaur, s.m. — nume batjocuritor dat de turci celor de alt[religie.

giubea s.f. (Inv.) — hain[lung[purtat[de boieri (=i preo\i).

gong[ni, vb. — a g`nguri.

gonitoare, s.f. — juninc[, v[cu\ de doi ani.

gosti, vb. (reg.) — a osp[ta.

grindi=, s.n. — 1. ridic[tur[de teren nisipos =i pietros; 2. schel[ria grin-zilor acoperi=ului unei cl[diri.

grivn[, s.f. — veche moned[de origine polonez[.

gros, s.n. —]nchisoare.

gro=, s.m. — veche moned[de argint.

gurban, s.n. — chef, petrecere.

H

hal[, s.f. — monstru, dihanie, namil[.

hanger, s.n. — pumnal mare,]nco-voiat, care se purta odinioar[la br`u; var. **hamger**.

haraci, s.n. (Inv.) — tribut, dare; var. **araci**.

haramba=, s.m. (Inv.) — c[pitan de ho\i sau de haiduci; var. **aramba=a**, **ar`mba=a**, **harabaci**.

harcan, s.n. — la\ pentru prins sau pentru priponit vitele; var. **arcan**.

hat, vezi **at**.

hazna, s.f. — vistierie.

h[d[rag, s.n. — lemnul mai scurt al]mbl[ciului care era folosit =i ca arm[de lupt[.

h[r[nit, adj. — s[tul, bine hr[nit.

heisicol, s.m. (Inv.) — soldat turc din garda imperial[, heisicoglu; var. **reizicol**.

hermisiu, adj. — de culoarea c`r-m`zului, ro=u-]nchis.

hoalb[, s.f. — halb[.

h[uga=, **hoga=**, s.n. — f[ga=.

holie, s.f. (]n supersti\ii) — spirit r[u, duh necurat.

hordie s.f. — oaste armat[; var. **hoard[**.

hori, vb. — a c`nta; **a doini**.

hotac, s.n. (Inv.) — tab[r[, lag[r.

huci, s.n. — hucaag (stuf[ri=).

huso=, **hus[=**, s.m. — veche moned[de argint unguireasc[.

I

ialovi, s.f. — vac[ ]ngr[=at[pentru t[iere.

iatan, s.n. — iatagan.

ib`nc[, s.f. — p[tur[, \ol a=ternut pe

- spinarea calului; var. **eb`nc**[, **ie-binc**].
- ibri=in**, s.n. — fir de m[tase de diferite culori,]ntrebuin\at la cusut, la brodat sau la]mpletit.
- iclean**, adj. — viclean.
- ienicer**, s.m. — soldat din vechea infanterie turceasc[.
- iep`ngea**, vezi **ipingea**.
- ierchez**, s.n. — otgon, funie de corabie.
- iesculi**[, s.f. — diminutiv de la **ias-c**]; var. **esculi**].
- iezer**, s.n. — loc ad`nc,]n credin\ele populare: lac f[r] fund.
- igear`c**, s.n. (inv.) — turban.
- igur\ear**[, s.f. (numai]n expr. **din sau la igur\ear**]) — preparat moale ca iaurtul.
- iminea**, s.f. — cus[tur[cu m[rgele la gulerul c[m]=ii b[rb[te=ti.
- iorgovan**, s.n. — liliac.
- inigea, tutun** — tutun turcesc t[iat m[runt.
- improhor**, s.m. — trimis, slujba= al sultanului.
- iortoman**, vezi **ortoman**.
- ipingea**, s.f. — manta b[rb[teasc[din dimie sau postav (cu glug[=i]mpodobit[cu g[itane); var. **ep`ngea, iep`ngea**.
- imilic**, s.m. — moned[turceasc[de aur; var. **iermilic**.
- irmiziu**, s.n. (pop.) — piele de culoare ro=ie-]nchis[.
- iscusat**, adj. — care nu pl[te=te impozite, scutit de d[ri.
- ispravnic**, s.m. (inv.) — =ef al administra\iei dintr-un jude\.
- ius-ba=a**, s.m. — c[pitan peste o sut[de fusta=i care p[zeau la poarta cur\ii domne=ti.
- iusluc**, s.m. (inv.) — moned[turceasc[de argint valor`nd o sut[de parale; var. **iuyluc**.

}

-]mb]ierat**, adj. — legat cu b]ieri; var. **]mb]irat**.
-]mbrebenat**, adj. —]mpodobit.
-]mbuiestru**, adj. — (despre cal) care merge]n buiestru.
-]nc[tr[u** (reg) —]ncotro.
-]nc`nit, ]nc`init**, adj. — c`inos.
-]ncindisi**, vb. — a broda, a coase la gherghef.
-]nc`rlogit**, adj. —]ncol[cit.
-]nurma**, vb. — a]mbr[ca; a]narma.
-]ng]ib]rat**, adj. — tulbure, mare (un r`u).
-]ns]m]rat**, adj. — cu samarul (vezi) pus.
-]ntunica**, a se , vb. — a=i]mbr[ca tunica, a se echipa.
-]nz]iestrat**, adj. —]nzestrat, d[ruit.
-]nz]vonit**, adj. —]nv]luit.

J

- jan**\, s.n. — zerul fiert r[mas de la urda fr[m`ntat].
jap, s.n. — distan\ a c` t bate o piatr[ azv`rlit].
jintui, vb. — (fig.) a economisi.
jugan, s.m. — cal castrat; diminutiv jug[ior, jug[nel.
june, s.m. — holtei, burlac.

L

- laie**, adj. f. — (despre l`n) neagr[, sau amestecat[cu alb].
l[culeas], s.f. — plant[care cre=te prin locuri umede, aproape de lacuri.
l[nci=oar], s.f. — diminutiv de la **lance**.
l[scaie, s.f. — moned[de aram[, o jum[tate de **para** (vezi).
l[t`n, latin, adj. — catolic; (p. ext.) eretic, necredincios.
l[tr[tor, adj. (substantivat) — c`ine.
lectinesc, vezi **l[t`n, latin**.
leg[ior, s.m. — dim. de la **leag[n**; (In text)]nt`iul n[scut.
leic], s.f. — lele.
lei\], s.f. — moned[de 20 de parale sau o jum[tate de leu.
letine=te, adv. — ca la catolici; (p. ext.) ca ereticii, ca necredincio=ii; var. **lectine=te**.
levint, s.m. — voinic, viteaz (=i adj).

- libovi**, vb. — a iubi, a petrece, a se veseli; var. **lipovi**.
lift], **litf**] s.f. — p[gan; venetic, str[in.
liot], s.f. — mul\ime, gloat[, gr[mad].
lotru, s.m. (Inv.) — ho\, t`lhar; var. **lotrean**.
lumi, vb. — a numi; a omeni, a vesti.

M

- mahmudea**, s.f. (Inv.) — moned[turceasc[de aur; var. **mamudea**.
malotea, s.f. (Inv. =i reg.) — scurt[femeiasc[ ]mbl[nit[, larg[ ]n partea de jos, cu guler de blan].
mascara, s.f. (In expr. a face pe cineva de **mascara**) — a face (pe cineva) de r`s, de ru=ine.
ma=cat, adj. — mare; var. **m[=cat**.
mati\], s.f. — partea n[vodului,]n forma unui sac mare de plas[,]n care se str`ng pe=tii.
mazili, vb. — a destitui, a scoate din slujb[.
m[lur], s.f. — 1. plant[de balt[; 2. boal[a gr`ului pricinuit[de ciuperi.
m[sureau], s. f. — m[sura cu care se ia lungimea mortului pentru a i se face cosciugul.
m`neca**, vb. (pop.) — a se scula disde-diminea\]; var. **m`nica.
m`rt[cel**, s.m. — diminutiv de la **m`rtac (st`lp).
m`rzac**, s.m. (Inv.) — nobil t[ar; diminutiv: **m`rz[cel.
mecet, s.n. (Inv.) — moschee, geamie.

me'din\i, s.m. pl — osta=i din corpul de oaste al Mehedin\ilor.

megie=, s.m. — vecin

mere, vb. — a merge.

mermeziu (marmaziu), adj. — ro=u, purpuriu.

mil[, s.f. — m[sur[folosit[ ]n unele \[ri]n locul kilometrului; variaza dup[\[ri: mila englez[= 1609m.

miraz, s.n. — de miraz: 1. de mo=tenire; 2. de minune, de pomin[.

mirie, s.f. (Inv. =i reg.) — bir, impozit.

mischiu, s.m. (Inv.) — o\el tare; var. **mischie**.

misturi, vb. — (fig.) a ascunde, a face nev[zut.

mi[, s.f. — l`n[tuns[pentru prima oar[de pe miei.

mizelnic, adj. — mezin, copilul cel mic.

moc`r\an, s.m. (pop.) — om de la munte, mocan, muntean.

modur, adj. — de culoare sur-]nchis.

mor\iu (]n loc. adv. **a mor\iu**) — a moarte.

morunceal[, s.f. — jocul morunilor.

mursicat, adj. — mu=cat, zg`riat cu col\ii.

muscuri, vb. — a z`mbi, a r`de de bucurie.

mu=at[, fat[adj. — frumoas[.

N

nadol, adj. (substantivat) — r[u, crud, f[r[suflet.

Nadolie — Anatolia.

nafc, s.f. (Inv.) — blan[de pe p`ntecele vulpii, cu care se]mbl[neau giubelele boiere=ti, c[ciulile etc.

naic[, s.f. — lele.

nar`mziu**, adj. — stacojiu; var. **n[r`mzat.

n[st[r]pat, adj. (]n expr. **a c[lca n[st[r]pat**) — a merge ur`t, cr[c[nat.

n[z[ri, vb. — a z[ri.

neam, adv. — deloc (pop.).

nedubit, adj. — nearg[sit, net[b[ci-

neme=, s.m. — nobil ungar.

nestrujit, adj. — necioplit.

nincez, s.n. — nechezat.

noji, vb. — a aduna, a str`nge; a-i prii.

O

oblici, vb. — a afla, a g[si.

obl`nc, s.n. — partea dinainte a =eii, mai]nalt[=i]ncovoiat[.

oboroc, s.n. — m[sur[pentru cereale; var. **obroc**.

oca, s.f. — veche m[sur[de capacitate, egal[cu 1.272 grame]n Muntenia =i cu 1.288 grame]n Moldova.

ocor — (sens neclar):]n alte variante,]n loc de: **La locu ocorului**, apare:

La lacul cocorului.

odal`c**, s.n. — t`rl[de vite cu tot ce \ine de ea; var. **cadal`c.

oierit, s.n. — bir, dare pentru p[=unatul oilor.

olac, s.m. (Inv.) — c[ru\[de po=t[, po=talion, diligen\[.

olec [i vb. — a se v[ieta.
opanc [s.f. — lopat[.
orar, s.n. — f`ie din p`nz[de bum-
 bac care se a=az[pe pieptul mor-
 tului c`nd se pune]n sicriu.
ort s.m. (Inv.) — moned[de mic[
 valoare, un sfert de leu.
orta s.f. (Inv.) — trup[, ceat[de hai-
 duci.
ortac, s.m. — ceta=.
ortoman, adj. — chipe=, viteaz, bo-
 gat; var. **iortoman**.
ortom`ne=te, adv. — cu curaj; voini-
 ce=te.
ostre\, s.n. — par, st`lp.
otigi, vb. — a bate.

P

paftale, s.f. pl. — cing[toare din pl[ci
 de metal prinse]ntre ele cu v`nte sau
 cu l[n`i=oare.
pag, adj. (pl. pegi) — (despre cai, rar
 despre alte animale) care are pete
 (albe) pe cap sau pe trup; var. **peag**.
pai=te, s.f. — (probabil) paji=te.
pal [s.f. — un fel de palo=, spad[.
pambriu, s.n. (Inv.) — stof[de l`n[.
pandara, s.f. — meteahn[, deprin-
 dere, cusur, toan[, pandalie.
para, s.f. — mic[moned[turceas-
 c[, a patruzecea parte dintr-un leu
 vechi.
parcel, s.n. — parcel[, por`iune.

pa=ie, s.f. — ceat[de voinici ai pa=ei.
pazarghian, s.m. (Inv.) — negustor.
pazvant, s.m. — ho\, t`lhar, punga=.
p[curar, s.m. — p[stor, cioban.
pacur[re=te, adv. — ciob[ne=te.
p[ducel, s.m. — plant[ornamental[,
 ghimpoas[, cu flori albe-trandafirii,
 cu fructe ovale de culoare ro=ie.
p[str[gala, vezi **prost[vala**.
p[strung [s.f. — p[strug[, pe=te cu
 corpul lung =i sub`ire, cu bot]n
 form[de spad[, din familia sturi-
 onilor; var. **postrung**[.
p`nzi=oar [s.f. — diminutiv de la
p`nz [, giulgi.
**p`rc[lab**, s.m. (Inv.) — str`ng[tor de
 biruri, perceptor.
p`rdalnic [s.f. (Inv.) — n[past[, bles-
 tem (derivat probabil, prin etimo-
 logie popular[, de la termenul ju-
 ridic feudal **pr[dalica**).
p`maie, s.f. — oal[mare de lut ars;
 se folosea la g[titul m`nc[rii sau la
 p[strarea alimentelor.
peag, vezi **pag**.
pelinari\ [s.f. — plant[erbacee,]n-
 rudit[cu pelinul.
perdea, s.f. — ad[post pentru oi]n
 c`mp.
pe=chir, s.n. — =tergar, prosop.
pedececa, s.f. diminutiv de la **pedi-**
c [, panglic[cu care se leag[picioa-
 rele mortului.
piez (]n expr. **]n piez**) — piezi=.

pilule, s.n. — diminutiv de la **pil**, bici de curele.

piparos, s.m. — chiparos.

pl[vi], adj. — (despre p[rul sau l`na animalelor) alb-g[lbui, b[lai.

plean, s.n. — prad[de r[zboi luat[prin jaf.

plenui, vb. — a jefui, a pr[da.

plocad, s.n. — p[tur[care se pune sub =ea; p[tur[de]nvelit; var. **po-clad**.

pochinzer, s.m. — vornicel la nunt[.

**podl`nc**, s.n. — obl`nc.

podrum, s.n. — pivni\.

poofil, s.n. — cureaua hamului care trece pe sub coada calului; var. **po-hil**.

pogolnic, s.m. (Inv. =i reg.) — cal l[-tura=, povodnic.

pojar, vezi **spojar**.

pomin, s.f. — veste, faim[.

ponor, s.n. — coast[pr[p[stioas[, pov`rni=.

ponosi, vb. — a murd[ri.

postrung, vezi **p[strung**].

potera=, s.m. — om]narmat f[c`nd parte din **poter** (vezi).

poter, s.f. (Inv.) — ceat[de oameni]narma\i, deta=ament de oameni ai st[p`nirii.

potopi, vb. — a pr[p[di, a nimici, a pustii.

pozinar, s.n. — buzunar; var. **posu-nar**, **pozonar**, **pozunar**.

prau, prav, s.n. — praf.

prepeleag, s.m. — par sau ramur[cu cr[canne]nfipt[ ]n p[m`nt]n care se pun oalele la scurs.

prepurta, vb. — a se plimba.

pribeci, adj. pl. (sens neclar); probabil **pribegi**; (poate =i—]ncornora\i?).

pridor, s.n. — pridvor.

prijini, vb. — 1. a \ine contra, a rezista; 2. a prinde, a apuca; var. **prijuni**.

pristav, s.m. (Inv.) — crainic.

pristinit, adv. — st[ruit, izbutit.

proklet, adj. — afurisit, blestemat, tic[los.

procov, s.n. (Inv.) — v[l, p`nz[de acoperit; p[tur[, postav; var. **pro-coav**].

propiat — (sens neclar): Bab[/Sla-b[/ +i-nfocat[/ Dar la minte]n\eleapt[/ La cuvinte **propiat**].

prost[vala, s.f. art. (In expr. **de-a prost[vala**) — de-a rostogolul, de-a berbeleacul; var. **de-a p[str]gala**.

putinei, s.n. — vas \[r[nesc din lemn,]nalt =i str`mt,]n care, cu un b[t[tor tot din lemn, se bate laptele ca s[se aleag[untul.

R

r[vac, s.n. — vin din mustul care se scurge din strugurii nestrivi\i.

r[va=, s.n. — scrisoare.

r[zmeli\], **r[zmeri\]**, s.f. — r[scoal[.

**r`mnit**, adj. — r`vnit.

r`=chia, **r[schia**, vb. — a scormoni.

refenea, s.f. — petrecere; plata la petrecere.

reisicol, vezi heisicol.

rosolie, s.f. — un fel de rachiu [ndulcit; var. **rozolie**.

rubia, s.f. (inv.) — moned[turceasc[de aur.

ruc[rea, adj. (sens neclar): +i la oaia **ruc[rea**, /Cum n-a fost, nici s-o vedea; probabil: oaie de Ruc[r.

ru=culi\[, s.f. — (probabil) ro=covan[, blond[.

S

sacá, s. f. — butoi a=ezat pe dou[roate cu care se c[ra apa.

saia, s.f. — 1. un fel de hain[\[r[neasc[; 2. staul, \arc de vite.

samar, s.n. — =ea din lemn.

sandal, s.n. (pop) — luntre lung[pentru transport de marf[.

sangeac, s.n. (inv.) — 1. diviziune teritorial[ ]n]mperiul otoman; 2. guvernatorul unui sangeac; var. **sangiac**, **sangeap**.

saric[, s.f. — manta lung[=i mi\oas[pe dinafar[, pentru ploaie; \undr[.

sarin[, s.f. — loc unde se da sare la oi, la vite.

savala=i, adv. — chiar, tocmai, s[vai.

saxana, s.f. (inv.) — sarcin[, povar[pe spinarea calului.

s[lic, s.n. — sticl[.

s[rdar, s.m. — serdar, boier de rang mijlociu (]n secolele al XVIII-lea =i al XIX-lea).

s[ricea, s.f. — diminutiv de la sare.

s[rindar, s.n. — rug[ciunea (slujba) care se face de c[tre preot la 40 de zile dup[ ]nmorm`ntare; ceea ce se pl[te=te preotului pentru aceast[slujb[.

s[vai, adv. (pop. inv.) — chiar, tocmai; var. **savai**

S`n-Metru**, **S`n Medru — form[popular[pentru Sf`ntul Dumitru.

**s`rm**[, s. f. — fir foarte sub`ire de metal pentru]mpodobitul ve=m`ntelor.

schel[, s.f. — port mic (mai ales fluvial).

scherbeli, vb. — a scormoni; var. **scortoli**.

schij[, **spij**[, — tuci, font[(metal).

schivisi, vb. — a]mbr[ca frumos, a g[ti, a dichisi.

scorfoli, vezi **scherbeli**.

selamal`c**, s.n. — salut turcesc; var. **selaml`c; **salamanic**.

serai, s.n. — palatul sultanului.

sfan\, s.m. — veche moned[austriac[de argint.

sfeti, vb. refl. — a se certa, a se sf[di.

sfetil, **sfeti**, s.m. — sf`nt.

sghebule\, s.n. — diminutiv de la **zgheab**; var. **]ghebule**\.

sichiora=, s.m. — sichira=, slug[.

sictir — |njur|tur| turceasc[.
sidil, s.f. — s|dil|, z|g`rn|, s|cule\ cu \es|tur| rar|, |n care se pune ca=ul la scurs.
sileaf, s.n. (Inv.) — br`u lat |n care se purtau |nfipite armele.
simcelat, adj. — ascu\it.
siminic, s.m. — siminoc.
simnicar, s.f. — siminoc.
singecli, vb. — a governa un sangeac.
singir, s.n. (Inv.) — =ir de robi lega\i cu un lan\
sipic, s.f. — plant| ierboas| cu flori g|lbui.
sirep, adj. — (despre cal) iute, vijelios, greu de st|p`nit.
siripi, vb. — a risipi.
smu\ a, vezi sumu\ a.
somna, vb. — a dormi.
spahiu, s.m. (Inv.) — soldat |n cavaleria turceasc[.
spat, s.f. (Inv.) — spad|, sabie.
sp|tar, s.m. — mare boier de **divan** (vezi), era =eful armatei.
spojar, s.n. — iarba c`mpului, troscot.
sporici, s.m. — plant| cu flori mici, liliachii, dispuse |n spice lungi, sporii, troscot.
stambol, s.n. — bani\
steaj|r, s.m. (pop.) — parul din mijlocul ariei la treierat cu cai, st`lp.
steblos, adj. — r|muros.
stei, s.n. — st`nc[.
stoin, adj. — am|r`t, blestemat.
stom, s.f. — oal| mare de p|m`nt.

stomni** — diminutiv de la **stom [.
str|figa, vb. — a str|nuta.
str|nut, adj. — (despre cai) cu o pat| alb| pe bot, stremurat.
strin, s.m. (reg.) — str|in, var. **striior**.
strinu**, s.m. (reg.) — diminutiv de la **strin (str|in).
strujit, adj. — cioplit
stru, s.n. — carabin| scurt[.
sucn, s.f. (pop.) — fust| groas| f|r| |ncre\ituri; (p. ext.) hain| femeiasc[.
sudul, s.f. — \idul|, h`rtie, (|n text) bancnot[.
sumu\ a, vb. — a asmu\i; var. **smu\ a**.

+

=**aic** [, =**eic** [, s.f. — barc[.
=al**vari**, s.m. pl. — pantaloni orientali, foarte largi, str`n=i jos pe picior.
=arg, adj. — (despre cai) cu p|r galben-deschis.
=inuit, adj. — ferecat cu =ine de fier.
=oldan, s.m. — pui de iepure p`n| la un an.
=ub [, s.f. — manta \|r|neasc[, f|cut| din dimie alb[, lung| p`n| la glezne.
=u=|nea, s.f. (Inv.) — pu=c| lung| arn|u\easc[.

T

taftor, s.n. — ching| cu care se str`nge =aua pe cal; var. **taftur**.
tain, s.n. — m`ncare, hran|; por\ie de nutre\ la vite.

taini, s.f. — groap[,]nc[pere subteran[, hrub[.
talaz, s.n. — val mare st`rnit de furtun[.
talani, s.f. — femeie stricat[, teleleic[, pui de lele; var. **talaimi**[, **talaini**[, **t[li]ni**[.
taler, s.m. (Inv.) — moned[de argint care a circulat =i la noi.
tapangele, s.f. pl. — un fel de curele late pe care le purtau haiducii]n-cruci=ate pe piept.
t[b[r], vb. — 1. a se n[pusti, a se arunca; 2. a osteni.
t[v[li=, adv. — t`r`=
telegar, s.m. — cal de tr[ur[.
temenea, s.f. — salut cu plec[ciune dup[obiceiul musulman.
temeni, vb. — a se apleca, a se ploconi, a se]nchina.
te=il[, s.f. — s[cule\ de piele, geant[, ta=c[.
tin[, s.f. — noroi; p[m`nt, lut.
tistimel, s.n. — basma, tulpan.
t`rs`n[, s.f. — sfoar[,]mpletitur[de p[r de cal sau de capr[.
toan[, s.f. — arunc[tur[de n[vod.
topuz, s.n. — buzdugan.
trep[da, vb. — a alerga]ncoace =i]ncolo.
tretior, adj. — diminutiv de la **tretin**, de trei ani.
tron, s.n. — sicriu, co=ciug; diminutiv **tronule**
truf[, s.f. — trufie.

tufan, s.m. — stejar.
tuna, vb. (reg.) — a da buzna, a intra.
turlac, adj. (pop.) — ame\it de b[utur[, cherchelit; (p. ext.) z[p[ciit, n[uc.
turuc — (sens neclar): Cu cinci fr`ne la ciochin[ /+i cu opt pe subt ie-b`nci./ Cu cinsprece]n turuci.

U

ugi, vb. — a te alege cu ceva.
uidi, **udi**, vb. — a r[m`nea.
ulei, s.n. — receptacul f[cut din coaj[de cire=, sau dintr-un trunchi de copac scobit; se folosea =i ca stup.
undrea, s.f. — 1. andrea, ac mare pentru cusut saci =i saltele; 2. numele popular al lunii decembrie.
usuc, s.n. — materia unsuroas[care se g[se=te]n l`na oilor.
unzar, s.m. (Inv.) — h`nsar, nume dat unora dintre c[pitanii care st[teau]n fruntea celor 13 c[pitani din care se compunea armata]n vechea Moldov[.

V

var[, s.f. — veri=oar[.
varvarichi, vezi **v[rv[rici**.
vac, s.n. — veac.
v[cui, vb. — a tr[i, a petrece vreme]ndelungat[; a=i tr[i traiul.
v[gaj, s.n. — f[ga=.

v[rv[rici, s.m. (reg.) — (În expr. musta\, sau must[\i **În varvaric**) — must[\i lungi =i r[sucite În sus; var.

barbaric, varbaric, varvarichi

v[tr[rel, s.n. — diminutiv de la **v[tra**.

v`lvare**, s.f. — flac[r]; var. **v`lvarle.

v`lvoare, s.f. — nenorocire, primejdie mare.

v`nj, s.m. — putere.

**v`lcol**, s.n. — volbur[, rotocol, v`rtej.

venetic, s.m. (Înv.) — moned[vene\ian[de aur, care a circulat În \[rile rom`ne=ti.

**v`rlac**, s.n. — lac ad`nc.

viér, s.m. — lucr[tor la vie.

volnici, vb. — a]mputernici, a]ng[dui.

vorghi, vb. — regionalism pentru a vorbi.

Z

zad, s.f. — arbust conifer, cu conurile alungite =i catifelate; se aprindea În loc de lum`nare la p[storii mor`i pe munte; buc[\i r[=inoase din acest arbust, se foloseau la \ar[=i la st`ne pentru iluminat.

zadie, s.f. — catrin\[, fot[.

zaharea, s.f. (Înv.) — hran[, provizii pentru armat[.

zalhana, s.f. — abator.

zapcierie, s.f. (Înv.) — func\ia de zapciu; institu\ia În fruntea c[reia se afla zapciul.

zapciu, s.m. (Înv.) — c`rmuitor al unei pl[=i; subordonat ispravnicului (Îns[rcinat cu str`ngerea d[rilor).

zarafir, s.n. (pop.) — fir de aur; (p. ext.) stof[\esut[cu astfel de fir; brocart.

z[bun, s.n. — hain[\[r[neasc[.

z[ghirl, s.f. — s[dil[, z[g`rn[.

z[r[fi, s.f. (Înv.) — ocupa\ia zarafului; c[m[t[rie.

z[ri, vb. — a lumina; a da raze ca soarele.

z`mnic, s.n. — beci;]nchisoare.

zbilto=, adj. — l[\os.

zbur[tur s.f. (Înv.) — 1. boabe de fier sau de plumb cu care se]nc[rcau armele de foc; 2. scurt[tur[, bucat[de lemn cu care se arunc[.

zgheab, s.n. — jgheab.

zg`rbaci**, vezi **g`rbaci.

zglobiu, adj. — termen ambiguu, cu]n\eles actual: vesel, s[l[re\, sprin\ar.

zlot, s.m. — veche moned[de aur.

zob, s.n. — f[r`m[, f[r`mitur[.

zobit, adj. — f[r`mi\at.

zurbagiu, s.m. — rebel, scandalagiu.

BIBLIOGRAFIA

culegerilor de folclor din care s-au selectat baladele
(c`ntecele b[tr`ne=ti) cuprinse]n prezentul volum

- ALECSANDRI, V., *Balade (C`ntece b[tr`ne=ti)*, adunate =i]ndreptate de..., Ia=i, Tipografia „Buciumului rom`n“, Partea I, 1852, Partea a II-a, 1853; *Poezii populare ale rom`nilor*, adunate =i]ntocmite de..., Bucure=ti, Tipografia Lucr[torilor Asocia`i, 1866.
- AMZULESCU, AL. I., *C`ntece b[tr`ne=ti*, Bucure=ti, Editura Minerva, 1974.
- AMZULESCU, AL. I. =i CIOBANU GH., *Vechi c`ntece de viteji*, Bucure=ti, E.S.P.L.A., 1956.
- B{ L{ +EL, TEODOR, *C`ntece populare oltene=ti*, edi`ie]ngrijit[de Gheorghe Alexe =i Vasile D. Nicolescu,]n *Folclor din Oltenia =i Muntenia*, vol. II, Bucure=ti, Editura pentru Literatur[, 1967.
- BR{ ILOIU, CONSTANTIN, *C`ntece b[tr`ne=ti din Oltenia, Muntenia, Moldova =i Bucovina*, Culegere]ngrijit[de..., Bucure=ti, Societatea Compozitorilor Rom`ni, 1932.
- BR{ ILOIU, C., COMI+EL, EMILIA, GALU+C{ -CR~+MARIU, TATIANA, *Folclor arom`n*,]n vol. *Folclor din Dobrogea*. Studiu introductiv de Ovidiu Papadima, Bucure=ti, Editura Minerva, 1978.
- BURADA, T. T., *O c[[torie]n Dobrogea*, Ia=i, Tipografia Na`ional[, 1880.
- CARAMAN, PETRU, *Contribu`ie la cronologizarea =i geneza baladei la rom`ni*,]n *Anuarul Arhivei de Folclor*, Cluj, 1932.
- C{ TAN{ GHEORGHE, *Balade populare din gura poporului b[n/]ean*, culese de..., Bra=ov, Ciurcu, 1895.
- C~NDROVEANU, HRISTU, *Antologie liric[arom`n]*, Selec`ie de texte. Transpunere =i cuv`nt]nainte de..., Bucure=ti, Editura Univers, 1975.
- CIOBANU-PLENI|A, COSTIC{, *Cuv`nt[ri ad`nci*. C`ntece din vechime, culese dintr-un col` al Olteniei de..., Craiova, 1909.
- DENSU+IANU, N., *Vechi c`ntece =i tradi`ii populare rom`ne=ti*, edi`ie]ngrijit[=i studiu introductiv de Ion Opri=an, Bucure=ti, Editura Minerva, 1975.
- EMINESCU, M., *Literatur[popular]*,]n *Opere*, III, edi`ie]ngrijit[de Perpessicius, Bucure=ti, Editura pentru Literatur[, 1965.

- FURTUNȚ, DUMITRU, *C`ntece b[tr`ne-ti din p[r]ile Prutului*, Bucure=ti, Institutul de arte grafice „Rom`nia nou[“], 1927.
- G{ LU+C{, TATIANA, *Folclor basarabean, adunat din jude[ele Soroca, B[li, Orhei*, [vol. I], B[li, 1938.
- IORGOVEANU-DUMITRU, CHIRATA, *Antologie de poezie popular[arom`n[*, edi[ie [ngrijit[, prefa\ [i transpunere de..., Bucure=ti, Editura Minerva, 1986.
- JARNIK, J[AN URBAN [i B[RSEANU, ANDREI, *Doine [i strig[turi din Moldova*, date la iveal[de..., Bra=ov, Ciurcu, 1995.
- MADAN, GEORGE, V., *Suspine. Poezii populare din Basarabia*, culese de..., cu o prefa\ de George Co=buc, Bucure=ti, 1897, „Biblioteca pentru to[“.
- MATEESCU, CONSTANTIN, N., *Balade adunate de...*, cu o prefa\ de N. Iorga, V[lenii de Munte, Tipografia „Neamul rom`nesc“, 1909.
- MOHANU, CONSTANTIN, *F`nt`na dorului. Poezii populare din [ara Lovi[ei*, Bucure=ti, Editura Minerva, 1975 (Folclor din Oltenia [i Muntenia. Texte alese din colec[ia inedite, vol. VI).
- P{ SCULESCU, N., *Literatura popular[rom`neasc[ adunat[ de...*, cu 30 de arii notate de Gheorghe Mateiu, Bucure=ti, Academia Rom`n[, 1910.
- POPESCU, AURELIAN, *C`ntece b[tr`ne-ti din Oltenia*, vol. II, Craiova, Editura Academiei, 1970.
- SANDU-TIMOC, CRISTEA, *C`ntece b[tr`ne-ti [i doine [din Valea Tomocului]*, cuv`nt [nainte de Tudor Arghezi, Bucure=ti, Editura pentru Literatur[, 1967.
- +ERB, IOAN [i CESEREANU DOMI|IAN, *Folclor din [ara Zarandului*, [n *Folclor din Transilvania*, vol. I, Bucure=ti, Editura pentru Literatur[, 1962.
- TALO+, ION, *Balada „Me[terul Manole“ [i variantele ei transilv[nene*, [n *Revista de folclor*, nr. 1—2, 1962.
- TEODORESCU, G. DEM., *Poezii populare rom`ne*, culegere de..., Bucure=ti, Tipografia Modern[, 1885.
- TOCILESCU, G. GRIGORE, *Materialuri folcloristice*, culese [i publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor [i [nv[\m`ntului sub [ngrijirea lui..., vol. I. *Poesia poporan[*, partea I, II, Bucure=ti, Tipografia Corpului Didactic, 1900.
- *** *Din literatura popular[. Pinte[Viteazul. Balad[popular[*, edi[ia a II-a, Bra=ov, 1915.
- *** *Folclor din Maramure[*, [Adunat [n anii 1984 — 1987 de pe malul drept al Tisei]. Culegere [i alc[tuire de Nicolae B[ie=u, Grigore Botezatu, Ion Buruian[s. a., Chi=in[u, Editura +tiin[a, 1991.

CUPRINS

BALADE POPULARE ROM~NE+TI
(C~NTECE B{ TR~NE+TI)

FANTASTICE

Soarele =i luna	4	Trei fra\i =i nou[zmei	31
C`ntecul lui Marco= Pa=a		C`ntecul cu zmeii	34
(Bruiaman Pa=a)	11	Antofi\ al lui Vioar[.....	35
N[feat[n'ic[sumulaie		C`ntecul na=ului	40
(O fetic[oche=ic])	13	Joi d[diminea\	46
Iovan Iorgovan	16	Voica	52
Iovan Iorgovan	21	Voichi\ a	55
+arpele	24	Din Constandin	61
C`ntecul balaorului	27	Mortul bl[stimat	63

VITEJE+TI

1. CICLUL COTROPITORILOR		2. HAIDUCII	
Gruia lui Novac	66	Corbea	129
Novac. }nsur[toarea lui Iovi\ [.....	73	Toma Alimo=	143
Novac =i corbul	78	Toma Alimo=	145
Doncil[.....	81	Toma Lumo=	150
Doicin bolnavul	84	Miul Cobiul	151
V`lcan	88	+tefan Vod[.....	160
T[tarii =i robii	100	Stanciu al Bratului	165
Kira	102	Stan=iu	168
Kira, Kira Lina	108	Ion [l Mare	170
Marcu	114	Iancu Jianu	176
Ilincu\ a Sandului	117	Pintea Viteazul	177
Ilincu\ a	123		
Voichi\ a (Ilincu\ a)	124	3. HO OMANII	
Moldovean Dobrogean	126	Codrean	186

P{ STORE+TI

Miori{\a 192	Maica b[tr`n[..... 204
Oaia n[zdr[van[..... 194	Ciobanul 207
Strinu 197	P[curari str[in 209
N'eala arud[	Gealip Costea 210
(Mielu=[ua pl[p`nd]) 202	Costea =i Fulga 216
Picurari \i tradzi s-moar[	C[p[rli al Mo= Bar[
(Testamentul p[storului) 203	(Caprele lui Mo= Bar[) 219

DESPRE CURTEA FEUDAL{

Monastirea Arge=ului 222	C`ntecul lui Negru
Zidirea m[n[stirii Arge=ului 227	Vod[, Mircica 246
Me=terul Manole 235	Vartici 248
Puntea di Arta	Mihai Vod[
(Puntea din Arta) 237	=i Radu Calomfirescu 251
Dobri=eane 240	Aga B[l[ceanu 254
	Constantin Brancovanul 258

FAMILIALE

1.)NDR{ GOSTI II	2. SO II
Brum[relul 262	Ghi\[C[t[nu\[..... 268
Brumarul 262	Vidra 275
Milea 263	Dragnea 277
Logodnicii neferici{i 265	Unche=elul 279
Doi tineri s-au avut dragi 266	3. P{ RIN I +I COPII
Chera 266	Tudorel 281

<i>Aprecieri</i> 291
<i>Glosar</i> 316
<i>Bibliografie</i> 332

BALADE POPULARE ROM-NE+TI
(C-NTCE B{ TR-NE+TI)

Ap[rut: 1997. Format: 70x108¹/₃₂
Coli tipar: 14,70. Coli editoriale: 27,75. Tiraj: 5000 ex.

Casa de editur[«LITERA»
str. B. P. Hasdeu, nr. 2, Chi-in[u, MD 2005, Republica Moldova
Operator: *Vitalie E=anu*
Tehnoredactor: *Tatiana Covali*
Corector: *Ion Albu*
Redactor: *Vlad Boldur*
Editor: *Anatol Vidra-cu*

Tiparul executat sub comanda nr. .
Concernul «PRESA», str. Vlaicu P`rc[lab, nr. 45,
Chi-in[u, MD 2012, Republica Moldova